

Основна школа „Свети Сава“, Врчин

29. новембра 15, 11224 Врчин

тел:+381

118053467;8055527;8055285 **факс:**

+381 118056016

www.os-svetisava.edu.rs

e-mail: os-svsava@mts.rs

ПИБ: 101953139 **мат. бр:** 07035233 **шиф. дел:**8520

Република Србија
Министарство просвете
Школска управа Београд

ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА СЕДМИ РАЗРЕД

за период од 2023/24- 2026/2027.год.

Основна школа „Свети Сава“, Врчин
29. новембра 15, 11224 Врчин
тел: +381
118053467; 8055527; 8055285 факс:
+381 118056016
www.os-svetisava.edu.rs
e-mail: os-svsava@mts.rs
ПИБ: 101953139 мат. бр: 07035233 шиф. дел: 8520

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНА ШКОЛА
»СВЕТИ САВА«
Бр. 491/6
0707 2023 год.
ВРЧИН, 29. новембра бр. 15
Тел. 011/8053-487, факс: 8056-016
E-mail: os-svsava@mts.rs

Република Србија
Министарство просвете
Школска управа Београд

ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА СЕДМИ РАЗРЕД

за период од 2023/24- 2026/2027 год.

Основна школа „Свети Сава“, Врчин

29. новембра 15, 11224 Врчин
тел: +381 11 8053 467, 8055 527, 8055 285
факс: +381 11 8056 016
www.os-svetisava.edu.rs
e-mail: os-svsava@mts.rs

ПИБ: 101953139 мат. бр: 07035233

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНА ШКОЛА
»СВЕТИ САВА«
Бр. 491/6
04 04 2023 год.
Врчин, 29. новембра бр. 15
Тел: 011/8053 467, Факс: 8055 016
e-mail: os-svsava@mts.rs
шиф. дел: 8520

На основу члана 119. став 1. тачка 2. и члана 61. Закона о основама система образовања и васпитања (Сл. гласник РС бр. 10/19, 6/20 и 129/21), на основу Правилника о плану наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС бр. – Просветни гласник бр. 15/18-77, 18/18-1, 3/19-83) и Правилника о допунама Правилника о плану наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања и на основу члана 73. Статута ОШ „Свети Сава“ из Врчина, Школски одбор Основне школе „Свети Сава“ из Врчина доноси следећу

О Д Л У К У

1. Усваја се План и програм наставе и учења за седми разред за школску 2023/2024. годину једногласном одлуком чланова Школског одбора, усаглашен са Правилником о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања „Службени гласник РС – Просветни гласник бр. 5/2010-4) и Правилником о допуни Правилника о плану наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања (Сл. гласник РС – Просветни гласник РС бр. 3/2019)

О б р а з л о ж е њ е

На основу члана 119. став 1. тачка 2. а у вези са чланом 61. став 2. Закона о основама система образовања и васпитања (Сл. гласник РС бр. 10/19) Орган управљања доноси предшколски, школски, односно васпитни програм (у даљем тексту: програм образовања и васпитања), развојни план, годишњи план рада, усваја извештаје о њиховом остваривању, вредновању и самовредновању, усаглашен са Образовним стандардима за крај другог циклуса обавезног образовања, па је у оквиру својих овлашћења о усвајању Школског програма за седми разред основног образовања, одлучено као у диспозитиву одлуке.

Председник Школског одбора
Драгана Гајић
Драгана Гајић

ОСНОВНА ШКОЛА „СВЕТИ САВА“
11224 Врчин, 29. НОВЕМБРА 15

САДРЖАЈ	
УВОД	8
ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ	8
ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ	8
ШКОЛА И ЊЕНА ОКОЛИНА	10
ЛИСТА ПРЕДМЕТА, АКТИВНОСТИ И ФОНД ЧАСОВА	15
ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ: ДОДАТНА НАСТАВА; ДОПУНСКА НАСТАВА; СЕКЦИЈЕ	
-Српски језик	17
- допунска настава	44
- додатна настава	45
-драмско-рецитаторска секција	46
-новинарска секција	47
-литерарна секција	49
-Енглески језик	52
-додатна настава	65
-допунска настава	66
- секција „WILLKOMMEN“	67
- Ликовна култура	71
-Музичка култура	74
-секција хор	97
-секција Музичко стваралаштво	111
-Историја	122
-додатна настава	136
-допунска настава	137
-историјска секција	138
-Географија	140
-додатна настава	161
-допунска настава	161
-географска секција	163
-Физика	164
-додатна настава	182
-допунска настава	183
-пројекат у настави	184
-Математика	186
-додатна настава	201
-допунска настава	202
-математичка секција	203
-Биологија	204
-допунска настава	216
-додатна настава	216
-биолошка секција	217
-еколошка секција	218
-Прва помоћ	219
-Хемија	220
-додатна настава	250
-допунска настава	251

-хемијска секција	252
Информатика и рачунарство	255
Техника и технологија	264
Саобраћајна секција	270
Бродотехника-бродомоделарство	274
Аутомоделарство	275
Ракетно моделарство	275
Авио моделарска секција	276
Ручни радови	277
-Физичко и здравствено васпитање	279
-секција атлетика	292
-секција коша рка	294
-секција одбојка	296
-секција рукомет	297
- Планинарска секција	298
ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕМЕТИ	
-Верска настава	302
-Грађанско васпитање	309
-Немачки језик-други страни језик	316
-додатна настава	337
-допунска настава	338
-секција ’’Willkommen’’	339
Слободне наставне активности	339
-хор и оркестар	340
-домаћинство	343
-цртање, сликање и вајање	345
-шах	348
Кинески језик	349
План и програм рада одељењског старешине	350
ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ	351
Програм Пријатеља деце	353
ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ	356
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА	357
ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ УЧЕНИКА	367
ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА	370
Програм рада Црвеног Крста	371
ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА	372
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	373
ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ	373
ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ	374
Рад са родитељима	376
ПРОГРАМ ИНДИВИДУАЛНОГ ОБРАЗОВНОГ ПЛАНА ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА И ПРОГРАМ УЧЕНИКА СА ИЗУЗЕТНИМ СПОСОБНОСТИМА	376
Аплицирање за модел установе кроз пројектне активности „Учимо сви заједно“	378
ПРОГРАМ РАДА БИБЛИОТЕКЕ	378
ПРОГРАМ ВРШЊАЧКОГ ТИМА	380

„КЛУБ УЧЕНИКА“	382
УЧЕНИЧКИ ПАРЛАМЕНТ	382
ПРОГРАМ ОРГАНИЗОВАЊА ЕКСКУРЗИЈА И ИЗЛЕТА	384
ПРОГРАМ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА	384
ПРОГРАМ РАЗВОЈА ШКОЛЕ	388
ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	389

УВОД

Полазне основе за израду школског програма су:

- Закон о основама система образовања и васпитања Службени гласник РС", бр. 88 од 29. септембра 2017, 27 од 6. априла 2018 - др. закони, 10 од 15. фебруара 2019, 6 од 24. јануара 2020, 129 од 28. децембра 2021.
- Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018, 10/2019 и 129/2021.);
- Правилник о програму наставе и учња за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник“, 5/2019-61, 1/2020-60, 6/2020-99, 8/2020-597, 5/2021-4, 17/2021-42, 16/2022-2);
- Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“, број 34/2019, 59/2020 и 81/2020).
- Правилник о општинском Савету родитеља („Службени гласник РС“, бр.72/2018.)
- Правилник о програму за остваривање екскурзије у првом и другом циклусу основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 30 од 25.априла 2019.године);
- Правилник о стандардима квалитета рада установе („Службени гласник РС – Просветни гласник“, број14/18)
- Правилник о вредновању квалитета рада установе („Службени гласник РС“, бр.10/19.)
- Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику и одраслом („Службени гласник РС“, број 80/2018)
- Правилник о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС“, број 46/2019 и 104/2020.)
- Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање („Службени гласник РС“, број 74/2018).
- Правилник о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања (“Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр.5/2010);
- Школски развојни план
- Извештај о раду школе у претходној 2022/23. школској години
- Искуства наставника у раду током 2022/2023. школске године
- Извештај и писмене и усмене смернице чланова екстерне комисије након екстерног вредновања спроведеног у школи децембра 2019.године

ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА СУ:

Основни циљеви основног образовања и васпитања јесу:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;

- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење и међупредметних компетенција у складу са развојем савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

Сврха, циљеви и задаци програма образовања и васпитања за седми разред:

- квалитетно образовање и васпитање које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и друштву;
- развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз адекватно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и доприноси демократском, економском и културном развоју друштва.

Циљеви и задаци програма образовања су:

- развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;
- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;
- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања;

- развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократског уређења, хуманог и толерантног друштва;
- развијање код деце и ученика радозналости и одговорности за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције;
- поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

ШКОЛА И ЊЕНА ОКОЛИНА

Врчин је подавалско село које броји око 10.000 становника и једно је од највећих села у Србији. Иако се налази 20 км од центра Београда због идеалног географског и саобраћајног положаја из Врчина до центра града се стиже брже него са неких периферних насеља Београда до Теразија. За разлику од Београда у Врчину влада мир, без саобраћајних гужви, чист ваздух и лепа природа. Врчин има здраву средину великих потенцијала, са могућношћу привредног и економског развоја захваљујући изм еђу осталог и одличној комуникацији са Београдом. Код младих доминира опредељење да се школују, а затим и да раде у Београду, где већина становника Врчина и ради.

Прва школа у Врчину почела је са радом 1827. године. Кроз дугу историју, врчинска школа се највише суочавала са проблемом адекватности школске зграде, те је због нехигијенских услова до 1898. године у време Кнежевине, а касније и Краљевине Србије, више пута затварана на основу извештаја школских ревизора, који су сматрали да је зграда неподесна за школу.

У овој згради школа непрекидно ради од 1957. године, а први упис у судски регистар је 30.12.1965. године, решењем број 359 65. Школа је основана решењем Народног одбора општине Гроцка, број 8608

од 16.12.1965. године. Решењем Окружног привредног суда у Београду Us број 1242/73 од 27.12.1973. године у судски регистар уписана је ОШ „Мирослав Јовановић Церовац“ у улици Облаковска број 3. Решењем број 06 - 51 од 11.07.1978. године Скупштина општине Гроцка дала је сагласност на Статут Школе. Решењем Трговинског суда у Београду XII-Fi. 8244/04 од 20.08.2004. године промењен је назив школе у ОШ „Свети Сава“. Последњи упис извршен је решењем Трговинског суда број I -Fi 393/07 од 23.10.2007. године, којим је извршена промена лица овлашћеног за заступање, број регистарског улошка 5-18500. Школа је обухваћена мрежом школа, на основу Одлуке о броју и просторном распореду основних школа у Републици Србији (Сл. гласник РС број 58/94). За Дан школе је одређен 19. мај.

Данас Основна школа „Свети Сава“ има укупно преко **600** ученика од 1. до 8. разреда. У саставу школе се налазе:

- 1. Матична школа у центру Врчина, на адреси ул. 29.новембра, број 15 (од 1. до 8. разреда).**

- 2. Издвојено одељење Доња Мала, на адреси ул.Београдска 1- удаљена 1 км од матичне школе (од1. до 4.разреда).**

ОШ „Свети Сава“ – Издвојено одељење Доња Мала

- 3. Издвојено одељење Рамнице, на адреси ул. Загребачка 8, удаљена 900м од матичне школе. Школска зграда се користи за пројектне активности и ваннаставне активности.**

Химна школе

Први пут изведена 8. 12. 2011. године

Текст: Огњен Исидоровић, ученик наше школе и Илинка Маринковић, секретар школе
Композиција: Мила Ђачић, наставник музичке културе

Под Авалом школа мала,
име јој је Свети Сава,
носи име светитеља,
славнога просветитеља.

Школо моја, школо мила
У себи си децу свила,
Децу чувај децу учи
Да их живот не намучи
Нек` их Свети Сава води
Путем части, путем
знања Нек` их Свети
Сава води Путем среће,
поуздања

Ту се прва знања стичу
Ту се прва слова сричу
Школски дани брзо лете

Још мало ћу бити дете
Школо јуче, данас, сутра,
Нек` ти знањем свићу
јутра, Нек се школско
звоно чује И уз радост
одјекује

Свети Саво, главо света,
Нек у школи знање цвета,
Молимо се теби сви,
Свети Саво, услиши.

Многи је још увек памте,
Прадедови, деде, тате,
Умове је многе дала,
На свему јој пуно хвала
Школо јуче.....

Матична школа од расположивих 8019 м2 школске парцеле школа користи само 3240 м2, а на истом простору се налази и предшколска установа, „Лане“.

Доградња и реконструкција централне школске зграде почела је 16.10.2004. године. Сви планирани грађевински радови друге фазе радова завршени су током 2012. и 2013. године. Урађена је обједињена кровна конструкција над старим делом школе и новим дограђеним учионичким трактом ради заштите објекта од прокишњавања, уграђена је громобранска инсталација и грејачи за хоризонталне и вертикалне олуке, фасада и термоизолација на старом и дограђеном делу школе, као и алуминијумска фасадна столарија на шест нових учионица. Завршени су радови на покривању дограђеног улазног хола са одводњавањем и уграђивањем алуминијумске фасадне столарије, урађена је мрежна кишна канализација и дренажа и израђени су тротоари око објекта; урађена је нивелација школског дворишта и израда свих слојева и завршног ради одводњавања атмосферске воде са платоа.

Током лета 2014. године урађен је кров између физкултурне сале и старог дела школе, замењени су плафони у свим ходницима, окречени су, и у свим ходницима су замењени подови; сва врата су окренута ка споља; свака просторија је добила интернет; потпуно је завршена хидрантска мрежа и реконструисан је биодиск. Добијањем новог видео надзора са 24 камере школски и дворишни простор су

у потпуности покривени, а стари видео надзор постављен је у подручној школи. Школа има и потпуно уређен паркинг за 10-ак аутомобила радника школе, као и просторију за разговор с родитељима ученика која ће ускоро бити стављена у функцију. Доста је рађено на уређењу зелених површина у школском дворишту. Терен у школском дворишту је обележен за кошарку и одбојку. Постављени су кошеви на терену као и клупе. Урађено је поновно асфалтирање дворишта и уградња нових плоча.

Школа поседује потпуно нову ограду, рампу за инвалиде, аутоматску дојаву пожара, разглас, електронско звоно, дигитални сат, хидрантску мрежу. У делу дворишта испод вртића „Лане“ изграђен је противпожарни базен за хидрантску мрежу (72 кубика), као и пречишћивач отпадних вода. Школа сада располаже квадратуром од 3240 m². Све учионице су у потпуности опремљене савременим наставним средствима и одговарају захтевима савремене наставе. Учионице су простране, са довољно светлости. Опремљене су савременим наставним средствима, одговарајућим намештајем, са довољним бројем клупа и столица у односу на број ученика. Сва постојећа дидактичка средства се одржавају, чувају и допуњавају новим. Учионице имају паметну таблу, бим пројектор, као и интернет, разглас, кабловска, wireless. Такође је у кабинету за информатику, обезбеђен је и рад на тридесет рачунарских места. У информатичкој учионици постоји 30 компјутерских јединица са мониторима. Школа има 13 бим пројектора, 11 паметних табли од тога 1 меди систем, 6 фотокопир апарата, 13 зелених табли, 12 белих табли, 1 бела табла са нотним линијама, 65 панова по учионицама, 57 панова у ходницима, 4 панова у зборници, 9 тв пријемника. Све учионице и кабинети имају рачунаре. Свака просторија у школи је опремљена новим телекомуникацијским системом – рачуарска, телефонска, антенска мрежа. Школа је успела да угради АМРЕС интернет мрежу и да сада у целом објекту постоји wi-fi мрежа.

Издвојено одељење Доња Мала ради у школској згради корисне површине око 490 м² и школског дворишта од око 2000 м². У самој згради су две врло простране и светле учионице са трпезаријом. У згради постоје још и зборница, трпезарија, тоалети за ученике и наставнике. Мањи део дворишта је уређен у кошаркашко и одбојкашко игралиште. Изграђен је летњиковац, поправљена и окречена фасада и уграђен видео надзор. На већем делу дворишта асфалтирано је рукометно игралиште и игралиште за мали фудбал. Двориште има справе за вежбање на отвореном простору, клупе, љуљашке и клацкалице. Урадили смо и ограду до главног пута у дужини од 40 метара, окречене су школске просторије и побољшан квалитет видео надзора уградњом укупно 8 камера. Сваке године сарадњом родитеља и школе ради се на санацији и улепшавању постојећег објекта. Асфалтиран је део између ограде и пута и урађен је потпорни зид у дужини од 50 метара изнад школског терена и 56 метара ограде око школске зграде, што укупно чини 106 метара ограде у подручној школи. Претходне школске обновљена је и санирана фасада објекта у Доњој Мали као и електро- инсталације. Током школске 2020/21. године у издвојеном одељењу "Доња Мала" радови су обухватили: реконструкцију електро - енергетских инсталација (замена сигналне инсталације, разводни ормани, напојни каблови, инсталација осветљења, инсталација прикључница и термичких потрошача, инсталација за изједначење потенцијала, уземљивач и громобранска инсталација.) У оквиру овог пројекта извршени су фарбарско-молерски, керамички, водоинсталатерски радови, аутоматска дојава пожара, озвучење, видео надзор, као и хобловање и лакирање паркета. Урађена су спољна врата, је комплетна реконструкција ђачких тоалета са новим санитарима и комплетна реконструкција кухиње са новим елементима.

Издвојено одељење Рамнице- Школа има једну зграду у засеоку Рамнице која се не користи. Током лета 2020. године, уз помоћ ГО Гроцка успели смо да зграду овог издвојеног одељења, након 42 године некоришћења, спасимо и отргнемо од заборава, пропадања и прокишњавања. Детаљно смо заменили преко 320м² крова. Подашчана је комплетна кровна конструкција и урађени су олуци.

Комплетно је реновирана фасада објекта. Још раније је уређено двориште постављањем металне ограде до улице и изградњом рукометног игралишта. Урађен је прикључак за воду, тј. чесма у дворишту школе. Током школске 2020/21. године на школском објекту у Рамницама радови су обухватили:

1. Рушење и демонтажа (скидање постојећег црепа са кровова, скидање постојећих летви са кровова, демонтажа олучних хоризонтала, демонтажа олучних вертикала, демонтажа лимених опшивки калканских зидова и демонтажа дрвене ламперије са стрехе)
2. Зидарски радови (малтерисање димњака)
3. Тесарски радови (преглед и санација дела кровне конструкције, набавка и постављање дашчане подлоге преко кровне конструкције, летвисање крова летвама 3x3 cm, паралелно са роговима, преко дашчане оплате, за стварање ваздушног простора испод покривача, летвисање крова летвама 3x5 cm, на размаку од 32 cm за покривање фалцованим црепом, заштитнипремаз дрвених елемената крова)
4. Покривачки радови (набавка и постављање фалцованог црепа)
5. Изолатерски радови (постављање паропропусне водонепропусне кровне фолије)
6. Суво-монтажни радови (опшивање стрехе аквапанелима)
7. Лимарски радови (уградња олучних хоризонтала, уградња олучних вертикала, опшивање калканских зидова, опшивање димњака, уградња снегобрана)

Захваљујући овом пројекту зграда овог издвојеног одељења је након 42 године некоришћења отргнута од заборава, пропадања и прокишњавања.

Сва три школска објекта имају јавну расвету, као и декоративно осветљење канделаберима.

Централна зграда

НАМЕНА ПРОСТОРА	БРОЈ ПРОСТОРИЈА	УКУПНА ПОВРШИНА М ²
Улази	3	20
Степеништа	4	61
Хол	2	85,39
Учионице	12	648
Кабинети	5	280

Ходници уз учионице	4	343
Сала за физичко васпитање	1	411
Свлачионице	2	20 + 20
Библиотека	1	47
Школска кухиња	1	34,35
Трпезарија	1	109
Остава хигијеничара	1	7,4
Продужени боравак	2	108м, 2*54м2
Зборница	1	56
Свечана сала	1	255,4
Управа школе	3	36
Стручни сарадници	1	16
Котларница	1	54
Архива	1	15

Издвојено одељење Доња Мала у потпуности је реновирано. Има две учионице, ходник, зборницу и тоалет са3 кабине, котларницу на природни гас, рукометно игралиште стандардне величине, мањи кошаркашки терен, теретану на отвореном простору. Сва постојећа дидактичка средства се одржавају, чувају и допуњавају новим.

Све учионице су у потпуности опремљене савременим наставним средствима и одговарају захтевима савремене наставе. Настава се одвија се у модерним и савременим специјализованим учионицама. Шк.2013 2104 уређене су две нове просторије за извођење продуженог боравка.. Наставници су добили нову зборницу, а техничко особље своју просторију. Школска библиотека налази се у адекватном простору. Настава физичког васпитања изводи се у физкултурној сали, а када је лепо време у школском дворишту. Нашим ученицима на располагању савремена физкултурна сала са неопходним реквизитима, свлачионицама и справарницом. Ученици су добили лепе свлачионице, справарницу, а наставници свој кабинет. Од савремених наставних средстава школа располаже са компјутерима , штампачима, бим пројекторима , паметним таблама и медис системом, фотокопир апаратима , телевизорима, музичким линијама , фотоапаратима , скенерима, клавирима , звучницима , микрофонима , разгласом. Школски веб-сајт садржи потребне информације у вези са образовно-васпитним процесом у школи. Свакодневно се ажурира, тако да су сви заинтересовани благовремено обавештени о свим дешавањима у школи. У свечаној сали организују се прославе, представе, књижевни сусрети, хуманитарне акције и друге манифестације од значаја за рад школе. Опремљена је сценом, столицама, клавиром и озвучењем, као и бим пројектом и рачунаром.

Наша школа је школа са традицијом. Храм знања, културе, спорта. Мото наше школе је реч, дело, љубав. Желимо да се у њој чују само лепе речи, а оне које то нису нека буду заборављене. Желимо да креирамо климу у којој се учи, развија и негује култура понашања и уважавања личности, у којој владају хармонични односи и сви се лепо осећају, а љубав треба да буде она покретачка снага којом све почиње.

ЛИСТА ПРЕДМЕТА И АКТИВНОСТИ И ФОНД ЧАСОВА, ритам радног дана, динамика током школске године и распоред коришћења школског простора

У матичној школи, школа ради цео дан у две смене. Једну смену чине ученици 1,2,3, и 4. разреда, а другу смену похађају ученици 5,6,7, и 8. разреда. Преподневна настава за ученике од 1. до 4.разреда почиње у 7.55, а за ученике од 5.до 8.разреда у 7.25 часова. Послеподневна смена за ученике од 1. до 4.разреда почиње у 13.55, а за ученике од 5.до 8.разреда у 13.25 часова. Часови слободних активности и ваннаставних активности одржавају се после часова редовне наставе.

Смене се мењају сваких седам дана.

Редн и бро ј	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	СЕДМИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
·	Српски језик и књижевност	4	144
·	Страни језик - енглески	2	72
·	Ликовна култура	1	36
·	Музичка култура	1	36
·	Историја	2	72
·	Географија	2	72
·	Физика	2	72
·	Математика	4	144
·	Биологија	2	72
·	Хемија	2	72
·	Техника и технологија	2	72
·	Информатика и рачунарство	1	36
·	Физичко и здравствено васпитање	3	108
Укупно : А		25–28*	954–1062*
Редн и	Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
	Верска настава / Грађанско васпитање ⁴	1	36
	Страни језик- немачки језик	2	72
Ред н и	В. Слободне наставне активности		
1	Домаћинство	1	36
Ред н и	Г. Облик образовно-васпитног рада		
1.	Редовна настава	25–28*	954–1062*
2.	Слободне наставне активности	1	36
3.	Допунска настава	1	36
4.	Додатни рад	1	36
Ред н и	Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА		
1.	Час одељенског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности- секције	1	36
3.	Екскурзије	1-3 дана годишње	

Ученик бира један од понуђених изборних наставних предмета.

Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га до краја другог циклуса

Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај предмет али није у обавези.

Слободне наставне активности школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које Школа нуди.

Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са просторним и људским ресурсима школе.

* Број часова за ученике припаднике националних мањина.

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Назив предмета: СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Циљ: Циљеви учења Српског језика и књижевности јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области

Разред: Седми

Годишњи фонд часова: 144 часа (4 часа недељно, 144 часа годишње)

Област/Тематски садржај програма	Кључни појмови	Исходи - по завршеној теми ученици ће бити у стању да:	Стандарди	Опште међупредметне и предметне компетенције
КЊИЖЕВНОСТ ЛИРИКА ¹ Јован Дучић: <i>Подне</i> ² Милан Ракић: <i>Божур</i> ³ Владислав Петковић Дис: <i>Међу својима</i> ⁴ Милутин Бојић: <i>Плава гробница</i> ⁵ Десанка Максимовић: <i>Крвава бајка</i>	Опкорачење Рефрен Цезура Слободни стих Везани стих Рефлективна песма	– користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом; – разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста;	СЈ.1.3.4. СЈ.1.3.10. СЈ.1.4.1. СЈ.1.4.2. СЈ.1.4.6. СЈ.2.3.3. СЈ.2.3.8. СЈ.3.4.6. СЈ.3.4.7. СЈ.3.4.8. СЈ.1.3.10. СЈ.1.4.1. СЈ.1.4.6. СЈ.1.4.7. СЈ.2.3.8. СЈ.2.4.2. СЈ.2.4.4. СЈ.2.4.6. СЈ.3.4.6.	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ КОМУНИКАЦИЈА РАД СА ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА САРАДЊА ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У

6 Стеван Раичковић: <i>Послекише</i>	Сатирична песма	- разликује основне одлике стиха и строфе – укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих;	CJ.3.4.7. CJ.3.4.8. Cj.1.1.8. CJ.1.3.8. CJ.1.4.1. CJ.1.4.3. CJ.1.4.6. CJ.2.3.6. CJ.2.4.4. CJ.2.4.5. CJ.2.4.6. CJ.3.4.4. CJ.3.4.5. CJ.3.4.6. CJ.3.4.7. CJ.1.3.6. CJ.1.4.1. Cj.1.4.2. CJ.1.4.3. CJ.1.4.6. Cj.2.3.5. CJ.2.4.5. CJ.2.4.6. Cj.3.3.5. CJ.3.4.4. CJ.3.4.5. CJ.3.4.6. CJ.3.4.7. Cj.1.1.4. CJ.1.3.6. CJ.1.4.1. Cj.1.4.2. CJ.1.4.3. CJ.1.4.6. Cj.2.3.5.	ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПРЕДУЗИМЉИВОСТИ ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВО
7 Јован Јовановић Змај: <i>Јутунска јухахаха</i>	Метафора	рефрен;		
8 Рабиндранат Тагоре: <i>Папирни бродови</i>	Алегорија	- тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту;		
9 Вислава Шимборска: <i>Облаци</i>	Градација	- локализује књижевна дела из обавезног школског програма;		
ЕПИКА	Словенска антитеза	- разликује етапе драмске радње;		
1 Народна бајка (једна поизбору): <i>Међедовић / Чудотворни прстен / Златоруниован</i>	Асонанца	- разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта;		
2 Стефан Митров Љубиша: <i>Кањош Мацедоновић</i>(одломак)	Алитерација	- разликује облике казивања (форме приповедања);		
3 Радоје Домановић: <i>Вођа</i>(одломак)	Песма у прози	- идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију;		
4 Петар Кочић: <i>Кроз међаву</i>	Мотив	- анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста;		
5 Иво Андрић: <i>Јелена, женакоје нема</i>(одломак)	Композиција	- уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама:		
	Фабула	физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким;		
		- разликује хумористички		

<p>6 Данило Киш: <i>Прича о печуркама / Еолскахарфа</i></p> <p>7 Алфонс Доде: <i>Последњи час / Владимир Набоков: Лошдан</i></p> <p>8 <i>Дневник Ане Франк</i>(одломак)</p> <p>9 Ефраим Кишон: <i>Код куће јенајгоре</i> (једна прича поизбору)</p> <p>10 Афоризми (Душан Радовић и други)</p>	<p>Сиже</p> <p>Епизода</p> <p>Хумор</p> <p>Иронија</p> <p>Сатира</p> <p>Унутрашњи монолог</p>	<p>од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; – критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став; доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину; – размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; – упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;</p>	<p>CJ.2.4.5. CJ.2.4.6. Cj.3.3.5. CJ.3.4.4. CJ.3.4.5. CJ.3.4.6. CJ.3.4.7. Cj.1.2.8. CJ.1.3.14. CJ.1.4.1. Cj.1.4.2. CJ.1.4.3. CJ.1.4.6. Cj.2.3.5. Cj.2.4.2. CJ.2.4.5. CJ.2.4.6. CJ.3.3.5. CJ.3.4.4. CJ.3.4.5. CJ.3.4.6. CJ.3.4.7. CJ.1.4.1. Cj.1.4.2. CJ.2.1.2. CJ.2.1.3. CJ.1.4.3. CJ.1.4.6. Cj.2.3.5. Cj.2.4.2. CJ.2.4.5. CJ.2.4.6. CJ.3.3.5. CJ.3.4.4. CJ.3.4.5.</p>	
<p>ДРАМА</p> <p>1 Бранислав Нушић: <i>Власт</i>(одломак)</p> <p>Вида Огњеновић: <i>Кањош Мацедоновић</i> (одломак о сусрету Кањоша и Фурлана)</p> <p>НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ</p> <p>Обавезна дела</p>	<p>Хронолошко приповедање</p> <p>Ретроспективно приповедање</p> <p>Дневник</p> <p>Путопис</p> <p>Аутобиографија</p>			

<p>1 Михајло Пупин: Са паињака до научењака(одломак) 2 Јелена Димитријевић: Седам мора и три океана (одломак) / Милош Црњански: Наша небеса („Крф, плава гробница” –одломак) Једно дело по избору 1 Јован Цвијић: Охридскојезеро (одломак) / Пеђа Милосављевић: Потера запејзажима 2 Светлана Велмар Јанковић: Српски Београдеснота Стефана (Капија Балкана) 3 Уметнички и научнопопуларни текстови о природним лепотама и културноисторијским споменицима завичаја 4 Избор из енциклопедија и часописа задецу</p> <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА</p> <p>1 Епске народне песме покосовског тематског круга (Смрт војводе Пријезде, Диоба Јакшића и песма по избору) 2. Епске народне песме охајдуцима и ускоцима (Мали</p>	<p>Легендарна прича</p> <p>Предање</p> <p>Афоризам</p> <p>Пословице</p> <p>Питалице</p> <p>Загонетке</p> <p>Лирика</p> <p>Епика</p> <p>Драма</p> <p>Драмска радња</p> <p>Етапе драмске радње</p>		<p>CJ.3.4.6. CJ.3.4.7.</p>	
--	---	--	--------------------------------	--

<p><i>Радојица, Стари Вујадин, Старина Новак и кнез Богосав; Иво Сенковић и ага од Рибника, Ропство Јанковић Стојана)</i> 3 Свети Сава у књижевности: - одломак из <i>Житија Светог Симеона</i> (о опроштају оца од сина); - избор из народних прича и предања (на пример <i>Свети Сава и ђаво</i>, легенде о Светом Сави); - избор из ауторске поезије о Св Сави (на пример Матија Бећковић: <i>Прича о Светом Сави</i>) 4 Мирослав Антић: Плавичуперак и Шашава књига (избор) 5 Антоан де Сент Егзипери: Мали Принц; Момо Капор: Мали Принц 6 Јован Стерија Поповић: <i>Покондирена тиква</i> 7 Душан Ковачевић: <i>Свемирски змај</i> 8 Дејан Алексић: Ципела на крају света / Игор Коларов: Дванаесто море</p> <p>ДОПУНСКИ ИЗБОР ЛЕКТИРЕ (бирати 3 дела)</p>	<p>Ауторска песма</p> <p>Статички и мотиви</p> <p>Динамички мотиви</p>			
---	---	--	--	--

<p>1 Милорад Павић: <i>Руски хрт</i> (одломак)</p> <p>2 Тургењев: <i>Шума и стена</i></p> <p>3 Антон Павлович Чехов: <i>Чиновникова смрт</i></p> <p>4 Јанко Веселиновић: <i>ХајдукСтанко</i> (одломак из првог дела романа)</p> <p>5 Гордана Малетић: <i>КатаркеБеограда</i> (прича <i>Зебња</i> и друге)</p> <p>6 Урош Петровић: <i>Загонетнеприче</i></p> <p>7 Александар Манић: <i>Усвитање света</i></p> <p>8 Јасминка Петровић: <i>Летокад сам научила да летим</i></p> <p>9 Градимир Стојковић: <i>Хајдук у Београду</i></p> <p>10 Корнелија Функе: <i>Срце одмастила</i></p> <p>11 Душица Лукић: <i>Земља је у квари</i>(избор)</p> <p>12 Гордана Брајовић: изборке песама <i>Индија, Индија (Пролази слон пунмириса, Пролази слон пунХималаја)</i></p> <p>13 Душан Поп Ђурђевић: <i>Летлионског Икара</i></p> <p>КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ</p>				
--	--	--	--	--

<p>ретроспективно приповедање Дневник Путопис Аутобиографија Легендарна прича Предања о постанку бића, места иствари Афоризам Пословице, изреке; питалице; загонетке Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет Драмска ситуација Драма у ужем смислу</p>			
<p>ЈЕЗИК Грамматика Грађење и основна значења глаголских облика: футур II, императив, потенцијал; трпни гл придев, гл прилог садашњи и гл прилог прошли Подела глаголских облика на просте и сложене и на личне (времена и начини) и неличне Непроменљиве врсте речи: везници, речце, узвици Појам синтагме (главни члан и зависни чланови); врсте синтагми: именичке,</p>	<p>Везници Речце Узвици Синтагме е Именичке синтагме Придевске синтагме Прилошке</p>	<p>- разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом; - одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима; - уочи делове именичке синтагме; - разликује граматички и логички субјекат; - разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да; - препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама;</p>	<p>КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ РАД СА ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА ВЕШТИНА САРАДЊЕ ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ БРИГА ЗА</p>

	е синтагме Глаголске			
--	-------------------------------------	--	--	--

<p>придевске, прилошке и глаголске Атрибут у оквиру синтагме Логички субјекат Сложени глаголски предикат Напоредни односи међу реченичним члановима – саставни, раставни и супротни Појам комуникативне и предикатске реченице Независне предикатске реченице – напоредни односи међу независним реченицама (саставни, раставни, супротни) Зависне предикатске реченице (изричне, односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, последичне и поредбене) Реченични чланови исказани речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом Конгруенција – основни појмови</p>	<p>синтагме Атрибут Предикатска реченица Зависне реченице Конгруенција Футур II Императив Потенцијал Трпни глеголски придев Глаголски прилог садашњи Глаголски прилог прошли</p>	<p>- идентификује врсте зависних реченица; - искаже реченични члан речју, предлошко- падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; - примени основна правила конгруенције у реченици;</p>		<p>ЗДРАВЉЕ ЕКОЛОШКА КОМПЕТЕНЦИЈА ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПРЕДУЗЕТНИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА</p>
<p>Правопис Правописна решења у вези саобраћеним глаголским облицима Интерпункција у вези са зависним реченицама</p>	<p>Запета Тачка и запета</p>	<p>- доследно примени правописну норму;</p>		<p>КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ РАД СА ПОДАЦИМА И</p>

<p>(запета, тачка и запета) Писање скраћеница, правописних знакова</p>	<p>Скраћенице</p>		<p>ИНФОРМАЦИЈАМА ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА ВЕШТИНА САРАДЊЕ ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ ЕКОЛОШКА КОМПЕТЕНЦИЈА ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА ПРЕДУЗЕТНИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА</p>
<p>Ортоепија Дугоузлазни и дугосилазниакценат</p>	<p>Акценат</p>	<p>- разликује дугосилазни и дугоузлазниакценат;</p>	
<p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе Књижевноуметнички и публицистички текстови Усмени и писмени саставипрема унапред задатим смерницама (ограничен бројречи; задата лексика;</p>	<p>Технички опис Сугестивни опис Репортажа Цитати Фусноте</p>	<p>- говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму; - разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила; - састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; - напише једноставнији</p>	<p>КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ РАД СА ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА</p>

<p>одређени граматички модели и сл)</p> <p>Текст заснован на аргументима Технички и сугестивни опис Репортажа</p> <p>Цитати и фусноте из различитих књижевних и неуметничких текстова</p> <p>Нелинеарни текстови: табеле, легенде, графикони, мапе ума и друго</p> <p>Говорне вежбе: интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитоване); вежба аргументовања (дебатни разговор)</p> <p>Правописне вежбе: диктат, исправљање правописних грешака у тексту; запета у зависно сложеним реченицама; глаголски облици; електронске поруке</p> <p>Језичке вежбе: допуњавање текста различитим облицима променљивих речи; допуњавање текста непроменљивим речима; обележавање комуникативне реченице у тексту; исказивање</p>	<p>Табеле</p> <p>Легенде</p> <p>Графикони</p> <p>Мапе ума</p>	<p>аргументативни текст позивајући се на чињенице;</p> <ul style="list-style-type: none"> - користи технички и сугестивни опис у изражавању; - препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу; - пронађе потребне информације у нелинеарном тексту; - напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила; - примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др); - састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални); <p>правилно употреби фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима</p>		<p>РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА</p> <p>ВЕШТИНА САРАДЊЕ</p> <p>ВЕШТИНА ЗА ЖИВОТ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ</p> <p>БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ</p> <p>ЕКОЛОШКА КОМПЕТЕНЦИЈА</p> <p>ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА</p> <p>ПРЕДУЗЕТНИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА</p>
---	---	---	--	--

<p>реченичног члана на вишеначина (реч, синтагма, предлошко-па-дежна конструкција, реченица); фразеологизми (разумевање и употреба) и друге Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту</p>				
НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА				
Активности наставника	Активности ученика		Праћење и евалуација	
<p>Усмерава, прати и контролише активности ученика; чита доживљајно изражајно (интерпретативно), наводи ученике да се пренесу у свет уметничког дела како би га интензивније доживели и боље разумели; креира проблемску ситуацију, подстиче ученике да учествују у раду, мотивише их и сугерише им како да што боље одговоре на захтеве; тумачи, објашњава, анализира...</p>	<p>Доживљајно, истраживачко и изражајно (интерпретативно) читање, решавање истраживачких задатака, писање самосталних радова, израда панора и презентација, вођење дневника прочитаних књига, учествовање у квизу, проучавање задатака, договор о реализацији, прикупљање материјала, појединачна и колективна активност на решавању задатака...</p>		<p>Вежба, објективни тестови са допуњавањем кратких одговора. Контролни задатак, писмени задатак, усмена провера...</p>	
ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ				
Наставне методе	Наставни облици рада		Наставна средства	
<p>дијалогска монолошка текстовна (текст-метода) метода показивања (демонстрирања) анализа и синтеза индукција и дедукција</p>	<p>Фронтални Индивидуални Групни Рад у пару</p>		<p>слике, фотографије, скице, цртежи, илустрације, графикони, карте, слајдови, филмови, звучни записи, све врсте уметничких и документарних остварења</p>	

<p>конкретизација и апстракција генерализација и специјализација поредбена метода метода решавања проблема</p>		<p>која су настала поводом књижевних дела и њихових твораца (позоришне представе, екранизације књижевних дела, уметничко казивање текста, документарни филмови)...</p>
<p>Препоручени начини прилагођавања програма ученицима којима је неопходна додатна подршка, као и ученицима са изузетним способностима: Програм ће бити прилагођен након упознавања са индивидуалним карактеристикама, потребама и способностима ученика, а кроз редуковање или проширивање захтева и израду једноставнијих или сложенијих задатака и мерних инструмената за процену остварености тако постављених исхода.</p>		
<p>УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ</p>		
<p>Формативно</p> <p>Формативно оцењивање јесте редовно проверавање постигнућа и праћење владања ученика у току савладавања школског програма и садржи повратну информацију и препоруке за даље напредовање, по правилу, евидентира се у педагошкој документацији наставника.</p> <p>Посматрање, самоевалуација.</p>	<p>Сумативно</p> <p>Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су по правилу бројчане и уносе се у прописану евиденцију о образовно-васпитном раду.</p> <p>Тестови, писмене вежбе, писмени задаци.</p>	

Уџбеници:

Александар Јерков, Анђелка Петровић, Катарина Колаковић, *Читанка 7, Српски језик и књижевност за седми разред основне школе*, Вулкан знање, Београд, 2020.

Данијела Милићевић, Сунчица Ракоњац Николов, *Граматика 7, Српски језик и књижевност за седми разред основне школе*, Вулкан знање, Београд, 2020.

Катарина Колаковић, Анђелка Петровић, Сунчица Ракоњац Николов, Данијела Милићевић, *Радна свеска 7, Српски језик и књижевност за седми разред основне школе*, Вулкан знање, Београд, 2020.

Редни број теме	Назив наставне теме	Број часова		
		Обрада	Остали типови часа	Укупно
1.	У свету папирних бродова	11	7	18
2.	Златне лествице знања	11	6	17
3.	Колевка за времена	7	9	16
4.	Ја ти добра не дам ниједнога	9	7	16
5.	У сусрет Светом Сави	8	5	13
6.	Поруке прошлости	16	10	26
7.	Слике природе	12	2	14
8.	Слике из маште	11	13	24
УКУПНО		85	59	144

Наз. наст. теме	Ред.бр. часа	Наставна јединица	Број часова		
			Обрада	Остало	Укупно
У свету папирних бродова	1.	Језичка култура: Упознавање ученика са годишњим планом и програмом (уводни час)		1	
	2.	Граматика: Обнављање градива шестог разреда		1	
	3.	Књижевност: Обнављање градива шестог разреда		1	
	4.	Граматика. Иницијални тест		1	
	5.	Граматика: Анализа иницијалног теста		1	
	6.	Књижевност: Међедовић, народна бајка	1		
	7.	Језичка култура: Говорна вежба	1		
	8.	Граматика: Непроменљиве речи (прилози, предлози)		1	
	9.	Граматика: Непроменљиве речи (везници, узвици, речце)	1		
	10.	Граматика: Непроменљиве речи (везници, узвици, речце)		1	
	11.	Књижевност: Свемирски змај, Душан Ковачевић	1		
	12.	Књижевност: Папирни бродови, Рабиндранат Тагоре	1		
	13.	Граматика: Глаголски облици обрађени у претходним разредима		1	
	14.	Књижевност: Еолска харфа, Данило Киш	1		
	15.	Граматика: Футур други	1		
	16.	Књижевност: Подели па владај, Е. Кишон	1		
	17.	Књижевност: Последњи час, Алфонс Доде	1		

18.	Граматика: Императив	1		
19.	Језичка култура: Анализа домаћег задатка		1	

20.	Граматика: Потенцијал	1		
21.	Књижевност: Са пашњака до научењака, Михаило Пупин	1		
22.	Књижевност: Покондирена тиква, Јован Стерија Поповић	1		
23.	Књижевност: Покондирена тиква, Јован Стерија Поповић		1	
24.	Књижевност: Књижевна дела и књижевнотеоријски појмови		1	
25.	Граматика: Глаголски прилог садашњи	1		
26.	Граматика: Глаголски прилог прошли	1		
27.	Језичка култура: Писмена вежба (припрема за писмени задатак)	1		
28.	Језичка култура: Први школски писмени задатак		1	
29.	Књижевност: Крвава бајка, Десанка Максимовић	1		
30.	Граматика: Трпни глаголски придев	1		
31.	Језичка култура: Колективна исправка првог школског писменог задатка		1	
32.	Језичка култура: Индивидуална исправка првог школског писменог задатка		1	
33.	Граматика: Правописна решења у вези са глаголским облицима	1		
34.	Књижевност: Божур, Милан Ракић	1		
35.	Граматика: Допуњавање текста различитим облицима променљивих речи и непроменљивим речима		1	
36.	Граматика: Глаголски облици		1	
37.	Граматика: Припрема за контролни задатак		1	
38.	Граматика: Контролни задатак		1	
39.	Граматика: Анализа контролног задатка		1	
40.	Језичка култура: Нелинеарни текстови: табеле, графикони, легенде, мапе ума	1		
41.	Књижевност: Међу својима, Владислав Петковић Дис	1		
42.	Граматика: Реченични чланови		1	
43.	Граматика: Сложен глаголски предикат	1		
44.	Књижевност: Плава гробница, Милутин Бојић	1		*Пројект на настава

	45.	Књижевност: Крф, Плава гробница, Милош Црњански	1		
	46.	Језичка култура: Анализа домаћег задатка			1
	47.	Граматика: Логички субјекат	1		
	48.	Граматика: Реченични чланови			1

	49.	Језичка култура: Изражајно рецитовање обрађених песама			1
	50.	Књижевност: Дневник Ане Франк	1		
	51.	Књижевност. Књижевнотеоријски појмови			1
Ј	52.	Језичка култура: Анализа домаћег задатка			1
	53.	Књижевност: Епске народне песме покосовског тематског круга (Диоба Јакшића)	1		
	54.	Књижевност. Епске народне песме покосовског тематског круга (Смрт војводе Пријезде, Смрт војводе Кајице)	1		
	55.	Граматика: Појам синтагме. Атрибут.	1		
	56.	Граматика: Именичка и придевска синтагма	1		
	57.	Књижевност: Епске песме о хајдучима (Мали Радојица)	1		
	58.	Књижевност: Епске песме о хајдучима (Старина Новак и кнез Богосав, Стари Вујадин)	1		
	59.	Језичка култура: Анализа домаћег задатка			1
	60.	Језичка култура: Други школски писмени задатак			1
	61.	Граматика: Прилошка и глаголска синтагма	1		
	62.	Граматика: Синтагма			1
	63.	Језичка култура: Колективна исправка писменог задатка			1
	64.	Језичка култура: Индивидуална исправка другог школског писменог задатка			1

	65.	Књижевност: Епске народне песме о ускоцима (Иво Сенковић и ага од Рибника)	1		
	66.	Књижевност: Епске народне песме о ускоцима (Ропство Јанковић Стојана)	1		
	67.	Језичка култура: Рецитовање и читање обрађених песама		1	
	68.	Књижевност: Кањош Мацедоновић, Стефан Митров Љубиша	1		
	69.	Књижевност: Кањош Мацедоновић, Вида Огњеновић	1		
	70.	Језичка култура: Писмена вежба	1		
	71.	Граматика: Припрема за контролни задатак		1	
	72.	Граматика: Контролни задатак		1	
	73.	Књижевност: Житије Светог Симеона, Свети Сава	1		
	74.	Језичка култура: Цитати и фусноте у различитим књижевним и неуметничким текстовима. Анализа контролног задатка.	1		

	75.	Књижевност: Свети Сава у народној и ауторској књижевности	1		*Пројект на настав а
	76.	Језичка култура: Рецитовање и изражајно читање одломака из обрађених дела		1	
	77.	Граматика: Конгруенција – слагање атрибута са именицом у оквиру именичке синтагме	1		
	78.	Граматика: Конгруенција – слагање предиката са субјектом	1		
	79.	Језичка култура: Правописни диктат		1	
	80.	Књижевност: Систематизација		1	
Поруке прошл ос	81.	Језичка култура: Фразеологизми	1		
	82.	Граматика: Писање скраћеница	1		
	83.	Књижевност: Вођа, Радоје Домановић	1		
	84.	Књижевност: Власт, Бранислав Нушић	1		
	85.	Граматика: Напоредни односи међу реченичним члановима	1		
	86.	Књижевност: Јутугунска јухахаха, Јован Јовановић Змај	1		
	87.	Језичка култура: Писмена вежба	1		
	88.	Граматика: Појам предикатске и комуникативне реченице	1		

89.	Књижевност: Чиновникова смрт, Антон Павлович Чехов	1		
90.	Књижевност: Хајдук у Београду, Градимир Стојковић или ЈасминкаПетровић: Летокадсамнаучиладалетим	1		
91.	Књижевност: Хајдук у Београду, Градимир Стојковић или ЈасминкаПетровић: Летокадсамнаучиладалетим		1	
92.	Грамматика: Напоредни односи међу независним реченицама	1		
93.	Грамматика: Напоредни односи међу независним реченицама		1	
94.	Грамматика: Припрема за контролни задатак		1	
95.	Грамматика: Контролни задатак		1	
96.	Грамматика: Анализа контролног задатка		1	
97.	Књижевност: Кратке народне умотворине	1		
98.	Књижевност: Афоризми, Душан Радовић	1		
99.	Књижевност: Књижевна дела и		1	

	књижевнотеоријски појмови			
100.	Грамматика: Зависносложена реченица. Изричне реченице.	1		
101.	Језичка култура: Анализа домаћег задатка		1	
102.	Језичка култура: Трећи школски писмени задатак		1	
103.	Језичка култура: Колективна исправка писменог задатка		1	
104.	Језичка култура: Индивидуална исправка писменог задатка		1	
105.	Књижевност: Подне, Јован Дучић	1		
106.	Књижевност: После кише, Стеван Раичковић	1		
107.	Грамматика: Односне реченице	1		
108.	Књижевност: Потера за пејзажима, Пеђа Милосављевић	1		
109.	Језичка култура: Књижевноуметнички и публицистички текстови	1		
110.	Језичка култура: Репортажа	1		

111.	Граматика: Месне и временске реченице	1		
112.	Граматика: Поредбене и узрочне реченице	1		
113.	Књижевност: Области, Вислава Шимборска	1		
114.	Језичка култура: Техички и сугестивни опис	1		
115.	Граматика: Условне и намерне реченице	1		
116.	Језичка култура: Писмена вежба	1		
117.	Књижевност: Плави чуперак, Шашава књига (избор), Мирослав Антић	1		
118.	Књижевност: Плави чуперак, Шашава књига (избор), Мирослав Антић			1
119.	Књижевност: Књижевна дела и књижевнотеоријски појмови			1
120.	Граматика: Последичне и допусне реченице	1		
121.	Граматика: Зависне реченице			1
122.	Књижевност. Мали Принц, Антоан де Сент Егзипери	1		
123.	Књижевност. Мали Принц, Антоан де Сент Егзипери			1
124.	Граматика: Интерпункција у зависносложеној реченици	1		
125.	Језичка култура: Анализа домаћег задатка			1
126.	Књижевност: Јелена, жена које нема, Иво Андрић	1		
127.	Књижевност: Јелена, жена које нема, Иво Андрић			1

128.	Језичка култура: Писање правописних знакова	1		
129.	Књижевност: Кроз међаву, Петар Кочић	1		
130.	Књижевност: Кроз међаву, Петар Кочић			1
131.	Језичка култура: Писмена вежба (припрема за писмени задатак)	1		
132.	Језичка култура: Четврти школски писмени задатак			1
133.	Језичка култура: Колективна исправка писменог задатка			1
134.	Језичка култура: Индивидуална исправка писменог задатка			1
135.	Граматика. Исказивање реченичних чланова речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и зависном реченицом	1		
136.	Јанко Веселиновић: <i>Хајдук Станко</i> (одломак из првог дела романа)	1		
137.	Граматика: Дугосилазни и дугоузлазни акценти	1		

	138.	Граматика: Припрема за завршни тест		1	
	139.	Граматика: Годишњи тест		1	
	140.	Граматика: Анализа годишњег теста		1	
	141.	Књижевност: Дванаесто море, Игор Коларов	1		
	142.	Књижевност: Систематизација		1	
	143.	Језичка култура: Анализа домаћег задатка		1	
	144.	Језичка култура: Говорна вежба	1		
		* Пет часова ће се реализовати онлајн преко платформе за учење.			

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Програм наставе и учења *Српског језика и књижевности* чине три предметне области: Књижевност, Језик и Језичка култура. Препоручена дистрибуција часова по предметним областима је следећа: Књижевност – 54 часа, Језик – 52 часа и Језичка култура – 38 часова. Укупан фонд часова, на годишњем нивоу, износи 144 часа. Све три области програма наставе и учења се прожимају и ниједна се не може изучавати изоловано и без садејства са другим областима.

Програм наставе и учења Српског језика и књижевности заснован је на исходима, односно на процесу учења и ученичким постигнућима. Исходи представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности које ученик гради, проширује и продубљује кроз све три предметне области овог предмета.

I. ПЛАНИРАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Програм наставе и учења оријентисан на исходе наставнику даје већу слободу у креирању и осмишљавању наставе и учења. Улога наставника јесте да начине реализације подучавања и учења прилагоди потребама сваког одељења имајући у виду: састав одељења и карактеристике ученика; уџбенике и друге наставне материјале које ће користити; техничке услове, наставна средства и медије којима школа располаже; ресурсе, могућности, као и потребе локалне средине у којој се школа налази. Полазећи од датих исхода и садржаја, наставник најпре креира свој годишњи, тј. глобални план рада, из кога ће касније развијати своје оперативне планове. Исходи дефинисани по областима олакшавају наставнику даљу операционализацију исхода на нивоу конкретних наставних јединица. Од наставника се очекује да за сваку наставну јединицу, у фази планирања и писања припреме за час прилагоди исходима учења. Током планирања треба, такође, имати у виду да се неки исходи остварују брже и лакше, али је за већину исхода (посебно за предметну област Књижевност) потребно више времена, више различитих активности и рад на различитим текстовима. У фази планирања наставе и учења веома је важно имати у виду да је уџбеник наставно средство и да он не одређује садржаје предмета. Потребно је садржајима датим у уџбенику приступити селективно и у односу на предвиђене исходе које треба достићи. Поред тога што ученике треба да оспособи за коришћење уџбеника, као једног од извора знања, наставник ваља да их упути у начине и облике употребе других извора сазнавања.

II. ОСТВАРИВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

КЊИЖЕВНОСТ

Окосницу програма књижевности чине текстови из лектире. Лектира је разврстана по књижевним родовима – *лирика, епика, драма* и обogaћена избором нефикционалних, научно популарних и информативних текстова. Обавезни део лектире састоји се, углавном, од дела која припадају основном националном корпусу, али је обogaћен актуелним делима. Избор дела је у највећој мери заснован на принципу прилагођености узрасту.

Уз текстове које је потребно обрадити на часу, дат је и списак домаће лектире. Циљ увођења домаће лектире је формирање, развијање или неговање читалачких навика код ученика. Обимнија дела ученици могу читати преко распуста, чиме се подстиче развијање континуиране навике читања.

Уз обавезни списак дела за обраду додат је допунски избор текстова. Изборни део допушта наставнику већу креативност у достизању исхода.

Уз доминантан корпус текстова канонских писаца којим се утиче на формирање естетског укуса ученика, изграђује и богати свест о природи националне књижевности (и вредностима класика светске књижевности), али и културном и националном идентитету, у избору лектире и допунском избору дата је могућност наставницима да одаберу и изванредан број књижевних дела савремених писаца, чиме се ученици упознају са репрезентативним примерима савремене књижевности и у прилици су да критички самеравају поетику њихових дела са канонским вредностима. Циљ увођења савремених књижевних дела која још нису постала део канона јесте да се по својој мотивској или тематској сродности вежу за

постојеће теме и мотиве у оквиру програма и да се таквим примерима покаже како и савремени писци промишљају епску народну традицију или теме пријатељства, етичности, развијају имагинацију и емпатију, чиме ће се обогатити вертикално читалачко искуство ученика и осавременили приступ настави.

Овакав избор дела омогућава већу могућност примене компаративног приступа проучавању литерарног стваралаштва, уз одабир различитих нивоа обраде: интерпретације, приказа или осврта. Избор дела треба да буде усклађен са могућностима, потребама и интересовањима конкретног ђачког колектива. Разлике у укупној уметничкој и информативној вредности појединих текстова утичу на одговарајућа методичка решења (прилагођавање читања врсти текста, опсег тумачења текста у зависности од сложености његове структуре, повезивање и груписање са одговарајућим садржајима из других предметних подручја – граматике, правописа и језичке културе и сл.).

Текстови из допунског дела програма треба да послуже наставнику и при обради наставних јединица из граматике, као и за обраду и утврђивање садржаја из језичке културе. Дела која неће обрађивати, наставник треба да препоручи ученицима за читање у слободно време.

Нови програм заснован је на уочавању природе и улоге књижевног дела, као и уочавању разлике књижевних и некњижевних текстова, односно њиховој већој корелативности. Ученици треба да буду оспособљени да разликују особености књижевног текста (конотативност, књижевни поступци, сликовитост, ритмичност и сл.) у односу на денотативност, информативност и казивање засновано на чињеницама и подацима у различитим видовима некњижевних текстова. Корелативност је омогућена адекватним комбиновањем обавезних и изборних дела.

Са списка допунског избора наставник бира она дела која ће, уз обавезни део лектире, чинити тематско-мотивске целине. Наставник може груписати и повезивати по сродности дела из обавезног и допунског програма на много начина.

Предложени обавезни, књижевни, научнопопуларни и информативни текстови и садржај обавезне домаће лектире, као и примери из допунског избора, приликом осмишљавања годишњег плана рада, а потом и при обликовању оријентационих, месечних планова рада, могу се тематски повезивати. Поред тога, неопходно је успоставити и уравнотежену дистрибуцију наставних јединица везаних за све подобласти предмета, функционално повезати садржаје из језика и књижевности (где год је то могуће) и оставити довољно часова за утврђивање и систематизацију градива.

Ученици се могу упутити и на филмове са тематиком сличном прочитаним књижевним текстовима (дечје авантуре или авантуре у фантастичном свету, одрастање усамљеног детета и сл.) и додатно повезати обраду једне тематско-мотивске целине.

Са појединим елементима медијске писмености ученике треба упознати такође кроз корелацију: појам деčји часопис или енциклопедија за децу упознати на конкретном тексту из часописа/енциклопедије по избору (садржај текста треба да буде у вези са лектиром).

Поред корелације међу текстовима, неопходно је да наставник успостави вертикалну корелацију. Наставник се претходно обавезно упознаје са садржајима Српског језика и књижевности из претходних разреда ради успостављања принципа поступности и систематичности.

Наставник, такође, треба да познаје садржаје других предмета обрађиваних у млађим разредима и у петом разреду основне школе, који корелирају с предметом Српски језик и књижевност. Тако, хоризонталну корелацију наставник успоставља, пре свега, са наставом историје, ликовне културе, музичке културе, верске наставе и грађанског васпитања.

Увођење ученика у свет књижевности, али и осталих, тзв. некњижевних текстова (популарних, информативних), представља изузетно сложен наставни задатак. Управо на овом степену школовања стичу се основна и врло значајна знања, умења и навике од којих ће зависити ученичка књижевна култура, али и естетске компетенције. Ученици треба да разумеју фикционалну природу књижевног дела и његову аутономност (односно да праве разлику између лирског субјекта и песника, приповедача и писца), као и чињеницу да књижевно дело обликује једну могућу слику стварности.

При обради текста, примењиваће се у већој мери јединство аналитичких и синтетичких поступака и гледишта. У складу са исходима, ученике треба навикавати да своје утиске, ставове и судове о књижевном делу подробније доказују чињеницама из самога текста и тако их оспособљавати за

самосталан исказ, истраживачку делатност и заузимање критичких ставова.

Обрада књижевног дела пожељно је да буде проткана решавањем *проблемских питања* која су подстакнута текстом и уметничким доживљавањем. Многи текстови, а поготову одломци из дела, у наставном поступку захтевају умесну *локализацију*, често и вишеструку. Ситуирање текста у временске, просторне и друштвено-историјске оквире, као и обавештења о битним садржајима који претходе одломку – све су то услови без којих се у бројним случајевима текст не може интензивно доживети и правилно схватити.

Приликом *тумачења текста* ученике треба навикавати да своје утиске, ставове и судове о књижевном делу подробније доказују чињеницама из самога текста и тако их оспособљавати за самосталан исказ, истраживачку делатност и заузимање критичких ставова, уз уважавање индивидуалног разумевања смисла књижевног текста и исказивање различитих ставова.

У наставној интерпретацији књижевноуметничког дела, обједињавајући и синтетички чиниоци могу бити: уметнички доживљаји, текстовне целине, битни структурни елементи (тема, мотиви, песничке слике, фабула, односно сиже, књижевни ликови, смисао и значење текста, мотивациони поступци, композиција), форме приповедања (облици излагања), језичко-стилски поступци и литерарни (књижевно уметнички) проблеми.

Књижевно теоријске појмове ученици ће упознавати уз обраду одговарајућих текстова и помоћу осврта на претходно читалачко искуство. У програму нису наведени сви појмови и врсте књижевних дела предвиђени за усвајање у претходним разредима, али се очекује ће се наставник наслонити на стечено знање ученика, обновити га и продубити на примерима, сходно старијем узрасту. Такав случај је са стилским фигурама (поређењем/компарацијом и персонификацијом) које се усвајају у трећем и четвртном разреду, а потом им се додају епитет, оноματοпеја, контраст и хипербола; са појмом приповедања и облицима казивања у епском књижевном делу (дијалог, монолог, описивање: портрет и пејзаж); са појмовима везаним за драмско дело којима се додају заплет и расплет, као елементи драмске радње. Обнављање и повезивање знања из првог циклуса образовања и петог и шестог разреда основне школе је обавезно.

Језичко-стилским изражајним средствима прилази се с доживљајног становишта; полазиће се од изазваних уметничких утисака и естетичке сугестије, па ће се потом истраживати њихова језичко- стилска условљеност.

Током обраде књижевних дела, као и у оквиру говорних и писмених вежби, настојаће се да ученици откривају што више особина, осећања и душевних стања појединих ликова, као и да изражавају своје ставове о поступцима ликова.

Исходи везани за наставну област књижевност засновани су на читању. Кроз читање и тумачење књижевних дела ученик развија читалачке компетенције које подразумевају не само истраживачко посматрање и стицање знања о књижевности већ подстичу и развијају емоционално и фантазијско уживљавање, имагинацију, естетско доживљавање, богате асоцијативне моћи, уметнички сензибилитет, критичко мишљење и изграђују морално просуђивање. Разни облици читања су основни предуслов да ученици у настави стичу сазнања и да се успешно уводе у свет књижевног дела. И у седмом разреду негује се, пре свега, доживљајно читање, а ученици се поступно уводе у истраживачко читање (читање према истраживачким задацима, читање из различитих перспектива и сл.) и оспособљавају да искажу свој доживљај уметничког дела, увиде елементе од којих је дело сачињено и разумеју њихову улогу у изградњи света дела.

Повећан број допунског избора лектире указује на могућност обраде појединих предложених садржаја (књижевних дела) на часовима додатне наставе.

Препоручује се да ученици у настави користе електронски додатак уз уџбеник, уколико за то постоји могућност у школи.

ЈЕЗИК

У настави језика ученици се оспособљавају за правилну усмену и писану комуникацију стандардним српским језиком. Отуда захтеви у овом програму нису усмерени само на усвајање језичких правила и граматичке норме, већ и на разумевање њихове функције и правилну примену у усменом и писменом изражавању.

Када се у садржајима програма наводе наставне јединице које су ученици већ обрађивали у нижим разредима, подразумева се да се степен усвојености и способност примене раније обрађеног градива проверава, а понављање и увежбавање на новим примерима претходи обради нових садржаја, чиме се обезбеђује континуитет рада и систематичност у повезивању новог градива са постојећим знањима.

Нужно је да наставник увек има на уму пресудну улогу умесних и систематских вежбања, односно да наставно градиво није усвојено док се добро не увежба. То значи да вежбања морају бити саставни чинилац обраде наставног градива, примене, обнављања и утврђивања знања.

Граматика

Основни програмски захтев у настави граматике јесте да се ученицима језик представи и тумачи као систем. Ниједна језичка појава не би требало да се изучава изоловано, ван контекста у којем се остварује њена функција (у свакој погодной прилици могу се знања из граматике ставити у функцију тумачења текста, како уметничког тако и научнопопуларног). Један од изразито функционалних поступака у настави граматике јесу вежбања заснована на коришћењу примера из непосредне говорне праксе, што наставу граматике приближава животним потребама у којима се примењени језик појављује као свестрано мотивисана људска активност.

Правопис

Правописна правила се усвајају путем систематских вежбања (правописни диктати, исправка грешака у датом тексту, тестови са питањима из правописа итд.). У оквиру правописних вежби пожељно је повремено укључити и питања којима се проверава графиција (писана слова: велико и мало ћирилично Ћ, Ђ; велико и мало латиничко Ђ, велико Г, С, Ш итд.).

Такође, треба подстицати ученике да сами уочавају и исправљају правописне грешке у СМС комуникацији, као и у различитим типовима комуникације путем интернета.

Поред тога, ученике треба упућивати на служење правописом и правописним речником (школско издање). Пожељно је да наставник доноси примерак *Правописа* на час кад год се обрађују правописне теме (тако би могао појединачно ученицима задавати да пронађу реч у правописном речнику и одреде њен правилан облик или правилно писање).

Ортоепија

Наставник стално треба да указује на важност правилног говора, који се негује спровођењем одређених ортоепских вежби. Ортоепске вежбе не треба реализовати као посебне наставне јединице, већ уз одговарајуће теме из граматике: нпр. уочавање дужине акцента у речи може се повезати са обрадом и утврђивањем знања о врстама речи (именица *скуп* има кратак акценат, а придев *скуп* има дуг акценат итд.). На овом нивоу ученици треба само да уоче разлику у дужини акцента, без разликовања интонације и без употребе акценатских знакова. Уз коришћење аудио снимака, ученике треба навикавати да препознају, репродукују и усвоје правилно акценатован говор, а у местима где се одступа од акценатске нормe, да разликују стандардни акценат од свога акцента, тј. од дијалекатске акцентуације.

Неке ортоепске вежбе могу се спроводити и уз одговарајуће теме из књижевности: нпр. артикулација се може вежбати изговарањем брзалица, онда када се оне обрађују као део народног стваралаштва;

акценат речи, темпо, ритам, реченична интонација и паузе могу се вежбати гласним читањем одломака из изборне лектире (по избору наставника или ученика) итд. Као ортоепску вежбу треба спроводити и говорење напамет научених одломака у стиху и прози (уз помоћ аудитивних наставних средстава).

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (УСМЕНО И ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ)

Развијање и унапређивање језичке културе ученика представља један од најзначајнијих задатака наставе Српског језика. Један од основних задатака наставе језичке културе односи се на усавршавање језичкоизражајних средстава код ученика, а њен крајњи циљ је да ученици буду оспособљени за успостављање квалитетне и сврсисходне комуникације. Област *Језичка култура* обухвата усмено и писмено изражавање. Наставни рад у овој области реализује се у садејству са другим областима предмета Српски језик, као и кроз самосталне наставне јединице. У повратном смеру, обрада књижевног текста и рад на граматици морају укључивати и садржаје за неговање културе усменог и писменог изражавања ученика.

Настава ће бити очигледнија и ефикаснија ако се анализирају снимљена казивања и читања.

Приликом реализације наставних садржаја пожељно је користити и савремене информационо-комуникационе технологије (нпр. паметну таблу, рачунар и видео-бим и сл.).

Свака од програмских вежби (говорне, правописне, лексичко-семантичке, стилске вежбе) планира се и реализује у наставном контексту у коме постоји потреба за функционалним усвајањем и функционалном применом датих језичких законитости и појава у новим комуникативним ситуацијама, као и потреба за утврђивањем, обнављањем или систематизовањем знања стеченог током наставе језика и наставе књижевности. Све врсте вежби, чији је циљ развијање језичког мишљења, изводе се на тексту или током говорних вежби.

Циљ говорних вежби јесте унапређивање културе усменог изражавања. Детаљна организација, вешто осмишљене садржајне структуре и мотивисање ученика за разговор водиће ка правилности, лакоћи, јасности, једноставности, прецизности и флуентности у усменом излагању ученика. Ове вежбе би требало да приближе учеников говор стандарднојезичком изговору.

Форме учтивости, односно посебна језичка средства којима се исказује учтивост представљају важан сегмент у реализацији наставе језичке културе. Потребно је код ученика развијати свест о неопходности и значају језичке учтивости, тј. учтивног комуникативног понашања, односно истакнути значај неговања правилног и учтивног говора и писања. Ученицима треба указати на то да су у домену конвенција учтивости најтипичније форме усмене и писмене етикеције: употреба заменице *Ви*, етикете за исказивање уважавања приликом ословљавања у јавном и службеном комуницирању (*господине, госпођо/госпођице, Ваша екселенцијо, Ваша светости...*), као и говорни чинови експресивног типа (формуле учтивости): извињавање, захваљивање, честитање, молба. Лингвометодички текстови који садрже дијалошку форму у којој се испољава језичка учтивост могу послужити за уочавање форми учтивости. Такође, требало би подстицати ученике да износе своје мишљење и сопствена запажања о (не)учтивном комуникативном понашању.

Велики део лексике српског језика сачињавају лексеме настале творбом речи. Она представља продуктиван процес којим се свакодневно богати наш лексички фонд. Правописне вежбе омогућавају ученицима да посебно обрате пажњу на правописне захтеве и на њихову улогу у тексту. Системска примена адекватних правописних вежби омогућава да теоријско правописно знање благовремено пређе у умење, као и да се стечена навика примене правописних правила испољи у практичној и спонтаној намени. Правописне вежбе представљају најпогоднији начин да се правописна правила науче, провере, као и да се уочени недостаци отклоне. Најбоље је примењивати и просте и сложене правописне вежбе које су погодне за савлађивање како само једног правописног правила из једне правописне области, тако и више правописних правила из неколико правописних области. Правописне вежбе је потребно најпре припремити. Притом је пожељно поштовати принцип поступности, систематичности, јединства теорије и праксе. Приликом савлађивања правописних начела погодне могу бити следеће правописне вежбе: *диктат, самостално писање, допуњавање текста*. Може бити подстицајно и организовање квиза на часовима посвећеним систематизовању градива из правописа (нпр. *препознај правописну област, пронађи грешку, да ли су тврдње о употреби, нпр. великог слова, тачне и сл.*), а требало би и проверавати да ли су ученици у стању да објасне научена правописна правила у одређеном тексту.

Циљ примењивања лексичко-семантичких вежби јесте богаћење речника ученика и упућивање на различите могућности приликом избора речи и израза и указивање на њихову сврсисходнију употребу. Применом лексичко-семантичких вежби код ученика се ствара навика да промишљају и траже адекватан језички израз за оно што желе да искажу (у зависности од комуникативне ситуације) и повећава се фонд таквих израза у њиховом речнику. Врсте ових вежби треба усагласити са интересовањима ученика и наставним садржајима. Развијању смисла за прецизно изражавање и подстицању ученика да размишљају о речима и о њиховим значењима доприносе вежбе којима се ученици упућују на избегавање сувишних речи, поштапалица и туђица. Подстицајне су и вежбе које се односе на фигуративна значења речи, као и вежба *проналажење изостављених реченичних делова* која подстиче ученике да пронађу адекватну реч, али и да у складу са контекстом прошире скалу дозвољених значењских и лексичких могућности.

Применом стилских вежби, ученици се упућују на то да на другачији начин од уобичајеног повезују речи и изразе и да истражују њихове семантичке потенцијале. Њихов циљ није да се само отклоне

учињене грешке, већ да ученици стекну адекватне навике да говоре и пишу ваљано, односно да примењују стваралачке поступке у језику. Знања о стилу и изражајним могућностима језика ученици углавном стичу увидом у књижевноуметничке текстове, због чега је неспорна повезаност са наставом књижевности, али се не сме поистоветити са језичко-стилском анализом ових текстова. Стилске вежбе је потребно што непосредније повезивати и са наставом граматике. Може се креирати ситуациони предлог за развијање и унапређивање језичко-стилског знања ученика у складу са узрастом и начелом систематичности и условности. Стваралачки облик рада на развијању стилског умења ученика може се, на пример, заснивати на тексту као подстицају за сликовито казивање, с обзиром на то да се на различитим књижевноуметничким текстовима лако увиђа изражајност стилског поступка који може да буде примењен приликом уобличавања језичке грађе у новим комуникативним ситуацијама.

III. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Праћење и вредновање резултата напредовања ученика је у функцији остваривања исхода, а започиње иницијалном проценом достигнутог нивоа знања, у односу на који ће се одмеравати даљи напредак и формирати оцена. Сваки наставни час и свака активност ученика је прилика за формативно оцењивање, односно регистровање напретка ученика и упућивање на даље активности.

Формативно вредновање је саставни део савременог приступа настави и подразумева процену знања, вештина, ставова и понашања, као и развијања одговарајуће компетенције током наставе и учења. Формативно мерење подразумева прикупљање података о ученичким постигнућима, при чему се најчешће примењују следеће технике: реализација практичних задатака, посматрање и бележење ученикових активности током наставе, непосредна комуникација између ученика и наставника, регистар за сваког ученика (мапа напредовања) итд. Резултати формативног вредновања на крају наставног циклуса треба да буду исказани и бројчаном оценом.

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања, праћења и вредновања. Важно је да наставник, поред постигнућа ученика, континуирано прати и вреднује властити рад. Све што се покаже добрим и ефикасним, наставник ће користити и даље у својој наставној пракси, а оно што буде процењено као недовољно делотворно, требало би унапредити.

Допунска настава

Циљеви наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци за допунску наставу:

– развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;

описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;

– поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;

Методе:

У седмом разреду у настави српског језика користе се следеће методе: монолошка, дијалогска, текст, текстовна, самостални ученички радови, демонстрације, писани радови ученика, самостално стваралаштво ученика (песме, приче), вербална, тест, комбинована (аналитичко-синтетичка).

ДОПУНСКА НАСТАВА

ПЛАН И ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ ЗА 7. РАЗРЕД

1. Обновљање градива шестог разреда
2. Непроменљиве речи – прилози и предлози
3. Непроменљиве речи – везници, узвици, речце
4. Обновљање глаголских облика обрађених у шестом разреду
5. Футур други, императив
6. Потенцијал
7. Глаголски прилог садашњи, глаголски прилог прошли
8. Трпни глаголски придев
9. Правописна решења у вези са глаголским облицима
10. Сложен глаголски предикат
11. Логички субјекат
12. Синтагме; атрибут
13. Именичка и придевска синтагма
14. Прилошка и глаголска синтагма
15. Конгруенција
16. Реченични чланови, напоредни односи међу реченичним члановима
17. Предикатска и комуникативна реченица
18. Напоредни односи међу независним реченицама
19. Зависносложене реченице; изричне реченице
20. Односне реченице
21. Месне реченице
22. Временске реченице
23. Поредбене реченице
24. Узрочне реченице
25. Условне реченице
26. Намерне реченице
27. Последичне реченице
28. Допусне реченице
29. Интерпункција у зависносложеној реченици
30. Зависне реченице
31. Правопис
32. Глаголски облици
33. Синтагме
34. Врсте речи
35. Служба речи у реченици – обновљање
36. Падежи - обновљање

Додатна настава

Циљеви наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци за додатну наставу:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- уочавање разлике између месног говора и књижевног језика;
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно и систематично оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме ученици самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне);
- усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности;
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења. **Метод:** У седмом разреду у настави српског језика користиће се следеће методе: монолошка, дијалогска, текст, текстовна, самостални ученички радови, демонстрације, писани радови ученика, самостално стваралаштво ученика (песме, приче), вербална, тест, комбинована (аналитичко-синтетичка).

МЕСЕЦ	ПЛАН И ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ ЗА 7. РАЗРЕД
септембар октобар	Врсте речи: променљиве и непроменљиве, подврсте речи. Обнављање глаголских облика обрађених у шестом разреду Глаголски облици – футур други, императив, потенцијал Глаголски облици – глаголски прилог садашњи, глаголски прилог прошли, трпни глаголски придев Правопис
новембар децембар	Служба речи у реченици - (граматички) субјекат, предикат (глаголски и именски), прави и неправи објекат, логички субјекат. Сложен глаголски предикат; Атрибут; Синтагме – именичке, придевске, прилошке и глаголске; Реченични чланови; Напоредни односи међу реченичним члановима – саставни, раставни и супротни.
фебруар март	Обнављање падежа; Конгруенција; Предикатска и комуникативна реченица; Обнављање независних реченица; Напоредни односи међу независним реченицама; Школско такмичење из српског језика и језичке културе. Припреме за општинско такмичење. Учешће на општинском такмичењу.
април – мај - јун	Зависне реченице; Писање запете у зависносложеној реченици; Обнављање гласова и гласовних промена; Припрема за градско такмичење из језика и језичке културе (збирка тестова). Учешће на градском такмичењу. Садржаји из правописа савладани у претходним разредима.

ПЛАН РАДА ДРАМСКО-РЕЦИТАТОРСКЕ СЕКЦИЈЕ

План рада драмско-рецитаторске секције

Циљеви наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво – усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања и читања у себи (доживљајног – изражајног, интерпретативног, истраживачког; читање с разумевањем, логичко читање) у складу са врстом текста (књижевним и осталим текстовима);
- оспособљавање за читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних функционалних појмова и теоријских појмова из књижевности, позоришне и филмске уметности;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);

Методе:

У седмом разреду у настави српског језика користеће се следеће методе: монолошка, дијалошка, текст, текстовна, самостални ученички радови, демонстрације, писани радови ученика, самостално стваралаштво ученика (песме, приче), вербална, тест, комбинована (аналитичко-синтетичка).

ПЛАН РАДА ДРАМСКО-РЕЦИТАТОРСКЕ СЕКЦИЈЕ

1. Формирање секције и договор о раду
2. Чиниоци изражајног казивања – акценатске вежбе, вежбе интонације
3. Избор драмских текстова за наступ (Новогодишњи концерт, школска слава Свети Сава) и подела улога
4. Увежбавање садржаја за Нову годину и Светог Саву
5. Увежбавање за наступ
6. Увежбавање за наступ
7. Увежбавање за наступ
8. Увежбавање за наступ
9. Увежбавање за наступ
10. Увежбавање за наступ
11. Избор песама за смотру рецитатора
12. Увежбавање садржаја – драмских и рецитаторских
13. Изражајно казивање, артикулација, дикција (познати рецитију, слушање снимака)
14. Увежбавање садржаја за Нову годину
15. Генерална проба пред наступ на Новогодишњем концерту
16. Новогодишњи концерт - приредба
17. Анализа рада секције у првом полугодишту
18. Увежбавање за наступ за Светог Саву

19. Генерална проба пред наступ поводом школске славе
20. Свети Сава – наступ на дан школске славе
21. Припрема за школско такмичење рецитатора
22. Припрема за школско такмичење рецитатора
23. Школско такмичење у рецитовању
24. Припрема за општинско такмичење у рецитовању
25. Припрема за општинско такмичење у рецитовању
26. Општинско такмичење у рецитовању
27. Анализа резултата општинског такмичења у рецитовању
28. Посета позоришној представи
29. Дискусија о посећеној представи
30. Песнички сусрети – књижевно вече
31. Припреме за Савине дане
32. Увежбавање програма
33. Увежбавање програма
34. Увежбавање програма
35. Приредба – Савини дани
36. Анализа рада секције и извештај

НОВИНАРСКА СЕКЦИЈА

ОБРАЗОВНИ ЦИЉЕВИ:

- упознавање новинарских врста и начина рада и оспособљавање ученика за адекватно усмено и писмено изражавање;
- овладавање језичким средствима потребним за успешну комуникацију;
- уочавање разлика између књижевног и народног језика;
- повезивање говорних активности са ликовним изразом и савременим информатичким технологијама.

ВАСПИТНИ и ФУНКЦИОНАЛНИ ЦИЉЕВИ:

- развијање стваралачке способности;
- извршавање постављених обавеза;
- подстицање на тимски рад и сарадњу;
- разумевање, поштовање и узајамно уважавање културе, језика, обичаја, историје, вере и музике више народа;
- развијање комуникацијских способности, сигурности и самопоуздања у јавном наступу и опхођењу и развијање социјалних вештина;
- развијање интереса за новинарство;
- усмеравање у избору занимања;
- неговање етичких вредности и принципа.

МЕТОДЕ: монолошка, дијалогска, стваралачка, игровна, текстуална, метода самосталних радова.

АКТИВНОСТИ:

- упоређивање два различита текста из новина и уочавање разлика у језику који се користи, темама и начину обраде тема, професионалност – непрофесионалност у новинарству;

- правила међународне федерације новинара – вежба;
- уочавање непрофесионализма у новинарству и исправак лоших текстова;
- општа култура новинара – квиз;
- писање вести (практична вежба састављања вести, издвајање наслова и прилагођавање вести за различите медије);
- вежба експресног састављања вести;
- вежба улоге водитеља/спикера на телевизији;
- писање репортаже (одабирање сложеније теме и опширнији приказ одабране проблематике);
- писање интервјуа (вежба интервјуисања са унапред одабраном личношћу);
- смишљање анкете, просте и сложене анкете;
- истраживање јавног мњења (маркетиншки ангажована анкета).
- писање приказа књиге, албума, концерта, представе и филма;
- писање извештаја најављеног догађаја (програм, интервју) и ненајављеног догађаја;
- израда часописа – избор уредништва, програма, тема и дужности;
- уређивање текста – фонт и прелом;
- презентација школског часописа.

ПЛАН РАДА ЗА НОВИНАРСКУ СЕКЦИЈУ

1. Етика у новинарству (упоређивање два различита текста из новина и уочавање разлика у језику који се користи, темама и начину обраде тема, професионалност – непрофесионалност у новинарству)
2. Декларација о принципима поступања новинара (правила међународне федерације новинара – вежба)
3. Етика у новинарству (уочавање непрофесионализма у новинарству и исправак лоших текстова)
4. Уредништво (одабир и начин реализовања програма и листа)
5. Вест (практична вежба састављања вести, издвајање наслова и прилагођавање вести за различите медије)
6. Телевизијске вести (вежба експресног састављања вести)
7. Телевизијски спикер (вежба улоге водитеља/спикера на телевизији)
8. Школски часопис – расподела дужности и тема
9. Репортажа (одабирање сложеније теме и опширнији приказ одабране проблематике)
10. Интервју (вежба интервјуисања са унапред одабраном личношћу)
11. Интервју (вежба интервјуисања са унапред одабраном личношћу)
12. Анкета (смишљање анкете, просте и сложене анкете)
13. Истраживање јавног мњења (маркетиншки ангажована анкета)
14. Ангажовано новинарство (истраживање, упознавање са системом)
15. Школски часопис-реализација
16. Школски часопис-реализација
17. Школски часопис-реализација
18. Школски часопис-реализација
19. Школски часопис-реализација
20. Презентација школског часописа
21. Извештај најављеног догађаја (програм, интервју)
22. Извештај ненајављеног догађаја
23. Новинарска критика/приказ – књига
24. Новинарска критика/приказ албум/концерт
24. Школски часопис – реализација
25. Школски часопис – реализација
26. Школски часопис – реализација
27. Школски часопис - реализација

28. Школски часопис – реализација
29. Лектура
30. Уређивање вести – фонд, одабир
31. Уређивање вести – прелом текста
32. Школски часопис – реализација
33. Школски часопис – реализација
34. Школски часопис – реализација
35. Презентација школског часописа
36. Презентација школског часописа

План рада литерарне секције

Литерарна секција подстиче ученике на литерарно стваралаштво и упућује их у технике израде различитих облика писменог изражавања, развија креативност и оспособљава их за анализу различитих врста писмених састава.

Циљ ове секције јесте да деца уживају у писању различитих писмених састава, читању књижевних дела и часописа за децу, богате фонд речи кроз читање одабране литературе, испољавају оригиналност и креативност у писању.

Посебни циљеви секције су:

- Развој културе писменог и усменог изражавања
- Развој љубави према писаној речи
- Развој интересовања за читање и писање
- Сликовитост и јасност у писању
- Развој маштовитости и креативности
- Неговање читања, усменог и писаног изражавања
- Упознавање ученика са књижевним родовима и врстама
- Информатичко описмењавање
- Развијање интересовања за групни рад
- Развој социјалних вештина
- Богаћење речника

Задаци секције су:

- Оспособити ученике за креативно испољавање кроз писану реч
- Мотивисати ученике за групни рад и индивидуална постигнућа
- Мотивисати ученике да читају књижевна дела
- Развити љубав према писању и лепој књижевности

Активности:

- Уређивање школских паноа
- Праћење литерарних конкурса, прикупљање материјала за исте
- Учествовање на школским приредбама

Годишњи план литерарне секције

Активности	реализатори
Септембар	
Формирање секције, упознавање ученика са циљевима и садржајима рада	Наставник литерарне секције, педагог, психолог

Књижевно-научне врсте; Једна страница мог дневника	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Час у библиотеци – одабир књига за читање уз препоруку наставника	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Проучавање версификације при писању песама – час слободног стваралаштва	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Октобар	
Читање нових радова и уређивање паноа	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Проучавање књижевних епоха и праваца	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Београдски сајам књига	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Проучавање и истраживање народног блага	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Новембар	
Писање есеја	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Писање приповетке	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Читање и избор радова за школски часопис, сарадња са новинарском секцијом и излагање ученичких радова у школском часопису	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Учешће на литерарним конкурсима – избор радова	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Један песник по избору чланова секције, писање поезије	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Децембар	
Анализа ученичких радова и исправак	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Вече поезије и беседе	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Свети Сава у поезији и прози – час тематског стваралаштва	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Одабир радова за школску славу и увежбавање изражајног читања	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Јануар	
Композиција драмског и епског дела	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Читање најуспелијих радова за Светог Саву и учешће на изложби ликовних и литерарних радова	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Уређивање паноа – Свети Сава	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Фебруар	

Драматизација приповетке или одломка из романа	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
--	--

Драматизација приповетке или одломка из романа	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Писање родољубиве, описне или љубавне песме	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Март	
Песма или кратка прича о мајци – обележавање Осмог марта	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Читање и анализа радова	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Одлике ауторске бајке, најпознатије бајке и њихови аутори, писање бајке	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Час слободног стваралаштва – поезија, обележавање Светског дана поезије	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Април	
Час слободног стваралаштва – обележавање Светског дана књиге	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Препоручио бих другу да прочита	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Припреме за учешће на приредби поводом обележавања Дана школе – одабир најбољих радова	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Мај	
Час слободног стваралаштва	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Писање састава у част Светом Сави	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Учешће на манифестацији Савини дани – читање и рецитоване најуспелијих радова	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Сусрет са песником/књижевником, обележавање Дана школе	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Јун	
Анализа рада секције	Наставник литерарне секције, педагог, психолог
Подела диплома најуспешнијим члановима секције	Наставник литерарне секције, педагог, психолог

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК-7. РАЗРЕД

Циљ учења страног језика јесте да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу

Годишњи фонд:72

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК (2 часа недељно, 72 часа годишње)

Област/Тематски садржај и програма	Кључни појмови	Исходи - по завршеној теми ученици ће бити у стању да:	Стандарди	Опште међупредметне и предметне компетенције
<p>1. Starter unit Уводната тема Описивање радњи у садашњости и прошлости.</p>	<p>The Present Simple The Present Continuous The Past Simple</p>	<p>- разумеју једноставније текстове у којима се описују радње у садашњости и прошлости; - размене појединачне информације и/или неколико информација које се односе на радње у садашњости и прошлости; опишу радње у садашњости и прошлости користећи неколико везаних исказа; - разумеју и описују сличности и разлике у свакодневним активностима тинејџера у земљама циљне културе и код нас.</p>	<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4.</p>	<p>Комуникација, сарадња, дигитална компетенција рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција.</p>

			2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.6.	
2. Fads and fashion Трендови и мода Изражавање интересовања, допадања и недопадања; описивање радњи у прошлости.	Expressing interest, likes and dislikes Used to ThePast Continuous + Past Continuous vs Past Simple	-разумеју једноставније текстове који се односе на изражавање интересовања, допадања и недопадања; размене информације које се односе на интересовања, допадање и недопадање; -разумеју једноставније текстове којима се изражавају интересовања и описују искуства и догађаји у прошлости; размене појединачне информације и/или неколико информација које се односе на искуства и радње у прошлости; опишу радње у прошлости користећи неколико везаних исказа; - разумеју и опишу сличности и разлике у модним трендовима у земљама циљне културе и код нас.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.6. 1.8. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.30.	Комуникација, сарадња, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама. Компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву.
3. Тест 1 Изражавање интресовања и описивање радњи у садашњости и прошлости.		- разумеју једноставније текстове којима се изражавају интересовања, радње у садашњости и прошлости; - са опште своја и туђа интересовања и опишу радње у садашњости и прошлости.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14.	Комуникација, сарадња, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење.

			1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.25.	
<p>4. Sensations Осећаји Изражавање допадања, недопадања и препорука; описивање искуства које је почело у прошлости и још увек траје; позив за учешће у заједничкој активности и реаговање на њега; описивање појава, радњи, стања и збивања.</p>	<p>Expressing likes, dislikes and recommendations Suggestions/ invitations Present perfect vs past simple Adverbs of manner</p>	<p>- разумеју једноставније текстове којима се изражавају интересовања, радње у садашњости и прошлости; - саопште своја и туђа интересовања и опишу радње у садашњости и прошлости.</p>	<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13.</p>	<p>Комуникација, сарадња, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, одговоран однос према здрављу, одговоран однос према околини, естетичка компетенција, предузимљивост и оријентацијака предузетништву.</p>

			2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17.2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8.3.1.10. 3.1.11. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2.	
5. Adventure Авантура Описивање места; описивање искуства и догађаја у прошлости.	Describing places The present perfect simple vs past simple	-разумеју једноставније текстове који се односе на опис места; - опишу место користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније текстове у којима се описују искуства и догађаји из прошлости; - размене појединачне и/или неколико везаних информација у низу о догађајима из прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; - опишу познату личност из циљне културе.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7.	Комуникација, сарадња, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, Компетенција за учење, Одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, одговоран однос према околини, одговоран однос према здрављу.

			2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2.	
6. The first test written in English Први писмени задатак		- разумеју једноставније текстове у којима се описују искуства и догађаји из прошлости; опишу у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; опишу неки историјски догађај.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12.	Комуникација, сарадња, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење.

			2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20.2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4.2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2.	
<p>7. Material world Материјални свет Изражавање мишљења; описивање предмета; изражавање количина, димензија и цена; изражавање мишљења.</p>	<p>Expressing opinion Quantifiers Units of measureme nt Question tags Uncountab le nouns</p>	<p>- разумеју једноставније текстове који се односе на изражавање мишљења; - изразе мишљење, слагање и неслагање и дају кратко образложење; -разумеју једноставније текстове који се односе на опис предмета; - упореде и опишу предмете користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније исказе који се односе на количне, димензије и цене; - размене информације у вези са количинама, димензијама и ценама; - разумеју и објасне сличности и разлике у потрошачким навикамаљуди у циљној култури и код нас.</p>	<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10.</p>	<p>Комуникација, сарадња, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, Компетенција за учење, Одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, одговоран однос према околини, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, одговоран однос према здрављу.</p>

			2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.12. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2.	
8. Years ahead Године које долазе Изражавање претпротавки, и могућности; исказивање одлука, планова и намера у будућности.	First conditional Will and Be going to Present simple and present continuous to talk about future events	-разумеју једноставније текстове који се односе на изражавање мишљења; - изразе мишљење, слагање и неслагање и дају кратко образложење; -разумеју једноставније текстове који се односе на опис предмета; - упореде и опишу предмете користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније исказе који се односе на количне, димензије и цене; - размене информације у везисаколичинама, димензијама и ценама;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5.	Комуникација, сарадња, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, предузимљивост и оријентација ка предузетништву.

		- разумеју и објасне сличности и разлике у потрошачким навикама људи у циљној култури и код нас.	2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.12. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3.	
9. Learn Учи Изражавање мишљења, слагања/неслагања; изражавање способности у прошлости, садашњости и будућности; иксазивање обавеза, правила и савета.	Expressing opinion Can, could, be able to Have to, need to, must/mustn 't and should	- разумеју једноставније текстове који се односе на изражавање мишљења; - изразе мишљење, слагање и неслагање и дају кратко образложење; - разумеју једноставнији текст који се односи на изражавање способности у прошлости, садашњости и будућности; - размене и опште информације које се односе способности у прошлости, садашњости и будућности користећи једноставнија језичка средства;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1.	Комуникација, сарадња, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција заучење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, одговоран однос према околини, предузимљивост и оријентација ка

		<p>- разумеју једноставније исказе који се односе на правила, обавезе и савете и реагују на њих;</p> <p>- размене једноставније информације које се односе на правила, обавезе и савете;</p> <p>- уоче и опишу сличности и разлике у школама и школским предметима у циљној култури и код нас.</p>	<p>1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.29.3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2.</p>	<p>предузетништву, одговоран однос према здрављу.</p>
<p>10. Тест 2 Изражавање способности, будућих радњи, одлука, планова, намера и предвиђања.</p>		<p>- разумеју једноставнији текст који се односи на описивање способности, будућих радњи, одлука, претпоставки, предвиђања, планова и намера; размене и саопште информације у вези са својим и туђим способностима, будућим радњама, одлукама, претпоставкама и предвиђањима користећи једноставанија језичка средства;</p>	<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4.</p>	<p>Комуникација, сарадња, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење.</p>

		- разумеју једноставније формулисана правила, обавезе и савете и упутства и реагују на њих; формулишу једноставнија правила, обавезе и савете и упутстава.	1.3.1. 1.3.2. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2.2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19.2.1.23. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.12. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3.	
11. Big ideas Велике идеје Изражавање мишљења и предлога; исказивање могућности у садашњости и будућности.	Expressing opinion and suggestions Can, may, might, could, must, can't and perhaps to talk about possibility in the present and future	-разумеју једноставније текстове који се односе на изражавање мишљења и предлога; - размене информације које се односе на изражавање мишљења и предлога; - саопште своје или туђе мишљење и предлоге користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставне текстове у којима се односе на исказивање могућности у садашњости и будућности; Саопште могућности користећи једноставнија језичка средства;	1.3.2. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4.	Комуникација, сарадња, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, одговоран однос према околини, предузимљивост и оријентација ка предузетништву,

		- разумеју и опишу сличности и разлике у еколошким навикама у циљној култури и код нас.	2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.12. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3.	одговоран однос према здрављу.
12. The second test written in English Други писмени задатак Изражавање мишљења		- разумеју једноставније текстове који се односе на изражавање мишљења; - саопште своје или туђе мишљење.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7.2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24.	Комуникација, сарадња, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење.

			2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.3.	
13. On screen На екрану Изражавање мишљења и предлога; описивање радњи у прошлости, садашњости и будућности.	Present and past passive Present perfect, Future simple passive	- разумеју једноставније текстове који се односе на изражавање мишљења и предлога; - разумеју и саопште своје или туђе мишљење или предлог и реагују на њих; - разумеју једноставније текстове у којима се описују радње у садашњости, прошлости и будућности; - размене појединачне информације и/или неколико информација које се односе на радње у садашњости, прошлости и будућности; - опишу радње у садашњости, прошлости и будућности користећи неколико везаних исказа; - разумеју и описују сличности и разлике у омиљеним књижевним и филмским жанровима између тинејџера у циљној култури и код нас .	1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.12. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1.	Комуникација, сарадња, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, предузимљивост и оријентација ка предузетништву.

			3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3.
НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА			
Активности наставника	Активности ученика	Праћење и евалуација	
Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креа-тивно/ критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, раде пројекте.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.	
ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ			
Наставне методе	Наставни облици рада	Наставна средства	
Аудиовизуелна, вербална, демонстративна, текстуална, илустративна, дијалошка, хеуристичка, симулација.	Фронтални, индивидуални, упару, групни.	Уџбеник, раднасвеска, <i>CPT (classroom presentation tool)</i> –софтвер за интерактивну белу таблу (користи се уз помоћ рачунара и пројектора), аудиоCD, реалије...	
<p>Препоручени начини прилагођавања програма ученицима којима је неопходна додатна подршка, као и ученицима са изузетним способностима:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Пажљив избор садржаја, активности, наставних метода, облика рада и средстава, узимајући у обзир личне особине, интересовања, степен самосталности ученика, континуирано праћење не самопостигнућа ученика, већ и сопственог рада наставника, како би се перманентно унапређивао наставни процес и доводиока остваривању исхода. 			
УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ			
Формативно		Сумативно	
<p>Формативним оцењивањем се током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (дијагностичким тестовима, само евалуацијом, језичким портфолиом, пројектним задацима и др.) Формативно вредновање није само праћење ученичких постигнућа, већ и праћење начина рада и средство које омогућава наставнику да у току наставног процеса мења и унапређује процес свог рада. Током оцењивања и вредновања ученичких постигнућа треба водити рачуна да се начини на које се оноспроводине разликује од уобичајених активностина часу, јер се и оцењивање и вредновање сматрају саставним делом процеса наставе и учења, а не изолованим активностима које стварају стрес код ученика и не дају праву слику њих ових постигнућа.</p>		<p>Сумативним оцењивањем (писмени задаци, завршни тестови, тестови језичког нивоа) прецизније се процењује оствареност исхода или стандарда на крају одређеног временског периода (крај полугодишта, године, циклуса образовања). Оцењивањем и вредновањем треба да се обезбеди напредовање ученика у остваривању исхода, као и квалитет и ефикасност наставе. Сврха оцењивања треба да буде и јачање мотивације за напредовањем код ученика, а неистичање њихових грешака. Елементи који се вреднују су разноврсни и треба да допринесу свеопштој слици о напредовању ученика, јачању њихових комуникативних компетенција, развоју вештина и способности неопходних за даљи рад и образовање.</p>	

Уџбеници: **ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – 7. РАЗРЕД**

НАСЛОВ: ENGLISH PLUS 3, Second edition (Уџбеник и радна свеска за 7. Разред основне школе)

АУТОР(И): Уџбеник - Ben Wetz & Katrina Gormley, Радна свеска – Kate Mellersh

ИЗДАВАЧ: Нови логос, Београд, Србија у сарадњи са *Oxford University Press* – ом, Оксфорд, Велика Британија

Додатна настава, VII разред

1. Present tenses
2. Past tenses
3. Speaking-Fads and fashions
4. Present and past tenses
5. Reading comprehension-Fashion
6. Reading comprehension-Fashion
7. Modals
8. Speaking-Senses
9. Present simple and continuous for future
10. Writing an email
11. Expressing the future
12. Pronouns object, possessive, reflexive
13. Grammar exercises
14. Testing pupils' knowledge
15. Situation dialogues
16. Adverbs
17. Describing places
18. Describing places
19. Speaking-Extreme adventures
20. Conditionals
21. Reading comprehension
22. Speaking, Feelings
23. Passive voice
24. Passive voice
25. Making an interview
26. Listening comprehension
27. Writing (an opinion essay)
28. Writing (an opinion essay)
29. Discussion (free topics)
30. Discussion (free topics)
31. Testing pupils' knowledge
32. Testing pupils' knowledge
33. An interview with a famous person
34. Competition test
35. Competition test
36. Competition test

English book 3, Student's book, 2. edition, Ben Wetz, Katrina Gormley

VII разред, допунска настава

1. Present simple
2. Present continuous
3. Past simple
4. Vocabulary-Fashion, Expressing interests, likes and dislikes
5. Vocabulary-Fashion, Expressing interests, likes and dislikes
6. Used to
7. Past continuous
8. Preparation for testing
9. Vocabulary-Sensations, Expressing recommendations
10. Vocabulary-Sensations-Expressing recommendations
11. Vocabulary-Making and responding to suggestions, invitations
12. The present perfect simple
13. The present perfect simple
14. Vocabulary-Adventure, Describing places
15. Vocabulary-Adventure, Describing places
16. The present Perfect vs Past simple
17. Preparation for the first written test
18. Preparation for the first written test
19. Vocabulary-The environment and consumerism, Expressing opinion
20. Vocabulary-The environment and consumerism, Expressing opinion
21. Vocabulary-Units of measurement
22. Nouns
23. Vocabulary-Years ahead, Making predictions
24. Vocabulary-Years ahead, Making predictions
25. First conditional
26. First conditional
27. Vocabulary-Schools and exams
28. Can, could, be able
29. Have to, need to, must/mustn't, should-Obligation, necessity and advice
30. Preparation for testing
31. Vocabulary-Big ideas, Expressing opinion and suggestion
32. Can, could, may, might, must, can't, perhaps for expressing opinion
33. Preparation for the second written test
34. Vocabulary-Film and book genres
35. Present and past passive
36. Present perfect, Future simple passive

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК, СЕКЦИЈА WILLKOMMEN, VII РАЗРЕД, У ОКВИРУ НАГРАДНОГ ТАКМИЧЕЊА

1. Present simple
2. Present continuous
3. Past simple
4. Vocabulary, Fashion
5. Vocabulary, Fashion
6. Present perfect
7. Present perfect
8. Modal verbs
9. Modal verbs
10. Past continuous
11. Vocabulary, Describing places
12. Vocabulary, Describing places
13. Nouns
14. Adjectives
15. Pronouns
16. Future
17. Vocabulary, School life
18. Vocabulary, Future humans
19. Passive
20. Passive
21. Passive
22. Conditionals
23. Conditionals
24. Vocabulary, Courses and careers
25. Vocabulary, Courses and careers
26. Vocabulary, Personal qualities
27. Vocabulary, Personal qualities
28. Articles
29. Adverbs
30. Prepositions
31. Reading comprehension
32. Reading comprehension
33. Writing an essay
34. Writing an essay
35. Testing pupils' knowledge
36. Testing pupils' knowledge

Литература: English Plus, Student's Book 3, 2.edition, Ben Wetz, Katrina Gormley Уџбеници:

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – 7. РАЗРЕД

НАСЛОВ: ENGLISH PLUS 3, Second edition (Уџбеник и радна свеска за 7. Разредосновне школе)

АУТОР(И): Уџбеник - BenWetz&Katrina Gormley, Радна свеска – Kate Mellersh

ИЗДАВАЧ: Нови логос, Београд, Србија у сарадњи са *Oxford University Press* – ом, Оксфорд, Велика Британија, 2020.

English Plus 3 - седми разред, седма година учења								
Редни број и назив наст. теме	Ред. број часа	Назив наставне јединице	Тип часа			Укупан број часова по теми за		
			С	УТВ рђи В.	С	о б р а д у	у т в р ђ и в а ње	о с т а л е т и п о в е
1. Starter unit Уводна тема	1.	Routines-Present simple, Present continuous	0	1	/	/	2	0
	2.	Past simple		1	/			
2. Fads and fashion Трендови и мода	3.	Popular interests-Let's go crazy, Expressing interests, likes and dislikes	1	/	/	3	4	
	4.	Popular interests	/	1	/			
	5.	Reading-Crazes, Used to	1	/	/			
	6.	Crazes	/	1	/			
	7.	Fashion, Past continuous, Past simple	1	/	/			
	8.	Fashion	/	1	/			
	9.	Speaking and writing-Expressing preferences	/	1	/			
3. Тест 1	10.	Review 1	/	/	1	0	0	2
	11.	1 Story-The Swiss Family Robinson	/	/	1			
4. Sensations Осећаји	12.	Senses-Expressing likes, dislikes and recommendations	1	/	/	4	3	3
	13.	Senses	/	1	/			
	14.	The importance of smell, Present perfect simple	1	/	/			
	15.	The importance of smell	/	1	/			
	16.	Sensations and experiences, Present perfect vs Past simple	1	/	/			
	17.	Sensations and experiences	/	1	/			
	18.	Speaking and writing, Adverbs of manner	1	/	/			
	19.	Review 2	/	/	1			
	20.	Review 2	/	/	1			
	21.	1 Story-The Swiss Family Robinson	/	/	1			
5. Adventure Авантура	22.	Natural features, Describing places	1	/	/	3	2	2
	23.	Reading-An epic adventure, Present perfect simple, Present perfect continuous	1	/	/			
	24.	Reading-An epic adventure	/	1	/			
	25.	Vocabulary-Extreme adventures	1	/	/			
	26.	Writing- A FAQ	/	1	/			

	27.	3 Review	/	/	1			
	28.	3 Story -The Swiss Family Robinson	/	/	1			
6. The first test written in	29.	Preparation for the written test	/	/	1	/	/	3
	30.	The first written test	/	/	1			
English Први писмени задатак	31.	The correction of the written test	/	/	1			
7. Material world Материјални свет	32.	The environment and consumerism, Expressing opinion, Units of measurement	1	/	/	4	4	2
	33.	The environment and consumerism	/	1	/			
	34.	The food of the future-Quantifiers	1	/	/			
	35.	The food of the future	/	1	/			
	36.	Uncountable nouns	1	/	/			
	37.	Vocabulary-Adjectives, Describing objects	/	1	/			
	38.	Question tags	1	/	/			
	39.	Speaking and writing-Expressing preferences and purpose of products	/	1	/			
	40.	4 Review	/	/	1			
41.	4 Story, The Swiss Family Robinson	/	/	1				
8. Years ahead Године које долазе	42.	Vocabulary-Uses of get	1	/	/	3	2	2
	43.	Reading-Future humans, First conditional	1	/	/			
	44.	Reading-Future humans	/	1	/			
	45.	Lifestyle choices, Future continuous, Will, Be going to	1	/	/			
	46.	Writing-A reflective letter	/	1	/			
	47.	5 Review	/	/	1			
	48.	5 Story-The Swiss Family Robinson	/	/	1			
9. Learn Учи	49.	Vocabulary-Schools and exams	1	/	/	3	2	2
	50.	Reading-Reviews, Can, Could, Be able to	1	/	/			
	51.	Reading-Reviews	/	1	/			
	52.	Courses and careers, Have to, Need to, Must, Should	1	/	/			
	53.	Writing-An opinion essay, Is school the best place to learn?	/	1	/			
	54.	6 Review	/	/	1			
	55.	6 Story-The Swiss Family Robinson	/	/	1			
10. Тест2	56.	Test 2	/	/	1			2
	57.	Test 2	/	/	1			
11. Big ideas	58.	Reading-Being kind, Can, may, might, must	1	/	1 1			
	59.	Personal qualities, Second conditional	1	/	/			

Велике идеје	60.	Personal qualities, Second conditional	/	1		2	1	2
	61.	7 Review	/	/	1			
	62.	7 Story-The Swiss Family Robinson	/	/	1			
12. The	63.	The preparation for the written test	/	/	1			3

second test written in English Други писмени задатак	64.	The second written test	/	/	1			
	65.	The correction of the written test	/	/	1			
13. On screen На екрану	66.	Film and book genres	1	/	/	3	2	2
	67.	Reading-Film trivia blog, Present and past passive	1	/	/			
	68.	Reading-Film trivia blog, Present and past passive	/	1	/			
	69.	Films and books, Verbs and nouns, Present and past passive questions	/	1	/			
	70.	Present perfect passive, Future simple passive, Passive with modal verbs	1	/	/			
	71.	8 Review	/	/	1			
	72.	8 Story-The Swiss Family Robinson	/	/	1			

ЛИКОВНА КУЛТУРА

(1 час недељно, 36 часова годишње)

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	4	5	4	3	2	2					7	13	20
2.	КОМУНИКАЦИЈА						2	5	3	1		7	4	11
3.	УМЕТНОСТ ОКО НАС									3	2	2	3	5
УКУПНО		4	5	4	3	2	4	5	3	4	2	16	20	36
РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	БРОЈ ЧАСОВА ПРЕМА ТИПУ ЧАСА				УКУПНО								
		обрада	обрада, вежба	вежба	вежба, естетска анализа									
1.	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	4	7	4	4	19								
2.	КОМУНИКАЦИЈА	3	3	3	2	11								
3.	УМЕТНОСТ ОКО НАС	1	3	1	1	6								
УКУПНО		8	13	8	7	36								

МОГУЋИ РАСПОРЕД НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНА ТЕМА	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА				ИСХОДИ УЧЕЊА
1.	1. ПРОСТОР И КОМ	Колористичка перспектива	О	В			По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања;
2.		Ваздушна перспектива	О	В			
3.		Линеарна перспектива	О	В			
4.		Перспектива		В	Е		
5.		Вертикална и хоризонтална композиција	О				
6.		Вертикална и хоризонтална композиција		В			

7.	ПОЗИЦИЈА	Дијагонална, пирамидална и сложена композиција	О				– изражава, одабраним ликовним
8.		Дијагонална, пирамидална и сложена композиција		В			елементима, емоције, стање или имагинацију; бликује композиције примењујући новна знања о пропорцијама и рспективи;
9.		Кружна, зракаста ослободна композиција		В	Е		
10.		Симетрична равнотежа	О	В			
11.		Асиметрична равнотежа	О	В			

12	1. ПРОСТ ОРИ КОМП ОЗИЦИ ЈА	Арабеска	О				– користи, сам или у сарадњи са другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – представи своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно;
13		Арабеска		В			
14		Арабеска		В	Е		
15		Пропорције	О				
16		Пропорције		В			
17		Пропорције		В	Е		
18		Контраст	О	В			
19		Контраст	О	В			

2	2. К О М У Н И К А Ц И Ј А	Порука и тема у ликовним уметностима	О				– разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; – прави, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и визуелне информације; – разматра своја интересовања и могућности у односу на занимања у визуелним уметностима.
2		Порука и тема у ликовним уметностима		В			
2		Аутопортрет и селфи	О	В			
2		Аутопортрет и селфи		В	Е		
2		Анимација	О				
2		Анимација, флип-бук		В			
2		Стори борд	О	В			
2		Презентација	О	В			
2		Обједињавање покрета, игре и звука	О				
2		Обједињавање покрета, игре и звука		В			
3		Обједињавање покрета, игре и звука		В	Е		
3	3. У М Е Т Н О С Т О К О Н А С	Уметност и технологија	О				– учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију;
3		Уметност и технологија		В			
3		Уметност сутрашњице	О	В			
3		Арт рециклажа	О	В			– предлаже идеје за уметничку рециклажу, хуманитарне акције кроз ликовно стваралаштво или обилазак места и установа културе;
3		Хуманитарни пројекти	О	В			
3		Хуманитарни пројекти		В	Е		

МУЗИЧКА КУЛТУРА (1 час недељно, 36 часова годишње)

Циљ учења Музичке културе је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, ства- ралачко и критичко мишљење, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос

према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа; стицање знања о музичким инструментима; Препознавање обр Постизање активног и ангажованог слушања музике – континуирано у дужем трајању, препознавања инструмента, облика, жанр Развијање естетског укуса, критичких способности и могућности да процењују вредност слушане композиције; Разумевање музике кроз певање и свирање.

Неговање способности извођења музике и осетљивости за муз. вредности

Подстицање стваралачког ангажовања и активно учешће у музичком животу своје средине.

Годишњи фонд: 36

Област/Тематски садржаји програма	Кључн и појмов и	Исходи - по завршеној теми ученици ће бити у стању да:	Стандарди	Опште међупредметне и предметне компетенције
<p>ЧОВЕК И МУЗИКА</p> <p>МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ</p> <p>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Барок</p> <p>Ораторијум</p> <p>Кантата</p> <p>Свита</p> <p>Кончерто гросо</p> <p>Класицизам</p> <p>Соната</p> <p>Симфонија</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Препозна врсту жичаних инструмената по изгледу и звуку - Опише начин добијања тонакод жичаних инструмената - Повеже различите видове музичког изражавања са друштвено историјским амбијентом - Наведe изражајна средства музичке уметности, карактеристичне за период барока и класицизма - Уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у бароку и класицизму - Препозна инструмент или групу према врсти 	<p>МК</p> <p>Основни ниво:МК. 1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености МК. 1.1.2. опише основне карактеристике - музичких инструмената исастава - историјско– стилских периода - музичких жанрова, као и народног стваралаштво Средњи ниво:МК. 2.1.1. музичких елемената и карактеристика музичкихинструмената са музичком изражајношћу (на пример, брз темпо са живахним карактером) МК. 2.1.2. структуре и</p>	<p>Дигитална компетенција, естетичка компетенција, компетенција за учење, комуникација, одговорно учешће у демократском друштву, рад са подацима и информацијама. Естетичка компетенција компетенција за учење, комуникација рад са подацима и информацијама, сарадња одговоран однос према околини.</p> <p>Историја – основи проучавања прошлости Ликовна култура-</p>

<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p> <p>МУЗИЧК О СТВАРА - ЛАШТВО</p>	<p>Камерн а музика</p>	<p>композиције у оквиру датог музичког стила</p> <ul style="list-style-type: none"> - Објасни како је музике повесана са другим уметностима и областима вануметности - Разликује музичке форме барока и класицизма - Идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника барока и класицизма - Идентификује елементе музике барока и класицизма, као инспирацију у музици савременог доба - Изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи - Користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет - Комуницира у групи, импровизујући мање музичке целине, гласом, инструментом, или покретом - Учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката 	<p>драматургије одређеног музичког жанра (на пример, оперски финале са догађајима у драми) МК. 2.1.3. облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота једне епохе</p> <p>Напредни ниво МК. 3.1.1. зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела МК. 3.1.2. разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора МК. 3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд МК. 3.1.4. уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)</p>	<p>Ритам, Линија, Облик, Визуелно споразумевање; Верска настава, Српски језик, Информатика и рачунарство</p>
--	---------------------------------------	---	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> - Изрази доживљај музике језиком других уметности - Учествује у школским приредбама и манифестацијама - Примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању - Понаша се у складу са правилима музичког бонтона уразличитим музичким приликама - Критички просуђује утицај музике на здравље - Користи могућности ИКТ-а за самостално изражавање, извођење и ставралаштво 		
--	--	--	--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Активност наставника	Активности ученика	Праћење и евалуација
<p>Наставник: Праћење развоја и напредовања ученика у односу на предходни период и сопствене могућности ученика. Праћење остварености циљева у оквиру наставне теме оценом односа према настави. Мотивисање, упућивање, давање објашњења, припрема и реализација часа.</p>	<p>Активности Ученик: Ангажовање у настави, давање повратне информације, сарадња са другима, рад презентације самосталност у раду.</p>	<p>Усменом провером, краћом писаном провером (до 15 минута) и проценом практичног рада и уметничког и стваралачког ангажовања.</p>
ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ		
Наставне методе	Наставни облици рада	Наставна средства

Вербално- текстуалне,показивачке,метод а сазнавања кроз праксу,откривачка и проблемска...	Индивидуални рад, колективни, рад у пару, групни,домаћирад...	Репродукције и нотни записи из уџбеника, интернет извори, музички инструменти који већ постоје у кабинету за музичку културу
---	--	--

Препоручени начини прилагођавања програма ученицима којима је неопходна додатна подршка, као и ученицима са изузетним способностима: Прилагођавање садржаја и начина остваривања задатака на основу способности ученика. Прилагођавање техника и метода рада и одабир адекватних музичких записа, као и дигиталних алата за рад .Одабир тема које ученика могу да инспиришу.

УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

Формативно Формативно оцењивање односи се на редовно проверавање постигнућа и праћење односа према раду у току савладавања школског програма и садржи повратну информацију и препоруке за даље напредовање и, поправилу, евидентира се у педагошкој документацији наставника.	Сумативно Сумативно оцењивање односи се на вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су бројчане и уносе се у прописану евиденцију о образовно-васпитном раду.
---	--

Уџбеници: Музичка култура за 7.разред основне школе, Марија Брајковић, БИГЗ школство.

Остала литература:

„Школски музички лексикон“, Иван Михалек, Школска књига, Нови Сад, 1998.

„Музика кроз векове“, Ј.Алберти, Нови Сад, 1993.

„Народна музика Југославије“, Димитрије.О.Големовић, СЛЮ, Београд, 2001.

„Народни музички инструменти“, А. Гојковић, СЛЮ, Београд, 2000.

„Историја музике“ за средње музичке школе, Соња Маринковић, Нолит, Београд, 1996.

„Историја уметности“, W.Janhson, 1977.

„Serbo-Croatian Folk-Songs and instrumental Piaces from the Milman Parzz Collection“, New York, State University of New Yprk Press, Yugoslav folk music, Vol.1, 1978.

„ Народна игра и њена музичка пратња данас“, Етнокорееологија, Опстајање, Београд, 2005.

„Неофолк култура“, Милена Драгићевић Шешић, Сремски Карловци, Нови Сад, 1994.

„Нова градска музика“, Музика кроз мисао, Годишњи скуп наставника и сарадника катедре за музикологију и етномузикологију, ФМУ, Београд, 2002.

„Culltural Antropology“, Prentice Hall, inc, Englewood Clifs, New Jersey, 1997.

„Дивља књижевност, Иван Чоловић, Нолит, Београд, 1984.

„Despre factorii care inlesnesc evolutia muyicii populare“, Ciobanu Gheorgie, Revista de folklor, Bucuresti, 1956.

Месец	Наставна тема	Назив теме	Број часова				Исходи
			Обрад а	Утврђивање / систематизација	Комбинирано	Укупно	
Септембар	Извођење музике	1.Химна - <i>Боже правде; Химна Светом Сави</i>		1			<ul style="list-style-type: none"> - изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи; - користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; -комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; - учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; - изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност);
		2.Тропар – <i>Светосавски тропар; Божићни тропар</i>			1		
		3.Родољубиве песме – <i>Тамо далеко; Креће се лађа француска</i>	1				
		4.Духовне песме – <i>Многаја љета</i>	1				
			2	1	1	4	
Октобар	Човек и музика	5.Да се подсетимо из 6.разреда; <i>Средњи век и ренесанса</i>			1		<ul style="list-style-type: none"> - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским
		6.Барок; Вокално-инструментална	1				

		музика барока – рођење опере					амбијентом у коме су настали; - наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период барока и класицизма; - уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у бароку и класицизму; - препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; - објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената) - разликује музичке форме барока и класицизма; - идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника барока и класицизма; - идентификује елементе музике барока и класицизма као инспирацију у музици савременог доба; - примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању;
		7.Вокално-инструментална музика барока – ораторијум и кантата	1				
		8.Градитељске школе	1				
		9.Инструментална музика барока – свита, концерт и fuga	1				
			4		1	5	
Новембар	Музичко стваралаштво	10.Систематизација		1			
		11.Народна традиција; Песме и игре из источне Србије	1				
		12.Народна традиција Косова и Метохије	1				
		13. <u>Ауторска народна музика</u>	1				
			3	1		4	
Децембар	Извођење музике	14,Врањанска народна и градска традиција	1				
		15. Познати	1				

		извођачи и чувари народне традиције					<p>- понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама;</p> <p>- критички просуђује утицај музике на здравље;</p> <p>- користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.</p>
		16. Нематеријално културно наслеђе Србије – пројектни задатак			1		
		17. Истражи фонотеку радио Београда – истраживачки рад			1		
			2		2	4	
Ј а н у а р Ф е б р у а р	Извођење музике	18. Светосавка химна	1				
		19. Духовна музика	1				
		20. Староградска песма	1				
			3			3	

Месец	Наставна тема	Назив теме	Број часова				Исходи
			Обр ад а	Ут врђ ив ањ е/	К о м би но	У ку п но	
Фебруар	Извођење музике	21. Класицизам - рађање нове епохе	1				<ul style="list-style-type: none"> - изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи; - користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; - комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; - учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; - изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; - наведе изражајна средства
		22. Музички облици класицизма	1				
		23. Бечки класичари Ј. Хајдн, В.А.Моцарт, Л.В.Бетовен	1			3	
Март	Човек и музика	24. Опера у класицизму – В.А.Моцарт	1				
		25. Симфоније Л.В.Бетовена	1				
		26. Гудачки квартети Јозефа Хајдна	1				
		27. Класицизам-систематизација		1			
			3	1		4	
Април	Слушање музике	28. Интервали у музици	1				
		29. „Изнад дуге“, Х.Арлен	1				
		30. Развој					

	ке	жичаних инструмената кроз историју	1				музичке уметности карактеристична за период барока и класицизма;
		31. Подела жичаних инструмената	1				- уочи основне
		инструмената	4			4	карактеристике музичког стваралаштва у бароку и класицизму;
Мај	Музички инструменти	32. Слушање примера инструменталне музике и препознавање популарних класичних дела		1			- препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила;
		33.Музички инструменти; Гудачки инструменти – виолина, виола	1				- објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената)
		34.Гудачки инструменти - виолончело, контрабас; Гудачки ансамбли	1				- разликује музичке форме барока и класицизма;
				1			- идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника барока и класицизма;
				2		2	4
							- примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у

Јун	Музички инструменти	35.Трзалачки инструменти – харфа, лаута, мандолина, гитара, цитра, тамбура,		1			заједничком музицирању; - понаша се у складу са правилима музичког бонтонa у различитим музичким приликама; - критички просуђује утицај
		балалајка					музике на здравље; - користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.
		36. Систематизација					
			1	1		2	

Напомена:

У току децембра месеца два часа намењена су пројектном и истраживачком раду ученика

16. Нематеријално културно наслеђе Србије – пројектни задатак
17. Истражи фонотеку радио Београда – истраживачки рад

1. НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ХОР И ОРКЕСТАР – Слободна наставна активност

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА: Општи циљ наставе изборног предмета хор и оркестар је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа. Остали циљеви и задаци су: да код ученика развија музичке способности и жељу за активним музицирањем/певањем и суделовањем у школским ансамблима; да подстиче креативне способности ученика и смисао за колективно музицирање; да развија навике слушања музике, подстиче доживљај и оспособљеност за разумевање музичких порука; да подстиче стваралачко ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике); да развија критичко мишљење.

Р.б р. т ем е	Област- тема Садржаји; Препоручен и број часова	Очекивани исходи (по завршетку разреда ученик ће бити у стању да)	Стандарди:	Међупредметне компетенције	Међупредметна повезаност	Начин и поступци остваривања програма(облици рада, методе, наставна средства)	Активности ученика и наставника	Праћење и вредновање резултата напредовања ученика/начин провере
1.	ИЗВОЂЕЊ Е МУЗИКЕ; Певање, свирање и основе музичке писмености Обрадити и певати народне, дечје, уметничке песме, каноне и песме наших и страних композитора . На дечјим ритмичким и мелодијским инструменти ма изводити песме одговарајуће тежине (обнављање: целе ноте, половине, четвртине, осмине, шеснаестине у групи и одговарајући х пауза; обрада осминске триоле и	Ученик ће бити у стању да: * кроз свирање и покрет развоја сопствену координацију и моторику; * искаже своја осећања у току извођења музике; * примењуј е принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музичирању; * учествује у школским приредбама и манифестациј а ма.	ОСНОВ И И НИВО: Учени к уме да: 1.3.1. пев а једноставне дечје, народне или популарне композициј е 1.3.2. изводи једноставне дечје, народне или популарне композициј е на бар једном инструмент у НАПРЕДН И НИВО: Ученик уме да: 3.3.1. изводи разноврсни музички репертоар певањем и	Дигитална компетенција , естетичка компетенција, компетенција за учење,комуникац ија, одговора н однос према околини,одговорн о учешће у демократском друштву, предуимљивост и оријентација ка предузетништву,р ад са подацима и информацијама, решавање проблема,сарадњ а ,одговоран однос према здрављу	Српски језик и књижевност – Књижевност,Језик , Језичка култура; Страни језици-Живи свет; Математика- Природни бројеви и дељивост, Разломци ; Биологија – Живот у екосистему;Географија а –Човек и географија, Планета Земља; Ликовна култура - Ритам, Линија, Облик, Визуелно споразумевање; Физичко и здравствено васпитање – Физичке способности, Моторичке вештине; Информатика и рачунарство - ИКТ, Дигитална писменост и Рачунарство; Верска настава	индивидуални, фронтални, рад у групама, рад у пару ; разговор, излагање, демонстрација,певање, слушање, свирање; аудитивна, аудио- визуелна, визуелна, текстуална, помоћно- техничка	- Активно слуша; -Упознаје нове наставне садржаје, усваја нова знања; - Повезује претходно стечена знања са новим; -Учествује у обнављању градива; - Мисаоно се ангажује; - Користи своја постојећа знања и искуства; - Дефинише нове појмове; - Решава задатке и проблеме; - Активан је у саопштавању и преношењу своји х опажања; - Формулише и размењује своје идеје са другима; -Уочава, дефинише и прецизира проблем; -Сагледава примену музичке културе на примерима практичних задатака из свакодневног живота. -Припрема план и програм наставног рада, планира корелацију са другим предметима и свакодневним животом; - Врши избор метода и техника рада, као и наставних средстава прилагођавајући их способностима и темпу	Усменом провером, краћом писаном провером (до 15 минута) и проценом практичног рада и уметничког и стваралачког ангажовања,праћење уредности школске свеске,доношење прибора за рад, самооценивање

	синкопе). Кроз обраду		свирањем као солиста и у школским ансамблима				напредовања ученика; -Обавештава, предлаже и	
--	--------------------------	--	--	--	--	--	---	--

	<p>песама узнати F- dur, D- dur и d- moll лествицу; 20 часова</p>						<p>подстиче; -Мисаоно активира и мотивише ученике и учи их техникама учења; -Прати ток ученичких активности на часу; -Процењује рад ученика и сопствени рад; -Развија интересовања код ученика; -Подстиче интеракцију наставник – ученик и интеракцију међу ученицима која је у функцији учења; - Поставља питања и одговара на питања; - Помаже ученику да прецизира своје исказе; -Пружа потребну помоћ ученицима, мотивише их, подстиче и подржава; -Прати напредовање сваког ученика и вреднује његово постигнуће и даје разумљиву повратну информацију о њиховом раду; -Учи ученике како да постављају циљеве у учењу и да процењују свој напредак.</p>	
--	---	--	--	--	--	--	--	--

2.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ; Слушати вокалне, инструменталне и инструмента	Ученик ће бити у стању да: * вербализује своје доживљаје музике; * анализира слушано дело	ОСНОВНИ НИВО:М 1.2.1. музичке изражајне елементе МК. 1.2.2.	Дигитална компетенција, естетичка компетенција, компетенција за учење, комуникација, одговоран однос према	Српски језик и књижевност – Књижевност, Језик, Језичка култура; Историја – Основи проучавања прошлости; Страни језици-Живи свет;	индивидуални, фронтални, рад у групама, рад у пару; разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање; аудитивна, аудио-	- Активно слуша; -Упознаје нове наставне садржаје, усваја нова знања; - Повезује претходно стечена знања са новим; -Учествује у обнављању градива;	Усменом провером, краћом писаном провером (до 15 минута) и проценом практичног рада и уметничког и стваралачког ангажовања, праћење
----	--	---	--	--	--	--	---	---

<p>лне композиције наших и страних композитора . Посебн у пажњу обратити на соло и хорску песму уз основне информације о делу и композитору . Ученик е оспособити да препознају и упознају звук инструмента у примерима које слушају, представља т и им изглед и могућности инструмент а ; 10 часова.</p>	<p>у односу на извођачки састав и инструменте; * илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу.</p>	<p>извођачки састав МК. 1.2.3. музичке жанрове МК. 1.2.4 . српски музички фолклор СРЕДЊИ НИВО- МК. 2.2.1 . опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опаже-них музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре) МК. 2.2.2. препозна</p>	<p>околини, одговорно учешће у демократском друштву, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња , одговоран однос према здрављу</p>	<p>Географија –Човек и географија; Ликовна култура- Ритам , Линија, Облик , Визуелно споразумевање; Биологија – Живот у екосистему; Физичко и здравствено васпитање – Физичке способности, Моторичке вештине; Информатика и рачунарство - ИКТ, Дигитална писменост и Рачунарство; Верска настава;</p>	<p>визуелна, текстуална, техничка визуелна, помоћно-</p>	<p>- Мисаоно се ангажује; - Користи своја постојећа знања и искуства; - Дефинише нове појмове; - Решава задатке и проблеме; - Активан је у саопштавању и преношењу своји х опажања; - Формулише и размењује своје идеје са другима; - Уочава, дефинише и прецизира проблем; - Сагледава примену музичке културе на примерима практичних задатака из свакодневног живота. - Припрема план и програм наставног рада, планира корелацију са другим предметима и свакодневним животом; - Врши избор метода и техника рада, као и наставних средстава прилагођавајући их способностима и темпу напредовања ученика; - Обавештава, предлаже и подстиче; - Мисаоно активира и мотивише ученике и учи их техникама учења; - Прати ток ученичких активности на часу; - Процењује рад ученика и</p>	<p>уредности школске свеске, доношење прибора за рад, самооценивање</p>
---	---	--	---	---	--	---	---

			структуру одређеног жанра НАПРЕД Н				сопствени рад; -Развија интересовања код ученика;	
--	--	--	--	--	--	--	---	--

			<p>И НИВО-У области Слушање музике ученик уме да анализира слушни пример и открије везу опажених карактерист ика са: МК. 3.2.1. структурал ном и драматурш ком димензијом звучног примера МК. 3.2.2 . жанровски м и историјско– стилским контекстом звучног примера МК. 3.2.3 . контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора</p>				<p>-Подстиче интеракцију наставник – ученик и интеракцију међу ученицима која је у функцији учења; - Поставља питања и одговара на питања; - Помаже ученику да прецизира своје исказе; -Пружа потребну помоћ ученицима, мотивише их, подстиче и подржава; -Прати напредовањ е сваког ученика и вреднује његово постигнуће и даје разумљиву повратну информацију о њиховом раду; -Учи ученике како да постављају циљеве у учењу и да процењују свој напредак.</p>	
--	--	--	---	--	--	--	---	--

3.	СТВАРАЊЕ МУЗИКЕ; Подстицати музичке	Ученик ће бити у стању да: * изражава	Основни ниво: Ученик уме да:	Дигитална компетенција, естетичка компетенција	Српски језик и књижевност – Књижевност, Језик, Језичка	индивидуални, фронтални, рад у групама, рад у пару; разговор, излагање,	- Активно слуша; -Упознаје нове наставне садржаје, усваја нова знања;	Усменом провером, краћом писано м провером (до 15 минута) и проценом
----	--	--	--	--	--	---	--	--

<p>креативност и кроз импровизацију на доступним инструментима. Импровизовати дијалоге на инструментима Орфовог инструмента рија. Стварати дечје песме; 6 часова.</p>	<p>своје емоције осмишљавање мањих музичких целина; * комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом,инструментом или покретом; * користити могућности ИКТ за музичко стваралаштво.</p>	<p>1.4.1. направи музичке инструменте користећи предмете из окружења 1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела 1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско - ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима 1.4.4. учествује у одабиру музике 3 а дати жанровски и историјски контекст Напредни ниво:</p>	<p>,компетенција за учење,комуникација, одговоран однос према околини,одговорно учење у демократском друштву, предузимљивост и оријентација ка предузетништву,рад са подацима и информацијама, решавање проблема,сарадња ,одговоран однос према здрављу</p>	<p>култура; Историја ; Страни језици- Живи свет Математика- Природни бројеви и делљивост, Разломци ; Биологија – Живот у екосистему; Географија –Човек и географија, Планета Земља; Ликовна култура- Ритам , Линија, Облик, Визуелно споразумевање; Физичко и здравствено васпитање – Физичке способности, Моторичке вештине; Информатика и рачунарство - ИКТ, Дигитална писменост и Рачунарство; Верска настава</p>	<p>демонстрација,певање, слушање, свирање; аудитивна, аудио-визуелна, визуелна, текстуална, помоћно-техничка</p>	<p>- Повезује претходно стечена знања са новим; -Учествује у обнављању градива; - Мисаоно се ангажује; - Користи своја постојећа знања и искуства; - Дефинише нове појмове; - Решава задатке и проблеме; - Активан је у саопштавању и преношењу својих опажања; - Формулише и размењује своје идеје са другима; -Уочава, дефинише и прецизира проблем; -Сагледава примену музичке културе на примерима практичних задатака из свакодневног живота. -Припрема план и програм наставног рада, планира корелацију са другим предметима и свакодневним животом; - Врши избор метода и техника рада, као и наставних средстава прилагођавајући их способностима и темпу напредовања ученика; -Обавештава, предлаже и подстиче; -Мисаоно активира и мотивише ученике и учи их техникама</p>	<p>практичног рада и уметничког и стваралачког ангажовања,праћење уредности школске свеске,доношење прибора за рад, самооценивање</p>
---	--	--	---	--	--	---	---

			Ученик уме да: 3.4.1. осмишљава				учења; -Прати ток ученичких активности на часу;	
--	--	--	---------------------------------------	--	--	--	--	--

			<p>пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте</p> <p>3.4.2. импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова</p> <p>3.4.3. осмисли музику</p> <p>3. а школску представу, приредбу. перформанс</p>			<p>-Процењује рад ученика и сопствени рад;</p> <p>-Развија интересовања код ученика;</p> <p>-Подстиче интеракцију наставник – ученик и интеракцију међу ученицима која је у функцији учења;</p> <p>- Поставља питања и одговара на питања;</p> <p>- Помаже ученику да прецизира своје исказе;</p> <p>-Пружа потребну помоћ ученицима, мотивише их, подстиче и подржава;</p> <p>-Прати напредовање сваког ученика и вреднује његово постигнуће и даје разумљиву повратну информацију о њиховом раду;</p> <p>-Учи ученике како да постављају циљеве у учењу и да процењују свој напредак.</p>	
--	--	--	--	--	--	---	--

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ХОР И ОРКЕСТАР – Слободна наставна активност

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА: Општи циљ наставе изборног предмета хор и оркестар је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа. Остали циљеви и задаци су: да код ученика развија музичке способности и жељу за активним музицирањем/певањем и суделовањем у школским ансамблима; да подстиче креативне способности ученика и смисао за колективно музицирање; да развија навике слушања музике, подстиче доживљај и оспособљеност за разумевање музичких порука; да подстиче стваралачко ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике); да развија критичко мишљење.

ХОР и ОРКЕСТАР – композиције за извођење

Химна „Боже правде“ Д. Јенко

Химна „Светом Сави“, К.Станковић

„Тебе појем“, Стеван Мокрањац

Школска химна, М.Ђачић

„Нек свуд љубав сја“, дечија песма из Белгије

„Из школе сам Свети Сава“ М.Ђачић

„Слатка песма“, М.Бокан

„Песма патуљака“ из цртаног филма Снежана и седам патуљака, приредила М.Бокан

„Анђели певају“, Народна духовна песма

„Песма мајке Ангелине“, народна духовна песма

„Певаћемо шта нам срце зна“, А. Медуњанин

„Звончићи“, Џ.Пиерпонт

„Порука свету“, Н.Живић

„Где је онај цветак жути“, Перголези

„Све птичице запјевале“, народна песма из Црне Горе“

„Чезња за пролећем“, В.А.Моцарт

„Дивља ружица“, Франц Шуберт

„Спокојно спавај“, Д.Кабалевски

„Серенада Београду“, Ж.Петровић

„Рјабињушка“, песма из Русије

„Небо је тако ведро“, стара градска песма

„Морнар“, YU-група

Обраде српских народних песама

Канони по избору

СЕКЦИЈА ХОР

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА: Општи циљ секције је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа. Остали циљеви и задаци су: да код ученика развија музичке способности и жељу за активним музицирањем/певањем и суделовањем у школским ансамблима; да подстиче креативне способности ученика и смисао за колективно музицирање; да развија навике слушања музике, подстиче доживљај и оспособљеност за разумевање музичких порука; да подстиче стваралачко ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике); да развија критичко мишљење.

Р. б р . т е м е	Област- тема Садржаји; Препоручени број часова	Очекивани исходи (по завршетку разреда ученик ће бити у стању да)	Стандарди:	Међупредметне компетенције	Међупредметна повезаност	Начин и поступци остваривања програма (облици рада, методе, наставна средства)	Активности ученика и наставника	Праћење и вредновање резултата напредовања ученика /начин провере	Време реализације
1.	ИЗВОЂЕЊ Е МУЗИКЕ; Певање и основе музичке писмености Обрадити и певати народне, дечје, уметничке песме, каноне и песме наших и страних композитора. На дечјим ритмичким и мелодијским инструментима	Ученик ће бити у стању да: * кроз свирање и покрет развоја сопствену координацију и моторику; * исказе своја осећања у току извођења музике; * примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; * учествује у	ОСНОВНИ НИВО: Ученик уме да: 1.3.1. пева једноставне дечје, народне или популарне композиције 1.3.2. изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције	Дигитална компетенција , естетичка компетенција, компетенција за учење, комуникација, одговоран однос према околини, одговорно учешће у демократском друштву, предузимљивост и оријентација ка предузетништву,	Српски језик и књижевност – Књижевност, Језик , Језичка култура; Страни језици-Живи свет; Математика- Природни бројеви и дељивост, Разломци ; Биологија – Живот у екосистему; Географија – Човек и	индивидуалн и, фронтални, раду групама, рад у пару ; разговор, излагање, демонстрациј а, певање, слушање, свирање; аудитивна, аудио- визуелна, визуелна, текстуална, помоћно- техничка	- Активно слуша; -Упознаје нове наставне садржаје, усваја нова знања; - Повезује претходно стечена знања са новим; -Учествује у обнављању градива;	Усменом провером, краћом писаном провером (до 15 минута) и проценом практичног рада и уметничког и стваралачког ангажовања, праћење уредности школске свеске, доношење	Током целе године

	<p>изводити песме одговарајуће тежине (обнављање: целе ноте, половине, четвртине, осмине, шеснаестине у групи и одговарајућих пауза; обрада осминске триоле и синкопе). Кроз обраду песама упознати F-dur, D-dur и d-moll лествицу; 20 часова</p>	<p>школским приредбама и манифестацијама.</p>	<p>на бар једном инструменту НАПРЕДНИ НИВО: Ученик уме да: 3.3.1. изводи разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима</p>	<p>рад са подацима и информацијам, решавање проблема, сарадња, одговоран однос према здрављу</p>	<p>географија, Планета Земља; Ликовна култура- Ритам, Линија, Облик, Визуелно Споразумевање Физичко и здравствено васпитање – Физичке способности, Моторичке вештине; Информатика и рачунарство - ИКТ, Дигитална писменост и Рачунарство; Верска настава</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Мисаоно сеангажује; - Користисвоја постојећа знања и искуства; - Дефинишенове појмове; - Решава задатке и проблеме; - Активан је саопштавању и преношењу својих опажања; Формулише и размењује своје идеје са другима; - Уочава, дефинише и прецизира проблем; - Сагледава примену музичке културе на примерима практичних 	<p>прибора за рад, самооценивање</p>	
--	---	---	---	--	--	--	--------------------------------------	--

						<p>задатака из свакодневног живота.</p> <ul style="list-style-type: none">- Припрема план и програм наставног рада, планира корелацијуса другим предметима и свакодневним животом;- Врши избор метода и техника рада, као и наставних средстава прилагођавајући их способностима и темпу напредовања ученика; <p>Обавештава, предлаже и подстиче;</p> <ul style="list-style-type: none">- Мисаоно активира и		
--	--	--	--	--	--	---	--	--

							<p>мотивише ученике и учи их техникама учења;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Прати ток ученичких активности на часу; - Процењује рад ученика и сопствени рад; - Развија интересовања код ученика; - Подстиче интеракцију наставник – ученик и интеракцију међу ученицима која је у функцији учења; - Поставља питања и одговара на питања; - Помаже ученику да 		
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>прецизира своје исказе; -Пружа потребну помоћ ученицима, мотивише их, подстиче и подржава; -Прати напредовање сваког ученика и вреднује његово постигнуће и даје разумљиву повратну информацију о њиховом раду; -Учи ученике како да постављају циљеве у учењу и да процењују свој напредак.</p>		
--	--	--	--	--	--	--	---	--	--

2.	<p>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ; Слушати вокалне, вокално-инструменталне и инструменталне композиције наших и страних композитора. Посебну пажњу обратити на соло и хорску песму уз основне информације о делу и композитору. Ученике оспособити да препознају и упознају звук инструмента у примерима које слушају, представљати им изглед и могућности инструмента; 10 часова.</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: * вербализује свој доживљај музике; * анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; * илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу.</p>	<p>ОСНОВНИ НИВО:МК . 1.2.1. музичке изражајне елементе МК. 1.2.2. извођачки састав МК. 1.2.3. музичке жанрове МК. 1.2.4. српски музички фолклор СРЕДЊИ НИВО- МК. 2.2.1. опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (на пример, узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике,</p>	<p>Дигитална компетенција, естетичка компетенција, компетенција за учење, комуникација, одговоран однос према околини, одговорно учешће у демократском друштву, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, одговоран однос према здрављу</p>	<p>Српски језик и књижевност – Књижевност, Језик, Језичка култура; Историја – Основи проучавања прошлости; Страни језици- Живи свет; Географија – Човек и географија; Ликовна култура- Ритам, Линија, Облик, Визуелно споразумевање; Биологија – Живот у екосистему; Физичко и здравствено васпитање – Физичке способности, Моторичке вештине; Информатика и рачунарство - ИКТ, Дигитална писменост и</p>	<p>индивидуални, фронтални, раду групама, раду пару; разговор, излагање, демонстрација, певање, слушање, свирање; аудитивна, аудио-визуелна, визуелна, текстуална, помоћно-техничка</p>	<p>- Активно слуша; - Упознаје нове наставне садржаје, усваја нова знања; - Повезује претходно стечена знања са новим; - Учествује у обнављању градива; - Мисаоно се ангажује; - Користи своја постојећа знања и искуства; - Дефинише нове појмове; - Решава задатке и проблеме; - Активан је у саопштавању и преношењу</p>	<p>Усменом провером, краћом писаном провером (до 15 минута) и проценом практичног рада и уметничког и стваралачког ангажовања, праћење уредности школске свеске, доношење прибора за рад, самооценивање</p>	<p>Током целе године</p>
----	---	---	--	---	---	---	---	---	--------------------------

		<p>интервалске структуре) МК. 2.2.2. препозна структуру одређеног жанра</p> <p>НАПРЕДН И НИВО-У области</p> <p>Слушање музике</p> <p>ученик уме да анализира слушни пример и открије везу опажених карактеристика са: МК. 3.2.1. структурално м и драматуршкo м димензијом звучног примера МК. 3.2.2. жанровским и историјско– стилским контекстом звучног примера МК.</p>		<p>Рачунарство; Верска настава;</p>		<p>својих опажања;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Формулише и размењује своје идеје са другима; - Уочава, дефинише и прецизира проблем; - Сагледава примену музичке културе на примерима практичних задатака из свакодневног живота. - Припрема план и програм наставног рада, планира корелацију са другим предметима и свакодневним животом; 		
--	--	---	--	---	--	--	--	--

			3.2.3. контексто м настанка и примене различитих облика музичког фолклора				<ul style="list-style-type: none"> - Врши избор метода и техника рада, као и наставних средстава прилагођавај ући их способности ма и темпу напредовања ученика; - Обавештава , предлаже и подстиче; - Мисаоно активира и мотивише ученике и учи их техникама учења; - Прати ток ученичких активности на часу; - Процењује рад ученика и сопствени рад; - Развија интересовањ 		
--	--	--	--	--	--	--	---	--	--

							<p>а код ученика; -Подстиче интеракцију наставник – ученик и интеракцију међу ученицима која је у функцији учења; - Поставља питања и одговара на питања; - Помаже ученику да прецизира своје исказе; -Пружа потребну помоћ ученицима, мотивише их, подстиче и подржава; -Прати напредовање сваког ученика и вреднује</p>		
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

							његово постигнуће и даје разумљиву повратну информацију о њиховом раду; -Учи ученике како да постављају циљеве у учењу и да процењују свој напредак.		
3.	СТВАРАЊЕ МУЗИКЕ; Подстицати музичке креативности кроз импровизацију на доступним инструментима . Импровизовати дијалоге на инструментима Орфовог инструментарија. Стварати дечје песме;	Ученик ће бити у стању да: * изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина; * комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом,инструментом или покретом; * користи могућности ИКТ	Основни ниво: Ученик уме да: 1.4.1. направи музичке инструменте користећи предмете из окружења 1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу	Дигитална компетенција , естетичка компетенција ,компетенција за учење,комуникација, одговоран однос према околини,одговорно учешће у демократском друштву, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима	Српски језик и књижевност – Књижевност,Језик, Језичка култура; Историја ; Страни језици- Живи свет Математика- Природни бројеви и дељивост, Разломци ; Биологија – Живот у екосистему;	индивидуални, фронтални, раду групама,раду пару ; разговор, излагање, демонстрација,певање, слушање, свирање; аудитивна, аудио-визуелна, визуелна, текстуална,	- Активно слуша; -Упознаје нове наставне садржаје, усваја нова знања; - Повезује претходно стечена знања са новим; -Учествује у обнављању градива;	Усменом провером, краћом писаном провером (до 15 минута) и проценом практичног рада и уметничког и стваралачког ангажовања, праћење уредности школске свеске,доношење прибора	Током целе године

	6 часова.	за музичко стваралаштво.	<p>понуђених модела</p> <p>1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима</p> <p>1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст</p> <p>Напредни ниво:</p> <p>Ученик уме да:</p> <p>3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте</p>	и информацијама, решавање проблема, сарадња, одговоран однос према здрављу	<p>Географија – Човек и географија, Планета Земља; Ликовна култура- Ритам, Линија, Облик, Визуелно споразумевање; Физичко и здравствено васпитање – Физичке способности, Моторичке вештине; Информатика и рачунарство - ИКТ, Дигитална писменост и Рачунарство; Верска настава</p>	помоћно-техничка	<p>- Мисаоно се ангажује;</p> <p>- Користисвоја постојећа знања и искуства;</p> <p>- Дефинишенове појмове;</p> <p>- Решава задатке и проблеме;</p> <p>- Активан је у саопштавању и преношењу својих опажања;</p> <p>- Формулише и размењује своје идеје са другима;</p> <p>- Уочава, дефинише и прецизира проблем;</p> <p>- Сагледава примену музичке културе на</p>	за рад, самооцену	
--	-----------	--------------------------	--	--	--	------------------	--	-------------------	--

			<p>3.4.2. импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова</p> <p>3.4.3. осмисли музику за школску представу, приредбу. перформанс</p>			<p>примерима практичних задатака из свакодневног живота. -Припремаплан и програм наставног рада, планира корелацијуса другим предметима и свакодневним животом; - Врши избор метода и техника рада, као и наставних средстава прилагођавајући их способностима и темпу напредовања ученика; - Обавештава,</p>		
--	--	--	---	--	--	---	--	--

							<p>одговара на питања; - Помаже ученику да прецизира своје исказе; -Пружа потребну помоћ ученицима, мотивише их, подстичеи подржава; -Прати напредовање сваког ученика и вреднује његово постигнуће и даје разумљиву повратну информациј у о њиховомраду; -Учи ученике како да постављају циљеве у учењу и да процењују</p>		
--	--	--	--	--	--	--	---	--	--

							свој напредак.		
--	--	--	--	--	--	--	-------------------	--	--

ХОР - предлог композиција за извођење

Химна „Боже правде“ Д. Јенко

Химна „Светом Сави“, К. Станковић

„Тебе појем“, Стеван Мокрањац

Школска химна, М. Ђачић

„Нек свуд љубав сја“, дечија песма из Белгије

„Из школе сам Свети Сава“, М. Ђачић

„Слатка песма“, М. Бокан

„Песма патуљака“ из цртаног филма Снежана и седам патуљака“, приредила М. Бокан

„Анђели певају“, народна духовна песма

„Песма мајке Ангелине“, народна духовна песма

„Порука свету“, Н. Живић

„Где је онај цветак жути“, Перголези

„Све птичице зајевале“, народна песма из Црне Горе“

„Чезња за пролећем“, В. А. Моцарт

„Дивља ружица“, Франц Шуберт

„Спокојно спавај“, Д. Кабалевски

„Серенада Београду“, Ж. Петровић

„Рјабињушка“, песма из Русије

„Небо је тако ведро“, стара градска песма

„Морнар“, УУ-група

Обраде српских народних песама

Канони по избору

СЕКЦИЈА МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО

ЦИЉЕВИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА: Општи циљ секције је развијање интересовања за музичку уметност, музичко стварање и компоновање. Остали циљеви и задаци су: да код ученика развија музичке способности и жељу за активним музицирањем и суделовањем у школским ансамблима; да подстиче креативне способности ученика и смисао за колективно музицирање; да развија навике слушања музике, подстиче доживљај и оспособљеност за разумевање музичких порука; да подстиче стваралачко ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике); да развија критичко мишљење.

Р.бр.теме	Област- тема Садржаји; Препоручени број часова	Очекивани исходи (по завршетку разреда ученик ће бити у стању да)	Међу- предметне компетенције	Међупредметна повезаност	Начин и поступци остваривања програма(обли ц и рада, методе, наставна средства)	Активности ученика и наставника
1.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ; Свирање и основе музичке писмености Обрадити и певати народне, дечје, уметничке песме, каноне и песме наших и страних композитора. На дечјим ритмичким и мелодијским инструментима изводити песме одговарајуће тежине (обнављање: целе ноте, половине, четвртине, осмине, шеснаестине у групи и одговарајућих пауза; обрада осминске триоле и синкопе). Кроз обраду песама упознати F-dur, D-dur и d-moll лествицу; 20 часова	Ученик ће бити у стању да: * кроз свирање и покрет развоја сопствену координацију и моторику; * искаже своја осећања у току извођења музике; * примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музичирању; * учествује у школским приредбама и манифестацијама .	Дигитална компетенција , естетичка компетенција, компетенција за учење, комуни кација, одговоран однос према околини, одгов орно учешће у демократском друштву, предузимљив ост и оријентација ка предузетништ ву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сара дња, одговора н однос према здрављу	Српски језик и књижевност – Књижевност, Јез ик , Језичка култура; Страни језици- Живи свет; Математика- Природни бројеви и дељивост, Разломци ; Биологија – Живот у екосистему; Гео графија – Човек и географија, Планета Земља; Ликовна култура- Ритам, Линија, Облик, Визуелно споразумевање; Физичко и здравствено васпитање – Физичке способности, Моторичке вештине;	индивидуални, фронтални, рад у групама, рад у пару ; разговор, излагање, демонстрација, п евање, слушање, свирање; аудитивна, аудио-визуелна, визуелна, текстуална, помоћно- техничка	- Активно слуша; -Упознаје нове наставне садржаје, усваја нова знања; - Повезује претходно стечена знања са новим; -Учествује у обнављању градива; - Мисаоно се ангажује; - Користи своја постојећа знања и искуства; - Дефинише нове појмове; - Решава задатке и проблеме; - Активан је у саопштавању и преношењу својих опажања; - Формулише и размењује своје идеје са другима; -Уочава, дефинише и прецизира проблем; -Сагледава примену музичке културе на примерима практичних задатака из свакодневног живота. -Припрема план и програм наставног рада, планира корелацију са другим предметима и свакодневним животом; - Врши избор метода и техника рада, као и наставних средстава прилагођавајући их способностима и темпу напредовања ученика; -Обавештава, предлаже и подстиче; -Мисаоно активира и мотивише

				Информатика и рачунарство - ИКТ, Дигитална писменост и Рачунарство; Верска настава		<p>ученике и учи их техникама учења;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Прати ток ученичких активности на часу; -Процењује рад ученика и сопствени рад; -Развија интересовања код ученика; -Подстиче интеракцију наставник – ученик и интеракцију међу ученицима која је у функцији учења; - Поставља питања и одговара на питања; - Помаже ученику да прецизира своје исказе; -Пружа потребну помоћ ученицима, мотивише их, подстиче и подржава; -Прати напредовање сваког ученика и вреднује његово постигнуће и даје разумљиву повратну информацију о њиховом раду; -Учи ученике како да постављају циљеве у учењу и да процењују свој напредак.
2.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ; Слушати вокалне, вокално-инструменталне и инструменталне композиције наших и страних композитора. Посебну пажњу обратити на соло и хорску песму уз основне информације о делу и композитору.	Ученик ће бити у стању да: * вербализује свој доживљај музике; * анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; * илуструј	Дигитална компетенција , естетичка компетенција ,компетенција за учење,комуникација, одговоран однос према околини,одговорно учење	Српски језик и књижевност – Књижевност,Језик , Језичка култура; Историја – Основи проучавања прошлости; Страни језици- Живи свет;	индивидуални, фронтални, рад у групама, рад у пару ; разговор, излагање, демонстрација,пеевање, слушање, свирање; аудитивна, аудио-	<ul style="list-style-type: none"> - Активно слуша; -Упознаје нове наставне садржаје, усваја нова знања; - Повезује претходно стечена знања са новим; -Учествује у обнављању градива; - Мисаоно се ангажује; - Користи своја постојећа знања и искуства; - Дефинише нове појмове; - Решава задатке и проблеме; - Активан је у саопштавању и

		е примере коришћењ а	у		визуелна, визуелна,	
--	--	----------------------------	---	--	------------------------	--

	<p>Ученике оспособити да препознају и упознају звук инструмента у примерима које слушају, представљати им изглед и могућности инструмента; 10 часова.</p>	<p>плесова и музике према намени у свакодневном животу.</p>	<p>демократском друштву, предузимљивост и оријентација ка предузетништву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, одговора и однос према здрављу</p>	<p>Географија – Човек и географија; Ликовна култура- Ритам, Линија, Облик, Визуелно споразумевање; Биологија – Живот у екосистему; Физичко и здравствено васпитање – Физичке способности, Моторичке вештине; Информатика и рачунарство - ИКТ, Дигитална писменост и Рачунарство; Верска настава;</p>	<p>текстуална, помоћно-техничка</p>	<p>преношењу својих опажања; - Формулише и размењује своје идеје са другима; -Уочава, дефинише и прецизира проблем; -Сагледава примену музичке културе на примерима практичних задатака из свакодневног живота. -Припрема план и програм наставног рада, планира корелацију са другим предметима и свакодневним животом; - Врши избор метода и техника рада, као и наставних средстава прилагођавајући их способностима и темпу напредовања ученика; -Обавештава, предлаже и подстиче; -Мисаоно активира и мотивише ученике и учи их техникама учења; -Прати ток ученичких активности на часу; -Процењује рад ученика и сопствени рад; -Развија интересовања код ученика; -Подстиче интеракцију наставник – ученик и интеракцију међу ученицима која је у функцији учења; - Поставља питања и одговара на питања; - Помаже ученику да прецизира своје исказе; -Пружа потребну помоћ ученицима, мотивише их, подстиче и подржава; -Прати напредовање сваког ученика</p>
--	---	---	---	--	-------------------------------------	--

						и вреднује његово постигнуће и даје разумљиву повратну
--	--	--	--	--	--	---

						информацију о њиховом раду; -Учи ученике како да постављају циљеве у учењу и да процењују свој напредак.
--	--	--	--	--	--	---

3.	<p>СТВАРАЊЕ МУЗИКЕ; Подстицати музичке креативности кроз импровизацију на доступним инструментима. Импровизовати дијалоге на инструментима Орфовог инструментарија. Стварати дечје песме; 6 часова.</p> <p>Стварање сопствених композиција уз менторски рад наставника</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: * изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина; * комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом,инструментом или покретом; * користи могућности ИКТ за музичко стваралаштво.</p>	<p>Дигитална компетенција , естетичка компетенција ,компетенција за учење,комуникација, одговоран однос према околини,одговорно учење демократском друштву, предузимљивост и оријентација ка предузетништву,рад са подацима и информацијама, решавање проблема,сарадња,одговоран однос према здрављу</p>	<p>Српски језик и књижевност – Књижевност,Језик, Језичка култура; Историја ; Страни језици- Живи свет Математика- Природни бројеви и дељивост, Разломци ; Биологија – Живот у екосистему; Географија – Човек и географија, Планета Земља; Ликовна култура- Ритам, Линија, Облик, Визуелно споразумевање; Физичко и здравствено васпитање – Физичке способности, Моторичке вештине; Информатика и рачунарство - ИКТ, Дигитална писменост и</p>	<p>индивидуални, фронтални, рад у групама, рад у пару ; разговор, излагање, демонстрација,певање, слушање, свирање; аудитивна, аудио-визуелна, визуелна, текстуална, помоћно-техничка</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Активно слуша; -Упознаје нове наставне садржаје, усваја нова знања; - Повезује претходно стечена знања са новим; -Учествује у обнављању градива; - Мисаоно се ангажује; - Користи своја постојећа знања и искуства; - Дефинише нове појмове; - Решава задатке и проблеме; - Активан је у саопштавању и преношењу својих опажања; - Формулише и размењује своје идеје са другима; -Уочава, дефинише и прецизира проблем; -Сагледава примену музичке културе на примерима практичних задатака из свакодневног живота. -Припрема план и програм наставног рада, планира корелацију са другим предметима и свакодневним животом; - Врши избор метода и техника рада, као и наставних средстава прилагођавајући их способностима и темпу напредовања ученика; -Обавештава, предлаже и подстиче; -Мисаоно активира и мотивише ученике и учи их техникама учења; -Прати ток ученичких активности на часу; -Процењује рад ученика и сопствени рад;
----	---	---	--	---	---	---

				Рачунарство;		-Развија интересовања код ученика; -Подстиче интеракцију наставник –
--	--	--	--	--------------	--	---

				Верска настава		<p>ученик и интеракцију међу ученицима која је у функцији учења;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поставља питања и одговара на питања; - Помаже ученику да прецизира своје исказе; - Пружа потребну помоћ ученицима, мотивише их, подстиче и подржава; - Прати напредовање сваког ученика и вреднује његово постигнуће и даје разумљиву повратну информацију о њиховом раду; - Учи ученике како да постављају циљеве у учењу и да процењују свој напредак.
--	--	--	--	----------------	--	--

Предлог композиција за извођење и стварање музике по узору на исте

Химна „Боже правде“ Д. Јенко Химна
„Светом Сави“, К. Станковић
„Све птичице зајевале“, народна песма из Црне Горе“
„Ајде Јано“, народна песма из Србије
„Мала ноћна музика“, В.А. Моцарт
„Ода радости“, Лудвиг Ван Бетовен
„Кан кан“, Ж.Офенбах
Обраде српских народних песама
Канони по избору

ОРФОВ ИНСТРУМЕНТАРИЈУМ – предлог композиција за извођење и стварање композиција по узору на исте

„Жута кућа“, народна дечија песма
„Звончићи“, Џ.Пиерпонт,
„Вејавица“, Б.Станчић
„Иду, иду мрави“, С.П.Коруновић
„У Будиму граду“, С. Ст. Мокрањац
„Ерско коло“, народно коло
„Мала ноћна музика“, В.А.Моцарт
„Од радости“, Л.В. Бетовен
„Кан кан“, Ж.Офенбах
„Солмизација“, Р. Роџерс
„Скале и арпеђа“, Р.Роџерс
Обраде српских народних песама
Канони по избору

Назив предмета: ИСТОРИЈА

Циљ: Циљ учења историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције не опходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Разред: Седми

Годишњи фонд: 72

Област/Тематски садржаји програма	Кључни појмови	Исходи - по завршеној теми ученик ће бити у стању да:	Стандарди	Међупредметне компетенције
<p>1. ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ</p> <p>Основне одлике, хронолошки и просторни оквири периода од Индустијске револуције до завршетка Првог светског рата Историјски извори за изучавање периода од Индустијске револуције до завршетка Првог светског рата и њихова сазнајна вредност (материјални, писани, аудио и визуелни)</p>	<p>револуција, индустријско доба, Источно питање, људска права, уставност, Сретењски устав, уставна и парламентарна монархија, република, Кнежевина Србија, Краљевина Србија, Велики рат, либерализам, национализам, социјализам, империјализам, колонијализам, расизам.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; ▪ анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; ▪ разуме основне одлике позног новог века (од Индустијске револуције до Првог светског рата), као и његове хронолошке и просторне оквири; ▪ процени и вреднује своја постигнућа из претходне школске године решавањем иницијалног теста; ▪ разуме значај аудио-визуелних историјских извора за проучавање историје позног новог века; 	<p>ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.9. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.2.2.1. ИС.3.2.1. ИС.3.1.1.</p>	<p>компетенција за учење комуникација рад с подацима и информацијама решавање проблема сарадња дигитална компетенција</p>

<p>2. ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА (до средине 19. века)</p> <p>Индустријска револуција(парнамашинаињенапримена;промене у друштву – јачање грађанске и појава радничке класе) Политичке револуције (узроци, последице и обележја, европ- ске монархије уочи револуција, просветитељске идеје, примери америчке и француске револуције; појмови уставности и поделе власти, Декларација о правима човека и грађанина, укидање фе- удализма) Наполеоново доба (Наполеонова владавина,</p>	<p>револуција, индустријско доба, Источно питање, људска права, уставност, Сретењски устав, уставна и парламентарна монархија, република, Кнежевина Србија, Краљевина Србија, Велики</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ анализирајући дате примере, уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу; ▪ уме да образложи узроке и последице Индустријске револуције на конкретним примерима; ▪ уочава везу између развоја српске државности током 	<p>ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10 ИС.2.1.2. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5.</p>	<p>компетенција за учење</p> <p>комуникација</p> <p>рад с подацима и информацијама</p> <p>одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>одговоран однос према околини</p>
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ презентује, самостално или у групи, резултате једноставног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ; 		

<p>3. ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОД У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ 19.ВЕКА</p> <p>Рађање модерних држава, међународни односи и кризе (револуције 1848/49 – „пролеће народа”, политичке идеје, настанак модерне Италије и Немачке, успон САД и грађански рат, борба за колоније у Африци и Азији, Персија, Индија, Кина, опадање Османског царства)</p> <p>Промене у привреди, друштву и култури (Друга индустријска револуција, људска права и слободе – право гласа, укидање робовласништва, положај деце и жена; култура, наука, образовање, свакодневни живот)</p> <p>Кнежевина и Краљевина Србија и њено окружење (развој државних установа и политичког живота, унутрашња и спољна политика, међународно признање – Берлински конгрес; културна и просветна политика, свакодневни живот; положај Срба под хабзбуршком и османском влашћу)</p> <p>Истакнуте личности: Ђузепе Гарибалди, Ото фон Бизмарк, Наполеон III, краљица Викторија, Абрахам Линколн, Карл Маркс, браћа Лимијер, Алфред Нобел, кнез Александар Карађорђевић, кнез Михаило, краљ Милан,</p>	<p>револуција, индустријско доба, Источно питање, људска права, уставност, Сретењски устав, уставна и парламентарна монархија, република, Кнежевина Србија, Краљевина Србија, Велики рат, либерализам, национализам, социјализам, империјализам, колонијализам, расизам.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ анализира процес настанка модерних нација и наводи њихове основне карактеристике; ▪ уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости; ▪ наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; ▪ пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба; ▪ уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе; ▪ изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и 	<p>ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10 ИС.2.1.2. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.2.4.</p>	<p>компетенција за учење</p> <p>комуникација</p> <p>рад с подацима и информацијама</p> <p>одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>сарадња</p> <p>дигитална компетенција</p> <p>решавање проблема</p>
---	--	--	--	---

<p>краљица Наталија и краљ Алексан- дар Обреновић, књаз Никола Петровић, Илија Гарашанин, Јован Ристић, Никола Пашић, Стојан Новаковић, патријарх Јосиф Ра- јачић, Катарина Ивановић, Светозар Милетић, Бењамин Калај, Алекса Шантић</p>		<p>европском историјом, на основу датих примера;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ сагледа улогу и значај истакнутих личности у датом историјском контексту; ▪ повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); ▪ приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; 		
<p>4. ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОД НА ПОЧЕТКУ 20.ВЕКА</p> <p>Међународни односи и кризе (формирање савеза, сукоби око ко- лонија, Руско-јапански рат, Мароканска криза, Анексиона криза, Либијски рат, балкански ратови)</p> <p>Култура, наука и свакодневни живот (Светска изложба у Паризу, примена научних достигнућа, положај жена)</p> <p>Краљевина Србија и њено окружење (Мајски преврат, политич- ки живот, унутрашња и спољна политика; појава југословенства, наука, култура, свакодневни живот, положај Срба под аустроугар- ском и османском влашћу, Црна Гора – доношење устава, про- глашење краљевине; учешће Србије и Црне Горе у балканским ратовима)</p>	<p>револуција, индустријско доба, Источно питање, људска права, уставност, Сретењски устав, уставна и парламентарна монархија, република, Кнежевина Србија, Краљевина Србија, Велики рат, либерализам, национализам, социјализам, империјализам,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединачна и група насталих у новом веку; ▪ препознаје основне карактеристике различитих идеологија; ▪ анализира процес настанка модерних нација и наводи њихове основне карактеристике; ▪ уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву; ▪ препознаје историјску подлогу савремених 	<p>ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10 ИС.2.1.2. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.2.4.</p>	<p>компетенција за учење</p> <p>комуникација</p> <p>рад с подацима и информацијама</p> <p>одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>решавање проблема</p> <p>дигитална компетенција</p>

<p>Велики рат (узроци и повод, савезништва и фронтови, Србија и Црна Гора у рату; преломнице, ток и последице рата; аспекти рата – технологија рата, пропаганда, губици и жртве, глад и епи-демије; човек у рату – живот у позадини и на фронту; живот под окупацијом и у избеглиштву; Велики рат усећању)</p> <p>Истакнуте личности: Алберт Ајнштајн, Пјер и Марија Кири, Сигмунд Фројд, Михајло Пупин, Никола Тесла, Хенри Форд, Вилхелм II, Николај II Романов, Вудро Вилсон, краљ Петар и престолонаследник Александар Карађорђевић, Јован Цвијић, На-дежда Петровић, Арчибалд Рајс, Милунка Савић, Флора Сендс, Радомир Путник, Степа Степановић, Живојин Мишић, Петар Бојовић, Јанко Вукотић, Драгутин Димитријевић Апис</p>	<p>колонијализам, расизам.</p>	<p>институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском историјом, на основу датих примера; ▪ употреби податке из графикана и табела у једноставном истраживању; ▪ препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва; ▪ идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; ▪ уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; ▪ повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни). 		
--	--------------------------------	---	--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
Активности наставника	Активности ученика	Праћење и евалуација
<ul style="list-style-type: none"> - мотивише ученике - развија интересовања ученика - демонстрира - поставља питања - даје упутства - указује на проблеме - усмерава ученике на разговор и дискусију - упућује ученике на истраживање, усвајање и примењивање стеченог знања - користи дигиталну технологију у свакодневном раду и усмерава ученике да развијају своје дигиталне компетенције 	<ul style="list-style-type: none"> - посматрају - уочавају - реагују - дискутују, - анализирају - откривају - истражују - примењују стечена знања - уче - праве паное, ленте времена - пишу реферате и есеје - уписују податке на немим картама - активно учествују у раду на часу - развијају критичко мишљење и став на одређену тему 	<p>Праћење напредовања започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на шта ће се процењивати његов даљи рад. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика. Сваки наставни час и свака активност ученика су, у том смислу, прилика за регистровање напретка ученика и упућивање на даље активности.</p> <p>У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се и процес и продукти учења. У вредновању наученог, поред усменог испитивања, користеситестовизнања. Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, може се обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачкооцењивање). Квизови, мини-тестови, анализа слика, историјских извора, карата, примена знања на познатим и непознатим материјалима, израда карата и ленти времена, кроз дискусију, дебат и анкете. На основу ових резултата, као и</p>

		информација добијених путем самоевалуације и евалуације уложиће се напор да се недостаци отклоне и настава побољша.
ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ		
Наставне методе	Наставни облици рада	Наставна средства
<ul style="list-style-type: none"> - монолошка (усмено излагање, вербална метода) дијалогска (разговор) - текст метода (рад на изворним, књижевним и научним историјским текстовима) - метода писаних историјских радова (семинари, реферати, истраживачки радови) - метод рада са предметним очигледним средствима (историјски остаци, слике, историјске илустрације) - метод рада са очигледним средствима са условним знацима (историјске карте, шеме, скице) - метод рада са дигиталном технологијом (дигитални уџбеници, mozaBook, видео, ТВ, филм, компјутер, интернет) 	Фронтални, индивидуални, групни ради рад у пару, самостални рад, истраживачки рад	Уџбеник, дигитална наставна средства (дигитални уџбеници, mozaBook, компјутер, интернет, пројектор), карте, историјски атлас, илустрације, ПП презентације, изабрани историјски извори, документарни филмови, адекватни инсерти из уметничких филмова, културно историјски споменици (обилазак музеја)
<p>Препоручени начини прилагођавања програма ученицима којима је неопходна додатна подршка, као и ученицима са изузетним способностима: Ученицима са изузетним способностима омогућити проширене и продубљене садржаје, а ученицима са потешкоћама у развоју прилагодити наставни план и програм у складу са њиховим могућностима, снизити исходе и кроз дневну припрему прилагодити наставним материјал.</p>		
УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ		
<p>Формативно</p> <p>Формативно оцењивање јесте редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања ученика. Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања, као и предузете активности од стране наставника за</p>		<p>Сумативно</p> <p>Сумативно оцењивање, јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта. Оцене добијене сумативним оцењивањем су бројчане. Сумативне оцене се евидентирају у</p>

<p>унапређивање постигнућа ученика, процена њихове делотворности и јасне и конкретне препоруке за даље напредовање. Формативне оцене се по правилу евидентирају у педагошкој документацији наставника, и најчешће се односе на редовно праћење напретка постигнућа ученика, начин како учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима, редовност израде домаћих задатака, израда паноа и ленти времена, помоћ у савладавању градива ученицима који спорије напредују, ангажованост при реализацији пројектних активности, израда презентација, такмичења, коришћење историјских извора и други подаци о ученику битни за праћење. У формативном оцењивању се користе различити инструменти, а избор зависи од врсте активности која се вреднује.</p>	<p>прописаној евиденцији о образовно-васпитном раду могу бити унете и у педагошку документацију.</p>
<p>ОСТВАРИВАЊЕ ПОСТАВЉЕНИХ ИСХОДА Сви садржаји су дефинисани тако да буду у функцији остваривања исхода предвиђених програмом. Важна карактеристика наставе и учења усмерених на остваривање исхода је та да су фокусирани на учење у школи. Ученик треба да учи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – смислено: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; повезивањем оног што учи са оним што је учио из Историје и других предмета; – проблемски: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација; постављањем релевантних питања себи и другима; развијањем плана решавања задатог проблема; – дивергентно: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине; – критички: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената; <p>кооперативно: кроз сарадњу са наставником и другим ученицима; кроз дискусију и размену мишљења; уважавајући аргументе саговорника.</p>	

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА (према наставним јединицама)

Редни број теме	Назив наставне теме		Број часова		
			Обрада	Остали типови часа	Укупно
1.	ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ		2	2	4
2.	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА (до средине19. века)		15	13	28
3.	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОД У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ 19.ВЕКА		10	10	20
4.	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОД НА ПОЧЕТКУ 20.ВЕКА		10	10	20
УКУПНО			37	35	72
СВЕГА ЧАСОВА			-	-	72
Редни број и назив наставне теме	Ред.бр. часа	Наставна јединица	Број часова		
			Обрада	Остало	Укупно
1.ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	1.	Основи проучавања прошлости	обрада		1
	2.	Основи проучавања прошлости		утврђивање	1
	3.	Основи проучавања прошлости – историјски извори	обрада		1
	4.	Основи проучавања прошлости – историјски извори		утврђивање	1
2. ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ	5.	Индустријска револуција	обрада		1
	6.	Индустријска револуција		утврђивање	1
	7.	Доба просвећености	обрада		1
	8.	Доба просвећености		утврђивање	1
	9.	Америчка револуција	обрада		1

	10.	Америчка револуција		утврђивање	1
	11–12.	Француска револуција	обрада		1
	13.	Француска револуција		утврђивање	1
	14.	Француска у време Наполеона	обрада		1
	15.	Француска у време Наполеона	обрада		1
	16.	Француска у време Наполеона		утврђивање	1
	17.	Источно питање и балкански народи	обрада		1
	18.	Источно питање и балкански народи		утврђивање	1
	19.	Европа и свет на почетку индустријског доба		систематизација	1
	20.	Први српски устанак – васкрс државе српске	обрада		1
	21.	Први српски устанак – васкрс државе српске	обрада		1
	22.	Први српски устанак – уређење државе	обрада		1
	23.	Први српски устанак – васкрс државе српске и уређење државе		утврђивање	1
	24.	Други српски устанак и стицање аутономије	обрада		1
	25.	Други српски устанак и стицање аутономије		утврђивање	1
	26.	Владавина уставобранитеља (1842–1858)	обрада		1
	27.	Владавина уставобранитеља (1842–1858)		утврђивање	1
	28.	Настанак државе у Црној Гори	обрада		1
	29.	Настанак државе у Црној Гори		утврђивање	1
	30.	Срби под хабзбуршком и османском влашћу	обрада		1
	31.	Срби под хабзбуршком и османском влашћу		утврђивање	1
	32.	Европа, свет, српска држава и народ на почетку индустријског доба		систематизација	1
3. ЕВРОПА	33.	Рађањенација	обрада		1
	34.	Рађањенација		утврђивање	1
	35.	Револуције 1848/49. – „пролеће народа”	обрада		1

	36.	Револуције 1848/49. – „пролеће народа”		утврђивање	1
	37.	Уједињење Италије и уједињење Немачке	обрада		1
	38.	Уједињење Италије и уједињење Немачке		утврђивање	1
	39.	Обнављање градива – закључивање оцена		систематизација	1
	40.	Грађански рат у САД	обрада		1
	41.	Грађански рат у САД		утврђивање	1
	42.	Друга индустријска револуција	обрада		1
	43.	Друга индустријска револуција		утврђивање	1
	44.	Велике силе и колоније	обрада		1
	45.	Велике силе и колоније		утврђивање	1
	46.	Друга владавина Милоша и Михаила Обреновића	обрада		1
	47.	Друга владавина Милоша и Михаила Обреновића		утврђивање	1
	48.	Остварење српске независности	обрада		1
	49.	Остварење српске независности		утврђивање	1
	50.	Србија од Берлинског конгреса до 1903.	обрада		1
	51.	Србија од Берлинског конгреса до 1903.		утврђивање	1
	52.	Европа, свет, српске државе и народ у другој половини XIX века		систематизација	1
4. ЕВРОПА, С В Е Т ,	53.	Међународни односи и кризе у другој половини 19. и почетком 20. века	обрада		1
	54.	Међународни односи и кризе у другој половини 19. и почетком 20. века		утврђивање	1
	55.	Свакодневни живот, култура и наука крајем 19. и у првој деценији 20. века	обрада		1
	56.	Свакодневни живот, култура и наука крајем 19. и у првој деценији 20. века	обрада		1

С Р	57.	Свакодневни живот, култура и наука крајем 19. и у првој деценији 20. века		утврђивање	1
	58.	Србија од 1903. до 1914. године	обрада		1
	59.	Србија од 1903. до 1914. године		утврђивање	1
	60.	Балканскиратови	обрада		1
	61.	Балкански ратови		утврђивање	1
	62.	Први светски рат или Велики рат (1914–1918)	обрада		1
	63.	Први светски рат или Велики рат (1914–1918)	обрада		1
	64.	Први светски рат или Велики рат (1914–1918)		утврђивање	1
	65.	Краљевина Србија у Великом рату (1914–1916)	обрада		1
	66.	Краљевина Србија у Великом рату (1914–1916)		утврђивање	1
	67.	Краљевина Србија у Великом рату (1916–1918)	обрада		1
	68.	Краљевина Србија у Великом рату (1916–1918)		утврђивање	1
	69.	Лице Великог рата	обрада		1
	70.	Лице Великог рата		утврђивање	1
	71.	Европа, свет, српске државе и народ на почетку 20. века		систематизација	1
	72.	Европа, свет, српске државе и народ на почетку 20. века		систематизација	1

**ТУМАЧЕЊЕ ОБРАЗОВНИХ
СТАНДАРДА ЗА 7. РАЗРЕД
ПО НИВОИМА И
ОБЛАСТИМА**

1. ОСНОВНИ НИВО

1.1. ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ

ИС.1.1.1. именује и разликује основне временске одреднице

ИС.1.1.2. именује историјске периоде и зна редослед историјских периода

ИС.1.1.3. зна поделу на праисторију и историју

ИС.1.1.4. уме да одреди којем веку припадају важне године из прошлости

ИС.1.1.5. уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости ИС.1.1.6.

препознаје значење основних појмова из историје цивилизације

ИС.1.1.7. именује најважније појаве из националне историје

ИС. 1.1.8. именује најважније појаве из опште историје

ИС.1.1.9. зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје ИС.1.1.10.

уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости

1.2. ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ

ИС.1.2.1. препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч

ИС.1.2.2. препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику, који говоре о истим историјским појавама

ИС.1.2.3. препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике

ИС.1.2.4. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте у којој је наведена легенда ИС.1.2.5.

уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми табеле

ИС.1.2.6. уме да прочита једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми графикана

ИС.1.2.7. зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче

ИС.1.2.8. препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима

2. СРЕДЊИ НИВО

2.1. ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ

ИС.2.1.1. уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом ИС.2.1.2.

препознаје да постоји повезаност националне, регионалне и светске историје

ИС.2.1.3. препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје

ИС.2.1.4. препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости

ИС.2.1.5. зна и разуме узроке и последице важних историјских феномена у националној историји

ИС.2.1.6. зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје

2.2. ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ

ИС.2.2.1. уме да закључи о којем догађају, феномену и личности је реч на основу садржаја карактеристичних писаних историјских извора ИС.2.2.2.

уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора

ИС.2.2.3. уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора

ИС.2.2.4. уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају, феномену

ИС.2.2.5. препознаје да постоји пристрасност у појединим тумачењима историјских личности

3. НАПРЕДНИ НИВО

3.1. ИСТОРИЈСКО ЗНАЊЕ

ИС.3.1.1. уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен)

ИС.3.1.2. уме да објасни специфичности важних историјских појава и да их примени у одговарајућем историјском контексту ИС.3.1.3.

зна специфичне детаље из националне и опште историје

ИС.3.1.4. разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне, опште историје

ИС.3.1.5. разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости

ИС.3.1.6. уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања

1.2. ИСТРАЖИВАЊЕ И ТУМАЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ

ИС.3.2.1. уме да изврши селекцију историјских извора

ИС.3.2.2. уме да анализира и процени релевантност историјског извора ИС.3.2.3.

уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора

ИС.3.2.4. уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)

ИС.3.2.5. уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави)

ИС.3.2.6. уме да издвоји разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску појаву

ИС.3.2.7. уме да изрази став и мишљење о одређеном тумачењу историјског феномена и да одреди врсту пристрасности (манипулација, пропаганда, стереотип)

ДОДАТНА НАСТАВА

Додатна настава организује се за ученике који показују већу заинтересованост или таленат за историју. На овим часовима се дубље обрађују одговарајуће наставне теме и задаци такмичарског нивоа. Да би се остварили циљеви додатне наставе, наставник мора довести ученике до проблемске ситуације и ангажовати његове способности стваралачког и критичког мишљења.

Циљеви и задаци:

- продубљивање знања;
- развијање способности логичког, критичког и стваралачког мишљења;
- изграђивање сопственог разумевања процеса историјске методологије;
- упознавање са процесом историјског разумевања и истраживања;
- развијање емпатије и способности за међуљудску комуникацију;
- развијање способности евалуације и процене;
- унапређење способности за разумевања узрока и последица.

Наставне методе:

- монолошка (усмено излагање, вербална метода);
- дијалогска (разговор);
- текст метода (рад на изворним, књижевним и научним историјским текстовима);
- метода писаних историјских радова (семинари, реферати, истраживачки радови);
- метод рада са предметним очигледним средствима (историјски остаци, слике, историјске илустрације);
- метод рада са очигледним средствима са условним знацима (историјске карте, шеме, скице);
- метод рада са техником (видео, ТВ, филм, камера, компјутер, интернет).

План рада

1. Уводничас
2. Основипроучавањапрошлости
3. Индустијска револуција и доба просвећености
4. Америчка и француска револуција
5. Источно питање
6. Први српски устанак
7. Други српски устанак
8. Владавина уставобранитеља
9. Црна Гора

10. Срби под хабзбуршком и османском влашћу
11. Рађање нација и револуција 1848/1849. године
12. Уједињење Италије и уједињење Немачке
13. Грађански рат у САД
14. Друга индустријска револуција
15. Велике силе и колоније
16. Друга владавина Милоша и Михаила Обреновића
17. Остварење српске независности
18. Србија од Берлинског конгреса до 1903. године
19. Међународни односи и кризе у другој половини 19. и почетком 20. века
20. Свакодневни живот, култура и наука крајем 19. и у првој деценији 20. века
21. Припреме за такмичење
22. Припреме за такмичење
23. Припреме за такмичење
24. Припреме за такмичење
25. Србија од 1903. до 1914. године
26. Балкански ратови
27. Припреме за такмичење
28. Припреме за такмичење
29. Припреме за такмичење
30. Припреме за такмичење
31. Први светски рат или Велики рат (1914–1918)
32. Краљевина Србија у Великом рату (1914–1916)
33. Краљевина Србија у Великом рату (1916–1918)
34. Лице Великог рата
35. Осврт наначено
36. Годишња систематизација градива

ДОПУНСКА НАСТАВА

Допунска настава се организује за оне ученике који избило којих разлога нису успели да у редовној настави потпуно савладају наставно градиво, па су се због тога у њиховом знању појавиле веће празнине. Допунски рад треба да олакша ученицима даље праћење редовне наставе, јер ове празнине често отежавају учење понекад и потпуно блокирају даље напредовање. Зато је наставни програм за редовну наставу уједно и програм за допунску наставу и рад. Трајање и број часова је ограничен потребама ученика, а термини се утврђују договором професора и ученика. **Циљеви и задаци:**

- помоћ ученицима који слабије усвајају знања и којима је такав облик помоћи потребан;
- усвајање основних појмова везаних за одређену тему;
- оспособљавање ученика за активно овладавање градивом;
- развијање интересовања за одређену тему;
- развијање осећаја одговорности према своме и туђем раду;
- оспособљавање ученика за самосталан рад.

Наставне методе:

- монолошка (усмено излагање, вербална метода);
- дијалогска (разговор);
- текст метода (рад на изворним, књижевним и научним историјским текстовима).

План рада

- Основи проучавања прошлости
- Европа, свет и српске државе и народ на почетку индустријског доба (до средине 19. века)
- Европа, свет и српске државе и народ у другој половини 19. Века
- Европа, свет и српске државе и народ на почетку 20. века
-

ИСТОРИЈСКА СЕКЦИЈА

Историјска секција организује се за ученике који показују посебан интерес за свеобухватније и садржајније упознавање са одређеним темама, догађајима, појавама и личностима из опште и националне историје. Задатак секције је да у свом раду и програмским сад ржајем што више ангажује и мотивише ученике да сами и уз помоћ предметног наставника проуче, истраже и на темељу литературе, часописа, мемоара, штампе, електронских медија и других публикација, самостално обраде одређене историјске догађаје, појаве, процесе и личности. Такође, секција се бави и израдом тематских карата, родослова и паноа. Секција посебну пажњу поклања проучавању и истраживању значајних догађаја, појава и личности из локално-завичајне историје.

Циљеви и задаци:

- оспособљавање ученика за самостално-истраживачки рад;
- мотивисање креативности, индивидуалности, истраживачког духа, критичког размишљања и закључивања;
- развијање способности аналитичког и критичког проучавања одређених догађаја и личности;
- усавршавање конвергентно логичног учења;
- развијање историјског мишљења стваралачком активношћу;
- вежбање приступа примарним изворима;
- коришћење широког спектра примарних извора – слика, табела, географских карата као и писаних докумената;
- развијање способности за дебату и компромис;
- оживљавање историје, повезивање прошлости и садашњости.

Наставне методе:

- монолошка (усмено излагање, вербална метода),
- дијалогска (разговор);
- текст метода (рад на изворним, књижевним и научним историјским текстовима);
- метода писаних историјских радова (семинари, реферати, истраживачки радови);
- метод рада са предметним очигледним средствима (историјски остаци, слике, историјске илустрације);
- метод рада са очигледним средствима са условним знацима (историјске карте, шеме, скице);
- метод рада са техником (видео, ТВ, филм, камера, компјутер, интернет).

План рада

Септембар - Договор о раду, избор тема

Октобар – Доба револуција

Новембар - Израда хронолошке табеле: Српскинародподстраномвлашћу

Децембар – Израда веб сајта секције и постављање првих текстова и планираних пројеката

Јануар – Први и Други српски устанак (писани и материјални историјски извори, израда електронског албума)

Фебруар – Најзначајнијеличностисрпскеисторије19.века

(израдаелектронског албума) Март – Израда електронског албума: Србија на путу ка независности

Април – Први светски рат (рад са сликама)

Мај - Приказ Power-point презентацијаученика

Јун - Разговор о раду секције током године

ЛИТЕРАТУРА ЗА УЧЕНИКЕ:

ВеснаДимитријевић, Историја 7, уџбениксаодабранимисторијскимизворима, Вулканзнање

Школски историјски атлас, Завод за уџбенике, Београд, 2012.

ЛИТЕРАТУРА ЗА НАСТАВНИКЕ:

Д. Живојиновић, *Успон Европе (1450-1789)*, Београд, 1995.

Историја српског народа, од III-1 до V -2, Београд, 1983. В. Поповић, *Источно питање*, Сарајево, 1965; *Историја народа ЈугославијеII*, Београд, 1960.Р. Љушић, *КнежевинаСрбија*,Београд,1986;Г. Станојевић, *Србија у време Бечког рата*, Београд, 1976.

Албер Субул, *Француска револуција*, Београд, 1989;

Жак Гудмо, *Револуција 1848*, Београд, 1978

ГЕОГРАФИЈА- 7.разред				
Циљ: Циљ учења географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету узнеговање вредности мултикултуралности и патриотизма.				
Годишњи фонд: 72 часа, 2 часа недељно				
Област/Тематски садржаји програма	Кључни појмови	Исходи - по завршеној теми ученици ће бити у стању да:	Стандарди	Опште међупредметне и предметне компетенције
I РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	регија	-Успостави везу између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса	ГЕ. 1.4.2. ГЕ. 2.1.2. ГЕ. 2.4.2. ГЕ. 3.1.1. ГЕ. 3.4.3.	– компетенција за учење; – комуникација – одговоран однос према околини; – рад са подацима и информацијама
II ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ	Низије Планине Ледничка јесера Депопулација Туризам Етнички састав Рудно богатство Народи Имиграција Емиграција Полдери Колонијализам	-проналази на карти државе проучаване регије и именује их; -приказује на некој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; -препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; -анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;	ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.1.1. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.2	– компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговоран однос према околини; – одговоран однос према здрављу; – одговорно учешће у демократском друштву; – рад са подацима и информацијама; – решавање проблема; – сарадња;

	<p>Индустријска револуција Медитеран Монархија Геотермални извори Фјордови Тајге Хидроенергија Интеграција Евро Европска Унија</p>	<p>-проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; -укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; -тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; -открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; -доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; -анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; -истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету; -доведе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора.</p>		
<p>Ш АЗИЈА</p>	<p>Жута раса Гоби Касте Стари свет Границе</p>	<p>-дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;</p>		

	<p>Низије Веначне Громadne планине Ватрени појас Пацифика Монсуни Реке Језера Живи свет Расе Религије Блиски и далеки исток Арапи Ислам Кризна жаришта Хиндуизам Будизам Старе цивилизације Номади Памук</p>	<p>-проналази на карти државе проучаване регије и именује их; -приказује на некој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; -препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; -анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; -објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; -проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;-укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; -тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; -открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; -доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;</p>	<p>ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.1.1. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.3</p>	<p>– компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговоран однос према здрављу; – одговорно учешће у демократском друштву; – рад са подацима и информацијама; – решавање проблема; – сарадња;</p>
--	--	--	--	--

		<p>изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља;</p> <p>-објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност;</p> <p>-доведе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора;</p> <p>-препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама.</p>		
IV АФРИКА	<p>Колонија</p> <p>Неоколонијали</p> <p>зам</p> <p>Дијаманти</p> <p>Нафта</p> <p>Пустиње</p> <p>Пасати</p> <p>Стари свет</p> <p>Црна раса</p> <p>Арапи</p> <p>Прашума</p> <p>Савана</p> <p>Депресија</p> <p>Реке</p>	<p>-зна порекло назива Африке, површину и њено простирање;</p> <p>-уме на географској карти света да одреди географски положај Африке према другим континентима и великим воденим површинама;</p> <p>-именује облике разуђености афричког континента и уочи их на географској карти;</p> <p>-уочи на географској карти Африке најкрупније облике рељефа и именује планине, висоравни, низије, котлине, ровове, пустиње;</p> <p>-именује зонални распоред климатских типова и чиниоце који их условљавају;</p>	<p>ГЕ.1.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.4.</p> <p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.1.3.1.</p> <p>ГЕ.1.3.2.</p> <p>ГЕ.2.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.2.</p> <p>ГЕ.1.4.2.</p> <p>ГЕ.2.4.2.</p> <p>ГЕ.3.4.3.</p>	<p>– компетенција за учење;</p> <p>– комуникација;</p> <p>– дигитална компетенција;</p> <p>– одговоран однос према здрављу;</p> <p>– одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>– рад са подацима и информацијама;</p> <p>– решавање проблема;</p> <p>– сарадња;</p>

	<p>Језера Природна богатства Нафта Дијананти Расе Миграције Регије</p>	<p>-препозна велике разлике у количини падавина које примају поједини делови Африке и последице тих разлика; -уочи на географској карти Африке већа језера, реке и сливове река; -разликује хидрографске режиме афричких река у односу на природно-географске одлике регија кроз које теку; -именује и објасни појмове (вади, катаракте, оазе, шотови...) и да их покаже на географској карти Африке; -уочи одређене природне зоне и симетрични распоред биљних и животињских врста афричког континента, као и њихову хоризонталну распрострањеност и значај; -користи више доступних извора у прикупљању информација о просторном распореду становништва Африке и о природним и друштвеним условима који их одређују; -опише биолошку, верску, националну и језичку структуру становништва Африке; објасни појам „демографска експлозија“ и разлоге дешавања -наведе фазе демографске транзиције и стопе природног прираштаја у Африци; објасни колонијализам и последице које је оставио на поједине регије и државе Африке; -наведе европске колонијалне поседе и независне државе на политичкој карти Африке; -именује природно богатство, енергетске изворе и подручја богата рудама на афричком континенту, као и услове за привредни развој;</p>		
--	--	---	--	--

		-разликује пољопривредне културе у Африци намењене исхрани локалног становништва (батат, кафа, какаовац...) намењене извозу; -именује главне регионалне целине афричког континента и њихов просторни размештај; -наведе основне природно-географске и друштвено-економске одлике сваке		
V СЕВЕРНА АМЕРИКА и СРЕДЊА АМЕРИКА	Колумбо Нови свет Америго Веспучи Англоамерика Латинска Америка Индијанци, Ескимии Бедленс Велика америчка језера Вулкани Веначне планине Ватрени појас Пацифика Прерија Кордиљери Торнадо Голфска струја Урбанизација Индустријализација Туризам Маје,Ацтеци	-зна порекло назива Америка, површину простирање и поделу Америке на Северну, Средњу и Јужну Америку; -на географској карти света одреди положај Северне Америке према другим континентима и великим воденим површинама; -препозна главне смерове миграција и правце насељавања америчког континента кроз историју, као и њихов значај; -зна основне географске податке о Северној Америци и облицима разуђености њене обале, да именује: острва, полуострва, заливе, мореузе, мора; именује најкрупније облике рељефа и пронађе на карти планине, висоравни, низије, котлине; -анализира клима-дијаграме и објасни основне климатске типове на америчком континенту као и чиниоце који их одређују; -разликује вегетациону зоналност северноамеричког континента и карактеристичне биљне и животињске врсте на њему; -уочи на географској карти Северне Америке језера и веће реке и разврста их према сликовима;	ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.1.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.3.	– компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговорно учење у демократском друштву – рад са подацима и информацијама; – решавање проблема; – сарадња;

	Панамски канал	<p>-објасни просторни размештај становништва Северне Америке и његову структуру;</p> <p>-покаже веће градове на тлу Северне Америке и именује три мегалополиса: Босваш, Чипитс, Сан-Сан;</p> <p>-зна како је извршена политичка подела Северне Америке и како су и када настале САД и Канада;</p> <p>-објасни како је Северна Америка данас привредно економски водећа регија света; именује главна природна богатства (руде, енергетске изворе) као предуслов за привредни развој;</p> <p>-зна да издвоји и на карти покаже специјализоване просторе за гајење одређених пољопривредних култура (појасеви: кукурузни, пшенични, памучни и пиринчани);</p> <p>-објасни претпоставке привредне развијености САД и Канаде и њихов привредни и политички значај у свету.</p> <p>-да на географској карти света одреди географски положај Средње Америке и поделу на мање регионалне целине;</p> <p>-објасни процес настанка континенталног и острвског дела Средње Америке и њену припадност Ватреном појасу Пацифика;</p> <p>-именује острва у Карипском мору и издвоји острвске групе – Велики и Мали Антили и Бахамска острва;</p> <p>-анализира хоризонталну и вертикалну климатску и вегетациону зоналност Средње Америке и факторе који утичу на њих;</p> <p>-повезује облике рељефа са развијеношћу речне мреже у Средњој Америци;</p>		
--	----------------	--	--	--

		<p>-разуме измешаност становништва Средње Америке као последицу колонијалне прошлости и њихово порекло;</p> <p>-зна да објасни како висока стопа природног прираштаја изазива велики демографски проблем, што доводи до пренасељености држава Средње Америке;</p> <p>-објашњава како слаба економска развијеност и пренасељеност подстичу миграције (најчешћи правац миграната ка развијеним државама Средње Америке и САД);</p> <p>-уочава на географској карти највеће државе на континенталном и острвском делу;</p> <p>-одређује размештај рудног и енергетског богатства Средње Америке као и степен привредне развијености;</p> <p>зна да је главна пољопривредна грана земљорадња која је екстензивна, а да је интензивна само плантажна производња кафе, банана и шећерне трске;</p> <p>зна да објасни привредну повезаност Мексика и осталих земаља Средње Америке са САД;</p> <p>наводи туризам као значајан извор прихода за Мексико и за острвске земље Средње Америке.</p>			
VI	ЈУЖНА АМЕРИКА	<p>Гаучос</p> <p>Хацијенда</p> <p>Инке</p> <p>Селваси</p> <p>Пампаси</p> <p>Амазон</p> <p>Аконкагва</p> <p>Водопади</p> <p>Шпански језик</p>	<p>-зна основне географске податке о Јужној Америци и одликама географског положаја према другим континентима и великим воденим површинама;</p> <p>-уочи на географској карти Јужне Америке облике рељефа и именује планине, висоравни, низије, вулкане;</p>	<p>ГЕ.1.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.3.</p> <p>ГЕ.2.1.4.</p> <p>ГЕ.3.1.1.</p> <p>ГЕ.1.3.1.</p> <p>ГЕ.1.3.2.</p> <p>ГЕ.2.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.1.</p> <p>ГЕ.3.3.2.</p>	<p>– компетенција за учење;</p> <p>– комуникација;</p> <p>– дигитална компетенција;</p> <p>– одговорно учешће у демократском друштву;</p> <p>– рад са подацима и информацијама;</p> <p>– решавање проблема;</p> <p>– сарадња;</p>

	<p>Местици Колонијално наслеђе Патагонија Рудно богатство</p>	<p>-објашњава основне климатске и вегетацијске зоне на јужноамеричком континенту као и чиниоце који их одређују; -повезује утицај количине падавина на формирање и густину речне мреже; -именује веће реке, њихове притоке, језера и водопаде на географској карти; -препознаје просторни размештај становништва, његово порекло и структуру; - државе Јужне Америке и уочава на географској карти највећу државу и њен просторни размештај; -зна да наведе главна природна богатства – руде, енергетске изворе и одреди степен искоришћености; -разуме значај плантажне производње култура кафе, банана, шећерне трске и дувана, који су у власништву, за домаћу радну снагу.</p>	<p>ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.3.</p>	
<p>VII АУСТРАЛИЈА и ОКЕАНИЈА</p>	<p>Маори Аборицини Комонвелт Џејмс Кук Жедни континент Крик Скараб Аукалиптус Ендемити Громадне планине Повратник Пустиње Енглески језик Овчарство</p>	<p>-одреди на географској карти света положај Аустралије и Океаније према другим континентима и океанским басенима; -анализира облике разуђености обала и именује три острвске групе у оквиру Океаније; -именује веће рељефне целине и највеће пустиње Аустралије; -објасни климатске и хидролошке карактеристике Аустралије и чиниоце који их одређују; -препознаје специфичности биљног и животињског света Аустралије; -објасни како је текло откривање и насељавање Аустралије и Океаније, као и</p>	<p>ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.1.1. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.1.4.2.</p>	<p>– компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговорно учење у демократском друштву; – рад са подацима и информацијама; – решавање проблема; – сарадња</p>

		структуру и просторни размештај становништва; -именује главна природна богатства и гране привреде као и степен привредне развијености Аустралије и Океаније.	ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.3.	
VIII ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ	Арктик Антарктик Северни пол Гренланд Лапонци Анекумена Поларна клима Научне станице за истраживање	-уочава поларне области и упоређује их у односу на географски положај, климу, биљни и животињски свет.	ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.1.1. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.3.	– компетенција за учење; – комуникација; – дигитална компетенција; – одговорно учешће у демократском друштву – рад са подацима и информацијама; – решавање проблема; – сарадња

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ГЛОБАЛНИ ПЛАН

Редн и број	Наставна тема	Обрада	Утврђивање	Провера	Систематизација	УКУПНО
1.	РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	1	1	-	-	2
2.	ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ	15	7	1	-	23
3.	АЗИЈА	8	7	1	1	17
4.	АФРИКА	5	4	1	1	11
5.	СЕВЕРНА и СРЕДЊА АМЕРИКА	4	1	-	1	6
6.	ЈУЖНА АМЕРИКА	3	1	1	-	5
7.	АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА	2	1	-	1	4
8.	ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ	2	1	-	1	4

	УКУПНО	40	23	4	5	72	
Активности наставника	Активности ученика			Праћење и евалуација			
-Усмерава, наводи, -даје информације -ствараситуацију, -сугерише, -подстиче самостално закључивање, -анализира,планира, -организује,излаже, -пружапомоћ у раду	-слушају излагање наставника, -записују, - понављају, -разговарају о теми, слушају и бележе битно , -препознају, анализирају и именују различите географске изворе, -праве презентације, -раде домаћи -примењују и повезују стечено знање -одговарају на питања и постављају питања			-Посматрање -Праћење активности и креативности на часу -Усмена провера -Писмена провера-контролни задатак -15 минутни тест -Рад у немој карти -Квиз -Пројектни задатак,пројекат у настави -Домаћи задатак -Задовољство ученика на часу			
ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ							
Наставне методе	Наставни облици рада			Наставна средства			
Дијалогско-монологско (методусменоизлагања) -Илустративна, -демонстративна -Рад на тексту -Метод разговора	Фронтални Индивидуални Рад у пару Групи рад			Уџбеник Нема карта Географски атлас Физичко-географска карта Часописи, интернет презентације, глобус			

-Учење путем открића -Решавање проблема		Дигитални уџбеник Интерактивна табла
<p>Препоручени начини прилагођавања програма ученицима којима је неопходна додатна подршка, као и ученицима са изузетним способностима:</p> <p>У договору са ПП службом и праћења рада сваког ученика, сагледати јаче стране ученика и на томе потенцирати савладавање градива. Укључивање визуелних наставних садржаја и методе које ће помоћи ученицима лакше савладавање траженог градива; квизови са више понуђених одговора, 15 минутни тестови са сликама, активирање ученика са часу, домаћи задатак. У раду са ученицима по ИОПу3 сагледати њихова интересовања и на основу тога направити план. Појачати дигиталне компетенције таквих ученика, истраживачке и рад са подацима и информацијама.</p>		
<p>УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ</p> <p>Оцењивање је саставни део процеса наставе и учења којим се обезбеђује стално праћење и процењивање резултата постигнућа ученика, а у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Праћење и вредновање ученика започиње иницијалном проценом нивоа знања на коме се ученик налази. Свака активност на часу служи за континуирану процену напредовања ученика. Неопходно је ученике стално оспособљавати за процену сопственог напретка у остваривању исхода предмета. Како ниједан од познатих начина вредновања није савршен, потребно је комбиновати различите начине оцењивања. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Ако наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и шта треба да предузму да би свој рад унапредили. На почетку школске године наставници географије треба да направе план временске динамике и садржаја оцењивања знања и умења (процењивања постигнућа) ученика водећи рачуна о адекватној заступљености сумативног и формативног оцењивања. Будући да се у новим програмима наставе и учења инсистира на функционалним знањима, развоју међупредметних компетенција и пројектној настави, важно је да наставници на почетку школске године добро осмисле и са ученицима договоре како ће се обављати формативно оцењивање. У том смислу препоручује се наставницима да на нивоу стручних већа договоре критеријуме и елементе формативног оцењивања (активност на часу, допринос групном раду, израда домаћих задатака, кратки тестови, познавање географске карте...).</p> <p>Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања, праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано спроводи евалуацију и самоевалуацију процеса наставе и учења.</p>		

<p>Формативно</p> <p>Формативно оцењивање јесте редовно проверавање постигнућа и праћење владања ученика у току савладавања школског програма и садржи повратну информацију и препоруке за даље напредовање и, поправилу, евидентира се у педагошкој документацији наставника која обухвата: домаће задатке, рад у немој карти, активност на часу, само сталност у остваривању појединих задатака, учешће и ангажованост у пројектним задацима.</p>	<p>Сумативно</p> <p>Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносене у прописану евиденцију о образовно-васпитном раду.</p> <p>Тестови, 15 минутни тестови, рад у немој карти, презентације ученика, пројектни задаци, панои.</p>
---	--

Р. Б.	Н.Т.	НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	ТИП ЧАСА				СТАНДАРДИ
1.	Регионална географија	Регија, регионализација и регионална географија; Упознавање са уџбеником	О				ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.3.
2.		Регија, регионализација и регионална географија; Иницијални тест за ученике 7. разреда		У			
3.	Географске регије Европе	Јужна Европа- културно-цивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, туризам, политичка подела	О				ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.1.1. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.1.4.2.
4.		Државе бивше СФРЈ-основне географске карактеристике	О				
5.		Државе бивше СФРЈ- основне географске карактеристике		У			
6.		Грчка- основне географске карактеристике	О				
7.		Италија- основне географске карактеристике	О				
8.		Грчка и Италија - основне географске карактеристике		У			
9.		Шпанија - основне географске карактеристике	О				
10.		Јужна Европа и Шпанија		У			
11.		Средња Европа -културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела	О				
12.		Немачка - основне географске карактеристике	О				

13.		Средња Европа		У			ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.2. ГЕ.3.4.3	
14.		Западна Европа- културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела	О					
15.		Француска-основне географске карактеристике, угледни час	О					
16.		Уједињено Краљевство Велике Британије и Северне Ирске-основне географске карактеристике	О					
17.		Западна Европа		У				
18.		Северна Европа-природни ресурси, економски значај, народи, политичка подела	О					
19.		Норвешка-основне демографске карактеристике	О					
20.		Северна Европа		У				
21.		Источна Европа - културно-цивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, природни ресурси и економски развој, политичка подела	О					
22.		Руска Федерација-, основне географске карактеристике, пројекат у настави	О					
23.		Источна Европа		У				
24.		Европска унија – пример интеграционих процеса-пројекат у настави	О					
25.		Географске регије Европе			П			
26.	Азија	Величина, границе и положај Азије	О					ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.1.1. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.3.
27.		Природне одлике Азије	О					
28.		Природне одлике Азије		У				
29.		Друштвено-економске одлике Азије	О					
30.		Друштвено-економске одлике Азије		У				
31.		Опште географске одлике Азије			П			
32.		Југозападна Азија-природни ресурси и економски развој, културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, урбанизација, политичка подела	О					
33.		Југозападна Азија		У				
34.		Јужна Азија- цивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, савремени демографски процеси, урбанизација, политичка подела	О					

35.		Јужна Азија		У			
36.		Југоисточна Азија-прородни ресурси и економски развој, политичка подела	О				
37.		Југоисточна Азија		У			
38.		Источна Азија - природни ресурси и економски развој, културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, урбанизација, политичка подела	О				
39.		Источна Азија		У			
40.		Средња Азија-природни ресурси,политичка подела, насеља, становништво	О				
41.		Средња Азија-пројекат у настави –Кина,Јапан		У			
42.		Географске регије Азије					С
43.	Африка	Географски положај, границе и величина Африке	О				ГЕ.1.1.3.
44.		Природне одлике Африке	О				ГЕ.2.1.3.
45.		Природне одлике Африке		У			ГЕ.2.1.4.
46.		Друштвено-економске одлике Африке	О				ГЕ.2.1.4.
47.		Друштвено-економске одлике Африке		У			ГЕ.3.1.1.
48.		Опште географске одлике Африке					ГЕ.1.3.1.
49.		Северна Африка – Сахарска Африка и Афрички Медитеран	О				ГЕ.1.3.2.
50.		Северна Африка – Сахарска Африка и Афрички Медитеран		У			ГЕ.2.3.1.
51.		Подсахарска Африка	О				ГЕ.3.3.1.
52.		Подсахарска Африка		У			ГЕ.3.3.2.
53.		Географске Регије Африке				П	
54.	Северна и Средња Америка	Географски положај, границе и величина Северне Америке	О				ГЕ.1.3.1.
55.		Природно-географске одлике Англоамерике	О				ГЕ.1.1.3.
56.		Друштвено-економске одлике Англоамерике	О				ГЕ.2.1.3.
57.		Географске одлике Англоамерике		У			ГЕ.2.1.4.
58.		Средња Америка – општегеографске одлике	О				ГЕ.3.1.1.
59.		Географске регије Северне Америке-пројекат у настави					ГЕ.1.3.2. ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2.

							ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.3.
60.	Ју жн а А ме ри ка	Географски положај и природне одлике Јужне Америке	О				ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.1.1. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.3
61.		Географски положај и природне одлике Јужне Америке		У			
62.		Становништво и урбанизација Јужне Америке	О				
63.		Политичка подела и привредне одлике Јужне Америке	О				
64.		Географске одлике Јужне Америке				П	
65.	Аустрал ија и Океани ја	Географски положај и природне одлике Аустралије и Океаније	О				ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.1.1. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.3.
66.		Географски положај и природне одлике Аустралије и Океаније		У			
67.		Друштвено-економске одлике Аустралије и Океаније	О				
68.		Географске одлике Аустралије и Океаније				С	
69.	По лар не обл аст и	Арктик (северна поларна област)-откриће, назив, географски положај, природне одлике, природни ресурси и научна истраживања	О				ГЕ.1.1.3. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.3.1.1. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.2.3.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.3.
70.		Антарктик (јужна поларна област)- откриће, назив, географски положај, природне одлике, природни ресурси и научна истраживања	О				
71.		Поларне области			У		

					ГЕ.3.4.3.
72.		Закључивање оцена			С

ТУМАЧЕЊЕ ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА ЗА 7. РАЗРЕД ПО НИВОИМА И ОБЛАСТИМА

Наставни садржаји	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Регионална географија	ГЕ 1.4.1. зна предмет проучавања, циљ и задатке регионалне географије ван европских континената	ГЕ 2.4.1. разликује и именује географске дисциплине	ГЕ 3.4.1. разуме значај географије за општу културу и образовање
Географске регије Европе	ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране ГЕ 1.4.2. именује океане који заплускују обале Европе	ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице-објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке на немој карти картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва	3.1.1. анализира различите изворе података и истраживачке резултате (географске карте, сателитске снимке, статистичке податке, научну литературу, географске часописе, информације из медија, интернет), изводи закључке и предлаже мере за решавање друштвених проблема 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља 3.3.2. умеће да покаже на географској карти света зонални распоред биљака и животиња на Земљи

		ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике наше државе наводи њене географске регије	3.4.2 моћи ће да објасни поделу језера према начину постанка њихових басена и значај језера
Азија-опште географске одлике	<p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ 1.2.3. може да препозна и именује океане и већа мора на Земљи</p> <p>ГЕ 1.3.1. зна појмове наталитета, морталитета и природног прираштаја</p> <p>ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране ГЕ 1.4.2. именује океане који запљускују обале Азије</p>	<p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице-објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке на немој карти картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ 2.3.1. на опште географској и тематској карти моћи ће да покаже области на Земљи у којима су услови за живот становништва најповољнији, а у којима су неповољни</p> <p>ГЕ 2.4.2. разликује полуострва и острва и може да их дефинише ГЕ 2.4.4. именује и на географској карти Азије проналази најкрупније облике рељефа (веначне и громадне планине, висоравни, простране низи</p>	<p>3.1.1.Анализира различите изворе података и истраживачке резултате (географске карте, сателитске снимке, статистичке податке, научну литературу, географске часописе, информације из медија, интернет), изводи закључке и предлаже мере за решавање друштвених проблема</p> <p>ГЕ 3.3.1. разуме појам миграције и наводи узроке и последице миграција у свету</p> <p>ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатност</p> <p>ГЕ 3.4.3. наводи утицај појединих типова климе на живот и рад људи и густину насељености у појединим регијама Азије</p>
	<p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ 1.2.3. може да препозна и именује океане и већа мора на Земљи</p> <p>ГЕ 1.3.1. зна појмове наталитета, морталитета и природног прираштаја</p>	<p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице-објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке на немој карти картографским изражајним средствима (бојама, линијама,</p>	<p>ГЕ 3.1.1. Анализира различите изворе података и истраживачке резултате (географске карте, сателитске снимке, статистичке податке, научну литературу, географске часописе, информације из медија, интернет), изводи закључке и предлаже мере за решавање друштвених проблема</p>

<p>Африка-опште географске одлике</p>	<p>ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране ГЕ 1.4.2. именује океане који запљускују обале Африке</p>	<p>простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ 2.3.1. на општегеографској и тематској карти моћи ће да покаже области на Земљи у којима су услови за живот становништва најповољнији, а у којима су неповољни ГЕ 2.4.2. разликује полуострва и острва и може да их дефинише ГЕ 2.4.4. именује и на географској карти Азије проналази најкрупније облике рељефа (веначне и громадне планине, висоравни, простране низи</p>	<p>ГЕ 3.3.1. разуме појам миграције и наводи узроке и последице миграција у свету ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатност ГЕ 3.4.3. наводи утицај појединих типова климе на живот и рад људи и густину насељености у појединим регијама</p>
<p>Северна Америка– опште географске одлике</p>	<p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.2.3. може да препозна и именује океане и већа мора на Земљи ГЕ 1.3.1. зна појмове наталитета, морталитета и природног прираштаја ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране ГЕ 1.4.2. именује континенте и океане који запљускују обале</p>	<p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице-објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке на немој карти картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ 2.3.1. на општегеографској и тематској карти моћи ће да покаже области на Земљи у којима су услови за живот становништва најповољнији, а у којима су неповољни ГЕ 2.4.2. разликује полуострва и острва и може да их дефинише</p>	<p>ГЕ 3.1.1. Анализи различите изворе података и истраживачке резултате (географске карте, сателитске снимке, статистичке податке, научну литературу, географске часописе, информације из медија, интернет), изводи закључке и предлаже мере за решавање друштвених проблема ГЕ 3.3.1. разуме појам миграције и наводи узроке и последице миграција у свету ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатност ГЕ 3.4.3. наводи утицај појединих типова климе на живот и рад људи и густину насељености у појединим регијама</p>

<p>Јужна Америк а</p>	<p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.2.3. може да препозна и именује океане и већа мора на Земљи ГЕ 1.3.1. зна појмове наталитета, морталитета и природног прираштаја ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране ГЕ 1.4.2. именује континенте и океане који заплускују обале</p>	<p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице-објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке на некој карти картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ 2.3.1. на општегеографској и тематској карти моћи ће да покаже области на Земљи у којима су услови за живот становништва најповољнији, а у којима су неповољни ГЕ 2.4.2. разликује полуострва и острва и може да их дефинише</p>	<p>ГЕ 3.1.1. Анализира различите изворе података и истраживачке резултате (географске карте, сателитске снимке, статистичке податке, научну литературу, географске часописе, информације из медија, интернет), изводи закључке и предлаже мере за решавање друштвених проблема ГЕ 3.3.1. разуме појам миграције и наводи узроке и последице миграција у свету ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатност ГЕ 3.4.3. наводи утицај појединих типова климе на живот и рад људи и густину насељености у појединим регијама</p>
<p>Аустралија и Океанија- опште географске одлике</p>	<p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.2.3. може да препозна и именује океане и већа мора на Земљи ГЕ 1.3.1. зна појмове наталитета, морталитета и природног прираштаја ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране ГЕ 1.4.2. именује континенте и океане који заплускују</p>	<p>ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице-објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке на некој карти картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ 2.3.1. на општегеографској и тематској карти моћи ће да покаже области на Земљи у којима су услови</p>	<p>ГЕ 3.1.1. Анализира различите изворе података и истраживачке резултате (географске карте, сателитске снимке, статистичке податке, научну литературу, географске часописе, информације из медија, интернет), изводи закључке и предлаже мере за решавање друштвених проблема ГЕ 3.3.1. разуме појам миграције и наводи узроке и последице миграција у свету ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатност</p>

		за живот становништва најповољнији, а у којима су неповољни ГЕ 2.4.2. разликује полуострва и острва и може да их дефинише	ГЕ 3.4.3. наводи утицај појединих типова климе на живот и рад људи и густину насељености у појединим регијама
Поларне области- Арктик и Антарктик	ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.4.2. зна да је на Северни пол прва стигла експедиција коју је предводио амерички истраживач Роберт Пири, 1909. године, а на Јужни пол норвешка експедиција коју је предводио истраживач Роналд Амундсен, 1911. године ГЕ 1.4.3. зна да Арктик није континент, а да средишњи део Антарктика заузима континент који се назива Антарктида ГЕ 1.4.4. зна да у области Арктика, у условима сталног снега и леда, живе Ескимии, а да на Антарктику нема сталних насеља и да он не припада ниједној држави	ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице-објекте, појаве, процесе и односе који супредстављени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке на некој карти картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ 2.4.2. уме да на географској карти света одреди географски положај Арктика и Антарктика, њихово простирање	ГЕ 3.1.1. Анализира различите изворе података и истраживачке резултате (географске карте, сателитске снимке, статистичке податке, научну литературу, географске часописе, информације из медија, интернет), изводи закључке и предлаже мере за решавање друштвених проблема ГЕ 3.4.1. на географској карти света уочава да Арктик захвата највећи део Северног леденог океана и десет суседних мора, а да преостали део чини копно Гренланда, северни делови Евроазије, Северне Америке и сва руска острва у Северном леденом океану ГЕ 3.4.3. разуме проблеме арктичког становништва

ДОДАТНА НАСТАВА

Циљеви додатне наставе географије су развијање интелектуалне знатижеље код ученика која ће се постићи истраживачким радом, припремом реферата, израдом паноа, припремама за такмичења. Активно посматрати свет око себе. Научити учити и тражити одговоре на многа питања. **Задаци додатне наставе географије** је да укључи ученике заинтересоване за свет у коме живимо, прошири њихова знања, утиче на изражавање њихове креативности и оспособи ученике за целоживотно учење. **Методе додатне наставе географије** су демонстрациона, монолошка дијалогска, илустрациона.

<i>Редни број</i>	<i>Област рада</i>	<i>Број часова</i>
1.	Јован Цвијић	1
2.	Геохронолошка скала	1
3.	Балатон	1
4.	Ледничка језера на Алпима	2
6.	Патуљци Европе	1
7.	Мртво море	1
8.	Кризна подручја Азије- Курди, Чечени, Кашмир	2
9.	Монсуни	1
10.	Ватрени појас Пацифика	2
11.	Јапан	1
12.	Кина	1
14.	Припрема ученика за школска, општинска и градска такмичења	15
15.	САД-туристичке атракције	2
16.	Мексико	1
17.	Рио де Жанеиро и Инке	1
18.	Аборицини и Маори	2
19.	Океанија-туристичка понуда	1
	УКУПНО	36

ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљеви допунске наставе географије представљају усвајање садржаја географије уз помоћ којих ће ученици лакше пратити редовну наставу. Радити на картографској писмености ученика. **Задаци допунске наставе географије** је да помогне ученицима који из било којих разлога имају потешкоће у савладавању програма у редовној настави. Допунска настава ће им омогућити да савладају предвиђене програме и утицати на развој њихових способности. **Методе допунске наставе:** монолошка, дијалогска, илустративно - демонстрациона

Редн и број	Област рада	Број часова
1.	Европа-границе	2
2.	Европа-обала	2
3.	Европа-рељеф	3
4.	Европа-реке и језера	2

5.	Европа-становништво	2
7.	Европа-државе	2

8.	Азија-границе	2
9.	Азија-рељеф	3
10.	Азија-реке и језера	2
11.	Азија-државе и народи, регије	3
12.	Африка-границе	2
13.	Африка-рељеф ,реке,језера	2
14.	Африка-државе	2
15.	Северна Америка-појмови на карти	2
16.	Средња Америка-појмови на карти	2
17.	Јужна Америка-појмови на карти	2
18.	Аустралија-појмови на карти	1
	УКУПНО	36

ГЕОГРАФСКА СЕКЦИЈА

Циљеви географске секције су развијање интелектуалне знатижеље код ученика која ће се постићи истраживачким радом, припремом реферата, израдом панова и презентација, посетама манифестацијама. Активно посматрати свет око себе. Научити учити и тражити одговоре на многа питања. **Задачи географске секције** су да укључи ученике заинтересоване за свет у коме живимо, прошири њихова знања, утиче на изражавање њихове креативности и оспособи ученике за целоживотно учење. **Методе географске секције** су демонстрациона, монолошко дијалогска, илустрациона, теренска. Географска секција окупља све ученике од петог до седмог разреда заинтересоване да кроз игру и забаву науче и истраже нешто ново о планети Земљи, екологији, очувању животне средине познавају локалне средине. Ученици се кроз ваннаставне активности упознају савредрностима, али и видовима злоупотребе природе у својој непосредној околини, припремају се за квалитетније разумевање појава и процеса у природи, оспособљавају се за коришћење савремених технологија које им омогућавају самостално и трајно надограђивање постојећих знања.

Чланови секције такође учествују у изради помоћних наставних средстава, обележавању важних датума („Дан планете Земље“, „Дани Дунава“...), посећују изложбе и баве се бројним другим активностима.

Редни број	Област рада	Број часова
1.	Формирање секција,упознавање чланова	3
2.	29.јун Међународни дан Дунава-излет до Гроцке	5
3.	Посета археолошком локалитету Винча	5
4.	Сређивање панова и зида у учioniци	2
5.	Посета музеју у Гроцкој	3
6.	Гледање филма „Вулкан“	2
6.	Орјентација у простору-рад на терену	3
7.	Термометар,барометар,кишомер,компас-мерења у локалној средини	3
8.	Посета манастиру _Рајиновац у Бегаљци	5
9.	28.април Дан планете Земље-акција	4
10.	Акција-сређивање школског дворишта	1
	УКУПНО	36

Литература за наставника:

1. Азија-државе и регије, Саша Кицошев, ПМФ Нови Сад, 1995.г
2. Регионална географија Ј.Америке-Снежана Вујадиновић, Дејан Шабић, СГД, 2011,г
3. Регионална географија Аустралије -Снежана Вујадиновић, Дејан Шабић, СГД, 2011,г
4. Регионална географија Африке- Снежана Вујадиновић, Географски факултет, 2010.г
5. Регионална географија 1-Ристић Косовка, Научна књига, 1993.г
6. Регионална географија Европе-Давидовић Раде, ПМФ Нови Сад, 2004.г
7. Регионална географија-карактеристичне регије на Земљи-Милорад Васовић, БИГЗ, Београд, 1971.г
8. Географија-уџбеник за 7р основне школе, Игор Лешчешен, Слободан Зрнић, Биљана Колачек, Александра Јовичић, БИГЗ, Београд, 2020.г

Литература за ученике:

1. Географија-уџбеник за 7р основне школе, Игор Лешчешен, Слободан Зрнић, Биљана Колачек, Александра Јовичић, БИГЗ, Београд, 2020.г
2. Географски атлас
3. Нема карта

ФИЗИКА – 7. РАЗРЕД

Циљ :

Циљ учења Физике јесте да ученици стекну базичну језичку и научну писменост, оспособе се да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, образложе своје мишљење у оквиру дискусије, упознају природне појаве и основне природне законе и њихову примену у свакодневном животу, развију мотивисаност за учење и напредују ка достизању одговарајућих образовних стандарда.

Годишњи фонд: 72 часа

Област/Тематски садржаји програма	Кључни појмови	Исходи - по завршеној теми ученици ће бити у стању да:	Стандарди	Опште међупредметне и предметне компетенције
<p align="center">I СИЛА И КРЕТАЊЕ</p> <p>-Сила као узрок промене брзине тела. Појам убрзања.</p> <p>-Успостављање везе између силе, масе тела и убрзања. Други Њутнов закон.</p> <p>-Динамичко мерење силе.</p> <p>-Међусобно деловање два тела – силе акције и реакције. Трећи</p>	<p>-Кретање -Сила -Убрзање - Њутнови закони</p>	<p>– разликује скаларне и векторске физичке величине;</p> <p>– користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички;</p> <p>– анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем;</p> <p>– примени Њутнове законе</p>	<p>ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.4.</p>	<p>1) компетенција за учење; 2) одговорно учешће у демократском друштву; 3) естетичка компетенција; ; 4) комуникација; 5) одговоран однос према околини; 6) одговоран однос према</p>

<p>Њутнов закон.Примери.</p> <p>-Равномерно променљиво праволинијско кретање.</p> <p>-Интензитет, правац и смер брзине и убрзања.</p> <p>-Тренутна и средња брзина тела.</p> <p>-Зависност брзине и пута од времена при равномерно променљивом праволинијском кретању.</p> <p>-Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања.</p> <p><u>Демонстрациони огледи:</u></p> <p>– Илустровање инерције тела помоћу папира и тега.</p> <p>– Кретање куглице низ Галилејев жљеб.</p> <p>– Кретање тела под дејством сталне силе.</p> <p>– Мерење силе динамометром.</p> <p>– Илустровање закона акције и</p>		<p>динамике на кретање тела из окружења;</p> <p>– самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента;</p> <p>– решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинematика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...);</p>	<p>ФИ.2.2.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.1.2. ФИ.3.2.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.</p>	<p>здрављу; 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву ; 8) рад са подацима и информацијама ; 9) решавање проблема; 10) сарадња; 11) дигитална компетенција.</p>
---	--	---	--	--

<p>реакције помоћу динамометара и колица, колица са опругом и других огледа (реактивно кретање балона и пластичне боце).</p> <p>Лабораторијске вежбе:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одређивање сталног убрзања при кретању куглице низ жљеб. 2. Провера Другог Њутновог закона помоћу покретног тела (колица) или помоћу Атвудове машине. 				
<p style="text-align: center;">II КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ТЕЖЕ. СИЛЕ ТРЕЊА</p> <p>-Убрзање при кретању тела под дејством силе теже. Галилејев оглед.</p> <p>-Слободно падање тела, бестежинско стање. Хитац навише и хитац наниже.</p> <p>-Силе трења и силе отпора средине (трење мировања, клизања и котрљања). Утицај ових сила на кретање тела.</p> <p><u>Демонстрациони огледи:</u></p>	<p>-Сила теже -Трење</p>	<p>– покаже од чега зависи сила трења и на основу тога процени како може променити њено деловање;</p> <p>– демонстрира појаве: инерције тела, убрзаног кретања, кретање тела под дејством сталне силе, силе трења и сила акције и реакције на примерима из окружења;</p> <p>– решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...);</p> <p>-самостално изведе</p>	<p>ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.4. ФИ.2.2.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3.</p>	<p>1) компетенција за учење; 2) одговорно учешће у демократском друштву; 3) естетичка компетенција; 4) комуникација; 5) одговоран однос према околини; 6) одговоран однос према здрављу; 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p>

				;
--	--	--	--	---

<p>– Слободно падање тела различитих облика и маса (Њутнова цев, слободан пад везаних новчића...).</p> <p>– Падање тела у разним срединама.</p> <p>– Бестежинско стање тела (огледи са динамометром, с два тега и папиром између њих, са пластичном чашом која има отвор на дну и напуњена је водом).</p> <p>– Трење на столу, косој подлози и сл.</p> <p>– Мерење силе трења помоћу динамометра.</p> <p>Лабораторијске вежбе:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одређивање убрзања тела које слободно пада. 2. Одређивање коефицијента трења клизања. 		<p>експеримент из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента;</p>	<p>ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.2.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.</p>	<p>8) рад са подацима и информацијама ; 9) решавање проблема; 10) сарадња; 11) дигитална компетенција.</p>
<p style="text-align: center;">III РАВНОТЕЖА ТЕЛА</p> <p>-Деловање две силе на тело, појам резултујуће силе кроз различите примере слагања сила. Разлагање сила.</p>	<p>-Равнотежа тела</p>	<p>-покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења;</p> <p>- прикаже како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води;</p>	<p>ФИ.1.1.1. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2.</p>	<p>1) компетенција за учење; 2) одговорно учешће у демократско м друштву; 3) естетичка компетенција;</p>

<p>-Појам и врсте равнотеже тела. - Полуга, момент силе. Равнотежа полуге и њена примена.</p> <p>-Сила потиска у течности и гасу. Архимедов закон и његова примена.</p> <p>-Пливање и тоњење тела.</p> <p><u>Демонстрациони огледи:</u></p> <p>– Врсте равнотеже помоћу лењира или штапа.</p> <p>– Равнотежа полуге.</p> <p>– Услови пливања тела (тегови и стаклена посуда на води, Картезијански гњурац, суво грожђе у минералној води, свеже јаје у води и воденом раствору соли, мандарина са кором и без коре у води, пливање коцке леда на води...).</p> <p>Лабораторијске вежбе:</p> <p>1. Одређивање густине чврстог тела применом Архимедовог закона.</p>		<p>– решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...);</p>	<p>ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.3. ФИ.2.1.4. ФИ.2.1.5. ФИ.2.1.6. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.1.1. ФИ.3.1.2. ФИ.3.1.4. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.</p>	<p>4) комуникација; 5) одговоран однос према околина; 6) одговоран однос према здрављу; 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву; 8) рад са подацима и информацијама; 9) решавање проблема; 10) сарадња; 11) дигитална компетенција.</p>
--	--	--	--	---

<p style="text-align: center;">IV МЕХАНИЧКИ РАД, ЕНЕРГИЈА И СНАГА</p> <p>-Механички рад. Рад силе. Рад силе теже и силе трења.</p> <p>-Квалитативно увођење појма механичке енергије тела. Кинетичка енергија тела. Потенцијална енергија. Гравитациона потенцијална енергија тела.</p> <p>-Веза између промене механичке енергије тела и извршеног рада.</p> <p>-Закон о одржању механичке енергије.</p> <p>-Снага. Коефицијент корисног дејства.</p> <p><u>Демонстрациони огледи:</u></p> <p>– Илустровање рада утрошеног на савладавање силе трења при клизању тела по различитим подлогама, уз коришћење динамометра.</p> <p>– Коришћење потенцијалне енергије воде или енергије надуваног балона за вршење механичког рада.</p>	<p>-Механички рад -Енергија -Снага</p>	<p>-повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења;</p> <p>-разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом;</p> <p>-демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења;</p> <p>– наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу;</p> <p>– решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...);</p>	<p>ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.5.1 ФИ.2.5.3 ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.5.1 ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.</p>	<p>1) компетенција за учење; 2) одговорно учешће у демократско м друштву; 3) естетичка компетенција ; 4) комуникација; 5) одговоран однос према околини; 6) одговоран однос према здрављу; 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву ; 8) рад са подацима и информацијама ; 9) решавање проблема; 10) сарадња; 11) дигитална компетенција.</p>
--	--	--	---	---

<p>– Примери механичке енергије тела. Закон о одржању механичке енергије (Галилејев жљеб; математичко клатно; тег са опругом)</p> <p>Лабораторијске вежбе:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одређивање рада силе под чијим дејством се тело креће по различитим подлогама. 2. Провера закона одржања механичке енергије помоћу колица. 				
<p style="text-align: center;">V</p> <p style="text-align: center;">ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ</p> <p>-Честични састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање.</p> <p>-Топлотно ширење тела. Појам и мерење температуре.</p> <p>-Унутрашња енергија и температура.</p> <p>-Количина топлоте. Специфични топлотни капацитет. Топлотна равнотежа.</p>	<p>-Топлотне појаве</p> <p>- Температур а</p>	<p>– разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго;</p> <p>– анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења;</p> <p>– наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног коришћења. ...);</p>	<p>ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.5.1. ФИ.1.5.2. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.5.4. ФИ.2.5.5. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.3.</p>	<p>1) компетенција за учење; 2) одговорно учешће у демократском друштву; 3) естетичка компетенција; 4) комуникација; 5) одговоран однос према околини; 6) одговоран однос према здрављу; 7) предузимљивост</p>

<p>-Агрегатна стања супстанције.</p> <p><u>Демонстрациони огледи:</u></p> <p>– Дифузија и Брауново кретање.</p> <p>– Ширење чврстих тела, течности и гасова (надувани балон на стакленој посуди – флаши и две посуде са хладном и топлом водом, Гравесандов прстен, издужење жице, капилара...).</p> <p>Лабораторијске вежбе:</p> <p>1. Мерење температуре мешавине топле и хладне воде после успостављања топлотне равнотеже.</p>			<p>ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.5.2. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.</p>	<p>и оријентација ка предузетништву; 8) рад са подацима и информацијама; 9) решавање проблема; 10) сарадња; 11) дигитална компетенција.</p>
НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА				
Активности наставника	Активности ученика		Праћење и евалуација	
<ul style="list-style-type: none"> - планира и реализује наставне садржаје - подстиче ученике на размишљање и логичко закључивање - активно прати и надгледа рад ученика - објашњава - демонстрира огледе - води рачуна о мотивационој функцији задатака - наводи ученика да након демонстрације огледа опише појаву својим речима - дефинише нове појмове (величине) 	<ul style="list-style-type: none"> - слуша и бележи - активно учествује у свим облициманаставног процеса - врши мерења - прати демонстрационе огледе - описује демонстрирану појаву - размишља и логички закључује - самостално ради лабораторијску вежбу 		<ul style="list-style-type: none"> - кроз активности ученика на часу - домаћи задаци - испитивање знања - контролна вежба - практичан рад 	

<ul style="list-style-type: none"> - речима формулише физичке законе - презентује физичке законе у математичкој форми - води евиденцију о раду и напредовању сваког ученика оцењује ученика 		
ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ		
Наставне методе	Наставни облици рада	Наставна средства
<ul style="list-style-type: none"> - вербалне - решавање проблема - демонстрациона 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - рад у пару - групни рад - индивидуални рад 	<ul style="list-style-type: none"> - галилејев жљеб - куглице различитих димензија - Атвудова машина - колица - тегови различитих маса - динамометар - колица са опругом - Њутнова цев - лењир - штап - математичко клатно - тег са опругом - Гравесандов прстен - жице од различитог материјала - капилара - Картезијански гњурац - апарат за демонстрацију Брауновог кретања

		<ul style="list-style-type: none"> - подлоге од различитог материјала - тела различитог облика - термометар - апарат за демонстрациј у кондукције - апарат за демонстрациј у конвекције
<p>Препоручени начини прилагођавања програма ученицима којима је неопходна додатна подршка, као и ученицима са изузетним способностима:</p> <ul style="list-style-type: none"> - прилагођавање простора и услова за рад - прилагођавање материјала и учила - прилагођавање метода, техника и облика рада - прилагођавање испитивања и оцењивања - прилагођавање садржаја, исхода и стандарда постигнућа 		
<p>УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ</p>		
<p>Формативно</p> <p>Оцењивање се обавља уз уважавање ученикових способности, степена спретности и умешности.</p> <p>Ученик са изузетним способностима, који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обogaћен начин</p>	<p>Сумативно</p> <p>Оцењивање се обавља уз уважавање ученикових способности, степена спретности и умешности.</p> <p>Ученик са изузетним способностима, који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обogaћен</p>	

<p>остварености циљева и исхода, као и на основу ангажовања.</p> <p>Ученик који има тешкоће у учењу услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога и коме је потребна додатна подршка у образовању и васпитању, оцењује се на основу остварености циљева и исхода према плану индивидуализације или у току савладавања индивидуалног образовног плана.</p> <p>Формативно оцењивање се врши иницијалним тестирањем, редовним проверавањем постигнућа и праћењем владања ученика и садржи повратну информацију и препоруку.</p> <p>Прати се оствареност циљева и исхода наставе, вештине изражавања и саопштавања, разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура.</p> <p>Прати се ангажовање ученика у настави, напредовање у односу на претходни период.</p> <p>Формативно оцењивање обавезно садржи препоруку ученику даље напредовање.</p>	<p>начин применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу остварености циљева и исхода, као и на основу ангажовања.</p> <p>Ученик који има тешкоће у учењу услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога и коме је потребна додатна подршка у образовању и васпитању, оцењује се на основу остварености циљева и исхода према плану индивидуализације или у току савладавања индивидуалног образовног плана.</p> <p>Елементи оцењивања ученичких постигнућа из наставног предмета Физика су:</p> <p>усвојеност образовних садржаја примена знања</p> <p>активност ученика.</p> <p>Примена знања испитује се писмено, усмено и практично.</p> <p>Писмено испитивање се обавља путем контролних задатака и тестова. Писмене провере знања у трајању од 45 минута се најављују, а 15 – то минутне провере знања се не морају најављивати. □</p> <p>Током наставне године, ученичка знања ће се из наставног предмета Физика на овај начин проверавати најмање четири пута.</p> <p>За контролне задатке бројчана оцена ученичких знања доноси се на основу скале изражене у процентима, у складу са препорукама за оцењивање:</p> <p>86 - 100 % - одличан (5) 71 - 85 % - врло добар (4) 56 - 70 % - добар (3) 40 - 55 % - довољан (2) 0 - 39% - недовољан (1)</p>
--	---

<p>На писменим проверама знања нема негативних поена.</p> <p>15 – то минутне контролне вежбе се изражавају у процентима.</p> <p>Приликом прегледања писмених радова, наставник сесе води следећим правилима:</p> <p>Ако се кроз део задатка провлачи рачунска грешка из претходног дела задатка, без које би решење тог дела задатка било тачно, за решење тог дела задатка се додељује 80% бодова предвиђених за тачно решење;</p> <p>Ако је у задатку или делу задатка погрешно израчуната бројна вредност или изостављена јединица физичке величине, одузима се један бод, безобзира да ли се задатак вреднује са 20 или 25 поена, а за 15 – то минутну проверу знања 5 % од вредности задатка;</p> <p>Под рачунском грешком се не подразумева груба грешка у реду величине (Нпр. реч је о полупречнику Земље, а ученик добија полупречник реда величине 10 m)</p> <p>Ако је направљена случајна грешка, не додељују се поени за тај корак задатка, а од остатка, уколико је тачно урађен са направљеном „грешком“, се додељује 80 %</p> <p>Ако је ученик написао два различита решења задатка или дела задатка, а једно од њих није јасно прецртано, решење се не признаје.</p> <p>Уколико је решење задатка оригинално и тачно, ученик се може наградити додатним поенима или на други начин.</p> <p>Усмено оцењивање се обавља путем непосредног одговарања, уз поштовање критеријума за оцењивање или кроз прикупљање више одговора на комплекснија питања или задатке или путем реферата и пројекта, уколико за дату школску годину буду планирани.</p> <p>На експерименталним вежбама ученици ће добијати једну до две оцене у току школске године, у складу са залагањем, резултатима мерења и резултатима обраде података, које у облику извештаја за сваку појединачну вежбу предају наставнику који је задужен за експерименталне вежбе.</p> <p>Закључна оцена не може бити мања од аритметичке средине оцена.</p> <p>1. Уџбеник за седми разред основне школе – Марина Најдановић Лукић, Татјана Мишић, Љубиша Нешић, издавачка кућа „Вулкан издаваштво“ Београд, 2020.</p> <p>2. Збирка за седми разред основне школе – Марина Најдановић Лукић, Татјана Мишић, Љубиша Нешић, издавачка кућа „Вулкан издаваштво“ Београд, 2020.</p>	
--	--

Рб. наставне теме	Наставна тема	Стандарди	Број часова за		Број часова по теми
			Остале типове часова	Лабораторијске вежбе	
1.	Сила и кретање	ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.4. ФИ.2.2.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.1.2. ФИ.3.2.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.	23	2	25
		ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5.			

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

ФИЗИКА ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

2.	Кретање под дејством силе теже. Силе трења	ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.4. ФИ.2.2.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.2.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.	10	2	12
3.	Равнотежа тела	ФИ.1.1.1. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.3. ФИ.2.1.4. ФИ.2.1.5. ФИ.2.1.6. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.1.1. ФИ.3.1.2. ФИ.3.1.4. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.	11	1	12

		ФИ.1.1.1.			
--	--	-----------	--	--	--

4.	Механички рад, енергија и снага	ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.5.1 ФИ.2.5.3 ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.5.1 ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.	11	2	13
5.	Топлотне појаве	ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.5.1. ФИ.1.5.2. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.5.4. ФИ.2.5.5. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.5.2. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.	9	1	10
Укупно			64	8	72

Редовна настава

Рб. наставне теме	Рб. наставне јединице	Назив наставне јединице	Тип часа
1.	1.	Кретање	утврђивање
	2.	Сила	утврђивање
	3.	Убрзање	обрада
	4.	Убрзање	утврђивање
	5.	Убрзање и сила	обрада
	6.	Убрзање и сила	утврђивање
	7.	Други Њутнов закон	обрада
	8.	Други Њутнов закон. Одређивање вредности силе на основу Другог Њутновог закона.	утврђивање
	9.	Трећи Њутнов закон	обрада
	10.	Њутнови закони	утврђивање
	11.	Њутнови закони	утврђивање
	12.	Равномерно променљиво праволинијско кретање. Тренутна и средња брзина	обрада
	13.	Зависност брзине од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања	обрада
	14.	Зависност брзине од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања. Средња брзина	утврђивање
	15.	Зависност пута од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања	обрада
	16.	Зависност пута од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања. Зависност брзине од пута при равномерно променљивом праволинијском кретању	утврђивање
	17.	Равномерно променљиво праволинијско кретање	утврђивање
	18.	Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања	обрада
	19.	Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања	утврђивање
	20.	Сила и кретање	утврђивање
	21.	Сила и кретање	утврђивање
	22.	Сила и кретање	утврђивање
	23.	Сила и кретање	утврђивање
	24.	Одређивање сталног убрзања при кретању куглице низ жљеб	лабораторијске жба
	25.	Провера Другог Њутновог закона помоћу колица	лабораторијске жба
	26.	Убрзање при кретању тела под дејством силе теже. Слободан пад	обрада
	27.	Бестежинско стање. Брзина и пут при слободном паду из стања мировања	обрада
	28.	Слободан пад, брзина и пут при слободном паду из стања мировања	утврђивање
	29.	Хитац навише и хитац наниже	обрада

2.	30.	Хитац навише и хитац наниже	утврђивање
	31.	Утицај сила отпора средине и силе трења на кретање тела	утврђивање
	32.	Одређивање интензитета силе трења клизања	обрада
	33.	Сила трења	утврђивање
	34.	Одређивање убрзања тела које слободно пада.	лабораторијска вежба
	35.	Одређивање коефицијента трења клизања.	лабораторијска вежба
	36.	Кретање под дејством силе теже. Силе трења	утврђивање
3.	37.	Кретање под дејством силе теже. Силе трења	утврђивање
	38.	Слагање и разлагање сила	обрада
	39.	Слагање и разлагање сила	утврђивање
	40.	Равнотежа тела	обрада
	41.	Полуга. Момент силе	обрада
	42.	Момент силе. Полуга	утврђивање
	43.	Момент силе. Полуга	утврђивање
	44.	Сила потиска	обрада
	45.	Услови пливања и тоњења тела	обрада
	46.	Сила потиска. Услови пливања и тоњења тела	утврђивање
	47.	Одређивање густине чврстог тела применом Архимедовог закона	лабораторијска вежба
	48.	Равнотежа тела	утврђивање
	49.	Равнотежа тела	утврђивање
4.	50.	Механички рад	обрада
	51.	Рад силе теже и силе трења	утврђивање
	52.	Снага и коефицијент корисног дејства	обрада
	53.	Механички рад. Снага	утврђивање
	54.	Механичка енергија тела. Кинетичка енергија	обрада
	55.	Механичка енергија тела. Потенцијална енергија	обрада
	56.	Механичка енергија. Кинетичка и потенцијална енергија	утврђивање
	57.	Веза између промена механичке енергије и рада. Закон одржања енергије	обрада
	58.	Закон одржања енергије. Примена Закона одржања енергије код математичког клатна.	утврђивање
	59.	Одређивање рада силе под чијим дејством се тело креће по различитим подлогама	лабораторијска вежба
	60.	Провера закона одржања механичке енергије помоћу колица	лабораторијска вежба
	61.	Механички рад, енергија и снага	утврђивање
	62.	Механички рад, енергија и снага	утврђивање
	63.	Честични састав супстанције. Топлотно кретање честица. Топлотно ширење	обрада
	64.	Температура и унутрашња енергија	обрада
	65.	Топлотно кретање честица. Топлотно ширење. Температура и унутрашња енергија	утврђивање
	66.	Количина топлоте. Специфична топлотна капацитивност. Топлотна равнотежа	обрада

5.	67.	Количина топлоте. Специфична топлотна капацитивност. Топлотна равнотежа	утврђивање
	68.	Количина топлоте. Специфична топлотна капацитивност. Топлотна равнотежа	утврђивање
	69.	Преношење топлоте. Агрегатна стања супстанције	обрада

	70.	Сила и кретање; Кретање под дејством силе теже, силе трења; Равнотежа тела; Механички рад, енергија, снага; Топлотне појаве	утврђивање
	71.	Мерење температуре мешавине топле и хладне воде после успостављања топлотне равнотеже.	лабораторијска жба
	72.	Топлотне појаве	утврђивање

Додатна настава

Додатна настава из физике организује се у седмом разреду са по једним часом недељно (36 часова годишње). Ова врста наставе обухвата нове садржаје, који се надовезују на програм редовне наставе, али се односе на сложеније физичке појаве или на појаве за које су ученици показали посебан интерес.

Редослед тематских садржаја у додатној настави прати редослед одговарајућих садржаја у редовној настави. Уколико у школи тренутно не постоје технички услови за остваривање неких тематских садржаја из додатне наставе, наставник бира оне садржаје који могу да се остваре. Поред понуђених садржаја, могу се реализовати и теме за које ученици покажу посебно интересовање.

Рб. наставне теме	Рб. наставне јединице	Назив наставне јединице	Тип часа
1.	1.	Убрзање и сила	утврђивање
	2.	Други Њутнов закон	обрада
	3.	Трећи Њутнов закон	обрада
	4.	Њутнови закони	утврђивање
	5.	Средња брзина	утврђивање
	6.	Зависност брзине од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања	утврђивање
	7.	Зависност пута од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања	утврђивање
	8.	Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања	обрада
	9.	Графичко представљање зависности пређеног пута тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања	обрада
	10.	Графичко представљање зависности брзине тела и пређеног пута тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања	утврђивање
	11.	Графичко представљање зависности убрзања тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања	обрада
	12.	Графичко представљање зависности силе од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања	обрада

	13.	Графичко представљање зависности убрзања тела и силе од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања	утврђивање
2.	14.	Сила Земљине теже	обрада
	15.	Слободан пад. Бестежинско стање	обрада
	16.	Хитац навише. Хитац наниже	обрада
	17.	Слободан пад. Бестежинско стање. Хитац навише. Хитац наниже.	утврђивање
	18.	Трење на косој подлози.	обрада
	19.	Трење на косој подлози.	утврђивање

3.	20.	Слагање и разлагање сила.	обрада
	21.	Слагање и разлагање сила.	утврђивање
	22.	Момент силе. Полука.	обрада
	23.	Момент силе. Полука.	утврђивање
	24.	Сила потиска. Пливање и тоњење тела.	обрада
	25.	Сила потиска. Пливање и тоњење тела.	утврђивање
4.	26.	Механички рад. Рад силе теже и силе трења.	обрада
	27.	Механички рад. Рад силе теже и силе трења.	утврђивање
	28.	Снага и коефицијент корисног дејства.	утврђивање
	29.	Механичка енергија. Кинетичка и потенцијална енергија тела.	обрада
	30.	Механичка енергија. Кинетичка и потенцијална енергија тела.	утврђивање
	31.	Закон одржања енергије.	обрада
5.	32.	Закон одржања енергије.	утврђивање
	33.	Топлотно ширење. Температура и унутрашња енергија.	утврђивање
	34.	Количина топлоте. Специфична топлотна капацитивност. Топлотна равнотежа.	обрада
	35.	Количина топлоте. Специфична топлотна капацитивност. Топлотна равнотежа.	утврђивање
	36.	Преношење топлоте. Агрегатна стања супстанције.	утврђивање

Допунска настава

Допунска настава се такође организује са по једним часом недељно (36 часова годишње). Њу похађају ученици који у редовној настави нису били успешни. Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја које предвиђа програм Физике у седмом разреду.

Рб. наставне теме	Рб. наставне јединице	Назив наставне јединице	Тип часа
	1.	Убрзање	обрада
	2.	Убрзање	утврђивање
	3.	Убрзање и сила	обрада
	4.	Други Њутнов закон	обрада
	5.	Трећи Њутнов закон	обрада
	6.	Њутнови закони	утврђивање
	7.	Средња брзина	обрада
	8.	Средња брзина	утврђивање

1.	9.	Зависност брзине од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања.	обрада
	10.	Зависност пута од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања.	обрада
	11.	Зависност пута од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања. Зависност пута од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања.	утврђивање
	12.	Графичко представљање зависности брзине тела и пређеног пута тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања.	обрада

	13.	Графичко представљање зависности брзине тела и пређеног пута тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања.	утврђивање
2.	14.	Кретање тела под дејством силе Земљине теже	обрада
	15.	Кретање тела под дејством силе Земљине теже	утврђивање
	16.	Слободан пад. Хитац навише. Хитац наниже.	обрада
	17.	Слободан пад. Хитац навише. Хитац наниже.	утврђивање
	18.	Отпор средине. Сила трења.	обрада
	19.	Отпор средине. Сила трења.	утврђивање
3.	20.	Слагање и разлагање сила.	обрада
	21.	Слагање и разлагање сила.	утврђивање
	22.	Момент силе. Полука.	обрада
	23.	Момент силе. Полука.	утврђивање
	24.	Сила потиска. Пливање и тоњење тела.	обрада
	25.	Сила потиска. Пливање и тоњење тела.	утврђивање
4.	26.	Механички рад	обрада
	27.	Рад силе теже и силе трења	утврђивање
	28.	Снага и коефицијент корисног дејства	обрада
	29.	Механички рад. Снага	утврђивање
	30.	Механичка енергија тела. Кинетичка и потенцијална енергија	обрада
	31.	Механичка енергија тела. Кинетичка и потенцијална енергија	утврђивање
	32.	Закон одржања енергије	обрада
5.	33.	Топотно ширење. Температура и унутрашња енергија	обрада
	34.	Топотно ширење. Температура и унутрашња енергија	утврђивање
	35.	Преношење топлоте. Агрегатна стања супстанције	обрада
	36.	Преношење топлоте. Агрегатна стања супстанције	утврђивање

Пројекат у настави

Пројектна настава, као један од облика рада, обухвата припрему, израду пројекта, презентацију и дискусију. Пројекат изводе ученици по групама уз асистенцију наставника. Овакав начин рада подразумева активно учешће сваког ученика у групи у оквиру прикупљања података, извођење експеримената, мерења, обраде резултата, припрема презентације и презентовање. Резултат оваквог начина рада је активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање.

У оквиру израде пројеката могуће је обухватити неке од следећих тема:

- Улога физике у заштити човекове околине.
- Енергетска ефикасност.
- Климатске промене.
- Својства воде – физичка, хемијска, значај воде за живи свет.

Секција физике

Слободне активности ученика, који су посебно заинтересовани за физику и друге природне науке, могу се организовати кроз разне секције.

1. Одређивање средње брзине ученика на путу од куће до школе.
2. Одређивање коефицијента трења између тела и различитих подлога.
3. Прављење Картезијанског гњурца.
4. Припрема за Фестивал науке.

МАТЕМАТИКА – 7. РАЗРЕД

Циљ: Циљ учења математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова

Разред **Седми**

Годишњи фонд: 144 часа

Област/Тематски садржаји програма	Кључни појмови	Исходи - по завршеној теми ученици ће бити у стању да:	Стандарди	Опште међупредметне и предметне компетенције
<p style="text-align: center;">I</p> <p style="text-align: center;">РЕАЛНИ БРОЈЕВИ</p> <p style="text-align: center;">(21; 8+13)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Квадрат рационалног броја - Решавање једначине $x^2 = a$, $a \geq 0$; постојање ирационалних бројева (на пример решења једначине $x^2 = 2$) --Реални бројеви и бројевна права - Квадратни корен, једнакост -Децимални запис реалног броја; приближна вредност реалног броја; апсолутна грешка - Основна својства операција с реалним бројевима -Функција директне $\sqrt{a^2} = a$ пропорционалности $y = kx, k \in R \setminus \{0\}$ - Продужена пропорција 	<ul style="list-style-type: none"> реални број, степен, квадратни корен, апсолутна грешка, продужена пропорција 	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција; - одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима; - на основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима; - одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку; - нацрта график функције $y = kx, k \in R \setminus \{0\}$; - примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама. 	<ul style="list-style-type: none"> МА.1.1.1. МА.1.1.2. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.2.4 МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.4. МА.2.2.2. МА.2.2.4. МА.2.2.5. МА.2.4.2. МА.2.4.3. МА.3.1.1. МА.3.1.3. МА.3.2.2. 	<ul style="list-style-type: none"> -Компетенција за целоживотно учење -рад са подацима и информацијама -решавање проблема -сарадња -дигитална компетенција -комуникација
<p style="text-align: center;">II</p> <p style="text-align: center;">ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА</p>	<p>Питагорина</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p>	<p>МА.1.3.2.</p>	<p>- Компетенција за целоживотно</p>

<p>(19; 6+13)</p> <p>-Питагорина теорема (директна и обратна)</p> <p>-Важније примене Питагорине теореме</p> <p>-Конструкције тачака на бројевној правој које одговарају бројевима $\sqrt{2}, \sqrt{3}, \sqrt{5}$, итд</p> <p>-Растојање између две тачке у координатном систему</p>	<p>теорема</p>	<ul style="list-style-type: none"> - примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима; - правилно користи геометријски прибор. 	<p>МА.2.3.2. МА.3.3.2.</p>	<p>учење</p> <ul style="list-style-type: none"> -рад са подацима и информацијама -решавање проблема -сарадња -дигитална компетенција -комуникација
<p>III</p> <p>ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ</p> <p>(48; 19+29)</p> <p>Први део</p> <p>-Степен чији је изложилац природан број; степен декадне јединице чији је изложилац цео број;</p> <p>-Операције са степенима; степен производа, количника и степена</p> <p>Други део</p> <p>-Алгебарски изрази</p> <p>-Полиноми и операције (мономи, сређени облик, трансформације збира, разлике и производа полинома у сређени облик полинома)</p> <p>-Квадрат бинома и разлика квадрата</p> <p>-Растављање полинома на чиниоце коришћењем дистрибутивног закона, формуле за квадрат бинома и разлику квадрата</p> <p>-Примене</p>	<p>моном, бином, полином, разлика квадрата, квадрат бинома</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - трансформише збир, разлику и производ полинома; - примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; - растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); - примени трансформације полинома на решавање једначина. 	<p>МА.1.1.6. МА.1.2.2. МА.1.2.3. МА.2.1.4. МА.2.2.2. МА.2.2.3. МА.3.1.1. МА.3.1.3. МА.3.2.2. МА.3.2.3.</p>	<p>-Компетенција за целоживотно учење</p> <ul style="list-style-type: none"> -рад са подацима и информацијама -решавање проблема -сарадња -дигитална компетенциј -комуникација

<p style="text-align: center;">IV МНОГОУГАО (21; 9+12)</p> <p>-Појам многоугла -Врсте многоуглова -Збир углова многоугла -Број дијагонала многоугла -Правилни многоуглови (појам, својства, конструкције) -Обим и површина многоугла -Тежишна дуж троугла -Ортоцентар и тежиште троугла -Сложеније примене ставова подударности</p>	<p>многоугао, ортоцентра р и тежиште,</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; - израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост; - конструише ортоцентар и тежиште троугла; - примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима. 	<p>МА.1.3.6. МА.2.3.1. МА.2.3.2. МА.3.3.2. МА.3.3.3. МА.3.3.6.</p>	<p>-Компетенција за учење -рад са подацима и информацијама -решавање проблема -сарадња -дигитална компетенција -комуникација</p>
<p style="text-align: center;">V КРУГ (18; 7+11)</p> <p>-Централни и периферијски угао у кругу - Обим круга, број π -Дужина кружног лука - Површина круга, кружног исечка и кружног прстена -Ротација</p>	<p>круг, број π, кружни прстен, кружни исечак, ротација</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - примени својства централног и периферијског угла у кругу; - израчуна обим и површину круга и његових делова; - преслика дати геометријски објекат ротацијом. 	<p>МА.1.3.3. МА.1.3.6. МА.2.3.3. МА.3.3.3</p>	<p>-Компетенција за учење -рад са подацима и информацијама -решавање проблема -сарадња -дигитална компетенција -комуникација</p>

<p style="text-align: center;">VI ОБРАДА ПОДАТАКА (5)</p> <p>Средња вредност, медијана и мод</p>	<p>средња вредност, медијана, мод</p>	<p>Ученик ће бити у стању да: - одређује средњу вредност, медијану и мод.</p>	<p>МА.1.5.1. МА.1.5.2. МА.1.5.3. МА.2.5.2. МА.2.5.3. МА.3.5.2. МА.3.5.3.</p>	<p>-Компетенција за учење -рад са подацима и информацијама -решавање проблема -сарадња -дигитална компетенција -комуникација</p>
---	---	---	--	--

*** За обнављање градива, иницијални тест и анализу резултата иницијалног теста, планирана су 4 часа, а за реализацију 4 писмена задатака (у трајању од по једног часа), са исправкама, планирано је 8 часова.**

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Активности наставника	Активности ученика	Праћење и евалуација
<p>Организује наставни процес, подстиче, организује и усмерава активност ученика. Упућује ученике да користе уџбеник и друге изворе знања, како би усвојена знања била трајнија и шира, а ученици оспособљени за примену у решавању разноврсних задатака.</p> <p>Прикупља информације из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови) које му помажу да сагледа постигнућа (развој и напредовање) ученика и степен остварености исхода. Користи сваку активност ученика као добру прилику за процену напредовања и давања повратне информације, а ученике оспособљава и охрабљује да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета.</p>	<p>Користи уџбеник и друге изворе знања за трајније и шире усвајање знања и њихову примену у решавању разноврсних задатака . Прикупља информације из различитих извора путем свакодневног посматрања, активности на часу, учествовањем у разговору и дискусији, путем самосталног рада или рада у групи које му помажу да сагледа своје напредовање и степен остварености исхода. Редовно ради домаће задатке и посећује часове допунске и додатне наставе.</p>	<p>Контролни и писмени задаци, тестови, усмено одговарање, реферати.</p>

ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ

Наставне методе	Наставни облици рада	Наставна средства
<ul style="list-style-type: none"> - вербалне методе: монолошка и дијалошка - текстовно-графичке методе - метода демонстрације - метода практичних радова 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални облик рада - индивидуални облик рада - рад у пару - групни облик рада - тимски облик рада 	<ul style="list-style-type: none"> - текстуална средства (уџбеници, збирке) - демонстрациона средства (слике, модели, графикони) - геометријски прибор - електронски дневник - видео бим

Препоручени начини прилагођавања програма ученицима којима је неопходна додатна подршка, као и ученицима са изузетним способностима: За ученике са изузетним способностима примењују се проширени садржаји, а за ученике са сметњама у развоју прилагођени садржаји и исходи.

УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

Формативно	Сумативно
<p>Формативно оцењивање јесте редовно проверавање постигнућа и праћење владања ученика у току савладавања школског програма и садржи повратну информацију и препоруке за даље напредовање и, по правилу, евидентира се у педагошкој документацији наставника.</p> <p>Посматрање, самоевалуација, педагошка свеска.</p>	<p>Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у прописану евиденцију о образовно-васпитном раду.</p> <p>Тестови, писмене вежбе, писмени задаци, усмено испитивање.</p>

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА из МАТЕМАТИКЕ за СЕДМИ РАЗРЕД

Наставна тема	Наставна јединица у оквиру теме и редни број часа	Број часова			
		обрада	утврђивање	остало	Укупно
	1. Упознавање ученика са планом и програмом		x		4 часа
	2. Обнављање градива из шестог разреда		x		
	3. Иницијални тест		x		
	4. Анализа иницијалног теста			x	
1. Реални бројеви	5. Квадрат рационалног броја, потпуни квадрат	x			8o + 11y + 1c + 1п =
	6. Квадрат производа и квадрат количника рационалних бројева		x		
	7. Квадрат рационалног броја		x		
II	8. Квадратни корен и решавање једначине облика $x^2 = a$	x			+
	9. Корен производа и корен количника ненегативних рационалних бројева		x		
	10. Квадратни корен		x		
	11. Иррационални бројеви. Скуп реалних бројева	x			
	12. Иррационални бројеви. Скуп реалних бројева		x		
	13. Децимални запис реалног броја		x		
	14. Приближна вредност реалног броја. Апсолутна грешка	x			
	15. Децимални запис, приближна вредност и апсолутна грешка реалних бројева		x		
	16. Основна својства операција са реалним бројевима и њихове особине	x			
	17. Основна својства операција са реалним бројевима и њихове особинеј		x		
	18. Реални бројеви и бројевна права	x			
	19. Реални бројеви и бројевна права		x		
	20. Функција директне пропорционалности $y = kx, k \in R \setminus \{0\}$	x			
	21. Функција директне пропорционалности $y = kx, k \in R \setminus \{0\}$		x		
	22. Продужене пропозије	x			
	23. Продужене пропозије		x		
	24. Реални бројеви- систематизација			x	
25. Реални бројеви- писмена провера			x		
	26. Питагорина теорема	x			
	27. Питагорина теорема- израчунавање странице		x		

2 . и т	28. Примена Питагорине теореме на правоугаоник	x			6 0
	29. Примена Питагорине теореме на квадрат		x		
	30. Примена Питагорине теореме на правоугаоник и квадрат		x		
	31. Примена Питагорине теореме на једнакокраки троугао	x			
	32. Примена Питагорине теореме на једнакостраничан троугао		x		
	33. Примена Питагорине теореме на троугао		x		
	34. Примена Питагорине теореме на ромб	x			
	35. Примена Питагорине теореме на једнакокраки трапез	x			
	36. Примена Питагорине теореме на правоугли трапез		x		
	37. Примена Питагорине теореме на ромб и трапез		x		
	38. Правоугли троугао чији су оштри углови 30° и 60°		x		
	39. Примена Питагорине теореме на троугао и четвороугао		x		
	40. Примена Питагорине теореме на троугао и четвороугао		x		
	41. Питагорина теорема и ирационални бројеви		x		
	42. Растојање између дветачке у координатном систему	x			
	43. Растојање између дветачке у координатном систему		x		
	44. Питагорина теорема			x	
	45. Први писмени задатак			x	
	46. Исправак првог писменог задатка			x	
3. Цели ал ге ба рс к и из ра зи	47. Степен чији је изложилац природан број	x			50+ 7y + 1c = 13 часо ва
	48. Степен чији је изложилац природан број		x		
	49. Множење и дељење степена једнаких основа	x			
	50. Множење и дељење степена једнаких основа		x		
	51. Множење и дељење степена једнаких основа		x		
	52. Множење и дељење степена једнаких изложилаца	x			
	53. Множење и дељење степена једнаких изложилаца		x		
	54. Степеновање степена	x			
	55. Степеновање степена		x		
	56. Операције са степенима	x			
	57. Примена степена		x		
	58. Операције са степенима		x		
	59. Степеновање			x	

- 1. де о					
	60. Појам многоугла	x			
	61. Дијагонале многоугла	x			
	62. Дијагонале многоугла		x		
	63. Углови многоугла	x			
	64. Збир углова многоугла		x		
	65. Број дијагонала и углови многоугла		x		
	66. Правилни многоуглови	x			
	67. Правилни многоуглови		x		
	68. Конструкција правилних многоуглова са датом страницом	x			
	69. Конструкција правилних многоуглова са датим полупречником описане и уписане кружнице	x			
	70. Конструкција правилних многоуглова		x		
	71. Конструкција правилних многоуглова		x		
	72. Обим и површина правилних многоуглова	x			
	72. Обим и површина правилних многоуглова x		x		
	74. Обим и површина правилних многоуглова		x		
	75. Ортоцентар и тежиште троугла	x			
	76. Ортоцентар и тежиште троугла		x		
	77. Ортоцентар и тежиште троугла		x		
	78. Примена ставова подударности и њихове последице	x			
	79. Примена ставова подударности и њихове последице		x		
	80. Многоугао			x	
	81. Други писмени задатак			x	
	82. Исправак другог писменог задатка			x	
	83. Појам рационалног алгебарског израза	x			
	84. Алгебарски изрази		x		
	85. Полиноми- дефиниција	x			
	86. Моном и операције са мономима	x			
	87. Моном и операције са мономима		x		

5 . Ц е л и а л г е б а р с к и и з р а з и - 2 . д е о	88. Полиноми- означавање, појмови	x			
	89. Сређивање полинома		x		
	90. Бројевна вредност полинома		x		
	91. Сабирање полинома	x			
	92. Одузимање полинома		x		
	93. Сабирање и одузимање полинома		x		
	94. Множење монома	x			
	95. Множење полинома мономом	x			
	96. Множење полинома полиномом	x			
	97. Множење полинома		x		
	98. Множење полинома		x		
	99. Множење полинома		x		

	100. Квадрат бинома	x			
	101. Квадрат бинома		x		
	102. Квадрат бинома		x		
	103. Разлика квадрата	x			
	104. Разлика квадрата		x		
	105. Полиноми		x		
	106. Полиноми		x		
	107. Полиноми		x		
	108. Полиноми- писмена провера			x	
	109. Растављање полинома $ax+bx$ начиниоце	x			
	110. Растављање полинома $ax+bx$ начиниоце		x		
	111. Растављање разлике квадрата	x			
	112. Растављање на чиниоце трином $a^2+2ab+b^2$	x			
	113. Растављањеполиноманачиниоце		x		
	114. Растављањеполиноманачиниоце		x		
	115. Решавање једначина применом растављања	x			
	116. Решавање једначина применом растављања		x		
	117. Полиноми			x	
	118. Трећи писмени задатак			x	
	119. Исправак трећег писменог задатка			x	
	120. Увод о кругу			x	
	121. Централни и периферијски угао круга	x			
	122. Централни и периферијски угао круга		x		
	123. Углови над пречником и примене у конструктивним задацима		x		
	124. Обим круга, број π	x			
	125. Обим круга, број π		x		
	126. Дужина кружног лука	x			
	127. Дужина кружног лука		x		
	128. Обим круга и дужина кружног лука		x		
					1об нав ља ње +7о + 9у+ 1с= 18ч асов а

	129. Површина круга	x			
	130. Површина кружног прстена	x			
	131. Површина круга и кружног прстена		x		
	132. Површина кружног исечка	x			
	133. Површина кружног исечка		x		
	134. Површина круга, кружног исечка и кружног прстена		x		
	135. Ротација	x			
	136. Ротација		x		
	137. Круг				x
	138. Четврти писмени задатак				x
	139. Исправак четвртог писменог задатка				x
7. Обрада података	140. Пројектни задатак- избор теме истраживања, конструкција анкетних питања				x
	141. Пројектни задатак - приказ података, средња вредност, упутство за анкетирање и за спровођење анкете				x
	142. Пројектни задатак - утврђивање појмова узорак, нумеричка и процентуална расподела, графички приказ и увођење нових појмова медијана и мод				x
	143. Пројектни задатак - подела ученике на групе, упућивање у начин обраде података добијених анкетирањем и обрада резултата анкете				x
	144. Пројектни задатак- презентација резултата ученика				x
Укупно		49	72	23	144

**5
часова
пројек
тне**

СТАНДАРДИ ИЗ ОБЛАСТИ МАТЕМАТИКЕ ЗА 7 РАЗРЕД

	Основни ниви	Средњи ниво	Напредни ниво
<p>У области БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА</p> <p>ученик/ученица уме да:</p>	<p>МА.1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, позитивне, рационалне)</p>	<p>МА.2.1.1. упореди по величини бројеве записане у различитим облицима</p>	<p>МА.3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза</p>
	<p>МА.1.1.2. преведе децимални запис броја у разломак и обратно</p>	<p>МА.2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност броја и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од \square заграда, са бројевима истог записа</p>	<p>МА.3.2.2. оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама</p>
	<p>МА.1.1.3. упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно</p>	<p>МА.2.1.3. примени основна правила дељивости са 2, 3, 5, 9 и декадним јединицама</p>	<p>МА.3.2.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама</p>
	<p>МА.1.1.4. изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно (у случају</p>	<p>МА.2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама</p>	
	<p>сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем); рачуна, на пример $\frac{1}{5}$ од n, где је n дати природан број</p>		
	<p>МА.1.1.5. дели са остатком једноцифреним бројем и зна када је један број дељив другим</p>	<p>МА.2.1.5. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама</p>	
	<p>МА.1.1.6. користи целе бројеве и једноставне изразе са њима помажући се визуелним представама</p>		

У области АЛГЕБРА И ФУНКЦИЈЕ ученик/ученица врши формалне операције које су редуциране и зависе од интерпретације и уме да:	МА.1.2.1. реши једначине у којима треба да изрази само непознати сабирак, умањеник, умањилац, дељеник или делилац и то са бројевима истог записа	МА.2.2.1. реши једноставније једначине у којима се непозната појављује само у једном члану	МА.3.2.1. саставља и решава једначине и неједначине са заградама у којима се непозната појављује у једном члану и решење представља на бројевној полуправи. Примењује једначине у реалним ситуацијама.
	МА.1.2.2. израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима	МА.2.2.2. оперише са степенима изнашта је квадратни корен	МА.3.2.2. користи особине степена и квадратног корена
	МА.1.2.3. сабира, одузима и множи мономере	МА.2.2.3. сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином	МА.3.2.3. зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставнији облик
		МА.2.2.4. уочи зависност међу променљивим, зна функцију $y=kx$ графички интерпретира њена својства; везује за та својства појам директне пропорционалности и одређује непознати члан пропорције	МА.3.2.4. истражује директну пропорционалност одговарајућим записом
		МА.2.2.5. користи једначине у једноставним текстуалним задацима	МА.3.2.5. користи једначине и неједначине решавајући сложеније текстуалне задатке
У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица:	МА.1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве)	МА.2.3.1. одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове, рачуна са њима ако су изражени у целим степенима	МА.3.3.1. рачуна са угловима у кључујући и претварање угаоних мера; закључује користећи особине паралелних и нормалних правих, укључујући углове на трансверзали

	<p>МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страну правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему)</p>	<p>МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир иглова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи Питагорину теорему</p>	<p>МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеца, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише</p>
	<p>МА.1.3.3. влада појмовима: круг, кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; уме да израчуна обим и површину круга датог полупречника)</p>	<p>МА.2.3.3. користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена</p>	<p>МА.3.3.3. одреди централни и периферијски угао, рачуна површину исечка, као и дужину лука</p>
	<p>МА.1.3.4. влада појмовима: коцка и квадар (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове</p>	<p>МА.2.3.6. уочи осносиметричне фигуре и да одреди осу симетрије; користи подударност и везује је са</p>	<p>МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства</p>
	<p>основне елементе и рачуна њихову површину)</p>	<p>карактеристичним својствима фигура</p>	<p>геометријских објеката</p>
	<p>МА.1.3.6. интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања)</p>		
У области	<p>МА.1.4.1. користи одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, масе, времена и углова</p>	<p>МА.2.4.1. пореди величине које су изражене различитим мерним јединицама за дужину и масу</p>	<p>МА.3.4.1. по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима</p>

МЕРЕЊЕ ученик/ученица уме да:	МА.1.4.2. претвори веће јединице дужине, масе и времена у мање	МА.2.4.2. претвори износ једне валуте у другу правилно постављајући одговарајућу пропорцију	МА.3.4.2. процени и заокругли дате податке и рачуна са таквим приближним вредностима; изражава оцену грешке (нпр. мање од 1 динар, 1cm, 1g)
	МА.1.4.3. користи различите апоене новца	МА.2.4.3. дату величину исказе приближном вредношћу	
	МА.1.4.4. при мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу; заокругљује величине исказане датом мером		
У области ОБРАДА ПОДАТАКА ученик/ученица уме да:	МА.1.5.1. изражава положај објеката сврставајући их у врсте и колоне; одреди положај тачке у првом квадранту координатног система ако су дате координате и обратно	МА.2.5.1. влада описом координатног система (одређује координате тачака, осно или централно симетричних итд)	МА.3.5.1. одреди положај (координате) тачака којезадовољавају сложеније услове
	МА.1.5.2. прочита и разуме податак са графикона, дијаграма или из табеле, и одреди минимум или максимум зависне величине	МА.2.5.2. чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. одреди аритметичку средину за дати скуп података; пореди вредност узорка са средњом вредношћу)	МА.3.5.2. тумачи дијаграме и табеле
	МА.1.5.3. податке из табеле прикаже графиконом и обрнуто	МА.2.5.3. обради прикупљене податке и представи их табеларно или графички; представља средњу вредност медијану	МА.3.5.3. прикупи и обради податке и сам састави дијаграми табелу; црта график којим представља међузависност величина
	МА.1.5.4. одреди задати проценат неке величине	МА.2.5.4. примени процентни рачун у једноставним реалним ситуацијама (на пример, промена цене неког производа за датипроцент)	МА.3.5.4. примени процентни рачун у сложенијим ситуацијама

ДОДАТНА НАСТАВА

Циљеви и задаци:	<ul style="list-style-type: none"> • проширивање темељних знања • развијање занимања за откривање нових и сложенијих садржаја математике • подстицање да се трудом самостално дође до резултата • подстицање на откривање и проучавање математичких законитости • развијање логичког мишљења и закључивања • подстицање на примену и коришћење знања и вештина стечених у математици и у другим подручјима и свакодневном животу • подстицање и развијање способности анализирања, синтетизирања и откривања различитих начина решавања проблема
Методе:	<ul style="list-style-type: none"> • вербалне методе: монолошка (умено излагање: предавање, причање, описивање, објашњавање) и дијалошка (разговор: репродуктивни разговор – питања и одговори, хеуристички разговор, слободан разговор, дискусија - расправа) • текстовно-графичке методе: рад на тексту, писани и графички радови (илустрације цртежима, дијаграмима, графицима, таблицама, схемама; разни самостални писмени и графички радови ученика: школски писмени и домаћи задаци, контролне вежбе и тестови, реферати и сл.) • метода демонстрације: показивање и приказивање (модела, схема, скица, појава, стања, презентације) • метода практичних радова: практични радови, лабораторијски експерименти (израда модела: мерења и израчунавања код модела, предмета или на терену; рад на рачунару и сл.)

Глобални план додатне наставе

Број теме	Наставна тема	Број часова
1.	Реални бројеви	4
2.	Питагорина теорема	4
3.	Комбинаторика	7
4.	Степеновање	2
5.	Многоугао	2
6.	Полиноми	8
7.	Зависне величине и њихово представљање	3
8.	Круг	3
9.	Сличност	2
10.	Такмичења	2
	Укупно	36

ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљеви и задаци:	<ul style="list-style-type: none"> • проналажење путева за спречавање заостајања појединих ученика у праћењу наставе • индивидуаним приступом ефикасно помагање ученицима који већ заостају током редовне наставе да у границама својих могућности усвоје нова знања • помагање ученицима да открију узрок свог неуспеха у школском раду и учењу и отклањање истог
Методе:	<ul style="list-style-type: none"> • вербалне методе: монолошка (усмено излагање: предавање, причање, описивање, објашњавање) и дијалошка (разговор: репродуктивни разговор – питања и одговори, хеуристички разговор, слободан разговор, дискусија - расправа) • текстовно-графичке методе: рад на тексту, писани и графички радови (илустрације цртежима, дијаграмима, графицима, таблицама, схемама; разни самостални писмени и графички радови ученика: школски писмени и домаћи задаци, контролне вежбе и тестови, реферати и сл.) • метода демонстрације: показивање и приказивање (модела, схема, скица, појава, стања, презентације) • метода практичних радова: практични радови, лабораторијски експерименти (израда модела: мерења и израчунавања код модела, предмета или на терену; рад на рачунару и сл.)

Глобални план допунске наставе

Број теме	Наставна тема	Број часова
1.	Реални бројеви	4
2.	Питагорина теорема	4
3.	Степеновање	2
4.	Многоугао	5
5.	Полиноми	9
6.	Зависне величине и њихово графичко представљање	5
7.	Круг	4
8.	Сличност	3
	Укупно	36

МАТЕМАТИЧКА СЕКЦИЈА

Циљеви и задаци:	<p>примена математичких знања у решавању разних проблема из живота</p> <p>неговање такмичарског духа, жеље за знањем и напретком.</p> <p>популарисање математике</p> <p>мотивисање и подстицање ученика за рад у групи</p> <p>ширење научног погледа на свет</p>
-------------------------	--

Методе:	<ul style="list-style-type: none"> • вербалне методе: монолошка (усмено излагање: предавање, причање, описивање, објашњавање) и дијалошка (разговор: репродуктивни разговор – питања и одговори, хеуристички разговор, слободан разговор, дискусија - расправа) • текстовно-графичке методе: рад на тексту, писани и графички радови (илустрације цртежима, дијаграмима, графицима, таблицама, схемама; разни самостални писмени и графички радови ученика: школски писмени и домаћи задаци, контролне вежбе и тестови, реферати и сл.) • метода демонстрације: показивање и приказивање (модела, схема, скица, појава, стања, презентације) • метода практичних радова: практични радови, лабораторијски експерименти (израда модела: мерења и израчунавања код модела, предмета или на терену; рад на рачунару и сл.) 	
Глобални план математичке секције		
Број теме	Наставна тема	Број часова
1.	Играмо се бројевима	6
2.	Познати математичари и њихова дела	8
3.	Математичке игре	11
4.	Креативна математика	7
5.	Мислиша	4
	Укупно	36

Литература за ученике:

- *Математика– уџбеник за седми разред основне школе* – Радивоје Стојковић, Јасмина Радовановић, BIGZ, Београд, 2020.год.
- *Математика - збирка задатака за седми разред основне школе-* Радивоје Стојковић, Јасминка Радовановић, Драгана Станојевић, BIGZ, Београд, 2020.год.

Литература за наставнике:

- *Математика– уџбеник за седми разред основне школе* – Радивоје Стојковић, Јасмина Радовановић, BIGZ, Београд, 2020.год.
- *Математика - збирка задатака за седми разред основне школе-* Радивоје Стојковић, Јасминка Радовановић, Драгана Станојевић, BIGZ, Београд, 2020.год.
- *Приручник за математичка такмичења*, ИП КРУГ, Београд; Дидактичко-методички приручник за наставу математике V-VIII, ЗУНС, Београд;
- *Математички лист*, Друштво математичара Србије, Београд;.
- *Збирка припремних задатака за математичка такмичења*, Друштво математичара Србије, Војислав Андрић.

Додатна литература за ученике:

- *Математички лист*, Друштво математичара Србије, Београд;.
- *Збирка припремних задатака за математичка такмичења*, Друштво математичара Србије, Војислав Андрић.

Додатна литература:<http://www.dms.org.rs>, <http://kengur.dms.rs>

Циљ: циљ наставе биологије је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином и биолошких процеса развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

	Кључни појмови	Исходи - по завршеној теми ученици ће бити у стању да:	Стандарди	Опште међупредметне и предметне компетенције
1. НАС ЛЕЋ ИВА ЊЕ И ЕВОЛ УЦИЈ А	<ul style="list-style-type: none"> - опођење - бесполно - полно - ген - наслеђивање - мејоза - митоза - хромозоми - једро - генетика - Менделова правила - варијабилност - наследне особине - стечене особине 	<ul style="list-style-type: none"> – прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења; – упореди бесполно и полно размножавање; – идентификује разлике између митозе и мејозена основну промену броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији; – одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији; – шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу; – користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; – табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; 	БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.2.2.1. БИ.2.2.3. БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.4. БИ.1.2.4. БИ.1.2.5. БИ.2.2.4. БИ.2.2.5. БИ.2.2.6. БИ.3.2.4. БИ.3.2.5. БИ.1.2.7. БИ.2.2.7. БИ.2.2.8. БИ.2.2.9. БИ.3.2.6. БИ.3.2.7. БИ.3.2.8. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3.	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за учење; - комуникација; дигитална - компетенција; одговоран однос према околини; - одговоран однос према здрављу; - одговорно учешће у демократском друштву ; - предузимљивости оријентација ка предузетништву; - рад са подацима и информацијама; решавање - проблема сарадња; - естетичка компетенција.

		- разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени.	БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.	
2. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ	- дрво живота - микроскоп - ткива -микроскопски препарат - органи - организам	<ul style="list-style-type: none"> – одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи; – упореди организме на различитим позицијамана „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе; – користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива; – упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу 	БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.2.4.1. БИ.2.4.2. БИ.2.4.3. БИ.3.4.1. БИ.1.4.3. БИ.2.4.3. БИ.2.4.4. БИ.3.4.2. БИ.3.4.3. БИ.3.4.4 БИ.1.4.4. БИ.2.4.5. БИ.3.4.5. БИ.1.4.5. БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.1.4.8. БИ.2.4.8.	- компетенција за учење; - дигитална компетенција; - одговоран однос према околини; - одговоран однос према здрављу; - одговорно учешће у демократском друштву; -предузимљивост и оријентација ка предузетништву; -рад са подацима и информацијама; -решавање проблема и сарадња; -естетичка компетенција.

		<p>ћелија и нивоу организма;</p> <ul style="list-style-type: none"> – повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; – одреди положај човекових органа и њихову улогу; – цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; – користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање препарата; <p>- хумано поступа према организмима које истражује</p>	<p>БИ.2.4.9. БИ.3.4.6. БИ.3.4.7. БИ.3.4.8. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.</p>	
<p>3. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - еволуција - Чарлс Дарвин - мутације - биодиверзитет - природна селекција - борба за опстанак 	<ul style="list-style-type: none"> – одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи; – упореди организме на различитим позицијамана „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе; – користи микроскоп за посматрање грађе 	<p>БИ.1.3.1. БИ.1.3.2. БИ.2.3.1. БИ.2.3.2. БИ.3.3.1. БИ.1.3.3. БИ.1.3.4. БИ.1.3.5. БИ.1.3.6. БИ.2.3.3. БИ.2.3.4. БИ.3.3.3. БИ.3.3.4. БИ.1.3.8.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за учење; - комуникација; - дигитална компетенција; - одговоран однос према околини; - одговоран однос према здрављу; - одговорно учешће у демократском друштву; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву; - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема; - сарадња естетичка компетенција.

		<p>гљива, биљних и животињских ткива;</p> <ul style="list-style-type: none"> – разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева; – повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста – фосила; – користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; – табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; – разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени. 	<p>БИ.1.3.9. БИ.1.3.10. БИ.2.3.5. БИ.2.3.6. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6. БИ.2.6.1. БИ.1.6.1. БИ.1.6.2. БИ.3.6.1. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.</p>	
<p>4. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - биоценоза - популација - јединка - еколошка ниша - еколошки фактори - екологија - ланац исхране - биоми - варијабилност 	<ul style="list-style-type: none"> – идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима; – илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције; – упореди прикупљене податке о изабраној 	<p>БИ.1.1.4. БИ.2.1.3. БИ.3.1.4. БИ.1.1.5. БИ.2.1.4. БИ.3.1.5. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.3.10.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција заучење; - комуникација; - дигитална компетенција; - одговоран односпрема околини; - одговоран односпрема здрављу;

		<p>врсти и њеној бројности на различитим стаништима;</p> <ul style="list-style-type: none"> – повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама којега насељавају; – анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције; – идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране; – предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима; – користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; – табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; – разматра, у групи, шта и како је учио и где та знања може да примени. 	<p>БИ.2.3.5. БИ.2.3.6. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - одговорно учешће у демократском друштву; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву; - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема; - сарадња; - естетичка компетенција
--	--	---	--	--

<p>5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - здраве навике - поремећај исхране - булимија - анорексија - гојазност - хранљиве материје - крварење - повреде - вакције 	<ul style="list-style-type: none"> – анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране; – идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија); – планира време за рад, одмор и рекреацију; – доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; – аргументује предности вакцинације; – примени поступке збрињавања лакших облика крварења; – расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости; – користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе 	<p>БИ.1.5.1. БИ.1.5.2. БИ.1.5.3. БИ.1.5.4. БИ.1.5.5. БИ.2.5.1. БИ.3.5.1. БИ.3.5.2. БИ.1.5.7. БИ.1.5.8. БИ.1.5.9. БИ.2.5.4. БИ.3.5.6. БИ.1.6.1. БИ.2.6.1. БИ.3.6.1. БИ.1.6.2. БИ.2.6.2. БИ.3.6.2. БИ.1.6.3. БИ.2.6.3. БИ.3.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.6.4. БИ.3.6.4. БИ.3.6.5.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција заучење; - комуникација; - дигитална компетенција; - одговоран односпрема околини; - одговоран односпрема здрављу; - одговорно учешће у демократском друштву; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву; - рад са подацима и информацијама; - решавање проблема; - сарадња; - естетичка компетенција;
----------------------------------	--	--	--	--

		одговарајуће закључке		
НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА				
Активности наставника	Активности ученика	Праћење и евалуација		
<ul style="list-style-type: none"> - мотивише ученике - развија интересовања ученика - демонстрира - поставља питања - даје упутства - указује на проблеме - усмерава ученике на разговор и дискусију - упућује ученике на истраживање, усвајање и примењивање стеченог знања - користи дигиталну технологију у свакодневном раду и усмерава ученике да развијају своје дигиталне компетенције 	<ul style="list-style-type: none"> - посматрају - уочавају - реагују - дискутују - анализирају - откривају - истражују - примењују стечена знања - уче - праве паное, ленте времена - пишу реферате и есеје - уписују податке на немим картама - активно учествују у раду на часу - развијају критичко мишљење и став на одређену тему 	<p>Праћење напредовања започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на шта ће се процењивати његов даљи рад. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика. Сваки наставни час и свака активност ученика су, у том смислу, прилика за регистровање напретка ученика и упућивање на даље активности. У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се и процес и продукти учења. У вредновању научног, поред усменог испитивања, користе се и тестови знања. Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, може се обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање).</p> <p>Квизови, мини-тестови, анализа слика, историјских извора, карата, примена знања на познатим и непознатим материјалима, израда карата и ленти времена, кроз дискусију, дебату и анкете. На основу ових резултата, као и информација добијених путем самоевалуације и евалуације уложиће се напор да се недостаци отклоне и настава побољша.</p>		
ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ				
Наставне методе		Наставни облици рада		Наставна средства

<p>- монолошка (усмено излагање, вербална метода) дијалошка (разговор) - текст метода (рад на изворним, књижевним и научним историјским текстовима) - метода писаних историјских радова (семинари, реферати, истраживачки радови) - метод рада са предметним очигледним средствима (историјски остаци, слике, историјске илустрације) - метод рада са очигледним средствима са условним знацима (историјске карте, шеме, скице) - метод рада са дигиталном технологијом (дигитални уџбеници, mozaBook, видео, ТВ, филм, компјутер, интернет)</p>	<p>Фронтални, индивидуални, групни рад и рад у пару, самостални рад, истраживачки рад</p>	<p>Уџбеник, дигитална наставна средства (дигитални уџбеници, mozaBook, компјутер, интернет, пројектор), карте, илустрације, ПП презентације, изабрани историјски извори, документарни филмови, адекватни инсерти из уметничких филмова,</p>
--	---	---

Препоручени начини прилагођавања програма ученицима којима је неопходна додатна подршка, као и ученицима са изузетним способностима: Ученицима са изузетним способностима омогућити проширене и продубљене садржаје, а ученицима са потешкоћама у развоју прилагодити наставни план и програм у складу са њиховим могућностима, снизити исходе и кроз дневну припрему прилагодити наставни материјал.

УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

<p>Формативно Формативно оцењивање јесте редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања ученика. Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања, као и предузете активности од стране наставника за унапређивање постигнућа ученика, процена њихове делотворности и јасне и конкретне препоруке за даље напредовање. Формативне оцене се по правилу евидентирају у педагошкој документацији наставника, и најчешће се односе на редовно праћење напретка постигнућа ученика, начин како учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима, редовност израде домаћих задатака, израда панова и ленти времена, помоћ у савладавању градива</p>	<p>Сумативно Сумативно оцењивање, јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта. Оцене добијене сумативним оцењивањем су бројчане. Сумативне оцене се евидентирају у прописаној евиденцији о образовноваспитном раду а могу бити унете и у педагошку документацију ученицима који спорије напредују, ангажованост при реализацији пројектних активности, израда презентација, такмичења, коришћење историјских извора и други подаци о ученику битни за праћење. У формативном оцењивању се користе различити инструменти, а избор зависи од врсте активности која се вреднује.</p>
--	--

ПЛАН НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА ЗА БИОЛОГИЈУ ЗА 7. РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂ И ВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	9										4	5	9
2.	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ		8	8	9	4						14	15	29
3.	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА					2	3	2				3	4	7
4.	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ							7	8	2		7	10	17
5.	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ									4	6	4	6	10
УКУПНО		9	8	8	9	6	3	9	8	6	6	32	40	72

Наставна тема	Ред. број часа	Наставна јединица	Тип часа
НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	1.	Улога и значај једра у метаболизму ћелије	О
	2.	Деоба ћелије – митоза и мејоза.	О
	3.	Вежба – утицај различитих активности на метаболизам	В
	4.	Улога и значај једра у метаболизму ћелије. Деоба ћелије.	У
	5.	Гени и наслеђивање.	О
	6.	Наследне болести	О
	7.	Вежба – Правила наслеђивања	В
	8.	Гени и наслеђивање. Наследне болести.	У
	9.	Наслеђивање и еволуција	С
ЈЕДИНСТВО	10.	Основни принципи организације живих бића	О

ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	11.	Одсуство и присуство органа, симетрија и сегментација код биљака	О
	12.	Основни принципи организације живих бића. Симетрија и сегментација тела	У
	13.	Животни процеси код једноћелијских еукариота	О
	14.	Исхрана, дисање и излучивање код биљака	О
	15.	Једноћелијски еукариотски организми. Исхрана, дисање и излучивање код биљака.	У
	16.	Транспорт материја код биљака	О
	17.	Размножавање, раст и развој код биљака	О
	18.	Вежба: Посматрање поленовог зрна и тучка двополног цвета. Разликовање цвасти.	В
	19.	Вежба:Кретање воде кроз корен и стабло и транспирација биљака	В
	20.	Животни процеси код гљива и лишајева	О
	21.	Животни процеси код гљива и лишајева	У
	22.	Кожа и телесни покривачи код животиња	О
	23.	Кретање код животиња, скелет и мишићи	О
	24.	Кожа и телесни покривачи, кретање, нервни систем и чула код животиња	У
	25.	Нервни систем и чула	О
	26.	Нервни систем и чула	У
	27.	Производња енергије у организму- исхрана и дисање код животиња	О
	28.	Транспорт код животиња- систем за циркулацију	О
	29.	Мерење пулса и фреквенције дисања	В
	30.	Указивање прве помоћи код повреда крвних судова	В

	31.	Исхрана, дисање и транспорт код животиња	У
	32.	Екскреција код животиња- систем органа за излучивање	О
	33.	Размножавање код животиња	О
	34.	Излучивање и размножавање код животиња	У
	35.	Системи органа код животињ- прегле	У
	36.	Вежба – Посматрање хлебне буђи микроскопом	В
	37.	Практичан рад – Гљиве и лишајеви мога краја	Пр
	38.	<i>Јединство грађе и функције као основа живота</i>	С
ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	39.	Основни принципи систематике	О
	40.	Приказ разноврсности живота кроз основне систематске категорије	О
	41.	Основни принципи систематике и примена	У
	42.	Вежба – Примена дихотомних кључева у класификацији живих бића	В
	43.	Докази еволуције	О
	44.	Еволуција и фосили	У
	45.	Порекло и разноврсност живота	С
ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	46.	Састав и структура популација. Популациона динамика	О
	47.	Абиотички фактори као чиниоци природне селекције	О
	48.	Популација и абиотички фактори	У
	49.	Вежба: какве могу бити крошње дрвећа у мом крају	В
	50.	Вежба: утицај живих бића на састав земљишта	В
	51.	Животне области	О

	52.	Животне области	О
	53.	Вежба: планета инсеката	В
	54.	Животне области	У
	55.	Биотички односи и мрежа исхране	О
	56.	Вежба – формирање мреже исхране	В
	57.	Биотички односи и мреже исхране	У
	58.	Конвергенција и дивергенција животних форми	О
	59.	Заштита природе и биодиверзитета	О
	60.	Конвергенција, дивергенција и заштита животне средине	У
	61.	<i>Вежба: последица загађивања животне средине</i>	В
	62.	Живот у екосистему	С
ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	63.	Особина и грађа вируса. Болести изазване вирусима. Имунитет и вакцине	О
	64.	<i>Принципи уравнотежене исхране и поремећаји у исхрани</i>	О
	65.	<i>Вежба – Таблице правилне исхране</i>	В
	66.	Практичан рад: уравнотежена исхрана	Пр
	67.	Особине вируса и правилна исхране	У
	68.	Промене у адолесценцији	О
	69.	Практичан рад: здрави стилови живота	Пр
	70.	Последице болести зависности - наркоманија	О
	71.	Промене у адолесценцији, здрави стилови живота, наркоманија	У
	72.	Човек и здравље	С

Уџбеник: Уџбеник за 7. разред основне школе, аутори: Горан Корићанац, Ана Ђорђевић и Драгана Јешић ДОПУНСКА

НАСТАВА: По темама:

1. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА- 15 часова
2. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ- 8 часова
3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА- 5 часова
4. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА- 4 часа
5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ- 4 часа

ДОДАТНА НАСТАВА

1. Биологија и развој човечанства- биолошка еволуција
2. Предмет изучавања биологије- дискусија
3. Лабораторијски прибор- начин руковања
4. Вежба: трајни препарати: техника прављења
5. Ћелија- рад на презентацији у PowerPoint-у
6. Ткива- подела и улога
7. Једноћелијски организми- пано
8. Еукариоти и прокариоти- подела и особине
9. ХИВ вирус
10. Бактерије- Ешерихија коли и Кохов бацил
11. Методе истраживања у цитологији
12. Еволуција вишећелијских организама
13. Митохондрије- једноћелијски организам или органела?
14. Основни делови ћелије- квиз
15. Фотосинтеза
16. Издвајање хлорофила из листа- практичан рад
17. Дисање и транспирација- практичан рад
18. Упоредивање особина две популације
19. Ланци исхране- примери
20. Трофичка пирамида
21. Примери еколошких ниша
22. Упоредивање различитих животних форми
23. Адаптације кроз фотографије
24. Симбиоза
25. Пестициди
26. Природна селекција
27. Менделова наслеђивања и 28.Молекул ДНК

29. Доминантне и рецесивне особине
30. Полно и бесполно размножавање- комбинације гена
31. Варијабилност унутар разреда
32. Варијабилност унутар породице
33. Имунитет- природни и вештачки
34. Патогене бактерије
35. Вирус грипа
36. Вакцине

СЕКЦИЈЕ

Биолошка секција

Циљ: развијање и побољшање квалитета живота, развитак критичког мишљења, да стекну више знања о грађи живих бића, развију еколошку свест, здравствену културу и хигијенске навике.

Задаци: схвате улогу и значај науке за напредак човечанства, разумеју поступност у развоју живог света, упоређују анализирају и групишу особине живих бића, стекну проширена знања о грађи и функционисању живих бића, повезују, анализирају процес у живим бићима и природи, примерне стечена знања на разноврсности и распрострањености живих бића.

Метод: огледи, практичан рад, реферати, презентације и панои ученика, микроскопирање, цртежи, модели.

1. Договор о раду- конституисање секције (избор руководиоца секције)
2. Руковање микроскопом
3. Микроскопирање ћелија биљака
4. План грађе биљака
5. Корен- раст корена (вежба)
6. Стабли- дрвенасто стабло (бојење година)
7. Лист- збирке листова (израда хербаријума)
8. Цвет- излазак у шуму и поређење цветова
9. Збирке плодова (сушење плодова)
10. Израда збирки различитих семена (лепљење и бојење)
11. Препознавање лековитих биљака
12. Чување и сушење лековитих биљака (терен)
13. Заштићена биљне врсте- црвене књиге
14. Гајење биљака у кући, школи и башти
15. Изложба украсних биљака
16. Изложба семена у холу школе
17. Једноћелијски организми- обележја

18. Микроскопирање праживотиња
19. Микроскопирање узорка барске воде
20. Израда паноа- болести које изазивају црви
21. Посета узгајивача калифорнијских глиста
22. и 23. Љуштуре различитих мекушаца- прављење збирки различитих љуштурса шкољки и мекушаца (припрема за изложбу)
24. Значај инсеката у природи
25. и 26. Израда збирки инсеката
27. Медоносна пчела- живот у кошници (панои)
28. Посета пчеларима
29. Вежба- дисекција шарана- унутрашња и спољашња грађа
30. Водоземци широм планета- енциклопедија
31. Изумрли гмизавци- енциклопедија (панои)
32. Збирке пера различитих птица
33. и 34. Зоолошки врт- посета
35. и 36. Ботаничка башта- посета

Еколошка секција

Циљ: развој еколошке свести ученика, усмеравање ученика ка самосталном раду, едукација ученика о здравој животној средини и очувању природе, учешће ученика у ваннаставним активностима.

Задачи: упознавање еколошких појмова, учешће у заштити животне средине, учешће

Метод: практичан рад, теренски рад, еколошке радионице, радови ученика.

1. Упознавање са планом и програмом еколошке секције
2. Уређење околине школе
3. Дан озонског омотача "15 септембар"
4. Уређење хола, цвеће и слике
5. Постављање дечијих лик. радова на еколошке теме
6. Еколошка едукација родитеља
7. Израда збирки плодова, перја, шкољки, инсеката
8. Еколошка патрола, снимање и израда паноа
9. Округли сто: "како деца могу да ублаже проблеме све загађеније животне средине"
10. Пестициди у пољопривреди
11. Пописивање отпадака у околини око школе
12. Ланци исхране у природи
13. Сакупљање изрека о животињама и биљкама записива.

14. Еколошке поруке
15. Састав земљишта
16. Испитивање загађености ваздушне средине у којој се школа налази
17. Израда кућица за птице Како да помогнем птицама
18. Еколошке игре без граница
19. Праћење метаморфозе лептира у оквиру живог кутка
20. Збрињавање неумомљених ситних животиња
21. Екосистем ливада; Екосистем баре - живот баре у току зиме; Екосистем шуме - спратовитост
22. Бука у близини школе
23. Неговање биљака у саксији
24. "Ја сам твоје дрво"
25. Одређивање загађености воде
26. Направи компас
27. Сакупљање старе хартије
28. Акција озелењавања непосредне околине
29. Израда еколошког кутка у школи
30. Направи хербаријум
31. Израда еколошких парола
32. Сакупљање и начин чувања лековитих биљака
33. Акваријум - гајење рибица
34. Израда инсектаријума
35. Организовање смотри еколошких патрола
36. Организовање посета и излета (Авала, Царска Бара, Природњачки музеј и Ботаничка башта)

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ВАЖНИХ ДАТУМА 04. Октобар - дан животиња 01. Децембар - светски дан борбе против сиде 31. Март - дан борбе против пушења 07. Април - светски дан здравља 22. Април - дан планете земље 5. Јун - светски дан заштите средине

Прва помоћ

Циљ: Од ученика се очекује да анализира, упоређује, разликује, критички суди, износи лични став, повезује различита знања, примењује их и сналази се у новим нестандартним ситуацијама. Задачи: учешће на такмичењу екипа прве помоћи, научити како пружити прву помоћ, детаљније знати грађу тела човека и како оно функционише. Методе: рад са текстом, практичан рад, теренски рад. 1. Упознавање са планом и програмом рада 2. Уводна реч- значај Прве помоћи 3.

Анатомија човека 4. Физиологија човека 5. Виталне функције 6. Кардио- пулмонална реанимација (КПР) 7. Престанак рада срца (инфаркт) 8. Искрварење услед великих повреда или ампутација 9. Унутрашње крварење 10. Пнеумоторакс (отворена рана грудног коша) 11. Преломи кичменог стуба 12. Отворени преломи дугих костију 13. Затворени преломи

14. Опекотине (I, II, III степен) 15. ПромрзLINE (I, II, III степен) 16. Ране, посекотине, раздеротине 17. Страна тела, уједи, алергије 18. Астма, епилепсија • Секција се изводи у двочасима

Хемија – 7. разред

Циљ : је да ученик развије систем основних хемијских појмова и вештине за правилно руковање лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, да се оспособи за примену стеченог знања и вештина за решавање проблема у свакодневном животу и наставку образовања, да развије способности апстрактног и критичког мишљења, способности за сарадњу и тимски рад, и одговоран однос према себи, другима и животној средини.

Годишњи фонд: 72 часа

Област/Тематски садржаји програма	Кључни појмови	Исходи - по завршеној теми ученици ће бити у стању да:	Стандарди			Опште међупредметне и предметне компетенције
			Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво	
1. Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас	Материја, супстанца, чиста супстанца, смеша, хемијски елементи, хемијско једињење	<ul style="list-style-type: none"> - идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама и принципима одрживог развоја; - разуме значај хемије за развој технологије и развој друштва уопште; - разликује елементе од једињења на примерима супстанци из окружења; - зна да постоји 118 елемената и да постоји могућност откривања нових; - закључује на основу огледа да елементи у једињењима не задржавају своја својства; - разликује једињења од смеша; - препознају примере смеша у свакодневном окружењу; - разликује врсте смеша на примерима. 	ХЕ.1.1.1; ХЕ.1.1.2; ХЕ.1.1.3; ХЕ.1.1.4; ХЕ.1.1.8; ХЕ.1.1.12;ХЕ.1.5.1;ХЕ.1.6.1; ХЕ.1.6.2.	ХЕ.2.1.2; ХЕ.2.6.3.	ХЕ.3.1.1; ХЕ.3.1.2; ХЕ.3.1.8.	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција
2. Хемијска лабораторија	Хемијски експеримент, хемијска лабораторија, лабораторијска опрема, посуђе и	<ul style="list-style-type: none"> - разуме фазе научног метода; - зна шта је хемијски експеримент и где се изводи; 	ХЕ.1.1.1; ХЕ.1.1.2; ХЕ.1.1.3; ХЕ.1.1.4;	ХЕ.2.1.1; ХЕ.2.1.5; ХЕ.2.1.7; ХЕ.2.6.1;	ХЕ.3.1.8; ХЕ.3.6.1; ХЕ.3.6.2; ХЕ.3.6.3;	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција

	прибор, физичка својства супстанци, хемијска својства супстанци, физичке промене	<ul style="list-style-type: none"> - зна и разуме шта је демонстрациони оглед и ко га изводи; - разуме и зна физичке величине и њихове мерне јединице и препознаје мерне инструменте и физичке величине које се њима мере; - зна и разуме основна правила рада, мере 	XE.1.1.8; XE.1.1.9;X E.1.1.10; XE.1.1.12; XE.1.2.10;	XE.2.6.2; XE.2.6.3.	XE.3.6.4; XE.3.1.2; XE.3.1.8.	
--	--	---	--	------------------------	-------------------------------------	--

	<p>супстанци, хемијске промен е супстанци.</p>	<p>опреза у хемијској лабораторији;</p> <ul style="list-style-type: none"> - зна какве незгоде могу настати у хемијској лабораторији; - зна и разуме шта подразумева прва помоћ у хемијској лабораторији; - правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; - експериментално појединачно и у групи испита, опише и објасни физичка и хемијска својства супстанци и физичке и хемијске промене супстанци; - објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; - објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима. 	<p>ХЕ.1.5.1; ХЕ.1.6.1; ХЕ.1.6.2.</p>			
--	--	--	--	--	--	--

<p>3. Атоми и хемијски елементи</p>	<p>Хемијски елемент, атом, модели атома, хемијски симболи, коефицијент, елементарне честице, атомски и масени број, изотопи, електронски омотач, валентни електрони, Периодни систем елемената, групе, периоде енергетски нивои, племенити гасови, октет, дублет.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; - повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента; - зна да нуклеони чине језгро, а електрони образују електронски омотач атома; - зна релативна наелектрисања протона, неутрона и електрона; - повезује наелектрисања протона, неутрона и електрона са наелектрисањем атома; - зна однос маса протона, неутрона и електрона; - разликују атомски од масеног броја; - објашњава зависност масеног броја од броја нуклеона; - повезује атомски и масени број са израчунавањем броја протона, неутрона и електрона; 	<p>ХЕ.1.1.6; ХЕ.1.1.8.</p>	<p>ХЕ.2.1.2.</p>	<p>ХЕ.3.1.2; ХЕ.3.1.4.</p>	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција</p>
--	---	---	--------------------------------	------------------	--------------------------------	--

		<ul style="list-style-type: none"> - уочава да су изотопи атоми истог елемента, али да се разликују по маси; - повезује знање о изотопима са њиховом применом; - разуме да се електрони крећу у електронском омотачу по енергетским нивоима; - зна да се електрони по енергетским нивоима разликују по енергији; - разуме појам валентних електрона; - примењује правила распоређивања електрона по енергетским нивоима; - уочава, анализира и објашњава податке из таблице Периодног система елемената; - разуме својства елемената, атомски број, број и распоред електрона у електронском омотачу; - разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и хемијских формула; - изгради знање о племенитим гасовима; - зна на који начин се добијају племенити гасови; - зна физичка својства племенитих гасова; - објасни стабилност племенитих гасова. 				
--	--	---	--	--	--	--

4. Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења	Хемијска веза, Луисови симболи, јонска веза, поларна и неполарна ковалентна веза, хемијске формуле, индекс, кофицијент, молекули елемената, молекули једињења, метали,	<ul style="list-style-type: none"> - препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује га са својствима тих супстанци; - објашњава настајање ковалентне везе на једноставнијим примерима; - разликује поларну и неполарну ковалентну везу; - разуме квалитативно и квантитативно значење хемијских формула; - разликује молекулске, електронске и структурне формуле и разуме њихово значење; - објашњава настајање молекула елемената и 	ХЕ.1.1.1; ХЕ.1.1.2; ХЕ.1.1.3; ХЕ.1.1.4; ХЕ.1.1.5; ХЕ.1.1.6; ХЕ.1.1.8; ХЕ.1.1.10; ХЕ.1.1.11.	ХЕ.2.1.1; ХЕ.2.1.2; ХЕ.2.1.4.	ХЕ.3.1.1; ХЕ.3.1.3; ХЕ.3.1.4; ХЕ.3.1.7.	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција
---	--	--	---	-------------------------------------	--	---

	<p>неметали, јони, ањон, катјон, кристална решетка, валентност, валенца, стална валенца, промењива валенца</p>	<p>молекула једињења;</p> <ul style="list-style-type: none"> - објашњава настанак јонске везе на примерима; - разуме да је хемијска формула једињења са јонском везом најмањи бројчани однос јона у јонској кристалној решетки; - разуме разлике и сличности између атома и јона по броју и врсти субатомских честица; - разуме појам кристалне решетке и разликује атомске, молекулске и јонске кристалне решетке на примерима; - повезује честичну структуру супстанце и агрегатно стање које она има при нормалним условима; - уочава и објашњава зависност својстава хемијских једињења од типа хемијске везе и врсте кристалне решетке; - уочава, анализира, објашњава и закључује о разликама у својствима једињења са поларном и неполарном ковалентном везом на основу огледа; - примењује правила писања хемијских формула на основу валенце елемената; - разликује молекулске, електронске и структурне формуле и разуме њихово значење; - одређује валенце елемената на основу хемијске формуле; - на основу модела напише хемијску формулу. 				
--	--	--	--	--	--	--

5. Хомогене и хетерогене смеше	Чиста супстанца, смеша, хомогена смеша, хетерогена смеша, раствор, растварач, растворена супстанца, растворљивост, вода, масени процентни састав	<ul style="list-style-type: none"> - разликује хомогене и хетерогене смеше; - наводи примере смеша из свакодневног живота; - зна да је састав смеше произвољан; - објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима; - објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости 	XE.1.1.1; XE.1.1.2; XE.1.1.4; XE.1.1.5; XE.1.1.6; XE.1.1.7; XE.1.1.8; XE.1.1.9; XE.1.1.10;	XE.2.1.2; XE.2.1.3; XE.2.1.5; XE.2.1.6; XE.2.1.9; XE.2.1.10.	XE.3.1.1; XE.3.1.3; XE.3.1.4; XE.3.1.5; XE.3.1.7; XE.3.1.8.	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција
--------------------------------	--	---	--	---	--	---

	раствора, одливање, цеђење, сублимација, испаравање, дестилација, кристализација	<p>супстанце;</p> <ul style="list-style-type: none"> - зна који је састав и шта утиче на квалитет и састав ваздуха; - зна значај воде за живи свет и разликује једињење воде од вода у природи; - изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; - зна да наведе, бира и примењује основне методе раздвајања састојака смеше. 	XE.1.1.11; XE.1.1.12; XE.1.2.10; XE.1.6.1.			
--	--	---	---	--	--	--

6. Хемијске реакције и хемијске једначине	Једначина хемијске реакција, коефицијен, индекси, хемијски симболи и формуле	<ul style="list-style-type: none"> - напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење; - квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле. 	XE.1.1.5; XE.1.1.6; XE.1.1.8.	XE.2.1.2; XE.2.1.4; XE.2.2.2	XE.3.1.4.	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција
7. Израчунавања у хемији	Релативна атомска маса, Релативна молекулска маса, Хемијски симболи и формуле, Закон о одржању масе, Закон сталних односа маса, количина супстанце, мол, Авогадров број, моларна маса,	<ul style="list-style-type: none"> - разуме да је стварна маса атома мала и да се користи релативна атомска маса; - разуме да је стварна маса молекула мала; - на основу хемијске формуле израчуна релативну молекулску масу; - квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса; - изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; 	XE.1.1.1; XE.1.1.2; XE.1.1.4; XE.1.1.5; XE.1.1.6; XE.1.1.7; XE.1.1.8; XE.1.1.10; XE.1.1.12; XE.1.6.1; XE.1.6.2.	XE.2.1.8; XE.2.1.9; XE.2.1.10; XE.2.6.1; XE.2.6.2; XE.2.6.3.	XE.3.1.1; XE.3.1.2; XE.3.1.3; XE.3.1.5; XE.3.1.9; XE.3.6.1; XE.3.6.2; XE.3.6.3; XE.3.6.4.	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција

		<ul style="list-style-type: none"> - разуме и примењује Закон о одржању масе при писању једначина хемијских реакција и при хемијским израчунавањима; - изводи једноставна израчунавања на основу једначине хемијске реакције – стехиометријска израчунавања. 				
--	--	--	--	--	--	--

<p>8. Водоник и кисеоник и њихова једињења; Соли</p>	<p>Оксид, оксидација, сагоревање, киселина, индикатор, хидроксида, неутрализација, соли, електролитичка дисоцијација</p>	<ul style="list-style-type: none"> - опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника; - зна појам оксид и оксидација; - зна и примењује правила писања оксида; - представља хемијским једначинама хемијске реакције оксидације; - разуме појам киселина и начине добијања киселина; - доказује киселине индикаторима; - разликује киселине од оксида; - разуме појам хидроксида и начин њиховог добијања; - примени правила писања хидроксида; - доказује хидроксида индикаторима; - разуме појам соли и начин њиховог добијања; - зна физичка и хемијска својства соли; - зна и разуме појам електролитичке дисоцијације, примењује писање једначина дисоцијације киселина, хидроксида и соли; - разуме појам неутрализације; - тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа. 	<p>ХЕ.1.1.1; ХЕ.1.1.2; ХЕ.1.1.4; ХЕ.1.1.5; ХЕ.1.1.6; ХЕ.1.1.7; ХЕ.1.1.8; ХЕ.1.2.1;ХЕ.1.2.2;ХЕ.1.2.3;ХЕ.1.2.4;ХЕ.1.2.5; ХЕ.1.2.6;</p>	<p>ХЕ.2.1.2; ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.3; ХЕ.2.2.4</p>	<p>ХЕ.3.1.2; ХЕ.3.1.8; ХЕ.3.2.1; ХЕ.3.2.2; ХЕ.3.2.3; ХЕ.3.2.4; ХЕ.3.2.5; ХЕ.3.2.6.</p>	<p>Комуникативна компетенција, компетенција за учење, дигитална компетенција</p>
---	--	---	--	---	--	--

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

	МЕСЕЦ	ОБРАДА	
--	--------------	---------------	--

ОБЛАСТ		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI		УТВРЂИВАЊА, КОНТОЛНЕ ВЕЖБЕ, ЛАБ. ВЕЖБЕ И СИСТЕМАТИЗАЦИЈА	СВЕГА
1.	Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас	+										2	2	4
2.	Хемијска лабораторија	+	+									4	4	8
3.	Атоми и хемијски елементи		+	+								7	4	11
4.	Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења				+	+						5	5	10
5.	Хомогене и хетерогене смеше					+	+	+				4	6	10
6.	Хемијске реакције и хемијске једначине							+				3	3	6
7.	Израчунавања у хемији							+	+			5	6	11
8.	Водоник и кисеоник и њихова једињења; Соли									+	+	8	4	12
УКУПНО												38	34	72

Активности наставника	Активности ученика	Праћење и евалуација
<ul style="list-style-type: none"> - Наставник у улози организатора часа; - Наставник у улози реализатора часа; - Наставник је мотиватор и контролор часа; 	<ul style="list-style-type: none"> - Ученик активно слуша предавање и дискутује у складу са наставниковим захтевима; - Активно учествује дајући одговоре на постављена питања; 	<ul style="list-style-type: none"> - Иницијално тестирање; - Усне провере знања; - Провере ученикових вештина (рад у лабораторији, руковање лабораторијским прибором и посуђем, рад са једноставним

<ul style="list-style-type: none"> - Наставник развија и каналише дискусију; - Наставник диференцира захтеве у складу са индивидуалним способностима и напредовањем ученика; - Наставник континуирано прати и вреднује рад ученика: - Наставник задаје задатке водећи рачуна о индивидуалном темпу и напредовању ученика; - Наставник проверава индивидуално и групно, усвојеност градива кроз тестове који су осмишљени по нивоима ученикових способности; - Труди се да прошири своје способности и компетенције; - Испољава креативност; - Наставник остварује (само)евалуацију. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ученик посматра, уочава и бележи своја запажања при извођењу демонстрационих или групних огледа; - Ученик преузима одговорност за свој део задатка у пару, групи, тиму; - Сарађује са члановима групе како би задатак што успешније обавио; - Активно учешће ученика у групним вежбама, реализација, бележење и анализирање огледа; - Ученик слуша инструкције наставника, бележи и поставља питања; - Ученик повезује, дискутује, изводи закључке; - Рад на Пројекту и представљање резултата; - Користи различите изворе знања; - Самостално проналази информације, користи интернет, додатну литературу; - Труди се да прошири своје способности и компетенције; - Критички анализира постојеће чињенице и концепте, повезује их, формулише правила; - Испољава креативност; - Поштује школска правила; - Ученик остварује самоевалуацију, своју, у пару, групи, тиму. 	<p>хемикалијама познатим из свакодневног живота) стечених на часовима лаб. вежби</p> <ul style="list-style-type: none"> - Континуирано праћење и вредновање рада сваког ученика; - Усне провере; - Провере ученикових вештина (рад у лабораторији, руковање лаб. прибором и посуђем, рад са хемикалијама које поседује школска лабораторија) стечених на часовима лаб. вежби. - Праћење индивидуалног учениковог темпа при усвојању знања уз подршку и подстицање; - Ангажовање ученика у свим облицима наставе: демонстрациони огледи, предавања, решавања квантитативних и квалитативних задатака и лаб. вежби; - Пројекти (прављење модела атома, модела молекула, занимљиви садржаји, познати хемичари...); - Евидентирање односа према раду и успешности у изради задатака; - Контролне вежбе; Тестови.
---	--	--

ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ

Наставне методе	Наставни облици рада	Наставна средства
<p>Монолошка метода је начин рада у настави када наставник или ученик вербално излаже неке делове наставног садржаја. Постоје различити облици ове методе: предавање, приповедање, описивање, образлагање и објашњавање.</p> <p>Дијалoшка метода (метода разговора) јесте начин рада у настави у облику дијалога између наставника и ученика. Облици дијалoшке методе јесу слободан разговор, дискусија, полемика и многи други.</p> <p>Рад на тексту је начин рада при којем се користе уџбеник, шира литература, програмиран материјал, текстови или различите илустрације.</p> <p>Самостални писмени и графички радови ученика користе се када је ученицима унапред дат неки одређени садржај у неком извору знања (у настави хемије најчешће усмено излагање или тест) или пак када ученици слободно бирају садржај и слободно се писмено изражавају.</p> <p>Истраживачки рад ученика јесте метод који уводи ученике у поступак научног истраживања на сопственом истраживачком пројекту (пројектни задаци).</p> <p>Практични рад и рад у лабораторији јесте начин рада који подразумева да ученици изводе различите лабораторијске вежбе или учествују у различитим радионицама.</p> <p>Метода демонстрације јесте показивање онога што је могуће перцептивно доживети. Најважнији облик ове наставне методе у настави хемије јесу демонстрациони огледи и употреба различитих модела или узорака супстанци.</p> <p>Комбиновани рад је метода која се користи када је временски могуће повезати више различитих активности на часу и када наставни садржај то омогућава</p>	<p>Фронтални рада</p> <p>Индивидуални рад</p> <p>Групи рад</p> <p>Рад у пару</p> <p>Рад на компјутеру</p>	<p>Текстуална (уџбеник, часописи, приручници)</p> <p>Визуелна, аудитивна и аудио – визуелна (интерактивна табла, дигитални уџбеник, паметни телефон, рачунар, платформа Microsoft Teams, презентације, цртежи, дијаграми, таблице, слике, шеме, модели, Периодни систем елемената, апарати, инструменти, филмови, видео лекције, квизови)</p>

Препоручени начини прилагођавања програма ученицима којима је неопходна додатна подршка, као и ученицима са изузетним способностима:

У договору са ПП службом и праћењем рада сваког ученика, сагледати јаче стране ученика и на томе потенцирати приликом савладавања градива. Укључивање визуелних наставних садржаја и методе које ће помоћи ученицима да лакше савладају предвиђено градиво. Коришћењем разних наставних метода и различитих начина испитивања и праћења рада ученика, пронаћи најбоље начине пружања додатне подршке тим ученицима.

УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

У настави оријентисаној на достизање исхода вреднује се процес и продукти учења. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша учење и резултат. Свака активност је прилика за процену напредовања и давања повратне

информације (формативно проверавање), а ученике треба оспособљавати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета. Тако, на пример, питања у вези с демонстрацијом огледа, ученичка запажања, објашњења и закључци, могу бити један од начина формативног проверавања. Анализа ученичких одговора пружа увид у то како они примају информације из огледа и издвајају битне, анализирају ситуације, повезују хемијске појмове и појмове формиране у настави других предмета у формулисању објашњења и извођењу закључака о својствима и променама супстанци. Таква пракса праћења напредовања ученика поставља их у позицију да повезују и примењују научне појмове у контекстима обухваћеним демонстрираним огледима, доприноси развоју концептуалног разумевања и критичког мишљења, и припрема ученике да на тај начин разматрају својства и промене супстанци с којима су у контакту у свакодневном животу.

Праћење напредовања ученика требало би да обухвати све нивое презентовања хемијских садржаја: макроскопски, честични и симболички ниво. Питањима би требало подстицати ученике да предвиде шта ће се десити, да оправдају избор, објасне зашто се нешто десило и како се десило, повежу различите области садржаја, препознају питања постављена на нови начин, извуку корисне податке, али и да процењују шта нису разумели. Ученике би требало охрабривати да презентују, објашњавају и бране стратегије које користе у решавању проблема. Тиме се они подстичу да реструктурирају и организују садржај на нов начин, издвајају релевантан део садржаја за решавање проблема, цртају дијаграме, анализирају везе између компоненти, објашњавају како су решили проблем или трагају за различитим начинима решавања проблема. Улога наставника је да води питањима или сугестијама резонување ученика, као и да пружа повратне информације. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења.

Формативно

Формативно оцењивање јесте редовно проверавање постигнућа и праћење владања ученика у току савладавања школског програма и садржи повратну информацију и препоруке за даље напредовање и, по правилу, евидентира се у педагошкој документацији наставника која обухвата: домаће задатке, рад у активност на часу, самосталност у остваривању појединих задатака, учешће и ангажованост у пројектним задацима.

Сумативно

Сумативно проверавање је саставни део процеса наставе и учења којим се обезбеђује стално праћење остваривања циља, исхода и стандарда постигнућа. Ученик се оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере и практичног рада. Важно је да активности ученика у процесу наставе и учења буду усаглашени са очекиваним исходима, и да се од ученика не очекују знања и вештине које у настави нису имали прилике да развију.

Уџбеници:

- Хемија 7, уџбеник за седми разред основне школе, Маја Шумар Ристовић, Вулкан знање, 2021.
- Хемија 7, збирка задатака са лабораторијским вежбама за седми разред основне, Маја Шумар Ристовић, Вулкан знање, 2021. Поред обавезне литературе ученицима се препоручују и књиге и часописи:
 - Молекули и свет око нас, група аутора;
 - Хемијска читанка, Живорад Чековић;
 - Хемија и ја, Драгослава Гуњић;
 - Школски атлас физике и хемије, Лиансана Жорди;
 - Визуелни речник хемије, у преводу Дејана Даниловића
 - Хладна ватра, Јасминка Королија и Љуба Мандић.
 - Хемијски преглед, у издању Српског хемијског друштва;
 - Journal of chemical education, у издању Америчког хемијског друштва.⁷

Наставничка литература:

- Методика наставе хемије, Милан Сикирица;
- Методика наставе хемије и демонстрациони огледи, Рожа Халаши и Мирко Кеслер;
- Како приближити деци природне науке кроз активно учење, група аутора;
- Активно учење 2, Ана Пешикан, Слободанка Антић;
- Методика наставе хемије, Розалија Хорват, Радивој Николајевић;
- Хисторија хемије, Марија Јанковић;
- Кратка историја хемије, Исак Асимов
- Хладна ватра, Јасминка Королија и Љуба Мандић.

Часописи:

- Хемијски преглед;
- Journal of the Serbian Chemical Society,
- Journal of chemical education

Наставна тема	Р. бр. часа	Наставна јединица	Тип часа	Исходи
ХЕМИЈА КАО ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА НАУКА И ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС	1.	Уводни час. Упознавање ученика са планом, програмом и начином рада.	Обучавање	- идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама и принципима одрживог развоја; - разуме значај хемије за развој технологије и развој друштва уопште;
	2.	Предмет изучавања хемије. Примена хемије у различитим делатностима и свакодневном животу.	Обрада	- разликује елементе од једињења на примерима супстанци из окружења; - зна да постоји 118 елемената и да постоји могућност откривања нових;
	3.	Супстанца. Врсте супстанци: хемијски елементи, хемијска једињења и смеше.	Обрада	- закључује на основу огледа да елементи у једињењима не задржавају своја својства; - разликује једињења од смеша; - препознају примере смеша у свакодневном окружењу;
	4.	Врсте супстанци.	Утврђивање	- разликује врсте смеша на примерима.
ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА	5.	Хемијска лабораторија и експеримент.	Обрада	- разуме фазе научног метода; - зна шта је хемијски експеримент и где се изводи;
	6.	Лабораторијско посуђе и прибор.	Обрада	- зна и разуме шта је демонстрациони оглед и ко га изводи;
	7.	Основне лабораторијске технике рада: мешање, уситњавање и загревање супстанци.	Л.В.	- разуме и зна физичке величине и њихове мерне јединице и препознаје мерне инструменте и физичке величине које се њима мере; - зна и разуме основна правила рада, мере опреза у хемијској лабораторији;
	8.	Физичка и хемијска својства супстанци.	Обрада	- зна какве незгоде могу настати у хемијској лабораторији; - зна и разуме шта подразумева прва помоћ у хемијској лабораторији;

	9.	Физичка својства супстанци, мерење масе, запремине и температуре супстанце.	Л.В.	<ul style="list-style-type: none"> - правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; - експериментално појединачно и у групи испита, опише и објасни физичка и хемијска својства супстанци и физичке и хемијске промене супстанци; - објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; - објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима.
	10.	Физичке и хемијске промене супстанци.	Обрада	
	11.	Физичке и хемијске промене супстанци.	Л.В.	
	12.	Хемија као експериментална наука .Хемијска лабораторија.	Утврђивање	
АТОМИ И ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ	13.	Атоми хемијских елемената.	Обрада	<ul style="list-style-type: none"> - представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; - повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента; - зна да нуклеони чине језгро, а електрони образују електронски омотач атома; - зна релативна наелектрисања протона, неутрона и електрона; - повезује наелектрисања протона, неутрона и електрона са наелектрисањем атома; - зна однос маса протона, неутрона и електрона; - разликују атомски од масеног броја; - објашњава зависност масеног броја од броја нуклеона; - повезује атомски и масени број са израчунавањем броја протона, неутрона и електрона; - уочава да су изотопи атоми истог елемента, али да се разликују по маси; - повезује знање о изотопима са њиховом применом;
	14.	Хемијски симболи.	Обрада	
	15.	Хемијски симболи.	П.Р.	
	16.	Грађа атома: атомско језгро и електронски омотач.	Обрада	
	17.	Атомски и масени број, изотопи.	Обрада	
	18.	Електронски омотач.	Обрада	
	19.	Одређивање валентног нивоа и броја валентних електрона.	Л.В.	
	20.	Периодни систем елемената (ПСЕ).	Обрада	

	21.	Племенити гасови. Својства и примена.	Обрада	<ul style="list-style-type: none"> - разуме да се електрони крећу у електронском омотачу по енергетским нивоима; - зна да се електрони по енергетским нивоима разликују по енергији; - разуме појам валентних електрона; - примењује правила распоређивања електрона по енергетским нивоима; - уочава, анализира и објашњава податке из таблице Периодног система елемената; - разуме својства елемената, атомски број, број и распоред електрона у електронском омотачу; - разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и хемијских формула; - изгради знање о племенитим гасовима; - зна на који начин се добијају племенити гасови; - зна физичка својства племенитих гасова; - објасни стабилност племенитих гасова.
	22.	Атоми и хемијски елементи.	Систематизација	
	23.	Атоми и хемијски елементи.	Провера	
<p style="text-align: center;">МОЛЕКУЛИ ЕЛЕМЕНАТА И ЈЕДИЊЕЊА, ЈОНИ И ЈОНСКА ЈЕДИЊЕЊА</p>	24.	Ковалентна веза.	Обрада	<ul style="list-style-type: none"> - препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује га са својствима тих супстанци; - објашњава настајање ковалентне везе на једноставнијим примерима; - разликује поларну и неполарну ковалентну везу; - разуме квалитативно и квантитативно значење хемијских формула; - разликује молекулске, електронске и структурне формуле и разуме њихово значење; - објашњава настајање молекула елемената и молекула једињења; - објашњава настанак јонске везе на примерима; - разуме да је хемијска формула једињења са јонском везом најмањи бројчани однос јона у јонској кристалној решетци; - разуме разлике и сличности између атома и јона по броју и врсти субатомских честица; - разуме појам кристалне решетке и разликује
	25.	Ковалентна веза: молекули елемената и молекули једињења.	Обрада	
	26.	Модели молекула.	П.Р.	
	27.	Атомска и молекулска кристална решетка.	Обрада	
	28.	Јонска веза и јонска кристална решетка.	Обрада	
	29.	Упоредивање својстава супстанци са јонском и супстанци са ковалентном везом.	Л.В.	
	30.	Молекули елемената и једињења, јони и	Провера	

		јонска једињења.		атомске, молекулске и јонске кристалне решетке на примерима;
	31.	Валенца. Хемијске формуле и називи.	Обрада	- повезује честичну структуру супстанце и агрегатно стање које она има при нормалним условима;
	32.	Хемијске формуле и називи.	Утврђивање	- уочава и објашњава зависност својстава хемијских једињења од типа хемијске везе и врсте кристалне решетке;
	33.	Хемијске везе и валенца.	Систематизација	- уочава, анализира, објашњава и закључује о разликама у својствима једињења са поларном и неполарном ковалентном везом на основу огледа; - примењује правила писања хемијских формула на основу валенце елемената; - разликује молекулске, електронске и структурне формуле и разуме њихово значење; - одређује валенце елемената на основу хемијске формуле; - на основу модела напише хемијску формулу.
ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ	34.	Смеше: хомогене и хетерогене.	Обрада	- разликује хомогене и хетерогене смеше;
	35.	Раствори – хомогене смеше. Растварање и растворљивост.	Обрада	- наводи примере смеша из свакодневног живота;
	36.	Испитивање растворљивости супстанци.	Л.В.	- зна да је састав смеше произвољан;
	37.	Вода и ваздух – хомогене смеше у природи.	Обучавање	- објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима;
	38.	Масени процентни састав смеша.	Обрада	- објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце;
	39.	Масени процентни састав смеша.	Утврђивање	- зна који је састав и шта утиче на квалитет и састав ваздуха;
	40.	Раздвајање састојака смеша.	Обрада	- зна значај воде за живи свет и разликује једињење воде од вода у природи; - изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; - зна да наведе, бира и примењује основне методе раздвајања састојака смеша.

	41.	Раздвајање састојака смеша декантовање, цеђење и одвајање помоћу магнета.	Л.В.	
	42.	Хомогене и хетерогене смеше.	Систематизација	
	43.	Хомогене и хетерогене смеше.	Провера	
ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ХЕМИЈСКЕ ЈЕДНАЧИНЕ	44.	Хемијске реакције.	Обрада	- напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење; - квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле.
	45.	Закон одржања масе.	Обрада	
	46.	Хемијске једначине.	Обрада	
	47.	Састављање једначина хемијских реакција.	Л.В.	
	48.	Хемијске реакције и хемијске једначине реакција.	Систематизација	
	49.	Хемијске реакције и хемијске једначине реакција.	Провера	
ИЗРАЧУНАВАЊА У ХЕМИЈИ	50.	Релативна атомска и релативна молекулска маса.	Обрада	- разуме да је стварна маса атома мала и да се користи релативна атомска маса; - разуме да је стварна маса молекула мала; - на основу хемијске формуле израчуна релативну молекулску масу; - квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса; - изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; - разуме и примењује Закон о одржању масе при писању једначина хемијских реакција и при
	51.	Количина супстанце и мол. Моларна маса.	Обрада	
	52.	Количина супстанце и мол. Моларна маса.	Утврђивање	
	53.	Мерење масе супстанце и израчунавање моларне масе и количине супстанце.	Л.В.	

	54.	Закон сталних односа маса.	Обрада	хемијским израчунавањима; - изводи једноставна израчунавања на основу једначине хемијске реакције – стехиометријска израчунавања.
	55.	Масени процентни састав једињења.	Обрада	
	56.	Масени процентни састав једињења.	Утврђивање	
	57.	Израчунавања на основу једначина хемијских реакција.	Обрада	
	58.	Израчунавања на основу једначина хемијских реакција.	Утврђивање	
	59.	Израчунавања на основу једначина хемијских реакција.	Систематизација	
	60.	Израчунавања у хемији.	Провера	
ВОДНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ	61.	Водоник.	Обрада	- опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника; - зна појам оксид и оксидација; - зна и примењује правила писања оксида; - представља хемијским једначинама хемијске реакције оксидације; - разуме појам киселина и начине добијања киселина; - доказује киселине индикаторима; - разликује киселине од оксида; - разуме појам хидроксида и начин њиховог добијања; - примени правила писања хидроксида; - доказује хидроксида индикаторима; - разуме појам соли и начин њиховог добијања; - зна физичка и хемијска својства соли; - зна и разуме појам електролитичке дисоцијације,
	62.	Кисеоник.	Обрада	
	63.	Оксиди: хемијске формуле, називи и основна својства.	Обрада	
	64.	Оксиди.	Утврђивање	
	65.	Киселине: хемијске формуле, називи и основна својства.	Обрада	
	66.	Хидроксида (базе): хемијске формуле, називи и основна својства.	Обрада	

67.	Оксиди, киселине и хидроксиди.	Утврђивање	примењује писање једначина дисоцијације киселина, хидроксида и соли; - разуме појам неутрализације; - тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа.
68.	Мера киселости раствора: рН-скала.	Обрада	
69.	Испитивање кисело-базних својстава раствора помоћу индикатора.	Л.В.	
70.	Неутрализација – хемијска реакција киселина и хидроксида.	Обрада	
71.	Соли: формуле и називи.	Обрада	
72.	Систематизација градива.	Систематизација	

Нас т авн и садр жаји	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА		
	основни ниво	средњи ниво	напредни ниво
Хемија као експериме нтална наука и хемија у свету око нас	<p>ХЕ.1.1.1. да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота, на основу њихове сложености</p> <p>ХЕ.1.1.2. о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења, на основу њихових својстава</p> <p>ХЕ.1.1.3. на основу којих својстава супстанце могу да се разликују, којим врстама промена супстанце подлежу, као и да се при променама укупна маса супстанци не мења</p> <p>ХЕ.1.1.4. да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и те честице међусобно разликује по наелектрисању и сложености грађе</p> <p>ХЕ.1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со, индикатор</p> <p>ХЕ.1.1.12. у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства, растворљивост), као и да та својства опише</p> <p>ХЕ.1.5.1. значај безбедног поступања са супстанцама, начине њиховог правилног складиштења, а са циљем очувања здравља и животне средине</p>	<p>ХЕ.2.1.2. значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, анализа и синтеза, неутрализација, супституција, адиција, анхидрид, изомер, изотоп</p> <p>ХЕ.2.6.3. изводи једноставна уопштавања и систематизацију резултата</p>	<p>ХЕ.3.1.1. разлику између чистих супстанци (елемената и једињења) и смеша, на основу врста честица које их изграђују</p> <p>ХЕ.3.1.2. како је практична примена супстанци повезана са њиховим својствима</p> <p>ХЕ.3.1.8. да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблему/питању за истраживање, да бележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење/а и изведе закључак/е</p>

	<p>ХЕ.1.6.1. безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама</p> <p>ХЕ.1.6.2. изведе експеримент према датом упутству</p>		
--	---	--	--

<p>Хемијска лабораторија</p>	<p>ХЕ.1.1.1. да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота, на основу њихове сложености ХЕ.1.1.2. о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења, на основу њихових својстава ХЕ.1.1.3. на основу којих својстава супстанце могу да се разликују, којим врстама промена супстанце подлежу, као и да се при променама укупна маса супстанци не мења ХЕ.1.1.4. да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и те честице међусобно разликује по наелектрисању и сложености грађе ХЕ.1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со, индикатор ХЕ.1.1.9. загрева супстанцу на безбедан начин ХЕ.1.1.10. измери масу, запремину и температуру супстанце ХЕ.1.1.12. у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства, растворљивост), као и да та својства опише ХЕ.1.5.1. значај безбедног поступања са супстанцама, начине њиховог правилног складиштења, а са циљем очувања здравља и животне средине ХЕ.1.6.1. безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама ХЕ.1.6.2. изведе експеримент према датом упутству</p>	<p>ХЕ.2.1.1. како тип хемијске везе одређује својства супстанци (температуре топљења и кључања, као и растворљивост супстанци) ХЕ.2.1.5. изабере најпогоднији начин за повећање брзине растварања супстанце (повећањем температуре растварача, уситњавањем супстанце, мешањем) ХЕ.2.1.7. у огледима испитује својства супстанци и податке о супстанцама приказује табеларно или шематски ХЕ.2.6.1. прикупи податке посматрањем и мерењем, и да при том користи одговарајуће инструменте ХЕ.2.6.2. табеларно и графички прикаже резултате посматрања или мерења ХЕ.2.6.3. изводи једноставна уопштавања и систематизацију резултата</p>	<p>ХЕ.3.1.2. како је практична примена супстанци повезана са њиховим својствима ХЕ.3.1.8. да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблему/питању за истраживање, да бележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење/а и изведе закључак/е ХЕ.3.6.1. препозна питање/проблем које се може експериментално истражити ХЕ.3.6.2. постави хипотезе ХЕ.3.6.3. планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе ХЕ.3.6.4. донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду</p>
------------------------------	--	---	---

<p>Атом и и хемиј ски елеме нти</p>	<p>ХЕ.1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со, индикатор</p> <p>ХЕ.1.1.6. квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације</p>	<p>ХЕ.2.1.2. значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, анализа и синтеза, неутрализација, супституција, адиција, анхидрид, изомер, изотоп</p>	<p>ХЕ.3.1.2. како је практична примена супстанци повезана са њиховим својствима</p> <p>ХЕ.3.1.4. структуру атома, молекула и јона, које их елементарне честице изграђују и како од њиховог броја зависи наелектрисање атома, молекула и јона</p>
---	--	---	--

<p>Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења</p>	<p>ХЕ.1.1.1. да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота, на основу њихове сложености ХЕ.1.1.2. о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења, на основу њихових својстава ХЕ.1.1.3. на основу којих својстава супстанце могу да се разликују, којим врстама промена супстанце подлежу, као и да се при променама укупна маса супстанци не мења ХЕ.1.1.4. да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и те честице међусобно разликује по наелектрисању и сложености грађе ХЕ.1.1.5. тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима ХЕ.1.1.6. квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације ХЕ.1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со, индикатор ХЕ.1.1.10. измери масу, запремину и температуру супстанце ХЕ.1.1.11. састави апаратуру и изведе поступак цеђења</p>	<p>ХЕ.2.1.1. како тип хемијске везе одређује својства супстанци (температуре топљења и кључања, као и растворљивост супстанци) ХЕ.2.1.2. значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, анализа и синтеза, неутрализација, супституција, адисија, анхидрид, изомер, изотоп ХЕ.2.1.4. да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и једначине хемијских реакција неутрализације и супституције</p>	<p>ХЕ.3.1.1. разлику између чистих супстанци (елемената и једињења) и смеша, на основу врста честица које их изграђују ХЕ.3.1.2. како је практична примена супстанци повезана са њиховим својствима ХЕ.3.1.4. структуру атома, молекула и јона, које их елементарне честице изграђују и како од њиховог броја зависи наелектрисање атома, молекула и јона ХЕ.3.1.7. на основу својстава састојака смеше да изабере и изведе одговарајући поступак за њихово раздвајање</p>
--	---	---	---

<p>Хомогене и хетерогене смеше</p>	<p>ХЕ.1.1.1. да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота, на основу њихове сложености</p> <p>ХЕ.1.1.2. о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења, на основу њихових својстава</p> <p>ХЕ.1.1.4. да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и те честице међусобно разликује по наелектрисању и сложености грађе</p> <p>ХЕ.1.1.5. тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима</p> <p>ХЕ.1.1.6. квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације</p> <p>1.1.7. шта су раствори, како настају и примере раствора у свакодневном животу</p> <p>ХЕ.1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со, индикатор</p> <p>ХЕ.1.1.9. загрева супстанцу на безбедан начин</p> <p>ХЕ.1.1.10. измери масу, запремину и температуру супстанце</p> <p>ХЕ.1.1.11. састави апаратуру и изведе поступак цеђења</p> <p>ХЕ.1.1.12. у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства, растворљивост), као и да та својства опише</p> <p>ХЕ.1.2.10. безбедно рукује супстанцама, посуђем и прибором</p> <p>ХЕ.1.6.1. безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама</p>	<p>ХЕ.2.1.2. значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, анализа и синтеза, неутрализација, супституција, адиција, анхидрид, изомер, изотоп</p> <p>ХЕ.2.1.3. шта је засићен, незасићен и презасићен раствор</p> <p>ХЕ.2.1.5. изабере најпогоднији начин за повећање брзине растварања супстанце (повећањем температуре растварача, уситњавањем супстанце, мешањем)</p> <p>ХЕ.2.1.6. промени концентрацију раствора додавањем растворене супстанце или растварача (разблаживање и концентровање)</p> <p>ХЕ.2.1.9. израчуна масу растворене супстанце и растварача, на основу процентног састава раствора и обрнуто</p> <p>ХЕ.2.1.10. направи раствор одређеног процентног састава</p>	<p>ХЕ.3.1.1. разлику између чистих супстанци (елемената и једињења) и смеша, на основу врста честица које их изграђују</p> <p>ХЕ.3.1.3. да су својства супстанци и промене којима подлежу условљене разликама на нивоучестица</p> <p>ХЕ.3.1.4. структуру атома, молекула и јона, које их елементарне честице изграђују и како од њиховог броја зависи наелектрисање атома, молекула и јона</p> <p>ХЕ.3.1.5. зависност растворљивости супстанце од природе супстанце и растварача</p> <p>ХЕ.3.1.7. на основу својстава састојака смеше да изабере и изведе одговарајући поступак за њихово раздвајање</p> <p>ХЕ.3.1.8. да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблему/питању за истраживање, да бележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење/а и изведе закључак/е</p>
------------------------------------	---	---	--

<p>Хемијске реакције и хемијске једначине</p>	<p>ХЕ.1.1.5. тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима ХЕ.1.1.6. квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације ХЕ.1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со, индикатор</p>	<p>ХЕ.2.1.2. значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, анализа и синтеза, неутрализација, супституција, адиција, анхидрид, изомер, изотоп ХЕ.2.1.4. да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и једначине хемијских реакција неутрализације и супституције ХЕ.2.2.2. пише једначине хемијских реакција синтезе и анализе бинарних једињења</p>	<p>ХЕ.3.1.4. структуру атома, молекула и јона, које их елементарне честице изграђују и како од њиховог броја зависи наелектрисање атома, молекула и јона</p>
---	---	---	---

ХЕ.1.1.1. да прави разлику између елемената, једињења и смеша из свакодневног живота, на основу њихове сложености

ХЕ.1.1.2. о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења, на основу њихових својстава

ХЕ.1.1.4. да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона, и те честице међусобно разликује по наелектрисању и сложености грађе

ХЕ.1.1.5. тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињењима

ХЕ.1.1.6. квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације

ХЕ.1.1.7. шта су раствори, како настају и примере раствора у свакодневном животу **ХЕ.1.1.8.**

значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон,

ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со, индикатор

ХЕ.1.2.1. основна физичка и хемијска својства неметала и метала (агрегатно стање, проводљивост топлоте и електрицитет и реакцију са кисеоником)

ХЕ.1.2.2. везу између својстава

неметала и метала и њихове практичне примене **ХЕ.1.2.3.** да препозна метале (№, Мд, А1, Ре, 2п, Си, Рђ, Ад, Аи) на основу њихових физичких и хемијских својстава

ХЕ.1.2.4. да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења

ХЕ.1.2.5. примере оксида, киселина, база и соли у свакодневном животу као и практичну примену ових једињења

ХЕ.1.2.6. основна физичка и хемијска својства оксида, киселина, база и соли

ХЕ.1.2.7. утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боја, мирис)

ХЕ.1.2.8. докаже кисело-базна својства супстанци помоћу индикатора

.2.1.2. значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, анализа и синтеза, неутрализација, супституција, адиција, анхидрид, изомер, изотоп

ХЕ.2.1.4. да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења, и једначине

хемијских реакција неутрализације и супституције **ХЕ.2.2.1.** на основу назива оксида, киселина, база и соли састави формулу ових супстанци

ХЕ.2.2.3. експерименталним путем испита растворљивост и хемијску реакцију оксида са водом

ХЕ.2.2.4. испита најважнија хемијска својства киселина (реакција са карбонатима и металима)

ХЕ.3.1.2. како је практична примена супстанци повезана са њиховим својствима

ХЕ.3.1.8. да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблему/питању за истраживање, да бележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење/а и изведе закључак/е

ХЕ.3.2.1. да су физичка и хемијска својства метала и неметала одређена структуром њихових атома/молекула

ХЕ.3.2.2. хемијска својства оксида (реакције са водом, киселинама, хидроксидима)

ХЕ.3.2.3. да општа својства киселина зависе од њихове структуре (реакција са хидроксидима, металима, карбонатима, бикарбонатима и базним оксидима)

ХЕ.3.2.4. да општа својства база зависе од њихове структуре (реакције са киселинама и са киселим оксидима)

ХЕ.3.2.5. да физичка и хемијска својства соли зависе од њихове структуре

ХЕ.3.2.6. изведе реакцију неутрализације

ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ додатне наставе хемије јесте проширивање и продубљивање знања ученика који се у већој мери интересују за хемију и који су на редовним часовима показали висок ниво савладаног градива, развијање способности и вештина ученика према њиховим интересовањима и склоностима и развијање такмичарског духа.

Задаци додатне наставе хемије:

- омогућити ученицима да разумеју начин на који се хемија развијала као наука и њено место у савременом животу;
- омогућити ученицима да у самосталним истраживачким радовима овладају основама научног метода;
- оспособити ученике да разумеју квалитативно и квантитативно значење хемијских симбола, формула и једначина;
- развијати аналитичко и критичко мишљење;
- развијати експерименталне вештине за правилно и безбедно, по себе и друге, руковање лабораторијским прибором, посуђем и супстанцама;
- стварати ситуације у којима ће ученици примењивати теоријско знање и експериментално искуство за решавање теоријских и експерименталних проблема;
- стварати ситуације у којима ће ученици примењивати знање хемије за тумачење појава и промена у реалном окружењу;
- омогућавати ученицима да на основу различитих израчунавања разумеју квантитативни аспект хемијских промена и практично га примењују. На овим часовима ученици ће се припремати за:
- такмичење ученика основних школа у организацији Министарства просвете и Српског хемијског друштва (школско, општинско, градско, републичко),
- смотру ученичких радова у организацији регионалних и републичких центара за таленте и Министарства просвете (регионално и републичко).

Програм додатне наставе за седми разред		
ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАСТАВНА ТЕМА	ПЛАНИРАНИ БРОЈ ЧАСОВА
СЕПТЕМБАР-ОКТОБАР	ХЕМИЈА КАО ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА НАУКА И ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС	3
	ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА	
ОКТОБАР-НОВЕМБАР	АТОМИ И ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ	6
НОВЕМБАР-ДЕЦЕМБАР	МОЛЕКУЛИЕЛЕМЕНАТА И ЈЕДИЊЕЊА, ЈОНИ И ЈОНСКА ЈЕДИЊЕЊА	6
ДЕЦЕМБАР-ЈАНУАР	ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ	6
ФЕБРУАР-МАРТ	ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ХЕМИЈСКЕ ЈЕДНАЧИНЕ	1
МАРТ-АПРИЛ-МАЈ-ЈУН	ИЗРАЧУНАВАЊА У ХЕМИЈИ	8
	ВОДОНИК И КИСЕОНИК, И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ	

ДОПУНСКА НАСТАВА

Годишњи план допунске наставе из хемије за 7 разред, (1 час недељно, 36 годишње) Допунски рад организује се за ученике који нису савладали садржаје у редовној настави.

Циљ допунске наставе хемије јесте да се ученицима који нису савладали садржаје хемије омогући лакше укључивање у редовни васпитно-образовни процес, као и да им се развију упорност, самосталност и тачност у раду.

Задаци допунске наставе:

- оспособити ученике да овладају основним хемијским појмовима ради лакшег уклапања у редовни наставни процес;
- омогућити ученицима да на што лакши начин надокнаде и усвоје појмове које су пропустили због краћег или дужег изостајања са редовне наставе;
- омогућити ученицима да овладају различитим методама учења хемијских садржаја ради развијања самосталности у учењу. Допунска настава биће организована током целе школске године, динамиком од једног часа недељно, са групама до десет ученика.

Програм допунске наставе за седми разред		
ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НАСТАВНА ТЕМА	ПЛАНИРАНИ БРОЈ ЧАСОВА
СЕПТЕМБАР-ОКТОБАР	ХЕМИЈА КАО ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА НАУКА И ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС	3
	ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА	
ОКТОБАР-НОВЕМБАР	АТОМИ И ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ	6
НОВЕМБАР-ДЕЦЕМБАР	МОЛЕКУЛИ ЕЛЕМЕНАТА И ЈЕДИЊЕЊА, ЈОНИ И ЈОНСКА ЈЕДИЊЕЊА	6
ДЕЦЕМБАР-ЈАНУАР	ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ	6
ФЕБРУАР-МАРТ	ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ХЕМИЈСКЕ ЈЕДНАЧИНЕ	2
МАРТ-АПРИЛ	ИЗРАЧУНАВАЊА У ХЕМИЈИ	5
МАЈ-ЈУН	ВОДОНИК И КИСЕОНИК, И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ	2

ХЕМИЈСКА СЕКЦИЈА

Годишњи план слободних активности (хемијска секција)- (1 час недељно, 36 годишње)

Циљ слободних активности јесте подстицање и проширивање интересовања ученика за хемију и развој њихових склоности и способности у функцији професионалног опредељивања.

Задаци:

- омогућити ученицима да према својим склоностима, способностима и интересовањима бирају врсту и облике слободних активности у којима ће учествовати и радити и тако развију самосталност, поверење у сопствене квалитете и свест о важности самообразовања;
- омогућити ученицима да током самосталног рада развију иницијативност, самосталност и стваралаштво;
- створити ситуације у којима ће ученици развијати експерименталне вештине које нису заступљене у редовној настави;
- развијати код ученика свест о повезаности теорије и праксе;
- развијати код ученика интересовање за развој хемије као науке, новитете у примени хемије као науке у савременом начину живота.

Редни број наставне теме	Наставна тема	Активности	Планирани број часова
1.	ХЕМИЈА КАО ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА НАУКА И ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС	1. Формирање секције 2. Упознавање с планом и програмом рада секције 3. Хемија у корелацији са другим природним наукама, медицином, технологијом-израда групног рада.	3
2.	ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА	4. Правила рада у хемијској лабораторији 5. Правилно руковање хемијским супстанцама 6. Мерења у хемији	3

3.	АТОМИ И ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ	<ul style="list-style-type: none"> 7. Структура атома 8. Модели атома 9. Електрон 10. ДимитријИванович Менделјејев 11. Актиноиди и лантаноиди 12. Вештачки елементи 13. Тема по избору ученика 	7
4.	МОЛЕКУЛИЕЛЕМЕНАТА И ЈЕДИЊЕЊА, ЈОНИ И ЈОНСКА ЈЕДИЊЕЊА	<ul style="list-style-type: none"> 14. Поларност супстанци 15. Ковалентна веза 16. Кристална решетка 17. Посета Фестивалу науке 18. Занимљиви хемијски експерименти 19. Занимљиви хемијски експерименти 	6
5.	ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ	<ul style="list-style-type: none"> 20. Примена савремених информационих технологија у проналажењу информација и њихова селекција 21. Смеше из свакодневног живота 22. Раствори из свакодневног живота 23. Воде као смеше 24. Густина воде 25. Квалитет воде 26. Квалитет ваздуха 27. Раздвајање састојака смеше 	8

6.	ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ХЕМИЈСКЕ ЈЕДНАЧИНЕ	28. Тема по избору ученика 29. Хемијски експеримен-провера Закона одржања масе 30. Хемијски експерименти- реакције анализе и синтезе	3
7.	ИЗРАЧУНАВАЊА У ХЕМИЈИ	31. Колико је велики мол 32. Израчунавања у хемији 33. Решавање рачунских и проблемских задатака	3
8.	ВОДОНИК И КИСЕОНИК, И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ	34. Испитивање рН непознатих супстанци 35. Испитивање могућности коришћења обојених биљака као индикатора 36. Анализа рада у овој школској години, активности за унапређење рада секције	3

Назив предмета: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Циљ: Циљ учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Разред: СЕДМИ

Годишњи фонд: 36

Област/Тематски садржаји програма	Кључни и појмови	Исходи - По завршеној теми ученик ће бити у стању да:	Стандарди	Компетенције Опште међупредметне компетенције
I ИКТ Обележавање логичке структуре и генерисање прегледасадржаја текстуалног документа. Карактеристике рачунарске графике(пиксел, резолуција, RGB и СМУК модели приказа боја,растерска и векторска графика). Рад у програму за растерску графику. Рад у програму за	Логичка структура и садржај документа, пиксел, резолуција, растерска и векторска графика, RGB и СМУК палете боја, гиф анимација	– разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста; – користи алате за стилско обликовање документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду текста; – објасни принципе растерске и векторске графике и модела приказа боја; – креира растерску слику у изабраном програму; – креира векторску слику у изабраном програму; – користи алате за уређивање и трансформацију слике; – креира гиф анимацију; – креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана;		– компетенција за учење – естетичка компетенција – комуникација – одговоран однос према здрављу – предузимљивост и оријентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – сарадња – дигитална компетенција

<p>векторску графику. Израда гиф анимација. Коришћење алата за снимање екрана.</p>				
<p>II ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ</p> <p>URL, DNS, IP адреса. Хипервеза и хипертекст. Електронска пошта, креирање налога, слање и пријем поште. Електронска пошта (контакти, безбедност, нежељена пошта). Рад на дељеним документима (текстуалним документима / презентацијама/упитницима а...) у облаку.</p>	<p>Хипервеза, URL, електронска пошта</p>	<ul style="list-style-type: none"> – разликује појмове URL, DNS, IP адреса; – објасни појмове хипервеза и хипертекст; – креира, форматира и шаље електронску пошту; – обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности; – препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекватно се заштити; – сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа; -подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу или веб локацији 		<ul style="list-style-type: none"> – компетенција заучење – естетичка компетенција – комуникација – рад са подацима и информацијама – сарадња – дигитална компетенција

<p>III РАЧУНАРСТВО</p> <p>Рад са изабраним текстуалним програмским језиком у области 2Д графике. Основне карактеристике изабране графичке библиотеке. Методе за исцртавање основних геометријских облика. Подешавање боја и положаја објеката.</p> <p>Примена петљи и случајно генерисаних вредности на исцртавање геометријских облика.</p>	<p>Текстуални програмски језик, 2Д графика.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2Д графике; – употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика; – планира, опише и имплементира решење једноставног проблема; – проналази и отклања грешке у програму; – сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; – креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације; – креира рачунарске 	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за учење – одговорно учешће у демократском друштву – комуникација – предузимљивост и оријентација ка предузетништву – рад са подацима и информацијама – решавање проблема – сарадња – дигитална компетенција
---	---	---	--

		<p>– поставља rezultat свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника;</p> <p>– вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.</p>	
НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА			
Активности наставника	Активности ученика	Праћење и евалуација	
<p>Организује наставни процес, подстиче, организује и усмерава активност ученика. Упућује ученике да користе уџбеник и друге изворе знања, како би усвојена знања била трајнија и шира, а ученици оспособљени за примену у решавању разноврсних задатака. Прикупља информације из различитих извора (свакодневна посматрања, активности на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови) који му помажу да сагледа постигнућа (развој и напредовање)</p> <p>ученика и степен</p>	<p>Користи уџбенике и друге изворе знања за трајније и шире усвајање знања и њихову примену у решавању разноврсних задатака. Прикупља информације из различитих извора путем свакодневног посматрања, активности на часу, учествовање у разговору и дискусији, путем самосталног рада или рада у групи које му помажу да сагледа своје напредовање и степен остварености исхода.</p>	<p>Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Препоручује се да наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили.</p> <p>Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења. У процесу оцењивања добро је користити портфолио.</p> <p>Препоручује се и оцењивање базирано на практичним радовима и вежбањима.</p>	

<p>остварености исхода. Користи сваку активност ученика као добру прилику за процену и напредовање и давања повратне информације, а ученике оспособљава и охрабрује да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета.</p>		<p>Квизове, тестове знања и слично користити првенствено за увежбавање и утврђивање појмова и чињеничних знања, а мање за формирање коначних оцена. Креирање таквих инструмената за утврђивање градива, кад год је могуће, препустити самим ученицима, чиме се постиже вишеструки ефекат на усвајање знања и вештина . Препоручено је комбиновање различитих начина оцењивања да би се сагледале слабе и јаке стране сваког свог ученика. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Потребно је да наставник резултате вредновања постигнућа својих ученика континуирано анализира и користи тако да промени део своје наставне праксе. Када је промени, потребно је да прикупи нове податке да би могао да види колико су те промене ефикасне.</p>
--	--	---

ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ

Програм наставе и учења информатике и рачунарства, у другом циклусу основног образовања и васпитања, организован је по спиралном моделу и оријентисан је на остваривање исхода. Исходи су јасни и прецизни искази о томе шта ученик зна да уради и вредносно процени по завршетку процеса учења. Наставни програм предмета информатика и рачунарство се састоји из три тематске целине: Информационо -комуникационе технологије (скр. ИКТ), Дигитална писменост и Рачунарство.

Да би сви ученици остварили предвиђене исходе, потребно је да наставник упозна специфичности начина учења својих ученика и према њима планира и прилагођава наставне активности. Наставник треба да осмисли активности тако да укључују практичан рад уз примену ИКТ-а, повезивање различитих садржаја из других тема унутар самог предмета, као и других предмета. Пожељно је да планиране активности ученика на часу прати сажето и јасно упутство за реализацију задатка, уз евентуалну претходну демонстрацију поступка од стране наставника. Оставити простор за ученичку иницијативу и креативност – кроз дискусију са ученицима одабирати адекватне алате, концепте и стратегије за реализацију одређених активности. У току реализације планираних активности радити на успостављању и неговању навика и понашања као што су поступност, аналитичност, истрајност, самосталност у раду, али и спремност на сарадњу и одговоран приступ тимском раду.

Достизање дефинисаних исхода може се остварити уз одређени степен слободе наставника како у избору метода рада, програмских алата и технологија (рачунар, дигитални уређај...), тако и у редоследу и динамици реализације елемената различитих тематских области. На интернету и у литератури се могу се наћи примери добре праксе које, уз прилагођавање условима рада и поштовање ауторских права, треба користити у настави и учењу.

С обзиром на то да је настава овог предмета теоријско-практичног карактера часове треба остваривати са одељењем подељеним на групе. Подсетити ученике на значај поштовања правила која важе у кабинету и у раду са рачунарима и опремом, кроз демонстрацију и личну активност ученика (правилно укључивање, пријављивање, коришћење, одјављивање и искључивање рачунара).

Наставницима се препоручује да у току седмог разреда, ради развијања међупредметних компетенција и остваривања корелације са другим предметима, реализују са ученицима најмање два пројектна задатка који обухватају теме и из других предмета. Време реализације пројектних задатака (једног из области ИКТ и Дигитална писменост и другог из области Рачунарство) одређује наставник у договору са ученицима и са наставницима других предмета, који обухватају област изабране теме. При избору тема, понудити неколико пројектних тема и омогућити тимовима ученика да одаберу ону која највише одговара њиховим интересовањима.

Наставне методе	Наставни облици рада	Наставна средства
-----------------	----------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> - Метода усменог излагања - Метода разговора - Метода рада са текстом - Демонстрација статичких предмета (слике, цртежи, предмети) - Демонстрација динамичких предмета (демонстрација рада на рачунару, радни процеси) - Проблемска настава - Пројектна метода 	<ul style="list-style-type: none"> - Фронтални облик рада - Групни облик рада - Рад у паровима - Индивидуални облик рада - Учење на даљину као савремени облик рада (учење коришћењем Интернета и различитих рачунарских мрежа LAN иWAN) 	<ul style="list-style-type: none"> - Вербална - Текстуална - Визуелна - Аудитивна (музички ефекти, звучни ефекти у раду) - Помоћна техничка (школске табле,пројектор) - Рачунар
--	---	---

Препоручени начини прилагођавања програма ученицима којима је неопходна додатна подршка, као и ученицима са изузетним способностима: За ученике са изузетним способностима примењују се проширени садржаји, а за ученике са сметњама у развоју прилагођени садржаји и исходи.

УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

Формативно оцењивање јесте редовно проверавање постигнућа и праћење владање ученика у току савладавања школског програма и садржи повратну информацију и препоруку за даље напредовање и по правилу евидентира се у педагошкој документацији наставника. Посматрање, самоевалуација, педагошка свеска.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у прописану евиденцију о образовном- васпитном раду.

Редн и број теме	Назив наставне теме	Број часова				
		Обра да	Утврђивањ е	Вежба ње	Систематизациј а	Укупн о
1	ИКТ	6	1	3	0	10
2	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	3	/	1	1	5
3	РАЧУНАРСТВ О	9	/	5	1	15
4	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК	1+1		1+1	1+1	6
УКУПНО		20	1	11	4	36
СВЕГА ЧАСОВА						36

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА из **ИНФОРМАТИКЕ И РАЧУНАРСТВА** за **СЕДМИ РАЗРЕД**

Редни број и назив наставне теме	Р. б. часа	Наставна јединица	Број часова		
			Обра да	Утв р ђива ње	Оста ли типо ви час а
1. ИКТ	1.	Обележавање логичке структуре и генерисање прегледа садржаја текстуалног документа	О		
	2.	Карактеристике рачунарске графике (пиксел, резолуција, RGB и СМУК модели приказа боја, растерска и векторска графика)	О		
	3.	Карактеристике рачунарске графике(пиксел, резолуција, RGB и СМУК модели приказа боја, растерска и векторска графика)			В
	4.	Рад у програму за растерску графику	О		
	5.	Рад у програму за растерску графику			В
	6.	Рад у програму за векторску графику	О		
	7.	Рад у програму за векторску графику			В
	8.	Рад у програму за растерску и векторску графику		У	
	9.	Израда гиф анимација	О		
	10.	Коришћење алата за снимање екрана	О		
2. Дигитал писменост	11.	URL, DNS, IP адреса. Хипервеза и хипертекст	О		

	12.	Електронска пошта, креирање налога, слање и пријем поште, контакти,	О		
		безбедност, нежељена пошта)			
	13.	Електронска пошта, креирање налога, слање и пријем поште, контакти, безбедност, нежељена пошта)			В
	14.	Рад на дељеним документима	О		
	15.	Дигитална писменост			С
3. Пројектни задатак	16.	Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења	О		
	17.	Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима			В
	18.	Вредновање резултата пројектног задака			С
4. Рачунарство	19.	Синтакса програмског језика Python	О		
	20.	Python - петље	О		
	21.	Сложене структуре података (листе, торке)	О		
	22.	Сложене структуре података (скупови, речници)			В
	23.	Графика у Python-у	О		
	24.	Рад са изабраним текстуалним програмским језиком у области 2Д графике	О		
	25.	Рад са изабраним текстуалним програмским језиком у области 2Д графике			В
	26.	Подешавање положаја и избор боје објекта	О		
	27.	Основне карактеристике изабране графичке библиотеке	О		
	28.	Основне карактеристике изабране графичке библиотеке			В
	29.	Методe за исцртавање основних геометријских облика	О		
	30.	Методe за исцртавање основних геометријских облика			В
	31.	Примена петљи и случајно генерисаних вредности на исцртавање геометријских облика	О		
	32.	Примена петљи и случајно генерисаних вредности на исцртавање геометријских облика			В
	33.	Рачунарство			С
4. Пројектни задатак	34.	Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења	О		
	35.	Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима			В
	36.	Вредновање резултата пројектног задака			С

Назив предмета: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА			
<p>Циљ: Циљ учења Технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.</p> <p>Разред: СЕДМИ</p> <p>Годишњи фонд: 72</p>			
Област/Тематски садржаји програма	Кључни појмови	Исходи - по завршеној теми ученик ће бити у стању да:	Компетенције Опште међупредметне компетенције
<p>I ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ</p> <p>Појам, улога и развој машина и механизма. Потрошња енергије у домаћинству и могућности уштеде. Утицај дизајна и правилне употребе техничких средстава на здравље људи. Зависност очувања животне средине од технологије. Професије (занимања) у области Производних техника и технологија.</p>	<p>Заштита личне безбедности и животне средине</p>	<ul style="list-style-type: none"> - повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада; - повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава; - анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине; - истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству; - повеже занимања у области производних техника и технологија са сопственим интересовањем; 	<ul style="list-style-type: none"> - Компетенција за целоживотно учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Сарадња - Решавање проблема
<p>II САОБРАЋАЈ</p> <p>Машине спољашњег и унутрашњег транспорта. Подсистеми код возила друмског саобраћаја (погонски, преносни, управљачки, кочиони). Исправан бицикл/мопед као битан предуслов безбедног учешћа у саобраћају.</p>	<p>Саобраћај</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разликује врсте транспортних машина; - повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом улогом; - провери техничку исправност бицикла; - демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда; 	<ul style="list-style-type: none"> - Компетенција за целоживотно учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Сарадња - Решавање проблема

<p>III ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ</p> <p>Специфичности техничких цртежа у машинству.</p> <p>Ортогонално и просторно приказивање предмета.</p> <p>Коришћење функција и алата програма за ЦАД.</p> <p>Употреба 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета.</p> <p>Основне компоненте ИКТ уређаја. Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса.</p> <p>Вештачка интелигенција – појмови; примери</p> <p>Технологија управљаних вештачком интелигенцијом.</p>	<p>Техничка документација</p>	<p>– самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање;</p> <p>– користи ЦАД технологију за креирање техничке документације;</p> <p>– образложи предности употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета;</p> <p>– управља моделима користећи рачунар;</p> <p>– објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја – објасни улогу и значај вештачке интелигенције и примену у свакодневном животу;</p>	<p>- Компетенција за целоживотно учење</p> <p>- Комуникација</p> <p>- Рад са подацима и информацијама</p> <p>- Сарадња</p> <p>- Решавање проблема</p>
<p>IV РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА</p> <p>Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине.</p> <p>Материјали у машинству (пластика, метали, легуре и др.). Мерење и контрола – појам и примена мерних средстава (мерила).</p> <p>Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са и без скидања струготине, савремене технологије обраде).</p> <p>Елементи машина и механизма (елементи за везу, елементи за пренос снаге и кретања, специјални елементи).</p> <p>Производне машине: врсте, принцип рада, појединачна и серијска производња.</p> <p>Појам, врсте, намена и конструкција робота (механика, погон и управљање).</p> <p>Погонске машине – мотори (хидраулични, пнеуматски, топлотни).</p> <p>Моделовање погонских машина и/или школског мини робота.</p>	<p>Машинство, енергетика</p>	<p>- аргуентује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на Земљи;</p> <p>- идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене;</p> <p>- користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења;</p> <p>- врши операције обраде материјала који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду;</p> <p>- објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру;</p> <p>- образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса;</p> <p>- објасни основе конструкције робота; класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом;</p>	<p>- Компетенција за целоживотно учење</p> <p>- Комуникација</p> <p>- Рад са подацима и информацијама</p> <p>- Сарадња</p> <p>- Решавање проблема</p>

<p>V КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ Проналажење информација, стварање идеје и дефинисање задатка. Самосталан/тимски рад на пројекту. Израда техничке документације изабраног модела ручно или уз помоћ рачунарских апликација. Реализација пројекта – израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду. Представљање идеје, поступака израде и производа. Процена сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума. Употреба електронске кореспонденције са циљем унапређења производа. Одређивање оквирне цене трошкова и вредност израђеног модела. Креирање рекламе за израђен производ.</p>	<p>Предузимљивост и иницијатива</p>	<p>- самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта; - изради производ у складу са принципима безбедности на раду; - тимски представи идеју, поступак израде и производ; - креира рекламу за израђен производ; - врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје; - процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума (прецизност, педантност и сл.).</p>	<p>- Компетенција за целоживотно учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Сарадња - Решавање проблема</p>
---	-------------------------------------	--	---

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА		
Активности наставника	Активности ученика	Праћење и евалуација

<p>Организује наставни процес, подстиче, организује и усмерава активност ученика. Упућује ученике да користе уџбеник и друге изворе знања, како би усвојена знања била трајнија и шира, а ученици оспособљени за примену у решавању разноврсних задатака. Прикупља информације из различитих извора (свакодневна посматрања, активности на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови) који му помажу да сагледа постигнућа (развој и напредовање) ученика и степен остварености исхода. Користи сваку активност ученика као добру прилику за процену и напредовање и давања повратне информације, а ученике оспособљава и охрабрује да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета.</p>	<p>Користи уџбенике и друге изворе знања за трајније и шире усвајање знања и њихову примену у решавању разноврсних задатака. Прикупља информације из различитих извора путем свакодневног посматрања, активности на часу, учествовање у разговору и дискусији, путем самосталног рада или рада у групи које му помажу да сагледа своје напредовање и степен остварености исхода.</p>	<p>У процесу оцењивања потребно је узети у обзир све активности ученика (уредност, систематичност, залагање, самоиницијативност, креативност и др.). Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, потребно је обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је да наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу. На тај начин ученици ће бити подстакнути да промишљају о квалитету свог рада и начинима како га унапредити. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.</p>
--	--	--

ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ		
Наставне методе	Наставни облици рада	Наставна средства
<ul style="list-style-type: none"> - Метода усменог излагања (дијалогска метода) - Метода показивања - Метода графичких радова и метода рада на тексту - Метода практичног рада - Метода самосталних вежби 	<ul style="list-style-type: none"> - Фронтални облик рада - Групни облик рада - Рад у паровима - Индивидуални облик рада 	<ul style="list-style-type: none"> - Визуелна - Аудитивна - Аудиовизуелна - Демонстративна (слике, модели, филмови) - Наставно – радна (уџбеници, приручници) - Манипулативна (алати, сраве, прибор) - Лабораторијско - експериментална (машине, уређаји, апарати) - Помоћна средства (табла)
<p>Препоручени начини прилагођавања програма ученицима којима је неопходна додатна подршка, као и ученицима са изузетним способностима:</p>		
<p>УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ</p>		

Формативно оцењивање јесте редовно проверавање постигнућа и праћење владање ученика у току савладавања школског програма и садржи повратну информацију и препоруку за даље напредовање и по правилу евидентира се у педагошкој документацији наставника. Посматрање, самоевалуација, педагошка свеска.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у прописану евиденцију о образовном- васпитном раду.

Уџбеник:

- Техника и технологија уџбеник за 7. разред основне школе, *Зоран Луковић, Рада Марковић*, Вулкан знање, 2022

- Комплет материјала са упутством за израду вежби 7, *Милош Папић, Далибор Чукљевић*, Вулкан знање, 2022

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА
(2 часа недељно, 72 часа годишње)

Редни број наставне теме	Назив наставне теме	Број часова по теми	Број часова	
			Обраду новог градива	Друге типове часова
1	Животно и радно окружење	6	4	2
2	Саобраћај	6	3	3
3	Техничка и дигитална писменост	22	7	15
4	Ресурси и производња	16	11	5
5	Конструкторско моделовање – модели	22	1	21
	Укупно	72	25	47

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА

Рд. бр. назив наставне теме	Рд. бр. часа наставне јединице	Назив наставне јединице	Број часова		
			Обр ада	Дру ги тип	уку п но
1.		ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	4	2	6
	1-2	Појам, улога и развој машина и механизма.	2		
	3-4	Потрошња енергије у домаћинству и могућности уштеде. Утицај дизајна и правилне употребе техничких средстава на здравље људи.	1	1	
	5-6	Професије (занимања) у области производних техника и технологија	1	1	
2.		САОБРАЋАЈ	3	3	6
	7-8	Машине спољашњег и унутрашњег транспорта.	1	1	
	9-10	Подсистеми код возила друмског саобраћаја (погонски, преносни, управљачки, кочиони).	1	1	
	11-12	Исправан бицикл/мопед као битан предуслов безбедног учешћа у саобраћају.	1	1	
3.		ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	7	15	22
	13-14	Специфичности техничких цртежа у машинству.	1	1	
	15-16	Ортогонално и просторно приказивање предмета.		2	
	17-18	Ортогонално и просторно приказивање предмета.	1	1	
	19-20	Ортогонално и просторно приказивање предмета.		2	
	21-22	Ортогонално и просторно приказивање предмета.		2	
	23-24	Ортогонално и просторно приказивање предмета.		2	
	25-26	Ортогонално и просторно приказивање предмета.		2	
	27-28	Коришћење функција и алата програма за Cad.	1	1	
	29-30	Основне компоненте ИКТ уређаја.	2		
	31-32	Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса.	1	1	
	33-34	Вештачка интелигенција – Појмови (примери технологија управљаних вештачком интелигенцијом).	1	1	
4.		РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	11	5	16

	35-36	Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине. Материјали у машинству (пластика, метали, легуре и др.).	2		
	37-38	Мерење и контрола – појам и примена мерних средстава (мерила).	1	1	
	39-40	Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са и без скидања струготине, савремене технологије обраде).	1	1	
	41-42	Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са и без скидања струготине, савремене технологије обраде).	1	1	
	43-44	Елементи машина и механизма (елементи за везу, елементи за пренос снаге и кретања, специјални елементи).	1	1	
	45-46	Производне машине: врсте, принцип рада, појединачна и серијска производња.	1	1	
	47-48	Појам, врсте, намена и конструкција робота (механика, погон и управљање).	2		
	49-50	Погонске машине – мотори (хидраулични, пнеуматски, топлотни).	2		
5.	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ		1	21	22
	51-52	Проналажење информација, стварање идеје и дефинисање задатка.	1	1	
	53-54	Израда техничке документације изабраног модела ручно или уз помоћ рачунарских апликација.		2	
	55-56	Реализација пројекта – израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду.		2	
	57-58	Самосталан/тимски рад на пројекту.		2	
	59-60	Самосталан/тимски рад на пројекту.		2	
	61-62	Самосталан/тимски рад на пројекту.		2	
	63-64	Самосталан/тимски рад на пројекту.		2	
	65-66	Самосталан/тимски рад на пројекту.		2	
	67-68	Представљање идеје, поступака израде и производа.		2	
	69-70	Процена сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума. Употреба електронске кореспонденције са циљем унапређења производа.		2	
	71-72	Одређивање оквирне цене трошкова и вредност израђеног модела. Креирање рекламе за израђен производ.		2	

Уџбеник: Зоран Луковић, Рада Марковић, Уџбеник, Вулкан знање
М. Папић, Д. Чуљевевић, Комплет материјала са упутством за израду вежби 7, Вулкан знање

Саобраћајна секција „Шта знаш о саобраћају?“ Годишњи план и програм

Такмичење „Шта знаш о саобраћају“ је обавезна ваннаставна активност, која је као таква утврђена Календаром такмичења и смотри ученика основних школа

Министарства просвете за текућу школску годину. Прецизнија правила припреме и реализације такмичења утврђена су Правилником који доносе организатори – Аутомото савез Србије (АМСС) и Друштво наставника техничког образовања Србије (ДНТОС) – и Стручним упутством Министарства за организовање такмичења и смотри ученика.

„Шта знаш о саобраћају“ је стални облик саобраћајног васпитања и образовања ученика основних школа и обухвата разноврсне активности у оквиру којих се ученици, реализацијом редовног програма и ваннаставних садржаја у области саобраћајно-техничке културе, припремају за безбедно учешће у саобраћају.

Основни циљеви секције „Шта знаш о саобраћају“ су:

- Подстицање саобраћајног образовања и васпитања деце основношколског узраста у функцији усвајања правила и вештина безбедног понашања у саобраћају,
- Подстицање интереса ученика да у саобраћају на путевима учествују на начин који ће допринети личној и општој безбедности,
- Да се у такмичарском надметању покажу домети у знању и вештини чувања свога и туђег здравља, живота и имовине,
- Да кроз такмичење ученици остваре право учествовања на вишим нивоима „Шта знаш о саобраћају“, до међународног такмичења овакве врсте, где репрезентују Републику Србију,
- Подстицање општих напора грађана на заштити људи и имовине у саобраћају на путевима. Тематске области

Саобраћајна правила за бициклисте	10	
Саобраћајни знакови	12	
Саобраћајна правила - тестови	14	
Правилник такмичења	6	
Полигон спретности	20	12
Обрада - утврђивање	60	12
Укупно	72	

ОРИЕНТАЦИОНИ ПЛАН НАСТАВНИХ ЈЕДИНИЦА			
Тем. Цел.	Час по ред у	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Тип часа
I	1.	Бицикл и мопед	Уводни час
I	2.	Право управљања бициклом, мопедом, лаким трицикломи мотоциклом	Обрада
I	3.	Кретање бицикла и мопеда	Обрада
I	4.	Дефиниције	Обрада
I	5.	Шта је забрањено у саобраћају	Обрада
I	6.	Вожња бицикла и мопеда ноћу, укључивање и искључивање из саобраћаја	Обрада
I	7.	Ознаке на коловозу	Обрада
I	8.	Престројавање	Обрада
I	9.	Вожња бицикла преко обележеног пешачког прелаза	Обрада
I	10.	Саобраћај бицикле на раскрсници	Обрада
II	11.	Регулисање саобраћаја светлосним саобраћајним знаковима	Обрада
II	12.	Регулисање саобраћаја знацима које дају овлашћена лицарукама и положајем тела	Обрада

II	13.	Регулисање саобраћаја знацима које дају овлашћена лицарукама и положајем тела	Обрада
----	-----	---	--------

II	14.	Возила под пратњом и возила са првенством пролаза	Обрада
II	15.	Саобраћајни знакови - Знакови опасности	Обрада
II	16.	Саобраћајни знакови - Знакови опасности	Обрада
II	17.	Саобраћајни знакови - Знакови изричитих наредби	Обрада
II	18.	Саобраћајни знакови - Знакови изричитих наредби	Обрада
II	19.	Саобраћајни знакови – Знакови обавештења	Обрада
II	20.	Саобраћајни знакови – Знакови обавештења	Обрада
II	21.	Знакови изричитих наредби којима су прописане обавезе	Обрада
II	22.	Допунске табле	Обрада
III	23.	Упознавање и израда тестова „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
III	24.	Упознавање и израда тестова „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
III	25.	Упознавање и израда тестова „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
III	26.	Упознавање и израда тестова „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
III	27.	Упознавање и израда тестова „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
III	28.	Упознавање и израда тестова „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
III	29.	Упознавање и израда тестова „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
III	30.	Упознавање и израда тестова „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
III	31.	Упознавање и израда тестова „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
III	32.	Упознавање и израда тестова „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
III	33.	Упознавање и израда тестова „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
III	34.	Упознавање и израда тестова „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
III	35.	Упознавање и израда тестова „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
III	36.	Упознавање и израда тестова „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
IV	37.	Правилник такмичења и смотри ученика ОШ Србије „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
IV	38.	Правилник такмичења и смотри ученика ОШ Србије „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
IV	39.	Правилник такмичења и смотри ученика ОШ Србије „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
IV	40.	Правилник такмичења и смотри ученика ОШ Србије „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
IV	41.	Правилник такмичења и смотри ученика ОШ Србије „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
IV	42.	Правилник такмичења и смотри ученика ОШ Србије „Шта знаш о саобраћају“	Обрада
V	43.	Полигон спретности – Практична обука	Обрада
V	44.	Полигон спретности – Практична обука	Обрада

V	45.	Полигон спретности – Практична обука	Обрада
V	46.	Полигон спретности – Практична обука	Обрада

V	47.	Полигон спретности – Практична обука	Обрада
V	48.	Полигон спретности – Практична обука	Обрада
V	49.	Полигон спретности – Практична обука	Обрада
V	50.	Полигон спретности – Практична обука	Обрада
V	51.	Полигон спретности – Практична обука Полигон спретности – Практична обука	Обрада
V	52.	Полигон спретности – Практична обука	Обрада
V	53.	Полигон спретности – Практична обука	Обрада
V	54.	Полигон спретности – Практична обука	Обрада
V	55.	Полигон спретности – Практична обука	Обрада
V	56.	Полигон спретности – Практична обука	Обрада
V	57.	Полигон спретности – Практична обука	Обрада
V	58.	Полигон спретности – Практична обука	Обрада
V	59.	Полигон спретности – Практична обука	Обрада
V	60.	Полигон спретности – Практична обука	Утврђивање
V	61.	Полигон спретности – Практична обука	Утврђивање
V	62.	Полигон спретности – Практична обука	Утврђивање
V	63.	Полигон спретности – Практична обука	Утврђивање
V	64.	Полигон спретности – Практична обука	Утврђивање
V	65.	Полигон спретности – Практична обука	Утврђивање
V	66.	Полигон спретности – Практична обука	Утврђивање
V	67.	Полигон спретности – Практична обука	Утврђивање
V	68.	Полигон спретности – Практична обука	Утврђивање
V	69.	Полигон спретности – Практична обука	Утврђивање
V	70.	Полигон спретности – Практична обука	Утврђивање
V	71.	Организација школског такмичења	Провера
V	72.	Организација школског такмичења	Провера

БРОДОМОДЕЛАРСКА СЕКЦИЈА:

1.	Упознавање ученика са радом секције	Обрада
2.	Увод у информатику. Основни појмови	Обрада
3.	Основе бродо-моделарства	Обрада, вежбање
4.	Предлог идеје	Обрада, вежбање
5.	Израда скице модела брода	Обрада, вежбање
6.	Израда скице модела брода	Обрада, вежбање
7.	Израда техничке документације	Обрада, вежбање
8.	Израда техничке документације	Обрада, вежбање
9.	Израда техничке документације	Обрада, вежбање
10.	Израда техничке документације	Обрада, вежбање
11.	Обележавање на материјалу	Обрада, вежбање
12.	Обележавање на материјалу	Обрада, вежбање
13.	Обрада материјала	Обрада, вежбање
14.	Обрада материјала	Обрада, вежбање
15.	Састављање делова и уградња електромотора	Обрада, вежбање
16.	Састављање делова и уградња електромотора	Обрада, вежбање
17.	Састављање делова и уградња електромотора	Обрада, вежбање
18.	Састављање делова и уградња електромотора	Обрада, вежбање
19.	Пуштање у рад и тестирање бродо модела	Обрада, вежбање
20.	Пуштање у рад и тестирање бродо модела	Обрада, вежбање
21.	Пуштање у рад и тестирање бродо модела	Обрада, вежбање
22.	Пуштање у рад и тестирање бродо модела	Обрада, вежбање
23.	Дорада бродо модела и тестирање. Пуштање брода	Обрада, вежбање
24.	Дорада бродо модела и тестирање. Пуштање брода	Обрада, вежбање
25.	Дорада бродо модела и тестирање. Пуштање брода	Обрада, вежбање
26.	Дорада бродо модела и тестирање. Пуштање брода	Обрада, вежбање
27.	Дорада бродо модела и тестирање. Пуштање брода	Обрада, вежбање
28.	Дорада бродо модела и тестирање. Пуштање брода	Обрада, вежбање
29.	Дорада бродо модела и тестирање. Пуштање брода	Обрада, вежбање
30.	Дорада бродо модела и тестирање. Пуштање брода	Обрада, вежбање
31.	Дорада бродо модела и тестирање. Пуштање брода	Вежбање
32.	Дорада бродо модела и тестирање. Пуштање брода	Вежбање
33.	Дорада бродо модела и тестирање. Пуштање брода	Вежбање
34.	Анализа постигнутих резултата на такмичењима.	Обрада
35.	Побољшања на моделима за постизање бољих резултата на такмичењима.	Обрада, вежбање
36.	Побољшања на моделима за постизање бољих резултата на такмичењима.	Обрада, вежбање

АУТО МОДЕЛАРСКА СЕКЦИЈА :

1.	Упознавање ученика са радом секције	Обрада
2.	Увод у ауто моделарство. Основни појмови	Обрада
3.	Основе ауто моделарства	Обрада, вежбање
4.	Предлог идеје	Обрада, вежбање
5.	Израда скице аутомобила	Обрада, вежбање
6.	Израда скице аутомобила	Обрада, вежбање
7.	Израда техничке документације	Обрада, вежбање
8.	Израда техничке документације	Обрада, вежбање
9.	Израда техничке документације	Обрада, вежбање
10.	Израда техничке документације	Обрада, вежбање
11.	Обележавање на материјалу	Обрада, вежбање
12.	Обележавање на материјалу	Обрада, вежбање
13.	Обрада материјала	Обрада, вежбање
14.	Обрада материјала	Обрада, вежбање
15.	Састављање делова и уградња електромотора	Обрада, вежбање
16.	Састављање делова и уградња електромотора	Обрада, вежбање
17.	Састављање делова и уградња електромотора	Обрада, вежбање
18.	Састављање делова и уградња електромотора	Обрада, вежбање
19.	Пуштање у рад и тестирање аутомобила	Обрада, вежбање
20.	Пуштање у рад и тестирање аутомобила	Обрада, вежбање
21.	Пуштање у рад и тестирање аутомобила	Обрада, вежбање
22.	Пуштање у рад и тестирање аутомобила	Обрада, вежбање
23.	Дорада аутомобила и тестирање. Пуштање аутомобила	Обрада, вежбање
24.	Дорада аутомобила и тестирање. Пуштање аутомобила	Обрада, вежбање
25.	Дорада аутомобила и тестирање. Пуштање аутомобила	Обрада, вежбање
26.	Дорада аутомобила и тестирање. Пуштање аутомобила	Обрада, вежбање
27.	Дорада аутомобила и тестирање. Пуштање аутомобила	Обрада, вежбање
28.	Дорада аутомобила и тестирање. Пуштање аутомобила	Обрада, вежбање
29.	Дорада аутомобила и тестирање. Пуштање аутомобила	Обрада, вежбање
30.	Дорада аутомобила и тестирање. Пуштање аутомобила	Обрада, вежбање
31.	Дорада аутомобила и тестирање. Пуштање аутомобила	Вежбање
32.	Дорада аутомобила и тестирање. Пуштање аутомобила	Вежбање
33.	Дорада аутомобила и тестирање. Пуштање аутомобила	Вежбање
34.	Анализа постигнутих резултата на такмичењима.	Обрада
35.	Побољшања на моделима за постизање бољих резултата на такмичењима.	Обрада, вежбање
36.	Побољшања на моделима за постизање бољих резултата на такмичењима.	Обрада, вежбање

РАКЕТНО МОДЕЛАРСТВО

37.	Упознавање ученика са радом секције	Обрада
38.	Увод у ракетно моделарство. Основни појмови	Обрада
39.	Основе ракетног моделарства	Обрада, вежбање
40.	Предлог идеје	Обрада, вежбање
41.	Израда скице ракете	Обрада, вежбање
42.	Израда скице ракете	Обрада, вежбање
43.	Израда техничке документације	Обрада, вежбање
44.	Израда техничке документације	Обрада, вежбање
45.	Израда техничке документације	Обрада, вежбање
46.	Израда техничке документације	Обрада, вежбање
47.	Обележавање на материјалу	Обрада, вежбање
48.	Обележавање на материјалу	Обрада, вежбање
49.	Обрада материјала	Обрада, вежбање

50.	Обрада материјала	Обрада, вежбање
51.	Састављање делова	Обрада, вежбање
52.	Састављање делова	Обрада, вежбање
53.	Састављање делова	Обрада, вежбање
54.	Састављање делова	Обрада, вежбање
55.	Пуштање у рад и тестирање	Обрада, вежбање
56.	Пуштање у рад и тестирање	Обрада, вежбање
57.	Пуштање у рад и тестирање	Обрада, вежбање
58.	Пуштање у рад и тестирање	Обрада, вежбање
59.	Дорада модела и тестирање.	Обрада, вежбање
60.	Дорада модела и тестирање.	Обрада, вежбање
61.	Дорада модела и тестирање.	Обрада, вежбање
62.	Дорада модела и тестирање.	Обрада, вежбање
63.	Дорада модела и тестирање.	Обрада, вежбање
64.	Дорада модела и тестирање.	Обрада, вежбање
65.	Дорада модела и тестирање.	Обрада, вежбање
66.	Дорада модела и тестирање.	Обрада, вежбање
67.	Дорада модела и тестирање.	Вежбање
68.	Дорада модела и тестирање.	Вежбање
69.	Дорада модела и тестирање.	Вежбање
70.	Анализа постигнутих резултата на такмичењима.	Обрада
71.	Побољшања на моделима за постизање бољих резултата на такмичењима.	Обрада, вежбање
72.	Побољшања на моделима за постизање бољих резултата на такмичењима.	Обрада, вежбање

АВИО МОДЕЛАРСКА СЕКЦИЈА:

1.	Упознавање ученика са радом секције	Обрада
2.	Увод у информатику. Основни појмови	Обрада
3.	Основе авио моделарства	Обрада, вежбање
4.	Предлог идеје	Обрада, вежбање
5.	Израда скице модела авиона	Обрада, вежбање
6.	Израда скице модела авиона	Обрада, вежбање
7.	Израда техничке документације	Обрада, вежбање
8.	Израда техничке документације	Обрада, вежбање
9.	Израда техничке документације	Обрада, вежбање
10.	Израда техничке документације	Обрада, вежбање
11.	Обележавање на материјалу	Обрада, вежбање
12.	Обележавање на материјалу	Обрада, вежбање
13.	Обрада материјала	Обрада, вежбање
14.	Обрада материјала	Обрада, вежбање
15.	Састављање делова	Обрада, вежбање
16.	Састављање делова	Обрада, вежбање
17.	Састављање делова	Обрада, вежбање
18.	Састављање делова	Обрада, вежбање
19.	Пуштање у рад и тестирање модела авиона	Обрада, вежбање
20.	Пуштање у рад и тестирање модела авиона	Обрада, вежбање
21.	Пуштање у рад и тестирање модела авиона	Обрада, вежбање
22.	Пуштање у рад и тестирање модела авиона	Обрада, вежбање
23.	Дорада модела и тестирање. Пуштање авиона	Обрада, вежбање

24.	Дорада модела и тестирање. Пуштање авиона	Обрада, вежбање
25.	Дорада модела и тестирање. Пуштање авиона	Обрада, вежбање

26.	Дорада модела и тестирање. Пуштање авиона	Обрада, вежбање
27.	Дорада модела и тестирање. Пуштање авиона	Обрада, вежбање
28.	Дорада модела и тестирање. Пуштање авиона	Обрада, вежбање
29.	Дорада модела и тестирање. Пуштање авиона	Обрада, вежбање
30.	Дорада модела и тестирање. Пуштање авиона	Обрада, вежбање
31.	Дорада модела и тестирање. Пуштање авиона	Вежбање
32.	Дорада модела и тестирање. Пуштање авиона	Вежбање
33.	Дорада модела и тестирање. Пуштање авиона	Вежбање
34.	Анализа постигнутих резултата на такмичењима.	Обрада
35.	Побољшања на моделима за постизање бољих резултата на такмичењима.	Обрада, вежбање
36.	Побољшања на моделима за постизање бољих резултата на такмичењима.	Обрада, вежбање

	АВИО МОДЕЛАРСКА СЕКЦИЈА :		
1.	Упознавање ученика са радом секције	Обрада	
2.	Увод у информатику. Основни појмови		
3.	Основе авио моделарства	Обрада, вежбање	
4.	Предлог идеје		
5 - 6.	Израда скице модела авиона		
7-10.	Израда техничке документације		
11-12.	Обележавање на материјалу		
13-14.	Обрада материјала		
15-18.	Састављање делова		
19-22.	Пуштање у рад и тестирање модела авиона		
23-33.	Дорада модела и тестирање. Пуштање авиона		Вежбање
34.	Анализа постигнутих резултата на такмичењима.		Обрада
35.	Побољшања на моделима за постизање бољих резултата на такмичењима.	Обрада, вежбање	
36.	Побољшања на моделима за постизање бољих резултата на такмичењима.	Обрада, вежбање	

РУЧНИ РАДОВИ СЕКЦИЈА:

109.	Упознавање ученика са радом секције	Обрада
110.	Упознавање ученика са материјалима и прибором за израду ручних радова	Обрада
111.	Појам таписерије. Постављање платна за израду таписерија	Обрада, вежбање
112.	Постављање платна за израду таписерија	Вежбање
113.	Израда таписерија	Вежбање

114	Израда таписерија	Вежбање
115	Израда таписерија	Вежбање
116	Израда таписерија	Вежбање
117	Израда таписерија	Вежбање
118	Израда таписерија	Вежбање

119	Израда таписерија	Вежбање
120	Израда таписерија	Вежбање
121	Појам декупажа. Потребан материјал и технике израде предмета	Обрада
122	Технике израде предмета	Обрада, вежбање
123	Израда предмета техником декупажа	Вежбање
124	Израда предмета техником декупажа	Вежбање
125	Израда предмета техником декупажа	Вежбање
126	Израда предмета техником декупажа	Вежбање
127	Израда предмета техником декупажа	Вежбање
128	Израда предмета техником декупажа	Вежбање
129	Појам квилинга. Потребан материјал и технике израде предмета	Обрада, вежбање
130	Израда предмета техником квилинга	Вежбање
131	Израда предмета техником квилинга	Вежбање
132	Израда предмета техником квилинга	Вежбање
133	Израда предмета техником квилинга	Вежбање
134	Израда предмета техником квилинга	Вежбање
135	Појам веза. Врсте веза и потребан материјал.	Обрада, вежбање
136	Израда предмета техником веза	Вежбање
137	Израда предмета техником веза	Вежбање
138	Израда предмета техником веза	Вежбање
139	Израда предмета техником веза	Вежбање
140	Израда предмета техником веза	Вежбање
141	Припрема за изложбу	Обрада
142	Припрема за изложбу	Обрада
143	Изложба у школи	Вежбање
144	Анализа постигнутих резултата	Систематизација

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ
ЦИЉ	Циљ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.
РАЗРЕД	седми
ГОДИШЊ И ФОНД ЧАСОВА	108 часова

ОБЛАСТ/ НАСТАВНА ТЕМА	ИСХОДИ по завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	САДРЖАЈ И
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	-примени комплекс простих опште припремних вежби одговарајућег обима и интензитета у самосталном вежбању - сврсисходно користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим ситуацијама; - упоређује и анализира сопствене резултате	Основни садржаји Вежба за развој снаге. Вежбе за развој гинкности. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.

<p>МОТОР ИЧКЕ ВЕШТ ИНЕ, СПОР ТИ СПОР ТСКЕ ДИСЦ ИПЛИ НЕ</p>	<p>АТЛЕТИКА</p>	<p>са тестирања уз помоћ наставника са вредностима засвојузраст;</p> <p>- примени достигнути нивоусвојенетехнике кретања у игри, спорту и свакодневномживоту;</p> <p>- примени атлетске дисциплине ускладу са правилима;</p> <p>- развија своје моторичке способностиприменом вежбања изатлетике;</p>	<p>Обавезни садржаји</p> <p>Техника спринтерског трчања. Истрајно трчање - припрема за крос.Техника штафетног трчања Скок удаљ. Бапања кугле.Скок увис. Бацање "вортекс-а"</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Скок увис (леђна техника).Тробој.</p>
---	------------------------	---	---

	<p>СПОРТСКА ГИМНАСТ КА</p>	<p>- одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротацијетела;</p> <p>- примени вежбања из гимнастикеза развој моторичкихспособностн;</p>	<p>Основни садржаји</p> <p>Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе: Вежбе на тлу. Прескоци и скокови. Вежбе у упору. Грета. Гимнастички полигон.</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби</p>
--	---	--	---

<p>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - вреднује утицај примењених вежби на организам; - процени ниво сопствене дневне физичке активности ; - користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности; - процени последице недовољне физичке активности; - примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; - примени и поштује правила и начине ускладе са етичким нормама; - примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима; - решава конфликти на друштвено прихватљив начин ; - пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и 	<p>Основни садржаји</p> <p>Основна подела вежби. Функција скелетно-мишићног система. Основна правила одбојке. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Облици насиља у физичком васпитању и спорту. Навијање, победа, пораз, решавање спорних ситуација. Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта. Вежбање у функцији снагажења у ванредним ситуацијама. Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе. Повезаност физичког вежбања и естетике. Породица и вежбање. Планирање вежбања.</p>
---	--	---

Р. бр. наставне теме	НАСТАВНЕ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ	стандарди	број часова по теми	број часова	
				обраде	осталих типова
1.	Антропометријска мерења	ФБ.1.3.1, ФВ.1.3.2. ФВ.1.3.3., ФВ.1.3.4.	8	/	8
2.	Атлетика	ФВ1.1.3.,ФВ1.1.4., ФВ1.1.5,ФВ1.1.6., ФВ1.1.7.,ФВ1.1.8., ФВ1.1.9.,ФВ1.1.10.,	12	2	10
3.	Спортска гимнастика	ФВ 1.1.11., ФВ1.1.12., ФВ 1.1.13., ФВ1.1.17., ФВ 1.1.19., ФВ 2.1.9.,	21	6	15
4.	Основе тимских и спортских игара са лоптом	ФВ.1.1.1.,ФВ.1.1.2. ФВ.1.2.4.,ФВ.1.3.3. ФВ.1.3.4.,ФВ.2.1.1. ФВ.2.1.2., ФВ.3.1.1. ФВ.3.1.2.	48	20	28
5.	Плес и ритмика	ФВ1.1.10.,ФВ1.1.21. ФВ1.1.22.,ФВ1.2.22.	6	3	3
6.	Здравствено васпитање		4	4	/
7.	Други тип часа (уводни час...)		3	1	2
8.	Полигони, физичке способности		6	2	4
укупно :			108	38	70
		ФВ 2.1.11., ФВ 2.1.17.			

Кључни појмови садржаја: физичко вежбање, плес, одбојка, здравље, васпитање.

			6.Врсте вежби. игара и спортаса њиховим утицајем на здравље	Обучавање	
	3.		7.Техника штафетног трчања	Обучавање	
			8.Техника штафетног трчања	Увежбавање	
		Рукомет	9.Распоред играча и правила игре	Обучавање	
	4.		10.Зонска одбрана 5:1 и 6:0	Обучавање	
		Атлетика	11.Скок у вис –леђна техника	Обучавање	
X	5.	Рукомет	12.Скок у вис –леђна техника	Увежбавање	2.1.1
			13. Диригована игра на два гола	Увежбавање	2.1.2
			14. Игра уз примену правила	Увежбавање	1.1.5
		Атлетика	15.Скок у даљ увинућем	Обучавањем	1.1.7
	6.		16.Скок у даљ увинућем- мерењем	Увежбавање	2.1.4
		Кошарка	17.Распоред играча и правила игре	Обучавањем	2.1.5
		Иницијално мерење	18. Телесна висина и маса, претклон у седу	Мерење	
	7.		19. Лежање исед	Мерење	
			20.Чунасто трчање 4*10	Мерење	1.1.1
			21. Шатл ран	Мерење	1.2.1
	8.		22. Издржај узгибу	Мерење	1.3.1
			23. Скок у даљ	Мерење	1.3.2
					1.3.1

XI		Одбојка	24. Техника одбијања лоптепрстима	Обучавање	1.3.4
			25. Техника потискивањем лопте прстима ичекићем	Обучавање	
			26. Наизменично одбијање лопте	Обучавање	1.1.1 1.1.11

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА из ФИЗИЧКОГ И ЗДРАВСТВЕНОГ ВАСПИТАЊА ВАСПИТАЊА за СЕДМИ РАЗРЕД

М	РН	НАСТАВНА ОБЛАСТ	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ(број часа и назив наставних јединица)	ТИП ЧАСОВА	СТАНДАРДИ
IX	1.	Атлетика	1.Упознавање ученика са планом и програмом		1.1.3 1.1.4 1.1.24 1.2.1 1.3.1 2.1.3
			2.Техника истрајног трчања	Обучавање	2.2.2 3.1.3
			3.Техника спринтерског трчања	Обучавање	
	2.		4.Техника спринтерског трчања	Увржбавање	
				5.Техника трчања у кривини	Обучавање

			прстима и чекићем		1.1.12 2.1.10
		Гимнастика	27.Прескоци- (згрчка и разношка)	Обучавање	3.1.20 3.1.21
	10.		28. Прескоци- (згрчка и разношка)	Обучавање	
			29. Прескоци- (згрчка и разношка)	Увежбавање	
	11.	Одбојка	30.Техника школског сервиса	Увежбавање	
			31.Техника тенис сервиса	Увежбавање	
			32.Сервиси и техника одигравања лоптом	Увежбавање	
			33.Провера усвојених техника	Провера	
	12.	Гимнастика	34.Гло-колутови	Обучавање	1.1.11 2.1.9 2.2.1 2.2.3
			35.Гло-колутови	Утврђивање	
XII			36.Гло прамет странце-звезда	Обучавање	
	13.		37. Гло прамет странце-звезда	Утврђивање	
			38.Гло-краћи састав	Обучавање	1.1.11
			39.Гло-краћи састав	Утврђивање	1.1.25 1.3.3 1.2.4 1.3.1 2.1.9 1.1.13 2.1.11
	14.		40.Гло-краћи састав	Провера	
			41.Греда-наскоци, саскоци, поскоци	Обучавање	
			42.Греда-окрети,вага, краћисастав	Обучавање	
	15.	Ритмика	43.Ритмички окрети са лоптом	Обучавање	

			44.Ритмички скокови са лоптом	Обучавање	
		Одбојка	45.Одбијање	Обучавање	
			лопте у разним правцима		
	16.			Обучавање	
			47.Сервис и пријем	Обучавање	1.1.1 1.1.2
I			48.Сервис и хватање ниских лопти (сување)	Обучавање	2.1.1 2.1.2
	17.		49.Техника блокирања	Обучавање	2.1.22 2.1.23
			50.Техника смечирања	Обучавање	
			51.Смечирање и блокирање	Обучавање	
	18.		52.Распоред играча у одбрани	Обучавање	
			53.Игра уз примену правила	Увежбавање	
			54.Игра уз примену правила	Увежбавање	
II	19.	Атлетика	55.Техника штафетног трчања	Увежбавање	1.1.3 1.1.4 1.1.1
			56.Истрајно трчање	Увежбавање	1.2.1 1.3.1
			57.Истрајно трчање	Увежбавање	2.1.1 2.1.3
	20.		58.Скок у вис леђна техника	Увежбавање	2.1.5 2.1.8
			59.Скок у вис- мерење	Провера	
		Кошарка	60.Распоред играча и правила игре	Увежбавање	
III	21.		61. Зонска одбрана2:2:1	Обучавање	
			62. Игра на један кош-блокаде	Увежбавање	
			63. Игра уз промену правила.	Увежбавање	1.2.1 1.2.2
	22.	Плесови	64.Валцер и енглески валцер	Обучавање	1.3.1 1.3.4
			65. Валцер и енглески валцер	Увежбавање	1.1.24 2.1.22
			66.Ча ча ча	Обучавање	2.23
	23.		67.Ча ча ча	Увежбавање	3.1.21

			68. Дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама;	Обучавање	2.1.23
			69. Тло прамет странце-звезда	Увежбавање	
	24.		70. Тло-колутови	Увежбавање	
			71. Тло- колутови	Провера	
			72.Тло-став на шакама	Обучавање	
IV	25.	Гимнастика	73.Елементи гинастике	Провера	1.1.11 2.1.9
			74. Корисни и штетни додатци исхрани	Утврђивање	2.2.1 2.2.3 1.1.11
			75. Користи здраве намирнице у исхрани	Обучавање	1.1.12 2.1.10 3.1.20 3.1.2
	26.		76. Тло прамет странце-звезда	Утврђивање	1.1.11
			77 .Тло-краћи састав	Обучавање	
			78.Тло-прекопит	Обучавање	
	27.		79. Тло- прекопит	Утврђивање	
			80.Истрајно трчање	Утврђивање	
			81.Кошаркашки двокорак	обучавање	1.1.1 1.2.1
	28.		82.Кошаркашки двокорак	увежбавање	1.2.3 1.2.5
			83.Кошаркашки двокорак	увежбавање	2.1.1 2.2.1
V			84.Скок шут	обучавање	2.2.2
	29.		85.Скок шут	увежбавање	2.2.3
			86.Заустављање и пивотирање	обучавање	2.1.1 2.1.2
			87.Заустављање и пивотирање	увежбавање	
	30.		88.Одбрана човек на човека	обучавање	
			89.Зонска одбрана 3:2	обучавање	
			90.Зонска одбрана 2:2:1	обучавање	
	31.		91.Кошаркашки двокорак	обучавање	

			92.Кошаркашки двокорак	увежбавање	
			93.Кошаркашки двокорак	увежбавање	
VI	32.		94.Скок шут	обучавање	
			95.Скок шут	увежбавање	
		Рукомет	96. Елементи и техника одбране основни став, бочна кретања, одбрана 6:0, 5:1	обучавање	1.1.1 2.1.1 2.1.2 1.3.4 2.1.1 2.1.2 3.1.1
	33.		97.Елементи и техника одбране основни став, бочна кретања, одбрана 6:0, 5:1	увежбавање	
			98.Варијанте одбране 6:0, 5:1, прелазак у напад, правила игре	обучавање	
			99. Рукомет: варијанте одбране 6:0, 5:1, прелазак у напад, правила игре	увежбавање	
	34.	Иницијално мерење	100. Чунасто трчање 4*10	мерење	1.3.1 1.3.2
			101. Шатл ран	мерење	
		Полигон	102.Полигон свестраности	Обучавање	1.1.12 2.1.10
	35.		103. Полигон свестраности	Обучавање	3.1.20 3.1.21
			104.Полигон свестраности	Увежбавање	
			105.Полигон свестраности	Увежбавање	
VII	36.		106. Провера усвојених техника	Провера	
			107. Провера усвојених техника	провера	
			108. Провера усвојених техника	провера	

ТУМАЧЕЊЕ ОБРАЗОВНИХ СТАНДАРДА ЗА 7. РАЗРЕД ПО НИВОИМА И ОБЛАСТИМА

ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
<p>СПОРТСКЕ ИГРЕ игра спортску игру примењујући основну технику, неопходна правила и сарађује са члановима екипе изражавајући сопствену личност уз поштовање других зна функцију спортске игре, основне појмове, неопходна правила, основне принцип тренинга и пружа прву помоћ</p>	<p>СПОРТСКЕ ИГРЕ игра спортску игру примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга</p>	<p>СПОРТСКЕ ИГРЕ СПОРТСКЕ ИГРЕ 1.1.1. игра спортску игру примењујући сложене елементе технике, испуњавајући и тактичке задатке, учествује у организацији утакмице и суди на утакмицама 3.1.2. зна тактику игре, систем такмичења, начин организовања утакмице и суди</p>
<p>АТЛЕТИКА 1.1.3 правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дугестазе и мери резултат зна терминологију, значај трчања, основе тренинга и пружа прву помоћ зна правилно да скаче удаљ згрчком варијантом технике и мери дужину скока 1.1.6 зна терминологију, основе тренинга и пружа</p>	<p>АТЛЕТИКА зна функцију и значај спортске игре, већи број правила, принципе и утицај тренинга правилно изводи варијанту технике штафетног трчања зна правилно да скаче удаљ варијантом технике у винуће 2.1.5 зна правилно да скаче у вислећном варијантом технике</p>	

<p>прву помоћ зна правилно да скаче увис варијантом техникемаказице зна терминологију, основе тренинга и пружа прву помоћ правилно бацакуглу из места и мери дужинухиц зна правила за такмичење, сигурносна правила, влада терминологијом, основама тренинга и пружа прву помоћ</p>	<p>2.1.6. правилно бацакуглу леђном варијантомтехнике 2.1.7 зна правила за такмичење 2.1.8. учествује на такмичењу у једној атлетској дисциплини</p>	
<p>ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ 1.1.11. ученик/ученица правилно изводи вежбе на тлу ученик/ученица правилно изводипрескоке ученик/ученица изводи вежбе и комбинације вежби нагреди</p>	<p>ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ 2.1.9 ученик/ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежбе на тлу ученик/ученица правилно изводизгрчку ученик/ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежби нагреди 2.1.16 ученик/ученица правилно изводи вежбе и комбинације вежби на вратилу</p>	
<p>ВЕЖБЕ ОБЛИКОВАЊА 1.1.24. правилно изводи најмање један комплекс вежби обликовања и приказује вежбе за поједине деловетела 1.1.25 зна утицај и значај вежби обликовања за организам, познаје поделу вежби обликовања и њихову терминологију, и функцију појединих вежби укомплексу</p>	<p>ВЕЖБЕ ОБЛИКОВАЊА Правилно изводи и показује више комплекса вежби обликовања без и са реквизитима Зна принципе састављања комплексавежби обликовања без и са реквизитима</p>	
<p>ЗНАЊА О ФИЗИЧКОМ ВЕЖБАЊУ И ФИЗИЧКОМ ВАСПИТАЊУ</p>	<p>ЗНАЊА О ФИЗИЧКОМ ВЕЖБАЊУ И ФИЗИЧКОМ ВАСПИТАЊУ</p>	
<p>ЗНАЊА О ФИЗИЧКОМ ВЕЖБАЊУ 1.2.1 Знасмисао физичког васпитања</p>	<p>терминологију основетренинга да дозира оптерећења токомвежбања</p>	

1.2.2	Зна утицај физичког вежбања		
1.2.3	Зна основне појмове везане за физичко вежбање		
1.2.4	Зна безбедност током вежбања		
1.2.5.	Зна основна правила спортских игара		
ВРЕДНОВАЊЕ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА Испољава позитиван став према физичком вежбању и свакодневном животу Испољава заинтересованост за физичким вежбањем Доказује се кроз физичко вежбање Испољава позитиван став према сарадњи са другима у реализацији различитих задатака			

СЕКЦИЈА - АТЛЕТИКА

Циљ наставе физичког васпитања је задовољење основних биопсихо-социјалних потреба ученика у области физичке културе, формирање правилног схватања и односа према физичкој култури и трајно подстицање ученика да те активности уграде у свакодневни живот и културу живљења.

Задаци наставе физичког васпитања су да се:

Квалитативно и квантитативно пробуди спортско-моторичко образовање, развој физичке способности ученика (снаге, брзине, издржљивости, гipкости), оспособи ученик за самосталан рад и самоконтролу у одржању физичке кондиције, јачању здравља и нези тела, створе услови у којима ученик доживљава радост слободног ангажовања у спортским и рекреативним активностима, прошире знања која доприносе објективном сагледавању вредности физичке културе, развоју хигијенске и друге културне навике за очување и јачање здравља ученика. Решавати задатке физичког васпитања значи образовати ученике кроз процес физичког васпитања, при чему методика физичког васпитања представља кључ за више или мање успешан рад.

Планирани фонд часова:

Годишњи фонд часова	36
У току првог полугодишта	18
У току другог полугодишта	18
За обраду новог градива	17
за друге типове часова	29

	Редни Број часа	Наставна јединица	Тип часа	СТАНДАРДИ
IX	1	Уводни час, упознавање са планом и програмом, договор о опреми	обучавање	1.3.2
	2	Техника ходања и трчања, истрајно трчање	обучавање	1.3.1 1.1.3
	3	Техника ходања и трчања, истрајно трчање		
	4	Техника ниског и високог старта, полазак и први кораци	обучавање	
X	5	Техника ниског и високог старта, полазак и први кораци	увежбавање	1.1.3 1.1.4
	6	Техника ходања и трчања, истрајно трчање	увежбавање	1.2.1
	7	Технике трчања, припрема за крос, тактика	обучавање	
	8	Крос, разредно такмичење		
XI	9	Вежбе снаге, развој брзине и окретности, техника трчања на кратке стазе	обучавање	1.1.3 1.3.4 2.1.7
	10	Вежбе снаге, развој брзине и окретности, техника трчања на кратке стазе	обучавање	2.1.8
	11	Вежбе снаге, развој брзине и окретности, техника трчања на кратке стазе	увежбавање	
	12	Вежбе снаге, рад на развоју брзине и окретности, скок у даљ	обучавање	
XII	13	Вежбе снаге, рад на развоју брзине и окретности, скок у даљ	обучавање	1.1.3 1.1.5 1.1.24
	14	Вежбе снаге, рад на развоју брзине и окретности, скок у даљ	обучавање	2.1.4
	15	Вежбе снаге, рад на развоју брзине и окретности, скок у даљ	увежбавање	
	16	Вежбе снаге, рад на развоју брзине и окретности, скок у даљ	увежбавање	
	17	Такмичења-полигон	провера	2.1.8
	18	Такмичења-полигон	провера	
I I I	19	Вежбе снаге, развој брзине и окретности, техника трчања на кратке стазе	увежбавање	1.1.10
	20	Техника трчања на кратке стазе, техника предаје штафете	обучавање	2.1.3
	21	Техника трчања на кратке стазе, техника предаје штафете	обучавање	2.1.3
	22	Техника трчања на кратке стазе, техника предаје штафете	увежбавање	2.1.7

III	23	Понављање елемената технике, вежбе снаге	увежбавање	2.2.3
	24	Понављање елемената технике, вежбе снаге		2.1.22 1.1.9
	25	Вежбе снаге, бацање кугле	обучавање	1.2.4
	26	Вежбе снаге, бацање кугле	обучавање	1.3.4
	27	Вежбе снаге, рад на развоју брзине и окретности	увежбавање	
IV	28	Вежбе снаге, рад на развоју брзине и окретности, скок у вис	обучавање	1.1.7
	29	Вежбе снаге, рад на развоју брзине и окретности, скок у вис	обучавање	1.1.8 1.2.5 2.1.8 2.1.7
	30	Вежбе снаге, рад на развоју брзине и окретности, скок у вис	увежбавање	2.1.5
	31	Вежбе снаге, рад на развоју брзине и окретности	увежбавање	
V	32	Такмичења	увежбавање	
	33	Такмичења	увежбавање	2.1.23
	34	Такмичења	увежбавање	2.1.7
	35	Провера знања-полигон	провера	1.3.1
VI	36	Провера знања-полигон	провера	1.3.1

СЕКЦИЈА - КОШАРКА				
IX	1.	К о ш а р к а	Упознавање ученика са планом и прог. рада	1.1.1 1.2.1 1.2.3
	2.		Основни став	обучавање
	3.		Основни став	увежбавање
	4.		Техника додавања лопте у месту и кретању	обучавање
X	5.	К о ш а р к а	Техника додавања лопте у месту и кретању	1.1.1 1.2.1
	6.		Техника додавања лопте у месту и кретању	увежбавање
	7.		Техника вођења лопте у месту и кретању	обучавање
	8.		Техника вођења лопте у месту и кретању	увежбавање
XI	9.	К о ш а р к а	Техника вођења лопте у месту и кретању	1.1.1 1.2.1 1.2.3
	10.		Техника вођења лопте у месту и кретању	увежбавање
	11.		Технике кошаркашких дриблинга	обучавање

	12.		Технике кошаркашких дриблинга	увежбавање	
XII	13.	К о ш а р к а	Технике кошаркашких дриблинга	увежбавање	1.1.1
	14.		Технике кошаркашких дриблинга	увежбавање	1.2.1
	15.		Кошаркашки двокорак	обучавање	1.2.3
	16.		Кошаркашки двокорак	увежбавање	1.2.5
I	17.		Кошаркашки двокорак	увежбавање	2.1.1

	18.		Скок шут	обучавање	1.2.1
II	19.	К о ш а р к а	Скок шут	увежбавање	1.2.3
	20.		Заустављање и пивотирање	обучавање	1.2.5
	21.		Заустављање и пивотирање	увежбавање	2.1.1
III	22.	К о ш а р к а	Одбрана човек на човека	обучавање	2.2.1
	23.		Зонска одбрана 3:2	обучавање	2.2.2
	24.		Зонска одбрана 2:2:1	обучавање	2.2.3
	25.		Контра напад	обучавање	2.1.1
IV	26.	К о ш а р к а	Контра напад	увежбавање	2.1.2
	27.		Игра 3 на 3	обучавање	2.2.1
	28.		Игра уз примену правила	обучавање	2.2.2
V	29.	К о ш а р к а	Игра уз примену правила	увежбавање	2.2.3
	30.		Игра уз примену правила	увежбавање	2.1.1
	31.		Игра уз примену правила	Увежбавање	2.1.2
	32.		Игра уз примену правила	Увежбавање	
	33.		Игра уз примену правила	увежбавање	2.1.1
	34.	К о ш а р к	Игра уз примену правила	увежбавање	2.1.2 1.3.1 1.3.4
	35.		Игра уз примену правила	увежбавање	
	35.		Игра уз примену правила	увежбавање	
	36.		Игра уз примену правила	увежбавање	
	35.		Игра уз примену правила	увежбавање	
	35.		Игра уз примену правила	увежбавање	
	36.		Игра уз примену правила	увежбавање	
	36.		Игра уз примену правила	увежбавање	

Месеци	Редни Број часа	СЕКЦИЈА - ОДБОЈКА	Тип часа	СТАНДАРДИ
IX	1	Уводни час. Упознавање ученика са планом и програмом, договором раду и опреми за рад начасовима	обучавање	1.2.1 1.2.3 1.3.1
	2	Техника-одбијање лопте прстима	обучавање	1.1.1
	3	Техника- одбијање лопте прстима	увежбавање	
	4	Техника – одбијање лопте чекићем	обучавање	
X	5	Техника – одбијање лопте чекићем	увежбавање	1.1.1
	6	Техника – варијанте одбијања лопте прстима и чекићем	обучавање	1.1.2 1.2.3 1.2.4
	7	Техника – варијанте одбијања лопте прстима и чекићем	увежбавање	1.3.4
	8	Техника – одбијање лопте чекићем једне руке	обучавање	
XI	9	Техника – одбијање лопте чекићем једне руке	увежбавање	1.1.1 1.1.2
	10	Техника – школски сервис	обучавање	1.2.3.
	11	Техника – школски сервис	увежбавање	2.2.1
	12	Техника–увежбавање научених елемената, правила игре	увежбавање	2.2.2 2.1.23
XII	13	Техника – тенис сервис, смеч, блок	обучавање	1.1.1
	14	Техника – тенис сервис, смеч, блок	увежбавање	1.1.2
	15	Техника – тенис сервис, смеч, блок	увежбавање	2.1.21
	16	Провера знања	провера	2.2.1
I	17	Закључивање полугодишње оцена	провера	2.1.1.
	18	Понављање елемената технике, правила игре	увежбавање	1.1.2
	19	Понављање елемената технике, правила игре	увежбавање	
II	20	Тактика – систем игре и тактика, правила игре	обучавање	1.1.1 2.1.1
	21	Тактика – систем игре и тактика, правила игре	увежбавање	2.1.2 1.3.4
	22	Понављање елемената технике, правила игре	увежбавање	
	23	Понављање елемената технике, правила игре	увежбавање	
III	24	Техника – дизање и смечирање	обучавање	2.1.1
	25	Техника – дизање и смечирање	обучавање	2.1.2
	26	Техника , Тактика – игра	обучавање	1.3.3
	27	Техника , Тактика – игра	обучавање	1.3.4
IV	28	Техника , Тактика – игра	увежбавање	2.1.1
	29	Техника , Тактика – игра	увежбавање	2.1.2
	30	Техника , Тактика – игра	увежбавање	3.1.1
	31	Техника , Тактика – игра	увежбавање	
V	32	Техника , Тактика – игра	увежбавање	2.1.1

	33	Техника , Тактика – игра	увежбавање	2.1.2
	34	Техника , Тактика – игра	увежбавање	3.1.1
	35	Провера знања	провера	1.3.2
VI	36	Закључивање оцена	провера	1.3.2
Месеци	Редни Број часа	СЕКЦИЈА - РУКОМЕТ	Тип часа	СТАНДАРДИ
IX	1.	Уводни час , упознавање са планом и програмом , договор о опреми	обучавање	1.2.1 1.2.3
	2.	техника држања, хватања и давања лопте у месту и кретање	обучавање	1.3.1 1.1.1
	3.	техника држања, хватања и давања лопте у месту и кретање	увежбавање	
	4.	техника вођења лопте, хватања и давања лопте у месту и кретање	обучавање	
X	5.	техника вођења лопте, хватања и давања лопте у месту и кретању	увежбавање	1.1.1. 1.1.2
	6.	техника хватања и додавања лопте у паровима и тројкама	обучавање	1.2.3 1.2.4
	7.	техника хватања и додавања лопте у паровима и тројкама	увежбавање	1.34
	8.	техника шутирања на гол, основна правила игре	обучавање	
XI	9.	техника шутирања на гол, основна правила игре	увежбавање	1.1.1 1.1.2
	10.	техника трокорака са шутирањем на гол, правила игре	обучавање	1.2.3 2.2.1
	11.	техника трокорака са шутирањем на гол, правила игре	увежбавање	2.1.22
	12.	техника трокорака, скок шута на гол, правила игре	обучавање	
XII	13.	техника трокорака, скок шута на гол, правила игре	увежбавање	1.1.1 1.12
	14.	понављање елемената технике	увежбавање	2.121
	15.	штафетне игре уз примену елемената рукомета	обучавање	2.2.1
	16.	ПРОВЕРА ЗНАЊА	провера	
I	17.	Закључивање полугодишњих оцена	провера	2.1.1 1.12
	18.	понављање елемената технике		
II	19.	елеменати и техника одбране основни став, бочна кретања, одбрана 6:0, 5:1	обучавање	1.1.1 2.1.1 2.1.2
	20.	елеменати и техника одбране основни став, бочна кретања, одбрана 6:0, 5:1	увежбавање	1.3.4 2.1.1 2.1.2
	21.	варијанте одбране 6:0, 5:1, прелазак у напад, правила игре	обучавање	3.1.1

	22.	Рукомет: варијанте одбране 6:0, 5:1, прелазак у напад, правила игре	увежбавање	
III	23.	организација и варијанте напада, правила игре	Обучавање	
	24.	организација и варијанте напада, правила игре	увежбавање	
	25.	организација и варијанте напада, правила игре	обучавање	
	26.	организација и варијанте напада, правила игре	увежбавање	
	27.	организација игре, правила	обучавање	
IV	28.	организација игре, правила	обучавање	2.1.1
	29.	Техника, ИГРА	увежбавање	2.1.2
	30.	Техника, ИГРА	увежбавање	3.1.1
	31.	Техника, ИГРА	увежбавање	1.3.2
V	32.	Техника, ИГРА	увежбавање	1.3.2
	33.	Техника, ИГРА	увежбавање	2.1.2
	34.	Техника, ИГРА	увежбавање	
	35.	Рукомет провера знања	провера	
VI	36.	Закључивање оцена	провера	

ПЛАНИНАРСКА СЕКЦИЈА - ЖИВОТ У ПРИРОДИ

Циљеви планинарске секције:

- **Очувати здраву популацију младих**
- Развијати еколошку свест, подстицати млађе генерације да што више времена проводе у природи
- Допринети напретку природних знања и наука.
- Увести похвале вођења здравог начина живота, бавећи се планинарењем, преносити спортски дух на млађе генерације.

Задаци планинарске секције:

- Повратак природи и квалитетном начину живота. Развијати екологију организма
- Упознавати и истраживати околину у којој живиш као и шире окружење у својој земљи (флору, фауну, гљиве, геолошке и морфолошке особине планине, историјске догађаје, обичаје и традицију)
- Сналажење на различитим теренима кроз оријентациону едукацију
- Развијати различите вештине кретања у природи, развијати љубав и непосредан контакт према природи, која оплемењује и обогаћује човека
- Упознавање са биљкама које су под заштитом, отровним биљкама као и са алергијским биљкама (амброзија)
- Обучити ученике да се самостално крећу, сналазе и опстају у природи, кроз организоване кампове и таборовања
- Применасамониклејестивеприродеу свомјеловнику
- Применити прву помоћ у природи
- Стицати и уграђивати навике да се што више времена проводи у природи као и физичке активности

ЗНАЧАЈ ПЛАНИНАРСКЕ СЕКЦИЈЕ

Планинарски покрет је сродан покрету заштите животне средине који их обједињује. Планинарство је значајан део физичке културе и у најширем смислу опште културе човека.

Планинарство је специфичан спорт где се савлађује простор , постижу се циљеви изражени физичким мерама. Млади су пуни енергије коју треба усмерити и трошити, не треба им дозволити празан ход и расипање. За планинарство се каже да је васпитач воље и енергије у човеку. Стално треба имати на уму да је планинарство здрав спорт, да је планина дивна у свој својој лепоти, али да је, исто тако, и ђудљива: не „воли“ оне који су неспремни или се нису припремали за сусрет с њом, у било ком смислу, тим више што у једном дану могу доживети сва 4 годишња доба! А њих треба чекати припремљен и опремљен.

Здравствено хигијенски значај

ВОЂЕЊЕ ЗДРАВОГ ЖИВОТА – примена вежби опуштања, релаксација, рекреација у природи.

Превентива против савремених болести цивилизације које се манифестују неурозама, градском буком, загађивањем ваздуха, брзи темпо живота, лоша исхрана...

Спортско рекреативни значај

Савлађујући различите природне препреке (дужина пута, успони, изненадне потешкоће и елементарне непогоде), човекова воља често је стављена пред стварно искушење и испит упорности и истрајности.

Психофизичка спремност, воља, кондиција , издржљивост, упорност , координација покрета, осећај за равнотежу и владање телом, процена околности.

Јачају се физичке, а самим тим и психичке способности,: воља, одлучност, смелост, самоодрицање, самопожртвовање, упорност, самопоуздање засновано на правилној процени властите снаге и насталих тешкоћа.

Психо социјални значај

Љубав према природи и непосредан контакт са њом обогаћује и оплемењује човека.

Дружење, уживање у природи, солидарност, несобичност, али и безбедност сваког појединца је на првом месту.

ПЛАН РАДА ПЛАНИНАРСКЕ СЕКЦИЈЕ

МЕСЕЦ	АКТИВНОСТИ
Септембар	-Родитељски састанак-упознавање родитеља са радом секције -Формирање заинтересоване групе ПС и за планинарске радионице -Корелација са заинтересованим колегама 3-8 разреда за реализацију плана и програма. -Смедерево-Смедеревска јесен -Излет у околини Београда-Ада Циганлија
Октобар	-Излет у околини Београда -Врчин-Авала (преко Карагачког брда) -Припреме за такмичење из оријентиринга -Прва лига БШЛ оријентиринг (по календару БШЛ) -Изложба гљива-Дивчибаре (по календару гљиварског друштва)
Новембар	-Јесењи Распуст- излет изненађења-еколошко планинарска школа
	-Друга лига -БШЛ оријентиринг -Посета археолошком налазишту у Винчи и (пети разред)
Децембар	-Фестивал науке -Зимски излет-посета језеру у Зуцу -Родитељски састанак-анализа рада ПС са родитељима
Јануар	-Зимовање-школа скијања(7-10 дана) -Калемегдан-посета Природњачком и Војном музеју,обилазак средњовековног утврђења деспота Стефана Лазаревића(пети и шести разред)

Фебруар	-Школа оријентиринга-Планинарско друштво Победа, траје 4-5 викенда -Зимски излет Дивчибаре (дводневни излет)
Март	-Трећа лига БШЛ оријентиринг -Планинарска акција- Столови- (шести разред) -22.март међународни дан воде
Април	-7.април-Дан здравља -Излет на Кошутњак-сусрет са биљком сремуш -Изложба радова ПС у оквиру радионица -четврта лига БШЛ-оријентиринг
Мај	-Царска бара или Зобнатица -финале- лига БШЛ-оријентиринг -Ноћ музеја (заједничка акција са родитељима) -Ботаничка башта-изложба гљива
Јун	-Аранђеловац,Рисовачака пећина и аква парк Извор -Кремна-Дрвенград-Вишеград-Каменград(тродневни излет са родитељима)
Јули и Август	-Летњи камп -летовање

ТЕМЕ-Планинарке секције :

1. ЕКОЛОГИЈА
2. ФИЗИЧКА ПРИПРЕМА ПЛАНИНАРА
3. ПЛАНИНАРСКА ОРЈЕНТАЦИЈА
4. ПЛАНИНАРСКЕ ВЕШТИНЕ
5. САМОНИКЛА ЈЕСТИВА ПРИРОДА
6. ТРАДИЦИЈА И КУЛТУРА

1. ЕКОЛОГИЈА

Неопходно је развијати еколошку свест код деце , свест о заштити и очувању природе као и о здравој исхрани –здравом животу. Екологију применити и на сопствени живот-екологију организма.

Едукација деце ради заштите природе планина треба да обухвата детерминисање, препознавање, ендемичних и ретких врста, као и мутаногених примерака.

2. САМОНИКЛА ЈЕСТИВА ПРИРОДА

Упознавање са природним изворима хране, упознавање и проучавање могућности које природа пружа човеку. Природа је пуна благодети, али и претњи. Она може да буде мати, али и сурова маћеха.

3. ПЛАНИНАРСКА ОРЈЕНТАЦИЈА

Сналажење у природи уз помоћ карте и компаса, организовање такмичења која се спроводе искључиво у природи (планинарска оријентација, оријентиринг, шумарски вишебој...).

4. ФИЗИЧКА ПРИПРЕМА ПЛАНИНАРА

Подстицати кретања у природи, на различитим теренима, кроз разна такмичења (оријентација, оријентиринг, шумарски вишебој...), кроз атлетске манифестације(маратон,крос на хиподрому...) и организовањем различитих традиционалних игара у природи на лицу места.

5. ПЛАНИНАРСКЕ ВЕШТИНЕ

Неопходно је подстицати различите начине кретања у природи, савладавање нових вештина како би децу упућивали да се сами крећу-оријентишу, сналазе у природи, као и да савладају вештину преживљавања у природи.

Пешачење на различитим приступачним теренима, различитим надморским висинама и током различитих временских услова.

Пожељно је савладати кретање на вештачким стенама, сплаварење, кањонима, кретање уз

помоћ ужета, алпско и нордијско скијање, клизање...

ТРАДИЦИЈА И КУЛТУРА

Стицати знања о историјским збивањима на местима која се посећују као и историјска обележја споменицима културе. Упознавати традицију и обичаје на лицу места.

Сва предавања углавном ће се спроводити у природи, спонтано и на лицу места. Све наставне теме ће се повезивати са предметима и пратиће се градиво планирано за одређени школски узраст како би се успоставила што боља корелација, а самим тим спонтано учење вишеструко може допринети стицању знања и науке као и повезивању свих знања током школовања.

НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ ПЛАНИНАРСКЕ СЕКЦИЈЕ :

1. ЕКОЛОШКИ АСПЕКТИ САВРЕМЕНОГ ЧОВЕКА
2. ПЛАНИНАР ЧУВАР ПРИРОДЕ
3. ПОНАШАЊЕ И КРЕТАЊЕ У ПЛАНИНИ
4. ВЕШТИНЕ КРЕТАЊА НА ПЛАНИНИ
5. ОПАСНОСТИ У ПРИРОДИ
6. ПЛАНИНАРСКА ОПРЕМА – ОСНОВНА И РЕЗЕРВНА
7. ОКОЛИНА МЕСТА У КОМЕ ЖИВИМ – ФЛОРА И ФАУНА
8. ОРИЈЕНТАЦИЈА
9. КАРТЕ ЗА ОРИЈЕНТАЦИОНИ СПОРТ
10. ОРИЈЕНТИСАЊЕ КАРТЕ
11. УСТАНОВЉАВАЊЕ ПОЛОЖАЈА НА КАРТИ У ПРИРОДИ
12. ПОМОЋНИ ОРИЈЕНТИРИ
13. ФИЗИЧКА ПРИПРЕМА ПЛАНИНАРА
14. ЕМУЛГАТОРИ И АДТИВИ
15. ПРВА ПОМОЋ У ПРИРОДИ
16. ЕКОЛОГИЈА ОРГАНИЗМА
17. САМОНИКЛА ЈЕСТИВА ПРИРОДА
18. САМОНИКЛА ЈЕСТИВА ПРИРОДА – БРАЊЕ И ПРИПРЕМА
19. ЛЕКОВИТЕ БИЈКЕ – БРАЊЕ И ПРИПРЕМА
20. ЗАЧИНСКЕ БИЈКЕ
21. УГРОЖЕНА И ИСТРЕБЉЕНА ВРСТА БИЈКА
22. ЛИСТОПАДНЕ И ЧЕТИНАРСКЕ ШУМЕ
23. ЗНАЧАЈ ГЉИВА ЗА ЧОВЕКА
24. ПАРТНЕРСКИ ОДНОС ГЉИВА И ДРВЕЋА
25. ГЕОЛОШКЕ И МОРФОЛОШКЕ ОСОБИНЕ ПЛАНИНА
26. ХИДРОЛОШКЕ ПРИЛИКЕ
27. МЕТЕОРОЛОШКЕ ПРИЛИКЕ
28. БИВОКОВАЊЕ И ЛОГОВАЊЕ
29. ВОДА – СНАБДЕВАЊЕ ВОДОМ
30. МЕЂУНАРОДНИ ПРИЗНАТИ ДАНИ
31. ЗАШТИТА ПЛАНИНА У СВЕТУ
32. ТАКМИЧЕЊА ТАКМИЧЕЊА
33. ТАКМИЧЕЊА
34. ТАКМИЧЕЊА
35. ТАКМИЧЕЊА

ФОРМИРАТИ ТИМОВЕ планинарске секције-групе-радионице (1.фотографске-истраживачке, 2. новинарске, 3. кулинарске, 4. козметичке, 5. уметничка, 6. географска- цртање и маркирање стаза).

У рад планинарске секције могу се укључити сви љубитељи природе и здравог начина живота— радници школе и родитељи чија деца активно учествују у секцији.

**ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ
ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС,
ГРАЂАНСКОВАСПИТАЊЕ**

Назив предмета:

**ВЕРСКА НАСТАВА –
ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС**

Годишњи фонд часова:

36

Разред:

Седми

ТЕМА (наставне јединице)	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће:	ПРЕПОРУ ЧЕНИ САДРЖАЈ И ПО ТЕМАМА	НАЧИНОСТВАРИВ АЊА ПРОГРАМА
I –УВОД 1. Упознавање садржаја програма и начина рада	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном разреду школовања 	<ul style="list-style-type: none"> моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 7. разреда основне школе; моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. 	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са садржајем програма и начином рада 	<p>Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учење у богослужбеном животу Цркве.</p> <p>На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима исходима</p>
II – БОГОПОЗНАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> Подстаћи ученике да преиспитају свој однос према знању 	<ul style="list-style-type: none"> моћи да уочи да су знања и учење важни у његовом животу; 	<ul style="list-style-type: none"> Процес сазнавања као дело целе личности: 	
2. Процес сазнавања 3. Личносно познање 4. Познање Бога	<ul style="list-style-type: none"> и учењу; Кроз очигледне примере експерименте објаснити ученицима три 	<ul style="list-style-type: none"> моћи да кроз очигледне примере и експерименте закључи да постоје различити начини сазнавања моћи да кроз 	<ul style="list-style-type: none"> чула, разум, слободна воља, искуство Личносно познање, 	<p>наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.</p>

<p>5. Бог је један, али није сам</p>	<p>начина сазнавања: објективно, субјективно и личносно и границе њихове примене (наука, уметност, теологија);</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Указати ученицима на повезаност љубави и знања у црквеном искуству; ● Објаснити ученицима да нам Христос открива Бога као Свету Тројицу; ● Развити код ученика свест о љубави као темељу заједнице. 	<p>примере из личног искуства учида једино онај кога заволимо за нас постаје личност - непоновљиво и бескрајно важно биће;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● моћи да повезује личносно познање са нашим познањем Бога; ● моћи да препозна да нам Христос открива Бога као љубавну заједницу три личности; ● моћи да вреднује своје понашање на основу љубави коју исказује према својимближњима; ● бити подстакнут на одговорније обликовање заједнице ког животаса другима. 	<p>упознавање кроз љубав</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Познање Бога ● Бог је један, али није сам (Бог је заједница три личности: Отац, Син и Свети Дух) 	<p><u>Врсте наставе</u> Настава се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● теоријска настава (34 часова) ● практична настава (2 часа) <p><u>Место реализације наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Теоријска настава се реализује у учионици; ● Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; <p><u>Дидактичке методе и упутства реализације наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика са циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из
<p>Ш - СИМВОЛ ВЕРЕ</p> <p>6. Сабори као израз јединства Цркве</p> <p>7. Васељенски сабори</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Указати ученицима на Саборе као израз јединства Цркве; ● Објаснити појмове јереси и догмата; ● Пружити ученицима 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ моћи да уочи да је Црква на Саборима решавала проблеме са којимасе сусретала кроз историју; ☐ бити подстакнут да своје проблеме и несугласице са другима решава кроз разговор и заједништво; 	<ul style="list-style-type: none"> ● Сабори као израз јединства Цркве ● Васељенски сабори ● Символ вере ● Христос је истинити 	

<p>8. Символ вере 9. Богочовек Христос</p>	<p>основно знање о историјском контексту настанка Символа вере;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Пружити ученицима основ за разумевање основне истине о Тајни Богочовека Христа; ● Развијање свести ученика о значају и месту Символа вере у Крштењу и Литургији; 	<ul style="list-style-type: none"> ● знати да је Символ вере установљен на Васељенским саборима; ● умети да интерпретира Символ вере; ● знати да се Символ вере изговара на Крштењу и Литургији; ● моћи да уочи да појам Богочовека описује Христа као истинитог Бога и истинитог Човека; 	<p>Бог и истинити Човек</p>	<p>подручја Православног катихизиса, група располаже.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно. ● Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава.
<p>IV - СВЕТОТАЈНИ ЖИВОТ ЦРКВЕ 10. Светотајниски живот Цркве</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Пружити ученицима основ за разумевање да се кроз учешће у Светим Тајнама Цркве наш живот и свињегови елементи 	<ul style="list-style-type: none"> ● моћи да увиди да Црква Светим Тајнама повезује човека са Богом у најважнијим моментима његовог живота (рођење и духовно рођење – Крштење, венчање и Брак, Црквена 	<ul style="list-style-type: none"> ● Светотајниски живот Цркве ● Света Литургија као светајна Цркве ● Свете 	

<p>11. Света Литургија – светајна Цркве 12. Свете Тајне Крштења и Миропомазања 13. Света Тајна Исповести 14. Света</p>	<p>узводе у личносни однос са Богом; ● Пружити ученицима основ за разумевање смисла и значаја Светих Тајни; ● Развијање свести ученика о неопходнос т</p>	<p>брига за болесне у јелеосвећењу...) ● моћи да увиди даје Литургија извор и циљ свих Тајни Цркве; ● знати даје Причешће врхунац светотајинског живота ● моћи да препозна Крштење и Миропомазање као Тајне уласка у Цркву;</p>	<p>Тајне Крштења и Миропом азања ● Света Тајна Испове с т и ● Света Тајна брака (слика Христа и</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе
---	---	--	---	--

<p>Тајна Брака 15. Монашка заједница 16. Света Тајна Рукоположења 17. Молитвословља Цркве</p>	<p>и личног учествовања у светотајинском животу Цркве.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● бити подстакнут да на покајање гледа као на промену начинаживота; ● моћи да увиди дасу брак и монаштво два пута која воде каБогу; ● моћи да разликује и именује службе у Цркви(епископ, свештеник, ђакон и народ); ● моћи да препозна своју службуу Цркви; ● моћи да у молитвословљим а уочи важност природних елемената (воде, грожђа, жита, светлости...) ● бити подстакнут на учествовањеу светотајинском животуЦркве; 	<p>Цркве) ● Монашка заједница (искорак ка животу будућег века) ● Света Тајна Рукопол о жења ● Молитво с ловља Цркве</p>	<p>– узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. ● Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.
--	--	--	--	---

<p>V - СРПСКА ЦРКВА КРОЗ ВЕК ОВЕ</p> <p>18. Света браћа Кирило и Методије 19. Света Сава 20. Срби светитељи 21. Крсна слава и обичаји 22. Српска црквена баштина</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Објаснити ученицима значај мисионарске и просветитељске делатности Свете браће и Светог Саве; ● Указати ученицима кроз примере српских светитеља на значај стицања хришћанских врлина; ● Указати ученицима на 	<ul style="list-style-type: none"> ● моћи да препозна да култура и писменост Словена имају корен у мисионарској делатности просветитеља равноапостолних Кирила и Методија; ● моћи да објасни просветитељску улогу и значај Светог Саве за српски народ; ● бити подстакнут да доживи српске светитеље као учитеље хришћанских врлина; ● моћи да 	<ul style="list-style-type: none"> ● Света браћа Кирило и Методије ● Света Сава ● Срби светитељи и (вероуचितељ ће на више часова описати живот и подвиге неколико светитеља Српске Цркве по избору: 	<p>Евалуација наставе Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;
--	---	--	--	--

	историјски пут		- Света	
--	----------------	--	---------	--

	<p>Српске Цркве кроз житија изабраних светитеља;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Подстаћи ученике да развију доживљај Крсне славе као молитвеног прослављања Бога и светитеља; ● Развити код ученика свест о важности неговања традиције и обичаја (Крсна слава, литије, храмовне и градске славе); ● Пружити ученицима могућност да сагледају улогу СПЦ у развоју српске културе и идентитета. 	<p>препознаногање српских православних обичаја као начин преношења искуства вере и прослављања Бога и светитеља</p> <ul style="list-style-type: none"> ● моћи да препозна евхаристијску симболику елементима Крсне Славе; ● бити подстакнут да прослављање Крсне славе везује за Литургију ● бити подстакнут да доживи, вреднује и негује богатство и лепоту српске културне баштине. 	<p>лоза Немањића - Св. цар Лазар - Св. Василије Острошки - Св. Николај Жички и Охридски и - Св. Петар Цетињски и - Св. Вукашин из Клепаца)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Крсна слава и обичаји (литије, храмовне и градске славе...) ● Српска црквена баштина 	<ul style="list-style-type: none"> ● провером знања које ученици усвајају на часу и испитивањем ставова; <p><u>Оцењивање</u> Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● усмено испитивање ; ● писмено испитивање ; ● посматрање понашања ученика; <p><u>Оквирни број часова по темама</u> Увод – 1 Богопознање – 5 Символ Вере – 6 Светогајински живот Цркве – 11 Српска Црква кроз векове – 11 Евалуација – 1+1</p>
--	---	--	---	---

КОРЕЛАЦИЈА С ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Српски језик и књижевност
2. Историја
3. Географија
4. Биологија
5. Физика
6. Ликовна култура
7. Музичка култура
8. Грађанско васпитање
9. Техничко и информатичко образовање

Оријентациони план наставних јединица 7. разред

I УВОД

1. Упознавање садржаја програма и начина рада

II –БОГОПОЗНАЊЕ

2. Процес сазнавања(обрада)
3. Личносно познање(обрада)
4. Познање Бога(обрада)
5. Познање Бога(обрада)
6. Бог је један, али ни јесам(обрада)
7. Систематизација(обрада)

III – ЈЕДИНСТВО ЦРКВЕ ХРИСТОВЕ

8. Сабори као израз јединства Цркве(обрада)
9. Васељенски сабори(обрада)
10. Символ вере(обрада)
11. Символ вере(обрада)
12. Богочовек Христос(обрада)
13. Богочовек Христос(обрада)
14. Систематизација(обрада)
15. Евалуација(обрада)

IV - СВЕТОТАЈИНСКИ ЖИВОТ ЦРКВЕ

16. Светотајински живот Цркве(обрада)
17. Света Литургија – светајна Цркве(обрада)
18. Свете Тајне Крштења и Миропомазања(обрада)
19. Света Тајна Исповести(обрада)
20. Света Тајна Брака(обрада)
21. Систематизација(обрада)
22. Монашка заједница(обрада)
23. Света Тајна Рукоположења(обрада)
24. Молитвословља Цркве(обрада)
25. Систематизација(обрада)

V - СРПСКА ЦРКВА КРОЗ ВЕКОВЕ

26. Света браћа Кирило и Методије (обрада)
27. Свети Сава (обрада)
28. Свети Сава (обрада)
29. Срби светитељи (обрада)
30. Срби светитељи (обрада)
31. Крсна слава и обичаји (обрада)
32. Српска црквена баштина (обрада)
33. Српска црквена баштина (обрада)
34. Систематизација (обрада)
35. Евалуација (обрада)
36. Научили смо у седмом разреду (обрада)

Назив предмета: Грађанско васпитање(1 час недељно, 36 часова годишње

Циљ наставе грађанског васпитања јесте да ученици стекну сазнања, формирају ставове, развију вештине и усвоје вредности које су претпоставка за компетентан, одговоран и ангажован живот у демократском друштву.

Циљ је стога стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе грађанског васпитања сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе грађанског васпитања буду у пуној мери реализовани.

Разред: седми

Годишњи фонд часова: 36

Назив програма	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	
Циљ	Циљ учења Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе других и спреман да активно делује у заједници.	
Разред	Седми	
Годишњи фонд часова	36 часова	
ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ /ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> – наведе и опише основне карактеристике људских права; – својим речима опише везу између права појединца и општег добра; – дискутује о односу права и правде и о сукобу права; – образложи личну одговорност у заштити свог здравља; – штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; – образложи сврху постојања политичких странака; – аргументује потребу ограничења и контролу власти; – наведе кораке од предлагања до усвајања закона; – образложи на примеру могућност утицаја грађана на одлуке Народне скупштине; 	ЉУДСКА ПРАВА	<p>Карактеристике људских права – урођеност, универзалност, неотуђивост, недељивост.</p> <p>Опште добро.</p> <p>Права појединца и опште добро.</p> <p>Сукоб појединачних права и општег добра.</p> <p>Права и правда.</p> <p>Социјална правда.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – препозна и одупре се различитим облицима вршњачког притиска; – препозна опасност када се нађе у великој групи људи и заштити се; – учествује у организацији, реализацији и евалуацији симулације Народне скупштине; – у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; – проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора. 		
	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	<p>Политичке странке у вишепартијском систему – владајуће и опозиционе. Народна скупштина – сврха и надлежности. Народни посланици, посланичке групе. Процедуре у раду Народне скупштине. Скупштинске дебате. Предлагање и доношење закона.</p>
	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	<p>Припадност групи. Групни идентитет као део идентитета младих. Односи у вршњачкој групи и њен утицај на појединца. Вршњачки притисак. Конформизам. Приватност – обим и границе. Понашање људи у маси и угроженост права појединца.</p>
	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	<p>Симулација Народне скупштине Одређивање улога и процедура у скупштини. Формирање посланичких група. Избор председника скупштине. Формулисање предлога закона. Скупштинска дебата. Гласање. Евалуација симулације.</p>

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА ГРАЂАНСКОГ ВАСПИТАЊА за СЕДМИ РАЗРЕД

Бр. теме	Назив наставне теме	Укупно
1	Увод	2
2	Људска права	8
3	Демократско друштво	10
4	Процеси у савременом свету	10
5	Грађански активизам	6
	Укупно	36

Микроплан

Рд. бр. назив наст. теме	Рд. бр. часа наст. јед.	Назив наставне јединице	Број часова
1		Увод	2
	1	Подсећање на садржаје програма ГВ 5. и ГВ 6. разред (права и одговорности на нивоу школе – локалне заједнице, активно учешће у животу школе – локалне заједнице, школска правила и процедуре, мере власти	1
	2	Представљање циљева, задатака, садржаја и метода рада	1
2		Људска права	8
	3	Карактеристике људских права – урођеност, универзалност, неутуђивост, недељивост.	1
	4	Права појединца и опште добро.	1
	5	Сукоб појединачних права и општег добра.	1
	6	Одговорност, индивидуална (морална вредност)	1
	7	Демократија, устав (Устав Србије и права детета, Конвенција о дечијим правима.	1
	8	Владавина појединца - владавина закона. 295	1
	9	Права и правда.	1
	10	Социјална правда.	1
	3		Демократско друштво
11		Држава - појам и историјски контекст развоја државе.	1
12		Власт; неопходност постојања, ограничена и неограничена власт.	1
13		Нивои власти - локална, покрајинска и републичка.	1
14		Подела власти - законодавна, извршна и судска.	1
15		Политичке странке у вишепартијском систему –владајуће и опозиционе.	1
16		Народна скупштина – сврха и надлежности.	1

	17	Народни посланици, посланичке групе.	1
	18	Процедуре у раду Народне скупштине.	1
	19	Скупштинске дебате.	1
	20	Предлагање и доношење закона.	1
4	Процеси у савременом свету		10
	21	Припадност групи	1
	22	Групни идентитет као део идентитета младих.	1
	23	Односи у вршњачкој групи и њен утицај на појединца.	1
	24	Вршњачки притисак.	1
	25	Конформизам.	1
	26	Приватност – обим и границе.	1
	27	Понашање људи у маси и угроженост права појединца.	1
	28	Место и улога ђачког парламента по одредбама Закона о основама система и образовања	1
	29	Н Начин функционисања ђачког парламента	1
	30	Покретање иницијативе да се о изабраним темама расправља у ђачком парламенту	1
5	Грађански активизам		6
	31	Симулација Народне скупштине	1
	32	Одређивање улога и процедура у скупштини.	1
	33	Формирање посланичких група.	1
	34	Избор председника скупштине и формулисање предлога закона.	1
	35	Скупштинска дебата и гласање.	1
	36	Евалуација симулације.	1

Кључни појмови садржаја: социјална правда, Народна скупштина, конформизам, вршњачки притисак.

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Изборни програм Грађанско васпитање за седми разред организован је, као и претходни програми, по моделу спирале што значи да су садржаји дати у исте четири области (*Људска права, Демократско друштво, Процеси у савременом свету и Грађански активизам*) али се они проширују и продубљују, а исходи се надограђују или се, ако је у питању вештина, даље развијају. Све четири области су једнако важне, а наставник их, у непосредном раду са ученицима, интегрише јер између њих постоји природна веза.

У програму су наведени садржаји које наставник може да допуњује, проширује и мења према конкретним потребама и плану сопственог рада али увек имајући у виду исходе које треба остварити. Они су тако дати да одговарају узрасту ученика и да су мерљиви, проверљиви, односно наставник може, пратећи активности ученика, да утврди да ли их они остварују и у којој мери. Најчешће су исходи дати на нивоу примене што значи да се знање и разумевање

подразумевају јер без тога нема примене. Такав приступ одговара концепту Грађанског васпитања од кога се очекује да код ученика развија конативну, вољну компоненту која долази до изражаја у понашању. Редослед наведених исхода не исказује њихову важност јер су сви од значаја за постизање општег циља програма и развој међупредметних компетенција. Између исхода постоји повезаност. Остваривање једног исхода доприноси остваривању других исхода. Многи исходи су процесни и представљају резултат кумулативног дејства образовно-васпитног рада током дужег временског периода, што се препознаје у томе да се неки исходи у истој или сличној формулацији налазе у програмима и за претходне разреде.

Посебност Грађанског васпитања је у томе што је оно део ширег концепта образовања за демократију и грађанско друштво и у том смислу је тесно повезано са другим предметима, ваннаставним активностима и уопште етосом школе. Садржај овог програма у великој мери корелира са предметом Историја у оквиру ког се проучава развој уставности, парламентаризма, грађанских права и слобода. У оквиру Српског језика и књижевности ученици имају прилику да упознају више књижевних дела која се односе на развој политичког живота у модерној српској држави што омогућава повезивање са садржајима Грађанског васпитања. Погодна књижевна дела из програма су: сатирична поезија Јована Јовановића Змаја *Јутутунска јухахаха*, сатирично иронична проза Радоја Домановића *Вођа*, драма Бранислава Нушића *Власт*. Овако богата корелација између ова три предмета пружа одличне могућности за тематско планирање.

У процесу планирања наставе и учења наставник се руководи, превасходно, исходима које ученици треба да достигну. Приликом осмишљавања активности, како наставника тако и ученика, треба имати у виду да свака од њих се може вишеструко искористити. На пример, у оквиру скоро свих активности на различитим садржајима могућ је допринос достизању исхода који се односе на комуникацију, осетљивост за различитост, емпатичност, улогу медија и др. То значи, да за такве исходе нису потребни посебни садржаји, активности и часови. Њихово остваривање одвија се постепено и спонтано са тенденцијом да ученици аутентично развијају пожељне облике понашања. У оквиру прве области ученици проширују своја знања о правима, а фокус је на њиховим карактеристикама (урођеност, универзалност, неотуђивост, недељивост) и вези са општим добро које има за циљ да осигура права појединца, као и добробит заједнице. За очекивати је да ученицима седмог разреда буде интересантно да промишљају и разговарају о односу између права и правде јер је то узраст појачане осетљивости на неправду. Тај садржај, као уосталом и све друге, треба ученицима приближити кроз конкретне примере из свакодневног живот као што су нпр. дилема да ли је праведно казнити особу која нема карту за превоз у аутобусу (то право има контролор јер превоз није бесплатан), а која за свој рад у предузећу није добила последња три месеца плату. Ученици овог узраста сасвим добро могу да износе своје ставове и да дискутују када се ставе у позицију супротстављених података, само је важно да наставник добро води активност и да је поентира на крају.

Како је концепција програма да се из разреда у разред проширује листа права, у седмом разреду ученици се упознају са социјалним правима што се логично надовезује на дискусију о правима и правди. Према Универзалној декларацији о људским правима и Пакту о економским, социјалним и културним правима, социјална права се третирају као елемент животног стандарда. Према таквој оријентацији, свако има право на стандард живота који обезбеђује здравље и благостање појединца и његове породице. У раду са ученицима требало би посебну пажњу посветити здрављу младих и то са становишта права и обавеза државе, родитеља али и самих ученика да сачувају своје здравље. Из тог разлога, програм садржи само један исход који је повезан са социјалним правима и односи се на личну одговорност ученика у заштити сопственог здравља јер су други аспекти овог права ученицима још увек недовољно блиски.

Садржаји из друге области програма обезбеђују наставак увођења ученика у функционисање демократског друштва са фокусом на парламент, његову функцију и надлежности, организацију и процедуре, а на примеру Народне скупштине Републике Србије. Ученицима треба приближити појмове са којима су се они свакако сусрели али им нису довољно познати као што су политичке странке, посланици, посланичке групе, опозиција. О овим појмовима ученици треба да стекну само основна знања, а њихова дубина и ширина одређена је исходима којих је само неколико из ове области и омогућавају даље разумевање функционисања демократског друштва. Ученике треба упознати са скупштинском расправом, њеним циљевима и процедурама (ко даје реч, колико дуго се може говорити, реплике) јер ће им то требати за активност у оквиру четврте области овог програма. Осим тога, ученицима треба предочити кораке од предлагања закона до његовог усвајања и објављивања. За овај програм најважније је представити могућност да предлоге закона дају грађани својим потписима. У ту сврху могу се користити подаци из реалног

политичког живота наше земље као што је на пример, гласање посланика у Народној скупштини о тзв. Тијанином закону који је резултат акције коју су грађани водили заједно са оцем отете, а затим убијене девојчице од 15 година. У питању је закон који прецизира процедуре за ангажовање полицијских снага у случају пријаве да је особа нестала чиме се повећава правна сигурност грађана. На том примеру може се видети како изгледа грађански активизам, коришћење друштвених мрежа за покретање акција и увођење захтева грађана у парламентарну процедуру.

Како је социјални живот ученика седмог разреда сваким даном све богатији садржај треће области се односи на вршњачке групе, конформизам и вршњачки притисак. Вршњаци утичу на вредности које ће млади настојати да остваре, на ставове које ће развити, на тежњу за самосталношћу, прихватање друштвених норми. Повезано са тим је и дилема где су границе између укључености у заједницу и приватности. За активности у оквиру ове области добро је консултовати психологе и педагоге у школи, односно користити њихове већ развијене радионице чији је циљ оснаживање ученика да се одупру конформизму и различитим врстама притиска вршњака. Понашање људи у маси добило је место у садржају јер се ученици овог узраста све чешће налазе у таквим ситуацијама (концерти, спортски догађаји) и могу бити угрожени. Зато је одговарајући исход дат на нивоу понашања.

Област Грађански активизам логично се надовезује на садржај и активности из друге области. Уз помоћ наставника ученици треба да припреме и спроведу симулацију рада Народне скупштине. Она би требала да садржи неке од постојећих процедура у раду скупштине, с тим да је њихов избор на самој групи. На пример, може се симулирати цео ток активности од предлагања до усвајања закона или симулација једним делом може да садржи процедуру посланичких питања премијеру и министрима у Влади. Да би се таква симулација остварила, ученици који ће бити у улози посланика треба да припреме питања која се тичу актуелних догађаја у нашој држави (најбоље би било унапред дефинисати тему нпр. повећање плата и пензија, обавезна средња школа и др.), што је само по себи вредан исход. Са друге стране, ученици који буду у улози премијера и министра такође треба да буду спремни да дају одговоре. Симулације се могу на различите начине организовати, а могу се допунити још неким аспектима као што је информисање грађана о раду скупштине. На пример, неколико ученика може добити задатак да буду у улози новинара и да припреме извештај о симулацији рада Народне скупштине који ће презентовати. Остали ученици процењиваће извештај са становишта веродостојности, тачности. Активност се може учинити богатијом и самим тим занимљивијом ако се на пример, унапред наложи појединим „новинарима” у ком правцу треба да пишу извештај (сензационалистички, негативистички, оптимистички, објективно, увредљиво...) што остали учесници симулације неће знати. Након тога, треба пратити да ли су остали ученици у групи то препознали и како су реаговали.

Поред симулације у раду са ученицима садржаји програма и дефинисани исходи пружају велике могућности за примену и других интерактивних облика рада као што су: радионице, играње улога, студије случаја, дебате, дискусије, истраживања, промоције.

И у овом програму Грађанског васпитања, као и код претходних, продукти ученичких активности имају посебан значај. Они могу бити различите врсте, с тим да је посебно пригодно да продукт буде снимак симулације рада скупштине који се може касније користити у различите сврхе. Драгоцен је у евалуацији урађене симулације али и у интеграцији и рекапитулацији обрађених садржаја.

За остваривање овог програма, као и свих претходних, наставник је врло важан. Он је модел који својим понашањем и организацијом рада на часу даје пример и доприноси стварању демократске атмосфере која је погодна за размену и аргументовање идеја и мишљења међу ученицима; он је тај који даје почетни подстицај за садржај који се обрађује, ко и повратне информације о активности. Конструктивна комуникација и демократске процедуре нису само циљ већ и начин да се остваре жељени исходи. Наставник је тај који обезбеђује равноправну укљученост сваког ученика (уважавајући различитост у типу личности и стилова учења). Реализација програма треба да се одвија у складу са принципима интерактивних односа (активне, проблемске и истраживачке наставе), са сталним рефлексјама на одговарајуће појаве из друштвеног контекста (прошлости и још више садашњости). Посебан захтев за наставнике представља потреба за припремом нових, актуелних материјала који најбоље одговарају садржају и исходима. Они се могу наћи у различитим изворима информација. За реализацију појединих тема могу се користити филмови јер активирају когнитивну и афективну страну личности и подстицајно делују на ученике да искажу мисли, осећања и ставове. Не треба занемарити ни интернет и различите социјалне мреже јер су то облици комуникације који су блиски младима и

на којима се могу препознати и анализирати многи проблеми живота у савременом свету, али и разговарати о говору мржње, нетолеранцији, облицима кршења права (на пример у самој Народној скупштини). Подразумева се да наставник има потпуни увид у материјале који се користе у раду са ученицима (филмови, видео клипови, текстови из новина и сл.) како би се заштитили од неодговарајућих садржаја.

Наставник треба да обезбеди да се на часу сваки ученик осећа уважено, прихваћено и добродошло у својој различитости, уз обавезу да поштује и уважи друге и другачије погледе и мишљења.

Чињеница да се програм описно оцењује не умањује потребу да се континуирано прати напредовање ученика у достизању исхода, посебно оних који су кумулативни и који се не наводе у програму за седми разред, већ су у претходним програмима, али се подразумева да се они и даље подржавају и развијају. Како се ближи крај основног образовања и другог циклуса у оквиру њега, потребно је што чешће повезивати све оно што је рађено. Највећи број ученика похађа Грађанско васпитање континуирано током циклуса, многи од њих и свих осам разреда и зато је важан процес интегрисања обрађиваних садржаја и провера остварености исхода.

Кључни показатељи напредовања у овом изборном програму, из разреда у разред, су све правилнија употреба термина који се односе на демократске појаве и процесе, исказивање ставова аргументацијом, ненасилна комуникација, прихватање различитости, емпатија, све чешће испољавање иницијативе, већа сарадљивост.

Назив предмета: Немачки језик

Циљ: Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Општа предметна компетенција или језичка комуникативна компетенција обухвата поседовање свести о језику као комуникационом средству, располагање основном језичком писменошћу и схватање повезаности између језика и културних идентитета. Она омогућава ученику да се користи једноставним језичким средствима у циљу обављања елементарне писмене и усмене комуникације, остваривања интеракције и преношења информативних и других садржаја из полазног језика ка циљном и обрнуто, у приватном, јавном и образовном контексту.

Разред: Седми

Годишњи фонд: 72 часа

Област/Тематск и садржаји програма	Кључни појмови	Исходи - по завршеној теми ученици ће бити у стању да:	Стандарди постигнућа	Компетенције Опште међупредметне компетенције
<p>1. Wohin in den Urlaub?</p> <p><i>ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА</i></p>	<p>Wohin möchtest du nächstes Sommer fahren? Ich möchte ans Meer/ in die Berge/an den See/ nach Kuba/ in die Türkei... fahren/ reisen. Was kann man wo machen? Wie ist das Wetter im Sommer/Herbst/Winter/ Frühling? Es ist kalt/ kühl/warm/heiß. Es regnet/ Es schneit/ Es ist neblig/Es ist windig/ Es ist sonnig/ Es ist bewölkt. Am See/ am Meer/ in den Bergen/ in der Türkei... kann man baden/ schwimmen/ sich sonnen/wandern/ einkaufen/ Sehenswürdigkeiten anschauen/... Ich weiss, dass.... (Интер)културн садржаји: особености наше земље и земаља говорног подручја циљног језика (знаменитости, географске карактеристике и сл.)</p>	<p>- опише план - опише временске прилике (im,am,um) - разликује предлоге уз датив и акузатив - изрази се у облику намерне зависне реченице - увиде сличности и разлике у културама - InfoboxLandeskunde</p>	<p>1.1.1., 1.1.2., 1.1.3., 1.1.4., 1.1.5., 1.1.6., 1.1.7., 1.1.9., 1.1.10, 1.1.11., 1.1.19., 1.1.21., 1.2.3., 1.2.4., 2.1.4., 2.1.16.</p>	<p>Вештина комуникације Одговорно учешће у демократском друштву Вештина сарадње Решавање проблема Компетенција за учење Естетичка компетенција</p>
<p>2. Erinnerungen</p>	<p>Hattest du Angst? Warst du aufgeregt?</p>	<p>- изрази догађаје у претериту помоћу</p>	<p>1.1.8., 1.1.9.,</p>	<p>Вештина комуникације</p>

<p><i>ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ</i></p>	<p>Wolltest du/musstest du/ konntest du/ solltest du/ mochtest du/ durftest du? Bis wann hast du Deutsch? Ohne was kannst du nicht leben? Seit wann kennst du deine beste Freundin? Претеритпомоћнихимодалнихглагола. Зависнереченицесавезникомbis,seit,ohne. Прилозизавреме. (Интер)културни садржаји: особености наше земље и земаља говорног подручја циљног језика (знаменитости, географске карактеристике и сл.)</p>	<p>модалних и помоћних глагола - изразе разлог и последицу - изразе се помоћу везника bis,seit,ohne - увиде сличности и разлике у културама - InfoboxLandeskunde</p>	<p>1.1.19.,1.2.1 , 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4., 2.1.9., 2.1.11., 2.1.15.,2.1.1 6., 2.1.19. , 2.1.23., 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.1.6. 3.1.13. 3.1.14., 3.1.15., 2.2.4., 2.3.1.</p>	<p>Одговорно учешће у демократском друштву Вештина сарадње Решавање проблема Компетенција за учење, Естетичка компетенција Рад са подацима и информацијама</p>
<p>3.Es ist passiert!</p> <p><i>ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ</i></p>	<p>Was ist passiert? Wo? Wann? Warum? Wohin? Seit wann? Was? Wie lange? Wie? Mit wem? Wieistweitergegangen? Перфекат.Претерит помоћних и модалних глагола. Прилози за време. (Интер)културни садржаји: особености наше земље и земаља говорног подручја циљног језика (знаменитости, географске карактеристике и сл.)</p>	<p>-опишу догађај из прошлости, користећи перфект - функционално употребе одредбе за време у прошлости - представи себе и своје склоности иинтересовања - увиде сличности и разлике у културама - InfoboxLandeskunde</p>	<p>1.1.8., 1.1.9., 1.1.12., 1.1.13., 1.1.15., 1.1.18., 1.1.20.,2.1.9 , 2.1.11., 2.1.15.,2.1.1 6., 2.1.19., 2.1.20., 2.1.21., 2.3.1., 2.3.4., 3.1.6. 3.1.19, 3.3.1.</p>	<p>Вештина комуникације Рад са подацима и информацијама Одговорно учешће у демократском друштву Вештина сарадње, Решавање проблема Компетенција за учење Естетичка компетенција</p>
<p>4.Einkäufe & Geschäfte</p>	<p>die Konditorei, die Metzgerei, die Bäckerei, die Apotheke, der</p>	<p>-наброје намирнице и врсте продавница</p>	<p>1.1.19., 1.1.18.,</p>	<p>Вештина комуникације</p>

<p><i>ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, БРОЈЕВА И ЦЕНА И ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА/ НЕДОПАДАЊА</i></p>	<p>Bioladen, das Gemüsegeschäft, der Supermarkt, der Markt, das Kaufhaus,...die Obstsorten, die Gemüsesorten, die Fleischprodukte, die Milchprodukte, Brot und Gebäck, Getränke...Ich hätte/ ich möchte... Was? Wo? Wohin? Wann? Was gibt es in deiner Stadt? Wie findest du...? Muttertag, Weihnachten, Ostern, Valentinstag, Geburtstag. (Интер)културнисадржаји: правилаучтивекомуникације, значајнипразнициидогађаји, честитања.</p>	<p>- учтиво разговара у продавници -изрази допадање и недопадање - разговарају о празницима и поклонима - увиде сличности и разлике у културама - InfoboxLandeskunde</p>	<p>1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4., 2.1.9., 2.1.11., 2.1.15.,2.1.16., 2.1.19. , 2.1.22., 2.1.31. , 2.3.1., 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.1.6. 3.1.12.,3.1.13., 3.1.14., 3.1.15.,3.3.1</p>	<p>Одговорно учешће у демократском друштву Вештина сарадње Решавање проблема Одговоран однос према здрављу Компетенција за учење Естетичка компетенција</p>
<p>5.Zu wenig Freizeit? <i>ОПИСИВАЊЕ ПРОШЛИХ И БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЂАЊА)</i></p>	<p>Schneewittchen, Rotkäppchen, Aschenputtel, Hänsel und Gretel, Dornröschel, Rapunzel, der Wolf und die sieben Geißlein, die Bremer Stadtmusikanten. Dokumentarfilm, Zeichentrickfilm, Krimi, Nachrichten, Talkshow, Spielshow, Fernsehserie, Sportsendung, Quizshow Wie spät ist es jetzt? Es ist...Uhr. Футур: Wir werden alle Fernsehen gucken. Изражавање директних и индиректних питања: Ich habe gefragt, wo dein Bruder ist. Ich habe gefragt, ob das dein Bruder gesagt hat. Партикула sondern: Das ist nicht mein Vater, sondern mein Onkel. (Интер)културни садржаји: уметност, књижевност за младе, стрип, музика, филм. Историјски догађаји, епохална открића; важније личности</p>	<p>- разуме и исприча бајку - изрази тачно време - изразе директно и индиректно питање - планира будуће догађаје - увиде сличности и разлике у културама - InfoboxLandeskunde</p>	<p>1.1.19., 1.1.18., 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4.,2.1.18., 2.1.19., 2.1.20., 2.1.21., 2.1.22., 2.1.23., 2.1.25., 2.1.27., 2.2.4., 2.3.1., 2.3.8., 3.1.12.,</p>	<p>Вештина комуникације Одговорно учешће у демократском друштву Вештина сарадње Решавање проблема Компетенција за учење Естетичка компетенција Рад са подацима и информацијама</p>

	из прошлости.		3.1.15., 3.1.17., 3.3.1., 3.3.9.	
6.Deutschland, Land mit Superlativen <i>ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ ПРОШЛОСТИ</i>	<p>Wer ist das? Berühmte Persönlichkeiten .. streng, lieb, freundlich, chaotisch, kreativ, sympathisch, intelligent, hässlich, geduldig, ordentlich, genial, sensibel, langweilig,...</p> <p>Перфект. Претеритпомоћнихимодалнихглагола. Прилозизавреме. Компарација придева: als/wie/ so...wie.../ Wie heißt der größte/ kleinste/ berühmteste...? Was ist größer/kleiner/berühmter...? Was machst du am liebsten? Wie viel Zeit verbringst du am Computer? Was für Freizeitmöglichkeiten gibt es in deiner Stadt/deinem Dorf? Wo triffst du dich mit deiner Clique? (Интер)културни садржаји: историјски догађаји, епохална открића; важније личности из прошлости. Ученичка нтересовања, хоби, забава, разонода, спорт и рекреација.</p>	<p>- опише неку личност и њен живот користећи једноставна језичка средства</p> <p>- пореди ствари и појаве</p> <p>- увиде значај историјских догађаја и личности циљне културе - InfoboxLandeskunde</p>	1.1.9., 2.1.20., 2.1.21., 2.2.4., 2.3.1., 2.3.8.,3.1.8., 3.1.12., 3.1.15., 3.1.19., 3.2.4., 3.3.2., 3.1.15., 3.1.17., 3.3.1., 3.3.9.	<p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p> <p>Вештина комуникације</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Вештина сарадње</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Компетенција за учење</p>
7.Meine erste Liebe <i>ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА</i>	<p>Lebe, Liebeskummer, Liebesgeschichte, Liebespaar, im siebten Himmel sein, Schmetterlinge im Bauch haben, verliebt sein, schwärmen, zusammen sein, mögen, sollen, jemanden gern/lieb haben, an jemanden denken, jemanden verlassen, die Lust auf etwas haben, sich küssen,...</p> <p>Wohin? Wo? Wo befindet sich was? Негација kein/nicht: Ich habe kein Glück. Ich bin nicht verliebt. Давање савета: PetersollKatjaeinladen.</p>	<p>- разговарају о љубави и љубавним проблемима</p> <p>- да савет</p> <p>- се оријентише у времену и простору и вербализује исто</p> <p>- пренесу нечије питање или недоумицу</p> <p>- увиде сличности и разлике у културама -</p>	1.1.9.,1.1.15 .,2.1.9., 2.1.11., 2.1.15.,2.1.1 6.,2.1.17., 2.1.19., 2.1.20., 2.1.22., 2.1.23., 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.1.6.	<p>Вештина комуникације</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Вештина сарадње</p> <p>Решавање проблема</p>

	Лична заменица у дативу и акузативу: Peter ist Marias Freund. Sie möchte immer mit ihm sein. Везник ob: Ich möchte wissen, ob du mir helfen kannst. (Интер)културни садржаји: породица и пријатељи.	<i>Infobox Landeskunde</i>	, 3.3.1.	Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Компетенција за целоживотно учење
8. Familien-konflikte <i>ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА</i> <i>ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА</i>	das Möbel, das Taschengeld, das Ausgehen, das Aufräumen, der Streit, der Ärger, der Freiraum, die Privatsphäre, übernachten, das Vertrauen, ... Wie kommst du mit deiner Eltern klar? Mit wem verstehst du dich besser? Hast du Vertrauen zu deinen Eltern? Worüber sprichst du mit deinen Eltern? Gibt es manchmal Streit bei dir zu Hause? Worüber ärgern sich deine Eltern? Придеви од имена градова наставком –er: Wie schmeckt dir Wiener Schnitzel? Глаголи са променљивим предлозима : (liegen, legen, stehen, stellen, hängen, sitzen, setzen) (Интер)културни садржаји: породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини	-разговарају о односу са родитељима и мађусобном слагању/ неслагању - наведу разлоге за свађу - опишу своју собу - опишу план путовања - увиде сличности и разлике у културама - <i>Infobox Landeskunde</i>	1.1.15., 1.1.16., 1.2.4., 2.1.17., 2.1.2., 2.1.21., 2.1.25., 2.1.27., 2.2.4., 2.3.1., 3.1.8., 3.1.15., 3.1.19., 3.2.4.	Вештина комуникације Одговорно учешће удемократском друштву Естетичка компетенција Вештина сарадње Решавање проблема Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Компетенција за целоживотно учење Рад са подацима и информацијама
9. Fertigkeitstraining УВЕЖБАВАЊЕ ЧЕТРИ ОСНОВНЕ ЛЕЗИЧКЕ	Лексичке и граматичке јединице који се односе на теме обрађиване током шкларске године.	- разумеју текст на основу слушања или читања --процене постигнућа везана за претходне теме,	1.1.1., 1.1.2., 1.1.3., 1.1.4., 1.1.5., 1.1.6., 1.1.7., 1.1.8.,	Вештина комуникације Одговорно учешће удемократском друштву

<p>ВЕШТИНЕ (Компетенција разумевања говора, компетенција разумевања писаног текста, компетенција писаног изражавања, компетенција усменог изражавања) које су прожете компетенцијом медијације, лингвистичком компетенцијом и интеркултурално м компетенцијом.</p>		<p>- примене лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у претходним темама, задатке слушања, читања и писања.</p>	<p>1.1.9., 1.1.1.,1.1.11 ., 1.1.12.,1.1.1 3., 1.1.14.,, 1.1.15., 1.1.16., 1.1.17., 1.1.18., 1.1.19., 1.1.20., 1.1.21., 1.1.22., 1.1.23., 1.1.24., 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4., 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4., 2.1.5., 2.1.6., 2.1.9., 2.1.10., 2.1.16., 2.1.17., 2.1.18., 2.1.19., 2.1.20., 2.1.21., 3.1.1., 3.1.3., 3.1.6.,</p>	<p>Вештина сарадње Решавање проблема Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама</p>
---	--	---	--	--

			3.1.12., 3.1.13., 3.1.14., 3.1.17., 3.1.19., 3.1.20., 3.1.21., 3.1.22., 3.1.23. 3.2.2., 3.2.3., 3.2.4., 3.3.9.	
НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА				
Активности наставника	Активности ученика		Праћење и евалуација	
Усмерава, наводи, ствара ситуацију, сугерише, подстиче, анализира, даје упутства,...	Слушање и читање краћих, једноставнијих текстова који се односе на дате комуникативне ситуације (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима (СМС, имејл, формулари, чланске карте, опис фотографије и сл.), повезивање, уочавање, анализирање, закључивање,.....		Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.	
ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ				
Наставне методе	Наставни облици рада		Наставна средства	
Демонстративна, илустративна, метода рада на тексту, илустративна, метода писаних радова, дискусија/пленум, игровне активности, хеуристичка метода, проблемска, израда пројеката, учење по	Индивидуални облик наставе, партнерски облик рада (рад у пару), групна настава, фронтална настава, инеративна настава, пројектна настава, тимски облик рада.		Визуелна, аудитивна, аудиовизуелна, (цртежи, слике, дијаграми, графикони, фотографије, флеш-картице, накрете, апарати, инструменти, географске карте, филмови, це-де, дигитални уџбеник, интерактивне презентације...), текстуална (уџбеници, радне	

станицама.		свеске,прирућници, речници, енциклопедије,...)
<p>Препоручени начини прилагођавања програма ученицима којима је неопходна додатна подршка, као и ученицима са изузетним способностима:За ученике са изузетним способностима примењују се проширени садржаји, а за ученике са потешкоћама у учењу су прилагођени садржаји и исходи.</p>		
<p>УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ</p>		
<p>Формативно Формативно оцењивање јесте редовно проверавање постигнућа и праћење владања ученика у току савладавања школског програма и садржи повратну информацију и препоруке за даље напредовање и, по правилу, евидентира се у педагошкој документацији наставника. Посматрање, самоевалуација, педагошка евиденција,...</p>	<p>Сумативно Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученикана крају програмске целине или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у прописану евиденцију о образовно-васпитном раду. Тестови, писмене вежбе, квизови, усмена провера,...</p>	

Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма Планирање наставе и учења

Наставни програм оријентисан на исходе наставнику даје већу слободу у креирању и осмишљавању наставе и учења. Улога наставника је да контекстуализује програм према потребама конкретног одељења имајући у виду састав одељења и карактеристике ученика, уџбенике и друге наставне материјале, техничке услове, наставна средства и медије којима школа располаже, као и ресурсе и могућности локалне средине у којој се школа налази. Полазећи од датих исхода, садржаја и препоручених језичких активности у комуникативним ситуацијама наставник креира свој годишњи (глобални) план рада на основу кога ће касније развити оперативне планове. Исходи дефинисани по областима, тј. комуникативним функцијама, усмеравају наставника да операционализује исходе на нивоу једне или више наставних јединица. Наставник за сваку област има дефинисане исходе и од њега се очекује да за сваку наставну јединицу, у фази планирања и припреме часа, дефинише исходе имајући у виду ниво постигнућа ученика. То значи да исходе треба класификовати од оних које би сви ученици требало да достигну у, преко оних које остварује већина па до оних које достиже мањи број ученика са високим степеном постигнућа.

При планирању треба, такође, имати у виду да се исходи разликују, да се неки могу лакше и брже остварити, док је за већину исхода потребно више времена, различитих активности и начина рада. У фази планирања наставе и учења веома је важно имати у виду да је уџбеник наставно средство које не одређује

садржаје предмета и зато се садржајима у уџбенику приступа селективно и у складу са предвиђеним исходима. С обзиром на то да уџбеник није једини извор знања, наставник треба да упути ученике на друге изворе информисања и стицања знања и вештина.

Остваривање наставе и учења

Комуникативна настава језик сматра средством комуникације. Стога је и програм усмерен ка исходима који указују на то шта је ученик у комуникацији у стању да разуме и продукује. Табеларни приказ наставника постепено води од комуникативне функције као области, преко активности које у настави оспособљавају ученика да комуницира и користи језик у свакодневном животу, у приватном, јавном или образовном домену. Примена овог приступа у настави страних језика заснива се на настојањима да се доследно спроводе и примењују следећи ставови:

- циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери;
- говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика;

- наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе;
- битно је значење језичке поруке;

- знања ученика мере се јасно одређеним релативним критеријумима тачности и зато узор није изворни говорник;
- са циљем да унапреди квалитет и обим језичког материјала, настава се заснива и на социјалној интеракцији; рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, дечији часописи, проспекти и аудио материјал) као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем;
- наставник упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа;

- сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких објашњења, осим, уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту.

Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће категорије:

- усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину;

- поимање наставног програма као динамичне, заједнички припремљене и прилагођене листе задатака и активности;
- наставник треба да омогући приступ и прихватање нових идеја;

- ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину;

- уџбеници представљају извор активности и морају бити праћени употребом додатних аутентичних материјала;
 - учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан;

 - рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад;

– за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто.

Технике/активности

Током часа се препоручује динамично смењивање техника/активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.

Слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори/затвори свеску, итд.).

Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.). Мануелне активности (израда панона, презентација, зидних новина, постера и сл.).

Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.).

Игре примерене узрасту.

Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...). Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.

„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.

Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом или, пак, именовање наслова.

Заједничко прављење илустрованих и писаних материјала (планирање различитих активности, извештај/дневник са путовања, рекламни плакат, програм приредбе или неке друге манифестације).

Разумевање писаног језика:

– уочавање дистинктивних обележја која указују на граматичке специфичности (род, број, глаголско време, лице...);

– препознавање везе између група слова и гласова;

– одговарање на једноставна питања у вези са текстом, тачно/нетачно, вишеструки избор;

– извршавање прочитаних упутстава и наредби.

Писмено изражавање:

– повезивање гласова и групе слова;

– замењивање речи цртежом или сликом;

- проналажење недостајуће речи (употпуњавање низа, проналажење „уљеза”, осмосмерке, укрштене речи, и слично);
- повезивање краћег текста и реченица са сликама/илустрацијама;
- попуњавање формулара (пријава за курс, налепнице нпр. за пртљаг);
- писање честитки и разгледница;
- писање краћих текстова.

Увођење дечије књижевности и транспоновање у друге медије: игру, песму, драмски израз, ликовни израз. Предвиђена је израда два писмена задатка у току школске године.

Стратегије за унапређивање и увежбавање језичких вештина

С обзиром на то да се исходи операционализују преко језичких вештина, важно је да се оне у настави страних језика перманентно и истовремено увежбавају. Само тако ученици могу да стекну језичке компетенције које су у складу са задатим циљем.

Стога је важно развијати стратегије за унапређивање и увежбавање језичких вештина.

Слушање

Разумевање говора је језичка активност декодирања дословног и имплицитног значења усменог текста; поред способности да разазн аје фонолошке и лексичке јединице и смисаоне целине на језику који учи, да би успешно остварио разумевање ученик треба да поседује и следеће компетенције:

- дискурзивну (о врстама и карактеристикама текстова и канала преношења порука),
 - референцијалну (о темама о којима је реч) и
 - социокултурну (у вези са комуникативним ситуацијама, различитим начинима формулисања одређених говорних функција и др.).
- Тежина задатака у вези са разумевањем говора зависи од више чинилаца:
- од личних особина и способности онога ко слуша, укључујући и његов капацитет когнитивне обраде,
 - од његове мотивације и разлога због којих слуша дати усмени текст,
 - од особина онога ко говори,
 - од намера с којима говори,

- од контекста и околности – повољних и неповољних – у којима се слушање и разумевање остварују,
- од карактеристика и врсте текста који се слуша, итд.

Прогресија (од лакшег ка тежем, од простијег ка сложенијем) за ову језичку активност у оквиру програма предвиђена је, стога, на више равни. Посебно су релевантне следеће:

- присуство/одсуство визуелних елемената (на пример, лакшим за разумевање сматрају се они усмени текстови који су праћени визуелним елементима због обиља контекстуалних информација које се аутоматски уписују у дуготрајну меморију, остављајући пажњи могућност да се усредреди на друге појединости);
- дужина усменог текста;
- брзина говора;
- јасност изговора и евентуална одступања од стандардног говора;
- познавање теме;
- могућност/немогућност поновног слушања и друго.

Читање

Читање или разумевање писаног текста спада у тзв. визуелне рецептивне језичке вештине. Том приликом читалац прима и обрађује тј. декодира писани текст једног или више аутора и проналази његово значење. Током читања неопходно је узети у обзир одређене факторе који утичу на процес читања, а то су карактеристике читалаца, њихови интереси и мотивација као и намере, карактеристике текста који се чита, стратегије које читаоци користе, као и захтеви ситуације у којој се чита.

На основу намере читаоца разликујемо следеће врсте читања:

- читање ради усмеравања;
- читање ради информисаности;
- читање ради праћења упутстава;
- читање ради задовољства.

Током читања разликујемо и ниво степена разумевања, тако да читамо да бисмо разумели:

- глобалну информацију;
- посебну информацију,
- потпуну информацију;
- скривено значење одређене поруке.

Писање

Писана продукција подразумева способност ученика да у писаном облику опише догађаје, осећања и реакције, пренесе поруке и изрази ставове, као и да резимира садржај различитих порука (из медија, књижевних и уметничких текстова итд.), води белешке, сачини презентације и слично.

Тежина задатака у вези са писаном продукцијом зависи од следећих чинилаца: познавања лексике и нивоа комуникативне компетенције, капацитета когнитивне обраде, мотивације, способности преношења поруке у кохерентне и повезане целине текста.

Прогресија означава процес који подразумева усвајање стратегија и језичких структура од лакшег ка тежем и од простијег ка сложенијем. Сваки виши језички ниво подразумева циклично понављање претходно усвојених елемената, уз надоградњу која садржи сложеније језичке структуре, лексику и комуникативне способности. За ову језичку активност у оквиру програма предвиђена је прогресија на више равни. Посебно су релевантне следеће:

- теме (ученикова свакодневница и окружење, лично интересовање, актуелни догађаји и разни аспекти из друштвено-културног контекста, као и теме у вези са различитим наставним предметима);
- текстуалне врсте и дужина текста (формални и неформални текстови, резимирање, личне белешке);
- лексика и комуникативне функције (способност ученика да оствари различите функционалне аспекте као што су описивање људи и догађаја у различитим временским контекстима, да изрази претпоставке, сумњу, захвалност и слично у приватном, јавном и образовном домену);
- степен самосталности ученика (од вођеног/усмераваног писања, у коме се ученицима олакшава писање конкретним задацима и упутствима, до самосталног писања).

Говор

Говор као продуктивна вештина посматра се са два аспекта, и то у зависности од тога да ли је у функцији монолошког излагања, при чему говорник саопштава, обавештава, презентује или држи предавање једној или више особа, или је у функцији интеракције, када се размјењују информације између два или више саговорника са одређеним циљем, поштујући принцип сарадње током дијалога.

Активности монолошке говорне продукције су:

- јавно обраћање (саопштења, давање упутстава и информација);

- излагање пред публиком (предавања, презентације, репортаже, извештавање и коментари о неким догађајима и сл.)
- Ове активности се могу реализовати на различите начине и то:

- читањем писаног текста пред публиком;

- спонтаним излагањем или излагањем уз помоћ визуелне подршке у виду табела, дијаграма, цртежа и др.

- реализацијом увежбане улоге или певањем.

Интеракција подразумева сталну примену и смењивање рецептивних и продуктивних стратегија, као и когнитивних и дискурзивних стратегија (узимање и давање речи, договарање, усаглашавање, предлагање решења, резимирање, ублажавање или заобила жење неспоразума или посредовање у неспоразуму) које су у функцији што успешнијег остваривања интеракције. Интеракција се може реализовати кроз низ активности, на пример:

- размену информација,

- спонтану конверзацију,

- неформалну или формалну дискусију, дебату,

- интервју или преговарање, заједничко планирање и сарадњу.

Социокултурна компетенција и медијација

Социокултурна компетенција и медијација представљају скуп теоријских знања (компетенција) која се примењују у низу језичких активности у два основна језичка медијума (писаном и усменом) и уз примену свих других језичких активности (разумевање говора, говор и интеракција, писање и разумевање писаног текста). Дакле, представљају веома сложене категорије које су присутне у свим аспектима наставног процеса и процеса учења. Социокултурна компетенција представља скуп знања о свету уопште, као и о сличностима и разликама између културних и комуникативних модела сопствене говорне заједнице и заједнице/заједница чији језик учи. Та знања се, у зависности од нивоа општих језичких компетенција, крећу од познавања основних комуникативних принципа у свакодневној комуникацији (основни функционални стилови и регистри), до познавања карактеристика различитих домена језичке употребе (приватни, јавни и образовни), паралингвистичких елемената, и елемената културе/култура заједница чији језик учи. Наведена знања потребна су за компетентну, успешну комуникацију у конкретним комуникативним активностима на циљном језику.

Посебан аспект социокултурне компетенције представља интеркултурна компетенција, која подразумева развој свести о другом и другачијем, познавање и разумевање сличности и разлика између светова, односно говорних заједница, у којима се ученик креће. Интеркултурна компетенција такође подразумева и развијање толеранције и позитивног става према индивидуалним и колективним карактеристикама

говорника других језика, припадника других култура које се у мањој или већој мери разликују од његове сопствене, то јест, развој интеркултурне личности, кроз јачање свести о вредности различитих култура и развијање способности за интегрисање интеркултурн их искустава у сопствени културни модел понашања и веровања.

Медијација представља активност у оквиру које ученик не изражава сопствено мишљење, већ функционише као посредник између особа које нису у стању да се директно споразумевају. Медијација може бити усмена и писана, и укључује сажимање и резимирање текста и превођење. Превођење се у овом програму третира као посебна језичка активност која никако не треба да се користи као техника за усвајање било ког аспекта циљног језика предвиђеног комуникативном наставом. Превођење подразумева развој знања и вештина коришћења помоћних средстава (речника, приручника, информационих технологија, итд.) и способност изналажења структуралних и језичких еквивалената између језика са кога се преводи и језика на који се преводи.

Упутство за тумачење граматичких садржаја

Настава граматике, с наставом и усвајањем лексике и других аспеката страног језика, представља један од предуслова овладавања страним језиком. Усвајање граматике подразумева формирање граматичких појмова и граматичке структуре говора код ученика, изучавање граматичких појава, формирање навика и умења у области граматичке анализе и примене граматичких знања, као прилог изграђивању и унапређивању културе говора. Граматичке појаве треба посматрати са функционалног аспекта (функционални приступ). У процесу наставе страног језика у што већој мери треба укључивати оне граматичке категорије које су типичне и неопходне за свакодневни говор и комуникацију, и то кроз разноврсне моделе, применом основних правила и њиховим комбиновањем. Треба тежити томе да се граматика усваја и рецептивно и продуктивно, кроз све видове говорних активности (слушање, читање, говор и писање, као и превођење), на свим нивоима учења страног језика, према ја сно утврђеним циљевима, стандардима и исходима наставе страних језика.

Граматичке категорије су разврстане у складу са Европским референтним оквиром за живе језике за сваки језички ниво који подразумева прогресију језичких структура према комуникативним циљевима: од простијег ка сложенијем и од рецептивног ка продуктивном. Сваки виши језички ниво подразумева граматичке садржаје претходних језичких нивоа. Цикличним понављањем претходно усвојених елемената надограђују се сложеније граматичке структуре. Наставник има слободу да издвоји граматичке структуре које ће циклично понавља ти у складу са постигнућима ученика, као и потребама наставног контекста.

Главни циљ наставе страног језика јесте развијање комуникативне компетенције на одређеном језичком нивоу, у складу са статусом језика и годином учења. С тим у вези, уз одређене граматичке категорије стоји напомена да се усвајају рецептивно, док се друге усвајају продуктивно.

Праћење и вредновање наставе и учења

Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања и праћења и вредновања. Важно је да наставник континуирано прати и вреднује не само постигнућа ученика, процес наставе и учења, већ и сопствени рад како би перманентно унапређивао наставни процес.

Процес праћења остварености исхода почиње проценом нивоа знања ученика на почетку школске године како би наставници могли да планирају наставни процес и процес праћења и вредновања ученичких постигнућа и напредовања. Тај процес се реализује формативним и сумативним вредновањем. Док се код формативног оцењивања током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (дијагностички тестови, самоевалуација, језички портфолио, пројектни задаци и др.), сумативним оцењивањем (писмени задаци, завршни

тестови, тестови језичког нивоа) прецизније се процењује оствареност исхода или стандарда на крају одређеног временског периода (крај полугодишта, године, циклуса образовања). Формативно вредновање није само праћење ученичких постигнућа, већ и праћење начина рада и средство које омогућава наставнику да у току наставног процеса мења и унапређује процес рада. Током оцењивања и вредновања ученичких постигнућа треба водити рачуна да се начини на које се оно спроводи не разликује од уобичајених активности на часу јер се и оцењивање и вредновање сматрају саставним делом процеса наставе и учења, а не изолованим активностима које стварају стрес код ученика и не дају праву слику њихових постигнућа. Оцењивањем и вредновањем треба да се обезбеди напредовање ученика у остваривању исхода, као и квалитет и ефикасност наставе. Сврха оцењивања треба да буде и јачање мотивације за напредовањем код ученика, а не истицање њихових грешака. Елементи који севреднују су разноврсни и треба да допринесу свеопштој слици о напредовању ученика, јачању њихових комуникативних компетенција, развоју вештина и способности неопходних за даљи рад и образовање. То се постиже оцењивањем различитих елемената као што су језичке вештине (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правила са, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социolingвистичких норми. Приликом оцењивања и вредновања неопходно је да начини провере и оцењивања буду познати ученицима односно усаглашени са техникама, типологијом вежби и врстама активности које су примењиване на редовним часовима, као и начинима на који се вреднују постигнућа. Таква правила и организација процеса вредновања и оцењивања омогућавају позитивну и здраву атмосферу у наставном процесу, као и квалитетне међусобне односе и комуникацију на релацији ученик – наставник, као и ученик – ученик.

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ У НАСТАВИ СТРАНИХ ЈЕЗИКА ЗА ОСНОВНУ ШКОЛУ

Напомена: Тематске области се прожимају и исте су у сва четири разреда другог циклуса основне школе. Аутори уџбеника и наставници обрађују их у складу са интересовањима ученика и актуелним збивањима у свету.

- 1) Лични идентитет
- 2) Породица и уже друштвено окружење (пријатељи, комшије, наставници итд.)
- 3) Географске особености
- 4) Становање – форме, навике
- 5) Живи свет – природа, љубимци, очување животне средине, еколошка свест
- 6) Историја, временско искуство и доживљај времена (прошлост – садашњост – будућност)
- 7) Школа, школски живот, школски систем, образовање и васпитање
- 8) Професионални живот (изабрана – будућа струка), планови везани за будуће занимање
- 9) Млади – деца и омладина
- 10) Животни циклуси
- 11) Здравље, хигијена, превентива болести, лечење
- 12) Емоције, љубав, партнерски и други међуљудски односи
- 13) Транспорт и превозна средства
- 14) Клима и временске прилике
- 15) Наука и истраживања
- 16) Уметност (нарочито модерна књижевност за младе; савремена музика)

17) Духовни живот; норме и вредности (етички и верски принципи); ставови, стереотипи, предрасуде, толеранција и емпатија; брига о другоме

18) Обичаји и традиција, фолклор, прославе (рођендани, празници)

19) Слободно време – забава, разонода, хобији

20) Исхрана и гастрономске навике

21) Путовања

22) Мода и облачење

23) Спорт

24) Вербална и невербална комуникација, конвенције понашања и опхођења

25) Медији, масмедији, интернет и друштвене мреже

26) Живот у иностранству, контакти са странцима, ксенофобија

Литература: -Уџбеник "Magnet neu 3", Издавачка кућа Клетт д.о.о., Аутори: Ђорђо Мота и Весна Николовски, Београд - Радна свеска "Magnet neu 3", Издавачка кућа Клетт д.о.о., Аутори: Ђорђо Мота и Весна Николовски, Београд

Наставна тема	Наставна јединица		Број часова		по наставној теми
			за обраду	за друге типове	
Wohin in den Urlaub?	1.	Wohin in den Urlaub?	0		40 + 3У + 1С
	2.	Urlaub zu Hause oder ... ?	0		
	3.	Urlaub zu Hause oder ...?		У	
	4.	Urlaubspläne	0		
	5.	Urlaubspläne		У	
	6.	Urlaubspläne		У	
	7.	Wie ist das Wetter?	0		

	8.	Wir üben und wiederholen		C	
Erinnerungen	9.	Mein erster Schultag	O		3O + 4Y + 2C
	10.	Mein erster Schultag		Y	
	11.	Die Oma erzählt	O		
	12.	Die Oma erzählt		Y	
	13.	Früher und jetzt	O		
	14.	Früher und jetzt		Y	
	15.	Früher und jetzt		Y	
	16.	Zwischenstation 1		C	
	17.	Wir üben und wiederholen		C	
Es ist passiert!	18.	Es ist passiert!	O		3O + 4Y + 2C + 1Π
	19.	Ich habe mir das Bein gebrochen		Y	
	20.	Und so hat alles begonnen	O		
	21.	Und so hat alles begonnen		Y	
	22.	Und so hat alles begonnen		Y	
	23.	Ich habe eine Fünf bekommen!	O		

	24.	Ich habe eine Fünf bekommen!		Y	
	25.	Припрема за први писмени задатак		C	
	26.	Први писмени задатак		П	
	27.	Исправка првог писменог задатка		C	
Einkäufe & Geschäfte	28.	Einkäufe & Geschäfte	O		3O + 4Y + 1C
	29.	Der Kühlschrank ist leer		Y	
	30.	Einkaufen in deiner Stadt	O		
	31.	Einkaufen in deiner Stadt		Y	
	32.	Einkaufen in deiner Stadt		Y	
	33.	Zeit zum Schenken	O		
	34.	Zeit zum Schenken		Y	
	35.	Zwischenstation 2		C	
Zu wenig Freizeit?	36.	Zu wenig Freizeit?	O		3O + 4Y + 2C
	37.	Mit dem Buch in der Hand		Y	
	38.	Lust auf Fernsehen	O		
	39.	Lust auf Fernsehen		Y	
	40.	Wiederholung		C	

	41.	Wunderkinder	O		
	42.	Wunderkinder		Y	
	43.	Wunderkinder		Y	
	44.	Wir üben und wiederholen		C	
Deutschland , Land mit Superlativen	45.	Deutschland, Land mit Superlativen	O		3O + 4Y + 2C
	46.	Berühmte Persönlichkeiten		Y	
	47.	Die schönste Stadt Deutschlands?	O		
	48.	Die schönste Stadt Deutschlands?		Y	
	49.	Die schönste Stadt Deutschlands?		Y	
	50.	Weltrekorde	O		
	51.	Weltrekorde		Y	
	52.	Zwischenstation 3		C	
	53.	Wir üben und wiederholen		C	
	54.	Meine erste Liebe	O		
Meine erste Liebe	55.	Liebe und Liebeskummer		Y	3O + 4Y + 2C + 1II
	56.	Gehen wir zusammen ins Kino?	O		
	57.	Gehen wir zusammen ins Kino?		Y	

	58.	Gehen wir zusammen ins Kino?		Y	
	59.	Eine Liebesgeschichte	O		
	60.	Eine Liebesgeschichte		Y	
	61.	Припрема за други писмени задатак		C	
	62.	Други писмени задатак		П	
	63.	Исправка другог писменог задатка		C	
Fa mi lie nk on fli kte	64.	Familienkonflikte	O		3O + 4Y + 2C
	65.	Verstehst du dich gut mit deinen Eltern?	O		
	66.	Verstehst du dich gut mit deinen Eltern?		Y	
	67.	Streit und Ärger mit den Eltern	O		
	68.	Streit und Ärger mit den Eltern		Y	
	69.	8B Streit und Ärger mit den Eltern		Y	
	70.	8C Freude über das Wiedersehen		Y	
	71.	Zwischenstation 4		C	
	72.	Wiederholung		C	
Укупно			25	47	72

Допунска настава

Циљеви и задаци:

Оно градиво које ученици нису усвојили или су недовољно усвојили на редовним часовима наставе страног језика треба допунском наставом да надокнаде и стекну базичну језичку писменост и напредују ка реализацији одговарајућих стандарда, да се оспособе да решавају проблеме и задатке, као и да овладају комуникативним вештинама.

Додатна настава

Циљеви и задаци:

Оспособљавање ученика да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују о томе са другима као и да ојачају комуникативневештине.

Основни задатак је усвајање нових знања на једном вишем нивоу у односу на часове редовне наставе страног језика. Усвајање се одвија кроз разнолике активности и метода. Надарени ученици се на часовима додатне наставе припремају и за такмичења у знању немачког језика.

р.б.	Садржај рада
1.	Urlaub
2.	Lesen
3.	Hören
4.	Sprechen
5.	Schreiben
6.	Erinnerungen
7.	Hören
8.	Lesen
9.	Sprechen
10.	Schreiben
11.	Es ist passiert!
12.	Perfekt
13.	Lesen
14.	Hören
15.	Sprechen
16.	Schreiben
17.	Einkäufe und Geschäfte
18.	Hören
19.	Schreiben
20.	Sprechen
21.	Zu wenig Freizeit
22.	Lesen
23.	Sprechen
24.	Puzzle
25.	Berühmte Persönlichkeiten
26.	Lesen
27.	Hören
28.	Sprechen
29.	Wir spielen
30.	Meine erste Liebe
31.	Hören
32.	Lesen
33.	Sprechen
34.	Familienkonflikte
35.	Lesen
36.	Sprechen

Секција

Циљеви и задаци:

Оспособљавање ученика да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују о томе са другима и да тако боље овладају комуникативним вештинама. Основни задатак је усвајање нових знања на једном вишем нивоу у односу на часове редовне наставе страног језика. Настава секције је базирана на разноврсности активности и метода, прошитеним садржајима и разноликости извора. Надарени ученици се током часова секције припремају и за такмичења у знању немачког језика.

Школски план и програм рада допунске наставе

VI разред

Школски план и програм рада додатне наставе VII

разред

р.б.	Садржај рада
1.	Wohin in den Urlaub?
2.	Sprechen
3.	Lesen
4.	Hören
5.	Sprechen
6.	Wir spielen
7.	Erinnerungen
8.	So war das
9.	Lesen
10.	Sprechen
11.	Wir spielen
12.	Es ist passiert
13.	Wir spielen
14.	Schreiben
15.	Sprechen
16.	Lesen
17.	Einkäufe und Geschäfte
18.	Lesen
19.	Sprechen
20.	Rollenspiel
21.	Zu wenig Zeit
22.	Sprechen
23.	Lesen
24.	Schreiben
25.	Berühmte Persönlichkeiten
26.	Landeskunde
27.	Lesen
28.	Familienkonflikte
29.	Lückentest
30.	Lesen
31.	Wir spielen
32.	Das kann ich
33.	Sich vorstellen
34.	Jemanden vorstellen
35.	Film
36.	Party

Школски план и програм рада секције ”Willkommen”
VII разред

р.б.	Садржај рада
1.	Landeskunde
2.	Bingospiel
3.	Memory Spiel
4.	Assoziation
5.	Sprechen (Kettenspiel)
6.	Präsens
7.	Präteritum Hilfsverben und Modalverben
8.	Fragewörter
9.	Zahlen (Bingo - Spiel)
10.	Wer wird Millionär?
11.	Film
12.	Landeskunde
13.	Lückentest
14.	Perfekt
15.	Lesen
16.	Hören
17.	Rollenspiel
18.	Online Einkauf von Klamotten
19.	Projekt
20.	Sprechen
21.	Freizeit
22.	Sprechen
23.	Das kann ich
24.	Berühmte Persönlichkeiten
25.	Landeskunde
26.	Wer ist das?
27.	Sprechen
28.	Komparation
29.	Auf einer einsamen Insel
30.	Auf einer einsamen Insel
31.	Familienkonflikte
32.	Assoziation
33.	Sich vorstellen
34.	Beschreibe das Bild
35.	Auf einer einsamen Insel
36.	Wohin in den Ferien? (Wann? Wie lange? Wohin? Mit wem? Womit?...)

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ
Хор и оркестар

Циљ и задаци

Општи **циљ** наставе изборног предмета *хор и оркестар* је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа.

Задаци

- неговање способности извођења музике (певање/свирање)

- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање зараумевање музике
- подстицање креативности у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике)
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности
- припремање програма за културну и јавну делатност школе
- упознавање занимања музичке струке.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- певају по слуху и из нотног текста песме наших и других народа (народне, уметничке, дечје, староградске)
- упознају основне појмове из музичке писмености
- упознају музичка дела уз основне информације о делу и композитору
- развијају стваралачке способности.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Хор

Веома је значајно правилно оценити могућности хора и руководити се ставом да је боље одлично извести неко једноставније дело, него лоше отпевати тежу композицију.

И за хор млађих и за хор старијих разреда обезбедити потребан број часова, што омогућује постизање добрих резултата и много радости члановима хора.

Наставник-хоровођа мора стално да води рачуна о доброј постави гласа, правилном дисању и декламацији, тачној интонацији и ритму.

Композиције на репертоару хора млађих разреда треба да буду претежно једногласне и двогласне, док се с хором старијих разреда могу успешно изводити и трогласне композиције. Хор треба да пева *a capella* или уз инструменталну пратњу наставника (или неког ученика) на хармонском инструменту.

Репертоар школских хорова обухвата одговарајућа дела домаћих и страних аутора разних епоха.

У току школске године потребно је са хором извести најмање десет композиција.

Оркестар

Оркестар може да буде састављен од било које комбинације инструмената који могу да буду заступљени у најмање три деонице. За хомогене саставе постоји довољно литературе, било да се ради о оркестрима хармоника, блок флаута, мандолина и друго. Мало је теже наћи литературу за друге и за најразличитије саставе школских оркестара. За стручног наставника неће представљати потешкоћу да обради за свој састав одговарајућа дела. Маколико аранжман неке композиције Баха, Моцарта, Бетовена или Чајковског био неприкладан и непожељан на концертном подијуму, он има пуно оправдање у школској музичкој пракси ако је зналачки и са укусом направљен. За ученике ће бити велико задовољство да познато дело великог композитора изведу "на свој начин".

Школским оркестром се сматра инструментални ансамбл са најмање десет инструменталиста који изводе композиције у најмање три деонице. Оркестри могу бити састављени од инструмената који припадају истој породици (блок флауте, мандолине, тамбуре, хармонике, Орфов инструментаријум итд.) или мешовитог састава према расположивим инструментима.

Репертоар школског оркестра чине дела домаћих и страних композитора разних епоха, у оригиналном облику или прилагођена за постојећи школски састав.

У току године оркестар треба да изведе најмање осам дела, од којих нека заједно са хором. У свим школама

у којима раде наставници или наставници који владају неким инструментима организује се додатна настава за даровите и заинтересоване ученика у свирању на појединим

инструментима.

Задаци инструменталне наставе су:

- да код ученика развија музичке способности и жељу за активним музицирањем суделовањем у школским ансамблима
- да упоредо са инструменталном наставом ученицима дајеи потребна теоријска знања
- да и овом наставом подстиче код ученика њихове креативне способности и смисаоза колективномузицирање.

Настава се одвија у групи до четири ученика, односно од пет до девет ученика када се ради о блок флаутама, тамбурама, мандолинама или Орфовом инструментаријуму. Зависно од могућности и интересовања ученика, у додатној настави се формирају мали музички састави. Програмом и садржајима додатне наставе обухватити одговарајуће уџбенике, приручнике и збирке за поједине инструменте, као и дела (у оригиналном облику или прилагођена саставима ученика дотичне школе) домаћих и страних композитора из разних епоха, доступна извођачким могућностима ученика.

Ученици приказују своја индивидуална и групна достигнућа из додатне музичке наставе на школским и другим приредбама и такмичењима.

НАСТАВНЕ МЕТОДЕ

У настави за хор и оркестар користе се следеће наставне методе:

1. метода усменог излагања (монологна метода)
2. метода разговора (дијалогна метода)
3. метода рада сатекстом
4. метода демонстрације

Монологна метода се реализује кроз усмено излагање одабраног наставног садржаја наставника или ученика. Облици реализације могу бити: предавање, описивање, објашњавање. Ова метода погодна је у раду са ученицима чије је предзнање оскудно или је у почетној сазнајној фази.

Дијалогна метода представља методу која се остварује кроз разговор наставника и ученика. Наставник води разговор постављајући питања, док су ученици активни учесници у реализацији наставног процеса. Може се развити полемика, дискусија и вршити заједничка анализа одабраних тема.

Метода рада са текстом подразумева да ученици самостално, или уз помоћ наставника користе уџбеник и другу предвиђену литературу у циљу обраде нове наставне јединице. Оваквим начином реализације наставног процеса ученици развијају навику и потребу за

коришћењем литературе. Такође, ученици уче да од мноштва понуђених информација одаберу најквалитетније, суштинске и битне.

Метода демонстрације је једна од кључних у настави предмета музичка култура. При обради наставног садржаја неопходно је да наставник демонстрира одређени музички садржај певањем или свирањем. Након усвојеног градива ученици такође, демонстрирају усвојени музички програм кроз свирање или певање.

ОБЛИЦИ РАДА

1. фронтални
2. индивидуални
3. у пару
4. групни

НАСТАВНА СРЕДСТВА

1. прибор за писање и читање
2. инструмент (клавир)
3. електронски уређаји (цд-плејер, дВД-плејер)
4. демонстрацио
на помагала

Оперативни

задаци Ученици

требада:

- певају по слуху и из нотног текста песме наших и других народа(народне, уметничке, дечје, староградске)
- упознају основне појмове из музичке писмености
- упознају музичке дела уз основне информације о делу и композитору
- развијају стваралачке способности.

НАСТАВ НЕ ТЕМЕ	САДРЖАЈ И ПРОГРА МА	ЦИЉЕВИ И ИЗДАЦ И	ВРСТЕ АКТИВНОСТ И	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	
<i>Извођење музике певањем и свирањем</i>	Певање песама по слуху и из нотног текста Певање и извођење музичких игара Певање наменских песама	Развијање музичке осетљивости и креативности	Певање песама по слуху и солмизацијом Слушање вокално-инструменталних и инструменталних композиција	Певање по слуху или са нотног текста Певање и свирање Рад у групама	
<i>Основе музичке писмености</i>	Упознавање са нотним вредностима и њихово извођење	Развијање музичке осетљивости и креативности	Певање песама из нотног текста	Певање по слуху или са нотног текста	
<i>Упознавање музичких дела кроз слушање музике</i> Музичко изражавање и стварање	Слушање инструменталних, вокално-инструменталних дела класичне музике, као и Традиционалних народних песама Креирање ритмичке и звучне пратње Смишљање музичких питања и одговора	Неговање способности извођења музике, као и упознавање традиције свог, али и других народа Извођење народних и класичних игара	Импровизација Свирање, певање, Дечије стваралаштво	Интерактивно учење Демонстрација, слушање музике	
Број теме	Наставна тема		Обрада	Обнављање, утврђивање, систематизација	Свега
1.	Извођење музике певањем и свирањем		9	9	18
2.	Основе музичке писмености		3	2	5
3.	Упознавање музике кроз слушање		5	3	8
4.	Музичко изражавање и стварање		3	2	5
УКУПНО			20	16	36

ПРИМЕРИ КОМПОЗИЦИЈА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ:

Химна „Боже правде“ Д. Јенко
Химна „Светом
Сави“, К. Станковић
„Тебе појем“, Стеван
Мокрањац Школска химна,
М. Ђачић
„Нек свуд љубав сја“, дечија песма из Белгије
„Порука свету“, Н. Живић
„Где је онај цветак жути“, Перголези
„Све птичице запјевале“, народна песма из Црне Горе“
„Чежња за пролећем“, В. А. Моцарт
„Дивља ружица“, Франц Шуберт
„Спокојно спавај“, Д. Кабалевски
„Серенада Београду“, Ж. Петровић
„Рјабињушка“, песма из Русије
„Небо је тако ведро“, стара градска песма
„Златни дан“, К. Ковач
„Морнар“, YU-група
„Индијанска ратна игра“, М. Арон
„Анданте“, Ј. Хајдн
„Железница“, Г. Ф. Хумберт
„Менует“, В. А. Моцарт

ДОМАЋИНСТВО

(1 час недељно, 36 часова годишње)

Циљ и задаци

Циљ наставе изборног предмета домаћинство јесте да ученици стекну нова знања о улози породице у формирању културе понашања, становања, исхране, одевања и рада, као и да интегришу и унапреде претходно стечена знања и вештине, усвоје вредности и формирају навике у вези с важним активностима у свакодневном животу.

Задаци наставе домаћинства јесу:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе домаћинства сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе домаћинства буду у пуној меререализовани;
- развијање свести о томе да култура становања, одевања, исхране и понашања која се стиче у породици доживотно утичена културне потребе, навике и понашања ученика;
- стицање знања и вештина у вези с важним активностима у свакодневном животу и развијање способности примене стечених знања и умења у областима организације и функционисања савремене породице и домаћинства, културе становања, одевања и исхране;
- развијање вештина, ставова и навика одржавања одевних предмета и обуће, домаћинства и околине;
- развијање способности правилноги безбедног коришћења различитих средстава, оруђа и материјала у домаћинству;
- развијање знања о компонентама правилне исхране;
- развијање способности за поуздано стручно коришћење различитих уређаја у домаћинству, нових информационих и комуникационих технологија;
- развијање еколошке свести о значају селективног прикупљања отпада у домаћинству и спремности да се сопственим активностима доприноси очувању здраве околине и стандарда квалитетаживљења;

- развијање позитивних и конструктивних ставова о коришћењу научних сазнања за унапређивање квалитета живота;
- развијање сарадничких способности, способности слушања и уважавања мишљења других, способности изношења става и формулисања аргумената за изнетистав;
- развијање свести о сопственим знањима и способностима.

НАСТАВНЕ МЕТОДЕ:-метода усменог излагања;

- метода разговора (дијалошка метода);
- метода демонстрације (показивања);
- метода рада на тексту (текст –метода);
- метода практичних радова;
- метода писаних и графичких радова.

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА ДОМАЋИНСТВА ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ И ВЕЖБЕ	БРОЈ ЧАСОВА ПО ТЕМИ
I	САВРЕМЕНО ДОМАЋИНСТВО И ПОРОДИЦА	4	0	4
II	КУЛТУРА СТАНОВАЊА	7	3	10
III	КУЛТУРА ОДЕВАЊА	7	3	10
IV	КУЛТУРА ПОНАШАЊА	8	4	12
	УКУПНО	26	10	36

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

I - САВРЕМЕНО ДОМАЋИНСТВО И ПОРОДИЦА (4 +0)

1. Појам домаћинства.
2. Савремено домаћинство и његова правилна организација.
3. Савремена породица, односи у породици и њихово усклађивање.
4. Услови за формирање здраве породице и фазеразвоја.

II - КУЛТУРА СТАНОВАЊА (7 + 3)

5. Породица истан.
6. Функционалне целине стана, њихове улоге и економично коришћење.
7. Технички апарати у домаћинству.
8. Безбедно руковање техничким апаратима у домаћинству.
9. Околина стана и култура становања.
10. Уређивање стана/куће, уређивање околине и школе.
11. Селективно прикупљање и одлагање отпада у домаћинству.

Вежбе:

12. Израда симбола намештаја и основе стана за вежбање на уређењу стана.
13. Израда макете са моделима за вежбање на уређењу стана или породичне куће.
14. Компјутерско скицирање уређења стамбеног простора.

III- КУЛТУРА ОДЕВАЊА (7 + 3)

15. Улога одеће и обуће.
16. Материјали од којих се прави одећа (природни, вештачки, мешовити).
17. Природни материјали: памук, лан, свила, вуна.

18. Вештачки материјали: најлон, вискоза, ликра, гума.
 19. Избор тканине по критеријум својстава тканине и намене одеће.
 20. Одржавање одеће и средства за одржавање одеће од памука, вуне, свиле, синтетичких материјала.
 21. Пеглање одеће и сезонско одлагање одеће и обуће.

Вежбе:

22. Испитивање својстава текстилних влакана и тканина и тумачење декларација на етикетама одеће и обуће.
 23. Упоредивање понашања природних и вештачких материјала на повишеној температури и под дејством избелјивача.
 24. Уклањање мрља са одеће (технички бензин, избелјивачи, савремене хемикалије за уклањање флека).

**IV -КУЛТУРА ПОНАШАЊА (8+4)
 (КУПОВИНА, ПУТОВАЊЕ,
 КОМУНИКАЦИЈА)**

25. Планирање и расподела буџета.
 26. Планирање дневне, недељне, месечне и сезонске набавке. 27. Избор артикала.
 28. Примена комуникационих информатичких технологија при куповини.
 29. Путовање – одабир дестинације и планирање путовања, резервација и куповина карата.
 30. Припрема за путовање – како спаковати кофер.
 31. Правила понашања у градском превозу, аутобусу, возу, авиону.
 32. Савремена средства комуникације, план телефонског разговора, SMS, e-mail, претраживање релевантних и поузданих информација.

Вежбе:

33. Планирање буџета и набавки (дневних, недељних, месечних).
 34. Прављење избора артикала на основу података о квалитету и цени производа.
 35. Планирање путовања. Планирање обилазака културно-историјских споменика (културно-историјских целина, археолошких налазишта, утврђених градова итд), установа културе (музеји, галерије итд) и догађаја (културне и уметничке манифестације, фестивали итд), (прикупљање потребних информација из различитих извора информација).
 36. Званична кореспонденција, писање биографије, упућивање захтева, молби, жалби

ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ VII разред

Оперативни задаци

Ученици треба да: проширују искуства у ликовном изражавању и развију ликовно-естетски сензибилитет за: арабеску, пропорције, композицију и простор, обједињавање покрета игре и звука, фотографију и перформанс, упознају основне елементе ликовне организације и припреме се за самостално и колективно преобликовање одређеног простора се оспособе да повезују ликовни рад с литерарним сценским изразом, звуком и покретом, упознају вредности споменика културе и своју културну баштину.

Садржај програма

Ред. број наставне теме	НАСТАВНЕ ТЕМЕ / ОБЛАСТИ	НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ	Број часова по теми	Број часова за	
				обраду	остале типове часова

1.	Цртање	Пропорције Пропорције ■ Компоновање величина у простору Конпоновање и степеновање облика у простору Арабеска Арабеска ■ Естетска анализа	12	8	4
2.	Сликање	Равнотежа облика и боје у простору Контраст, светлина, површина и облика у одређеном простору Сродност ликовних вредности у одређеном простору	12	8	4
3.	Вајање	Обликовање маса и волумена додавањем и одузимањем Орнаменти Вајарски материјали, одливање (негатив и позитив) Вајање- гипс и одговарајућа средства и материјали Естетска анализа	12	8	4
УКУПНО			36	24	12

Активности наставника : саопштава наставне садржаје, организује и усмерава идеје и креативност

упознаје ученике са методама и техникама успешног ликовног изражавања , преноси теоријска и практична знања, процењује и оцењује ниво и квалитет радова, преноси културне вредности, формира правилан поглед на свет и систем вредности , развија карактер ученика и црте личности

Активности ученика : посматрање, опажање, учешће у дискусији, откривање и увиђање законитости и процеса, изражавање својих мисли, осећања и закључака, анализа и синтеза опаженог, стварање, вежбање

усвајање знања, понављање, израда и презентовање самосталних и практичних радова

Начин остваривања програма:

Цртање- објашњавање, дискусија, дијалог, демонстрација

- показивање основних цртачких техника

- објашњавање и упознавање са основним ликовним елементима
- индивидуални рад и рад у групама
- коректуре и естетске анализе (заједно са ученицима)
- рад по природи (моделу)
- посете културним институцијама (музеји, галерије)

Сликање- објашњавање, разговор

- демонстрирање осн.сликарских техника
- показивање репродукција познатих сликара (чисте и замућене боје)
- креирање вежби и њихова примена
- коректуре и ест. анализе
- рад по природи и рад из маште
- посета позоришту

Вајање- кроз разговор и објашњавање упознавање ученика са основним вајарским материјалима и техникама

- репродукције 2д и 3д уметничких дела и уочавање разлика
- демонстрација рада у појединим материјалима- глина, глинамол...
- индивидуални, рад у пару и групи са ученицима
- рад по природи
- коректура и естетска анализа

Ш А Х

(1 час недељно, 36 часова годишње)

Редни Број часа	Наставна јединица	Тип Часа
1	Уводни час. Упознавање ученика са планом и програмом, договор о раду	Обрада
2	Кретање пиуна и њихов значај	Обрада
3	Кретање топова и њихов значај	Обрада
4	Кретање скакача и њихов значај	Обрада
5	Кретање ловаца и њихов значај	Обрада
6	Кретање краљице и њен значај	Обрада
7	Кретање краља и његов значај	Обрада
8	Отварање и типови отварања у шаху	Обрада
9	Отварање и типови отварања у шаху	Утврђивање
10	Шах, игра	Обрада
11	Шах, игра	Утврђивање
12	Шах, игра	Утврђивање
13	Отварање и типови отварања у шаху	Обрада
14	Отварање у типови отварања у шаху	Утврђивање
15	Мала рокада	Обрада
16	Велика рокада	Обрада
17	Мала и велика рокада	Утврђивање
18	Шах, игра	Утврђивање
19	Шах, игра	Утврђивање
20	Одбрана и типови одбрана у шаху	Обрада
21	Одбрана и типови одбрана у шаху	Утврђивање
22	Одбрана и типови одбрана у шаху	Утврђивање
23	Шах, игра	Утврђивање
24	Шах, игра	Утврђивање
25	Отварање и типови отварања у шаху	Обрада
26	Одбрана и типови одбране у шаху	Обрада
27	Отварање и одбрана у шаху	Обрада
28	Отварање и одбрана у шаху	Утврђивање
29	Шах, игра	Утврђивање
30	Шах, игра	Утврђивање
31	Шах, игра	Утврђивање
32	Шах, игра	Утврђивање
33	Шах, игра	Утврђивање
34	Шах, игра	Утврђивање
35	Провера знања	Утврђивање
36	Закључивање оцена	Утврђивање

КИНЕСКИ ЈЕЗИК

Упоредо са продубљивањем размене са Кином у политичкој, економској и културној области у Србији се већ годинама учи кинески језик. Програм је обухватао ученике средњих школа, а са све већом заинтересованошћу и растом ентузијазма за учење кинеског језика, програм је намењен и ученицима основних школа.

Наша школа се труди да својим ученицима увек понуди нове, актуелне садржаје, те смо и овога пута, великим ангажовањем и успостављајући сарадњу са Амбасадом НРКине успели да организујемо бесплатно учење кинеског језика за ученике наше школе.

Часове држи професорка кинеског језика, студент на размени.

Chinese class Teaching Plan

Theme 专题	Topic 话题	Unit 单元教学内容
1.	Hello 你好 Lesson 1-6	Daily Greetings 日常问候
2.	Thank you 谢谢你 Lesson 7-12	Expression of Thanks 表达感谢
3.	What's your name 你叫什么名字 Lesson 13-16	Self Introduction 自我介绍
4.	She is my Chinese teacher 她是我的汉语老师 Lesson 17-21	Asking for Identity 询问身份
5.	Her daughter is 20 years old this year 她女儿今年二十岁 Lesson 22-25	Numbers and Age 数字和年龄
6	I can speak Chinese 我会说汉语 Lesson 26-29	The Modal Verb “会” 能愿动词“会”
7.	What's the date today 今天几号 Lesson 30-33	Exoression of a Date 日期的表达
8.	I'd like some tea 我想喝茶 Lesson 34-38	The Modal Verb “想” 能愿动词“想”

9.	Where does your son work 你儿子在哪儿工作 Lesson39-42	The Verb “在” 动词“在”
10.	Can I sit here 我能坐这儿 吗Lesson 43 - 46	The Moral Verb “能” 能愿动词“能”
11.	What’s the time now 现在几点 Lesson 47 – 50	Expression of Time 时间的表达
12.	What will the weather be like tomorrow 明天天气怎么样 Lesson 51 – 55	Expression of Feeling 表达感受
13.	He is learning to cook Chinese food 他在学做中国菜呢 Lesson 56 - 59	“在……呢” Used to Indicate an Action in Progress “在……呢”表示动作正在进行
14.	She has bought quite a few clothes 她买了不少衣服 Lesson 60 - 63	“了”Indicating Occurrence or Completion. “了”表示发生或完成
15.	I came here by air 我是坐飞机来的Lesson 64 - 68	The structure “是……的” : used to emphasize time, place or manner
16.	General revision 总复习 Lesson 69 - 72	Review

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

1. Кућни ред школе и Правилник о понашању и облачењу у школи
2. Шта су то правила и шта би се догодило да их нема – демократија или анархија
3. Дигитално насиље–Реаговање у случају дигиталног насиља,радионица- платформа Чувам те
4. Представљање програма ПО за ученике и ученице (радионица за ПО)
5. Превентива заразних болести и унапређење компетенције одговорног односа према здрављу

6. Лична одговорност за сопствена осећања и поступке- платформа Чувам те
7. У свету интересовања (радионица за ПО)
8. „Учимо сви заједно“ развој емпатије и толеранције
9. Кич и шунд – унапређивање естетске компетенције
10. Самоспознаја – аутопортрет (радионица за ПО)
11. Међународни дан толеранције
12. Односи међу половима
13. Болести зависности –опасности и изазови
14. Какав/каква сам у тиму (радионица за ПО)
15. Моји родитељи и ја- одрастање и сазревање, развој личног идентитета
16. Исхрана, улога исхране и правилна исхрана
17. Анализа резултата на крају првог полугодишта
18. Прослава дана Светог Саве
19. Медијска писменост –развој критичког мишљења
20. „Учимо сви заједно“ равноправност и прихватање различитости
21. Слика савременог света рада (радионица за ПО)
22. Прикупљање и начин обраде информација о школама и занимањима (радионица за ПО)
23. Како твоји родитељи, другови и друге важне особе утичу на твоје понашање
24. Припрема за интервју (радионица за ПО)
25. Дигитално насиље–Реаговање у случају дигиталног насиља, радионица по избору
26. Спровођење интервјуа (радионица за ПО)
27. Проблем вршњачког насиља- платформа „Чувам те“
28. Експерти у нашој школи (радионица за ПО)
29. Пубертет као фаза развоја
30. Неспоразуми са другима и наставницима и како их решити
31. Психоактивне супстанце и опасности које вребају
32. Дан школе 19.мај
33. Пријатељство и прва љубав
34. Разликујемо се у ставовима, особинама, навикама, мишљењу
35. Анализа резултата – предлози за оцене на крају наставне године
36. Вршњачко дружење

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Културне активности школе обухватају:

- Прославу Дана школе 19.мај
- Прославу почетка школске године
- Прославу краја школске године
- Прославу краја основно школског образовања и васпитања
- Прославе школских и државних празника
- Приредбе
- Представе
- Сајам образовања
- Сајам књига
- Изложбе
- Концерте
- Смотре
- Посете установама културе

	АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ	РЕАЛИЗАТОРИ
Прослава Дана школе	<ul style="list-style-type: none"> ● „ Савини дани“ ● „ Учитељству у част“ – ликовно-литерарни конкурс ● У оквиру Савиних дана- такмичење у беседништву ● Приредбе и концерти ● Спортска такмичења ● Изложбе ликовних и литерарних радова ученика 	Месец мај 19.05.	<ul style="list-style-type: none"> - Стручна и одељењска већа - Библиотекар и стручна служба школе - Руководство школе

	<ul style="list-style-type: none"> ● Поводом јубилеја школа организује и друге видове прослава (свечане академије, издавање монографија и сл.) којима промовише успехе својих ученика; годишњак „Растимо заједно“ 		
Прослава почетка школске године	<ul style="list-style-type: none"> ● Приредба за ученике првог разреда и њихове родитеље ● Панои добродошлице за ђаке-прваке ● Приредба за ученике петих разреда и њихове родитеље 	први дан школске године	<ul style="list-style-type: none"> - Одељењско веће првог и петог разреда - Стручно веће ликовне и музичке културе, стручно веће језика - Стручно веће разредне наставе
Прослава краја школске године	<ul style="list-style-type: none"> ● Прославе за ученике старијих разреда ● Одељењске прославе за ученике млађих разреда 	последњи наставни дан другог полугодишта	<ul style="list-style-type: none"> - Одељењска већа свих разреда - Ученички парламент
Прослава краја основно школског образовања и испитања	<ul style="list-style-type: none"> ● Свечана додела диплома ● Прослава за ученике ● Панои са успесима ученика 	по завршетку наставе за ученике 8. разреда	<ul style="list-style-type: none"> - Одељењско веће осмог разреда - Ученички парламент - Савет родитеља
Прослава школских и државних празника	<ul style="list-style-type: none"> ● Прославе за ученике старијих разреда ● Одељењске прославе за ученике млађих разреда ● Новогодишњи концерт, новогодишњи базар, подела честитки, изложбе и др. (у организацији Ученичког парламента) ● Посете установама које организују тематске представе или прославе за ученике 	Током школске године	<ul style="list-style-type: none"> - Одељењска већа свих разреда - Ученички парламент - Стручна већа

	<ul style="list-style-type: none"> ● Свечана академија ● Изложбе ликовних радова ● Часови одељењске заједнице посвећен и Светом Сави ● Школски часопис „Бачки хоризонти“ 	Школска слава Свети Сав а	<ul style="list-style-type: none"> - Стручно веће ликовне и музичке културе - Стручно веће језика - Вероучитељи - Библиотекар - Руководство школе
	<ul style="list-style-type: none"> ● Часови одељењске заједнице посвећени догађајима и личностима којима је празник посвећен ● Маскенбал/спортске активности/базари/ликовне активности 	Државни празници значајни датуми (по календару)	<ul style="list-style-type: none"> - Вероучитељи - Одељењске старешине - Стручно веће ликовне и музичке културе

Приредбе, представе, изложбе и концерти	<ul style="list-style-type: none"> ● Активности тематски везане за прославу одређених празника ● Активности у складу с израженим интересовањима ученика ● Активности у сврху промоције ученичких постигнућа (наставних и ваннаставних) 	током школске године	<ul style="list-style-type: none"> - Стручно веће разредне наставе - Стручно веће ликовне и музичке културе и др.
Такмичења и смотре	<ul style="list-style-type: none"> ● Реализација ваншколских такмичења и конкурса ● Смотре/такмичења у ваннаставним и ваншколским постигнућима ученика у сврху промоције позитивних вредности 	током школске године	Стручна већа и стручна служба уз сарадњу предметних наставника, Ученички парламент, драмске, новинарске и ликовне секције
Посете установама културе	<ul style="list-style-type: none"> ● Посете позоришту ● Посете биоскопу ● Посете музејима и изложбама 	током школске године	- Одељењска већа

ПРОГРАМ РАДА ПРИЈАТЕЉИ ДЕЦЕ ОПШТИНЕ ГРОЦКА

ПРИЈАТЕЉИ ДЕЦЕ ОПШТИНЕ ГРОЦКА - КАЛЕНДАР АКТИВНОСТИ	
Септембар	Ликовни конкурс у оквиру програма Дечје недеље
Октобар	ДЕЧЈА НЕДЕЉА
Новембар	ОДЕЉЕЊСКА И ШКОЛСКА ТАКМИЧЕЊА: „ДЕЧЈЕ МУЗИЧКЕ СВЕЧАНОСТИ „Бирамо најраспеваније одељење”, „Златна сирена”- соло певачи, Мали вокални састави – дуети, терцети и квартети.

<p>Децембар, јануар, фебруар</p>	<p>ОПШТИНСКАТАКМИЧЕЊА: „ДЕЧЈЕ МУЗИЧКЕ СВЕЧАНОСТИ : „Бирамо најраспеваније одељење”, „Златна сирена”- соло певачи, Мали вокални састави – дуети, терцети и квартети. ОДЕЉЕЊСКЕ И ШКОЛСКЕ ИЗЛОЖБЕ ликовног конкурса „Мали Пјер</p>
<p>Фебруар</p>	<p>ОПШТИНСКАТАКМИЧЕЊА: „ДЕЧЈЕ МУЗИЧКЕ СВЕЧАНОСТИ: „Бирамо најраспеваније одељење”, „Златна сирена”- соло певачи, Мали вокални састави – дуети, терцети и квартети. ОДЕЉЕЊСКА И ШКОЛСКА ТАКМИЧЕЊА: ДЕЧЈЕ МУЗИЧКЕ СВЕЧАНОСТИ :Групе певача; Мали инструментални састави; Оркестри, Хорови ОДЕЉЕЊСКА И ШКОЛСКА ТАКМИЧЕЊА: „ПЕСНИЧЕ НАРОДА МОГ”/Рецитатори ОПШТИНСКАИЗЛОЖБА « МАЛИ ПЈЕР»</p>

Март	<p>ОДЕЉЕЊСКА И ШКОЛСКА ТАКМИЧЕЊА: „БАЧКИ ПЕСНИЧКИ СУСРЕТИ ”- такмичења младих песника</p> <p>ОПШТИНСКА ТАКМИЧЕЊА: „ДЕЧЈЕ МУЗИЧКЕ СВЕЧАНОСТИ”: Групе певача; Мали инструментални састави; Оркестри; Хорови</p> <p>ОПШТИНСКА ТАКМИЧЕЊА: „ПЕСНИЧЕ НАРОДА МОГ”/Рецитатори</p> <p>ГРАДСКА ТАКМИЧЕЊА РЕЦИТАТОРА (март,април): Смoтpa рецитатора «ПЕСНИЧЕ НАРОДА МОГ» .ГРАДСКО ТАКМИЧЕЊЕ: Демус „Златне сирене Београда“ и мали вокални састави</p>
Април	<p><u>ОПШТИНСКА ТАКМИЧЕЊА:</u> *“ФЕСТИВАЛ КРАТКИХ ДРАМСКИХ ФОРМИ” дечје и драмске групе основних и средњих школа *“ПОЗОРИШНЕ ИГРЕ ДЕЦЕ И МЛАДИХ”-драмске секције основних и средњих школа *“БАЧКИ ПЕСНИЧКИ СУСРЕТИ” – такмичења младих песника *“ВАСКРШЊЕ ЧАРОЛИЈЕ – У СУСРЕТ УСКРСУ” – ликовни конкурс</p> <p><u>ГРАДСКА ТАКМИЧЕЊА:</u> “ДЕЧЈЕ МУЗИЧКЕ СВЕЧАНОСТИ”: Групе певача; Мали инструментални састави; Оркестри; Хорови; <u>РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ:</u> * РЕЦИТАТОРА: «ПЕСНИЧЕ НАРОДА МОГ»</p>
Мај	<p>ГРАДСКА ТАКМИЧЕЊА: *“ФЕСТИВАЛ КРАТКИХ ДРАМСКИХ ФОРМИ” „ФЕСТИВАЛ МАЛИХ ДЕЧЈИХ СЦЕНА” дечје и школске драмске групе *“ПОЗОРИШНЕ ИГРЕ ДЕЦЕ И МЛАДИХ” драмске секције основних и средњих школа *ДЕЧИЈЕ МУЗИЧКЕ СВЕЧАНОСТИ -ДЕМУС. РЕВИЈА ПОБЕДНИКА- Концерт музичког стваралаштва деце Београда *ИЗЛОЖБА ДЕЧИЈИХ РАДОВА настали на радионицама током распуста</p>
Јун	<p>1. ГРАДСКА ТАКМИЧЕЊА: „БАЧКА ПЕСНИЧКА СУСРЕТАЊА”, ”БАЧКИ ПЕСНИЧКИ СУСРЕТИ ”</p> <p>2. РЕПУБЛИЧКА ТАКМИЧЕЊА: „ПОЗОРИШНЕ ИГРЕ ДЕЦЕ И МЛАДИХ”</p>

Удружење Пријатељи деце Србије, ПДС, је мрежа Удружења коме припада и организација „Пријатељи деце општине Гроцка“, добровољна и непрофитна организација цивилног друштва. Основано је 1990. године да би остваривало циљеве у области права детета, друштвене бриге о деци и подстицања активности на унапређењу рада с децом и за децу.

ПДС је најстарија организација те врсте у Србији, и једна од најстаријих у Европи и свету. Наследник је организације Друштво за потпомагање и васпитање сиротне и напуштене деце, основане давне 1880. године. Са огромним ентузијазмом и жаром, и данас окупља све оне којима је стало до деце, њиховог васпитања и развоја, смисаоног провођења слободног времена, њихове заштите и права. Општа мисија и циљ ПДС-а је да доприноси промоцији и остварењу права детета и стварању услова за безбедно и срећно детињство, за поштовање положаја детета у друштву, за слободан и хармоничан развој све деце у духу наше традиције. Организује активности за децу и активност деце (стваралачке, игровне, техничке, рекреативне, хуманитарне...).

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКО РЕКРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ

Активност		Време	реализатор(и)
Школски/ општински/ градски турнири	<ul style="list-style-type: none"> ● Турнир у малом фудбалу ● Турнир у одбојци ● Турнир у кошарци ● Турнир у игри „Између две ватре“ ● Турнир у шаху ● Турнир у рукомету ● Полигон споретности ● „Брзином до звезда“ - спортска манифестација ● Крос ● Такмичење у пливању ● „Спортске игре младих“ 	током школске године	<ul style="list-style-type: none"> - Стручно веће физичкогваспитања - Стручно веће разредненаставе - Саветродитеља - Београдска асоцијација за школски спорт - Спортски савез Општине Гроцка - Министарство спорта и омладине
Промоција спорта, такмичења и фер-плеја	<ul style="list-style-type: none"> ● Израда паноа о актуелним спортскимтакмичењима (Мала олимпијада, светска/европска првенства) с информацијама, рекордима,сликама... ● Планинарско спортско друштво „Стена“ - предавање, радионица ● Израда паноа о појединим спортовима Израда паноа о спортистима изузетнихпостигнућа 	у складу с актуелним догађаји ма	<ul style="list-style-type: none"> - Професори физичкогваспитања - Ученички парламент - Спортске секције
Игре на снегу	<ul style="list-style-type: none"> ● Прављење СнешкаБелића ● Грудвање на дистанци ● Фудбал на снегу ● Клизање- „Зимске чаролије“ 	децембар -јануар (када има снега)	<ul style="list-style-type: none"> - Стручно веће физичкогваспитања - Стручно веће разредненаставе
Здрави стилови живота; Превенција деформитета	<ul style="list-style-type: none"> ● Пројектне активности „Живи здраво-храни се здраво“ ● Радионице и тематска предавања за ученике ● Израда паноа о деформитетима тела ипоследицама физичке неактивности ● Предавања/панои с упутствима заправилно физичко вежбање ● Здрава исхрана 	Током школске године	<ul style="list-style-type: none"> - Стручно веће физичкогваспитања - Школскилекар - Савет родитеља-родитељи предавачи

Недеља школског спорта	<ul style="list-style-type: none"> - Спортска такмичења (мали фудбал, одбојка, кошарка, рукомет, између две ватре...) - Гостовање и дружење са спортистима - Штафетне игре - Утакмице ученика и родитеља, ученика и наставника „Фер плеј турнир“ - Јавни час физичког васпитања - Час одељењске заједнице о значају спорта и физичке активности - Израда паноа и материјала за сајт школе о одржаним такмичењима и победницима 	Септембар и мај, недеља школског спорта	<ul style="list-style-type: none"> - Стручно веће физичког васпитања - Стручно веће разредне наставе - Савет родитеља
-------------------------------	---	---	--

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ

Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије објавило је Посебни протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама. Влада Републике Србије донела је 10. фебруара 2022. године Закључак о усвајању Општег протокола за заштиту деце од насиља, чијим доношењем је престао да важи Општи протокол за заштиту деце од злостављања и занемаривања из 2005. године

У њему су представљене превентивне активности и дефинисане процедуре у заштити деце од насиља. Дефинисањем улога свих који су укључени у живот и рад школе у процесу заштите деце од насиља, обезбеђују се услови за несметан развој и учење деце и младих. Процедуре предвиђају активности којима се утиче на формирање ставова о неприхватљивости насилног понашања и подстичу развијање толеранције, разумевања и прихватања различитости.

Право на заштиту од свих облика насиља представља основно право сваког детета, а утвђено је Конвенцијом о правима детета и низом међународних уговора у области заштите људских права које је Република Србија ратификовала.

У утврђивању програма полазне основе биле су Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање (Сл.гласник РС, бр. 46/19, и 104/2020), Правилник о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета, ученика или трећег лица у установи образовања и васпитања (Сл.гласник РС, бр. 22/2016), Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности (Сл.гласник РС, бр. 65/2018).

У Општем протоколу израз „насиље“ означава „сваки облик физичког или менталног насиља, повређивања или злостављања, запостављања или немарног поступања, малтретирања или експлоатације, укључујући сексуално злостављање (члан 19. став 1. Конвенције о правима детета).

Насиље наддецом/ученицима могу вршити њихови вршњаци, одрасле особе које су запослене у школи и одрасле особе које нису запослене у школи. Према Општем протоколу, насиље има различите форме: **физичко насиље над дететом, телесно кажњавање детета, емоционално насиље над дететом, сексуално насиље, занемаривање и немарно поступање, експлоатација детета, трговина деом,**

искоришћавање детета за просјачење, искоришћавање детета у проституцију, искоришћавање детета за порнографију, злоупотреба дечјег рада, трговина дететом ради усвојења, злоупотреба детета у медицинске или научне сврхе, социјална експлоатација детета, насиље у породици, сведочење детета насиљу у породици, насиље међу децом (вршњачко насиље), дигитално насиље, насиље над дететом у спортском контексту, родно засновано насиље, дечји брак, институционално насиље, тортура над дететом, нестало дете и деца у покрету.

Процес заштите деце од насиља:

- Препознавање насиља које може бити извршено над дететом
- Пријављивање сумње на насиље над дететом
- Поступање приликом заштите детета од насиља
- Спровођење неодложне интервенције

Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања

Утврђује се на основу анализе стања безбедности, односно свих аспеката школске средине, присутности различитих облика и интензитета насиља, злостављања и занемаривања, специфичности установе и резултата самовредновања и вредновања квалитета рада установе.

Програм и мере заштите:

- 1) да се превентивне мере и активности уграђују у свакодневни живот школе, током целе школске године, кроз наставне и ваннаставне активности, као и активности одељењске заједнице (ЧОС) и вршњачким групама – Ученички парламент, Клуб ученика; кроз годишње планирање и рад стручних органа, тела и тимова, родитељских састанака, родитељи – индивидуално и групно, Савет родитеља);
- 2) стручно усавршавање запослених ради унапређивања компетенција запослених за превентивни рад, благовремено уочавање, препознавање, реаговање на насиље, злостављање и занемаривање;
- 3) информисање у просторијама школе (панои), као и на сајту, о обавезама и одговорностима у области заштите од насиља, злостављања и занемаривања,;
- 4) подстицање и оспособљавање ученика за активно учествовање у раду одељењске заједнице, ученичког парламента, школског одбора и стручних органа установе;
- 5) одељењске старешине у сарадњи са родитељима и педагошко-психолошком службом реализују појачан васпитни рад ради развијања самоодговорног и друштвено одговорног понашања;
- 6) едукација ученика и запослених, као и родитеља за препознавање ризика од насиља, злостављања и занемаривања (радионице, трибине, предавања...);
- 7) правовремено и одговорно реаговања на насиље, злостављање и занемаривање, улоге и одговорности и поступање у интервенцији када постоји сумња или се оно догађа;
- 8) подршка ученицима, односно онима који трпе, чине или су сведоци насиља, злостављања и занемаривања;
- 9) различити облици сарадње са породицом, јединицом локалне самоуправе, надлежном организационом јединицом полиције Гроцка, Центром за социјални рад, државном службом Врчин, правосудним органима и др.;

10) извештавања и евалуација о остваривању и ефектима програма заштите, а нарочито, у односу на: (учесталост инцидентних ситуација и број пријава, заступљеност различитих облика и нивоа насиља, злостављања и занемаривања, број повреда, учесталост и број васпитно-дисциплинских поступака против ученика и дисциплинских поступака против запослених, број и ефекте оперативних планова заштите, остварене обуке у превенцији насиља, злостављања и занемаривања и потребе даљег усавршавања, број и ефекте акција које промовишу сарадњу, разумевање и помоћ вршњака, степен и квалитет укључености родитеља у живот и рад у школе ...

ПРОГРАМ ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊЕ			
Вр.	Садржај активности	Носиоци и сарадници	Начини
	<p>Анализа стања у школи и увид у присутност насиља у школи и сагледавање облика насиља;</p> <p>Пружање потребне помоћи наставницима, одељенским старешинама у примени програма превентивних и интервентних активности;</p> <p>Сарадња са ученичким парламентом;</p> <p>Посредовање и помоћ у решавању случајева насиља другог и трећег типа/нивоа и у изузетним случајевима првог типа;</p> <p>Планирање и реализација предвиђених активности;</p> <p>Сарадња са стручним тимовима школе и пружање подршке у раду Струном тиму за инклузивно образовање;</p> <p>Анализа рада Тима, и договор о активностима за наредни месец;</p>	<p>координатор и чланови Тима за заштиту ученика, директор , стручни сарадници, одељењске старешине</p>	<p>направљена анализа стања у школи</p> <p>упутство за наставнике о текућим активностима</p> <p>евиденција појединачних случајева насиља</p> <p>записници са одржаних састанака и предузете мере</p>
	<p>Анализа стања у школи и увид у присутност насиља у школи и сагледавање облика насиља</p> <p>Пружање потребне помоћи наставницима, одељенским старешинама у примени програма превентивних и интервентних активности;</p> <p>Праћење реализованих активности одељенских заједница;</p> <p>Реаговање у случајевима насиља, сарадња саученицима и родитељима;</p> <p>Анализа рада Тима и договор о активностима за наредни месец;</p> <p>Ажурирање сајта школе информацијама о</p>	<p>координатор и чланови Тима за заштиту ученика, директор , стручни сарадници, одељењске старешине</p>	<p>направљена анализа стања у школи</p> <p>упутство за наставнике о текућим активностима</p> <p>евиденција појединачних случајева насиља</p> <p>записници са одржаних састанака и предузете мере</p>

	активностима Тима;		
	<p>Анализа стања у школи и увид у присутност насиља у школи и сагледавање облика насиља;</p> <p>Припрема извештаја о раду Тима на крају првог полугодишта;</p> <p>Праћење реализације активности у складу са програмом превенције и интервенције</p> <p>Анализа рада Тима, и договор о активностима за наредни месец;</p>	<p>координатор и чланови Тима за заштиту ученика, директор , стручни сарадници, одељењске старешине</p>	<p>направљена анализа стања у школи</p> <p>упутство за наставнике о текућим активностима</p> <p>евиденција појединачних случајева насиља</p> <p>записници са одржаних састанака</p>
I II	<p>Анализа и усвајање извештаја о раду Тима на крају првог полугодишта текуће школске године;</p> <p>Припрема презентација за наставнике, родитеље и ученике у циљу едукације и повећања компетенција за реаговање у случајевима насиља и примени протокола и правилника у одговору на насиље, злостављање и занемаривање у школи;</p> <p>Сарадња са стручним тимовима школе и пружање подршке у раду Струном тиму за инклузивно образовање;</p> <p>Анализа рада Тима, и договор о активностима за наредни месец;</p>	<p>координатор и чланови Тима за заштиту ученика, директор , стручни сарадници, одељењске старешине</p>	<p>направљена анализа стања у школи</p> <p>упутство за наставнике о текућим активностима</p> <p>евиденција појединачних случајева насиља</p> <p>записници са одржаних састанака</p> <p>извештај о раду Тима за заштиту ученика</p>
II I IV	<p>Анализа стања у школи и увид у присутност насиља у школи и сагледавање облика насиља;</p> <p>Пружање потребне помоћи наставницима, одељенским старешинама у примени програма превентивних и интервентних активности;</p> <p>Праћење реализованих активности одељенских заједница;</p> <p>Реаговање у случајевима насиља, сарадња са ученицима и родитељима;</p> <p>Анализа рада Тима и договор о активностима за наредни месец;</p> <p>Праћење активности ученичког парламента и степена укључивања ученика у процес</p>	<p>координатор и чланови Тима за заштиту ученика, директор , стручни сарадници, одељењске старешине</p>	<p>направљена анализа стања у школи</p> <p>упутство за наставнике о текућим активностима</p> <p>евиденција појединачних случајева насиља</p> <p>записници са одржаних састанака</p> <p>присуство седници ученичког парламента</p>

	<p>превенције насиља вршњачким посредовањем; Ажурирање сајта школе информацијама о активностима Тима;</p>		
V VI	<p>Анализа стања у школи и увид у присутност насиља у школи и сагледавање облика насиља; Пружање потребне помоћи наставницима, одељенским старешинама у примени програма превентивних и интервентних активности; Праћење реализованих активности одељенских заједница; Анализа извештаја одељенских старешина о активностима одељенских заједница; Сарадња са стручним тимовима школе и пружање подршке у раду Струном тиму за инклузивно образовање; Анализа извештаја стручних вођа о реализованим екскурзијским путовањима са акцентом на понашање ученика и сагледавање односа међу ученицима, степен сарадње, уважавања и толеранције; Анализа рада Тима за заштиту ученика на крају другог полугодишта;</p>	<p>координатор и чланови Тима за заштиту ученика, директор, стручни сарадници, одељењске старешине</p>	<p>направљена анализа стања у школи упутство за наставнике о текућим активностима евиденција појединачних случајева насиља записници са одржаних састанака</p>
VII I	<p>Конституисање Тима за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања; Израда годишњег програма рада Тима за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања; Анализа и усвајање извештаја о раду Тима за завршену школску годину; Анализа рада Тима, и договор о активностима за наредни месец;</p>	<p>координатор и чланови Тима за заштиту ученика, директор, стручни сарадници, одељењске старешине</p>	<p>решење члановима Тима записници са одржаних састанака извештај о раду Тима усвојен програм рада Тима</p>

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Дискриминација је неједнако поступање према особи или некој групи на основу неког њиховог личног својства, што за последицу има неједнакост у шансама да остваре уставом и законом загарантована права. То је неједнако третирање, искључивање, односно довођење у подређен положај појединаца или група људи који се налазе у истој, сличној или упоредивој ситуацији.

Превенција дискриминације, као и вређања угледа, части или достојанства личности јесу мере и активности које предузима установа да се предупреди сваки облик дискриминаторног понашања, као и понашања којим

се вређа углед, част или достојанство личности, у било ком од односа, подигне свест свих у установи о његовим негативним последицама на лица, групу лица, односно установу.

Свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима (у даљем тексту: лична својства) у установи којом се неоправдано прави разлика или даје првенство.

Закон препознаје следеће облике дискриминације:

- Непосредну и посредну дискриминацију
- Повреду начела и једнаких права и обавеза
- Позивање на одговорност
- Удруживање ради вршења дискриминације
- Говор мржње
- Узнемиравање и понижавајуће понашање

Посебни случајеви дискриминације:

Случајеви дискриминације у:

- остваривању исхода и стандарда образовања и васпитања,
- остваривању права на образовање и васпитање,
- употреби језика и писма,
- обезбеђивању безбедности деце и ученика и других учесника у образовном и васпитном процесу,
- поштовању правила понашања у установи,
- планирању и програмирању образовно-васпитног рада,
- реализацији образовно-васпитног рада,
- руковођењу и организовању рада (у даљем тексту: управљању) установом,
- поштовању права детета, односно ученика, и других учесника у образовном и васпитном процесу,
- прикупљању и употреби података о деци, ученицима, родитељима, старатељима и запосленима када то законом или подзаконским актом није предвиђено,
- запошљавању и поступању према запосленима у установи,
- другим областима од значаја за образовање и васпитање.

ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ

ДИСКРИМИНАЦИЈУ ТРЕБА ПРИЈАВИТИ- Школа је дужна да поступа по пријавама које могу бити неформалне – изнете усмено наставнику, стручној служби школе и директору. Уколико је неопходно, пријава се може (заједно са родитељима) поднети и директору школе у писаном облику. Школа је дужна да реагује, тј. предузме неке видљиве кораке ради заштите свих ученика, а које зависе од тежине и облика кршења. Резултат предузетих мера треба бити престанак дискриминације.

У установи се интервенише у случају сумње и када је утврђено дискриминаторно понашање, и то, када се оно припрема, дешава или се догодило између: учесника у образовању (дете-дете, ученик-ученик, одрасли- одрасли; учесник у образовању - запослени; учесник у образовању - родитељ; учесник у образовању - треће лице у установи); запосленог (запослени - учесник у образовању, запослени-родитељ, запослени-запослени,

запослени - треће лице); родитеља (родитељ - учесник у образовању, родитељ-родитељ, родитељ-запослени, родитељ - треће лице); треће лице (треће лице - учесник у образовању, треће лице - родитељ, треће лице - запослени; треће лице - треће лице).

Директор, запослени и трећа лица имају обавезу да препознају дискриминацију, а ако је утврђена, предузму мере и активности у установи према учеснику у образовању прописане Законом и овим актом. Директор има обавезу да предузме Законом утврђене мере и активности према запосленом, родитељу и трећем лицу као извршиоцу дискриминације и пријави дискриминацију надлежним државним органима, органима аутономне покрајине и локалне самоуправе.

У случају дискриминаторног понашања запосленог утврђује се одговорност у дисциплинском поступку, у складу са Законом. Одговорност родитеља за повреду законске забране дискриминације од стране његовог детета које је ученик школе утврђује се у прекршајном поступку, а на основу Закона. У случају када је родитељ извршилац дискриминације, одговорност се утврђује пред Повереником или у судском поступку, у складу са законом. Одговорност трећег лица за повреду законске забране дискриминације утврђује се у поступку пред Повереником или у судском поступку, у складу са законом.

У спровођењу превентивних и интервентних мера и активности:

- прати се остваривање програма заштите установе;
- евидентирају сви случајеви дискриминације у школи;
- прати се остваривање конкретних планова заштите;
- анализира стање и извештава.

На основу анализа стања, праћења дискриминације, вредновања квалитета и ефикасности предузетих мера и активности у области превенције и интервенције, дефинишу се даље мере од значаја заштите од дискриминације учесника у образовању, родитеља, запослених и трећих лица.

Активности	Разред	носиоци активности
Предавања и радионице на тему дискриминације	I- VIII	Одељењске старешине педагошко-психолошка служба, директор, Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања
Прати се остваривање планова појачаног васпитног рада	I- VIII	Одељењске старешине педагошко-психолошка служба, директор, Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања
План дежурства наставника и кораци у интервенцији истакнути на видном месту	I- VIII	Одељењске старешине педагошко-психолошка служба, директор, Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања
Предавања полиције и сарадника из Центра за социјални рад	I- VIII	Одељењске старешине педагошко-психолошка служба, директор, Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања

ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ РИЗИЧНИХ ПОНАШАЊА

План ће се реализовати кроз редовну наставу, часове одељењског старешине, ваннаставне активности, предавања (стручњаци из области медицине - спољни сарадници) , трибине на различите теме о психоактивним супстанцама. Кроз радионице, уз посебно ангажовање ученика који су склони ризичним понашањима или су у таквој средини, реализоваће се следећи програмски задаци:

Активности	Разред	носиоци активности
Упознавање одељењских старешина са програмом превенције и имплементација у часове одељењске заједнице	I- VIII	Одељењске старешине педагошко-психолошка служба, директор, Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања
Анализа ситуације у претходној школској и ситуација са потенцијалним проблемима у понашању	I- VIII	Одељењске старешине и родитељи, педагошко-психолошка служба, директор, Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања
Шта су правила и вредности (радионице и ЧОС)	I- VIII	Одељењске старешине педагошко-психолошка служба, директор, Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања
Шта је одговорно понашање(радионице и ЧОС)	I- VIII	Одељењске старешине и родитељи, педагошко-психолошка служба, директор
Развијање здравих стилова живота ученика		
Стицање основних хигијенских навика- часови одељењског старешине и радионице педагошко-психолошке службе	I-IV	Одељењске старешине и родитељи, педагошко-психолошка служба
Хигијена учионице и просторија у којима боравимо	I- VIII	Одељењске старешине и родитељи, педагошко-психолошка служба
Правилна исхрана и здраве намирнице; Улога правилне исхране и значај за психофизички развој – радионице кроз пројектне активности	I- VIII	Одељењске старешине и родитељи, педагошко-психолошка служба, директор
Препознавање здраве и неисправне хране- кроз	I- VIII	Одељењске старешине и родитељи, педагошко-

ваннаставне активности и радионице		психолошка служба, директор, наставници биологије
Развијање социјалних вештина и самоконтроле	I- VIII	Одељењске старешине и родитељи, педагошко-психолошка служба, директор
Како потреба да нас други прихвате утиче напонашање – радионице, ЧОС	I- VIII	Одељењске старешине и родитељи, педагошко-психолошка служба, директор
Ризична понашања и како препознати негативне изазове		
Опасности неправилног и нестручног коришћења лекова	I-IV	Одељењске старешине и педагошко-спихолшка служба
Правилно - неправилно коришћење хемијских материја- предавање(радионица)	III-VIII	Одељењске старешине и педагошко-спихолшка служба, наставници хемије
Опасности од пиротехничких средстава- радионица на ЧОС-у	I- VIII	Одељењске старешине и педагошко-спихолшка служба
Зашто је погрешно користити алкохол – радионица на ЧОС-у	III-VIII	Одељењске старешине и педагошко-спихолшка служба, предавач: лекар из ДЗ Гроцка /
Штетан утицај игрица и друштвених мрежа	I- VIII	Одељењске старешине и педагошко-спихолшка служба, наставници информатике
Предавање на тему наркоманије- платформа „Чувам те“ и штетног утицаја дрога- трибина	V-VIII	Одељењске старешине и педагошко-спихолшка служба, предавач: лекар из ДЗ Гроцка /
Штетност психоактивних супстанци и негативан утицај особа које их користе- радионица педагошко-психолошке службе	V-VIII	Одељењске старешине и педагошко-спихолшка служба
Развити ниво знања и навика код ученика који ће им омогућити да кажу „НЕ“ када се нађу у ситуацији да им се понуде психоактивне супстанце	V-VIII	Одељењске старешине и педагошко-спихолшка служба, предавач: лекар из ДЗ Гроцка /

Превентивне активности у склопу програма заштите ученика од ризичних понашања

- СЕПТЕМБАР Прилагођавање ученика на школу и учешће у школским активностима

1. Упознавање ученика са школом и подручјима образовно-васпитног рада; Организација сусрета родитеља, наставника и ученика; Договор о узајамним очекивањима, потребама и захтевима; Изграђивање јединствених ставова породице и школе о васпитању ученика,
2. Активно учешће ученика и родитеља у изради правила о понашању ученика, запослених и родитеља ученика наше школе,
3. Адаптација ученика на живот у школи; Укључивање ученика у школске активности,
4. Изграђивање свести о припадању школи и идентитету школе.

- ТОКОМ ГОДИНЕ Подстицање личног развоја

1. Подстицање личног самопоуздања, упознавање и прихватање сопствених вредности, учење видова самопотврђивања уз уважавање других ученика кроз различите облике образовно-васпитног рада,
2. Неговање осећања, уочавање веза између осећања, потреба, мисли и акција кроз заједничке активности одељењских заједница и вршњачких група,
3. Упознавање својих и туђих потреба кроз заједничке активности ученика, наставника и родитеља.

- ТОКОМ ГОДИНЕ Подстицање социјалног сазнања и социјалних односа-радионице, предавања

1. Разумевање других ученика и усклађивање њихових поступака активности у групи,
2. Развијање толеранције према разликама у мишљењима, ставовима, особинама, навикама, изгледу и потребама других;
3. Успостављање, неговање и развијање односа са другима: Пријатељство; Сараднички однос; Односи међу генерацијама; Односи у породици и школи; Чиниоци који доводе до повезивања и нарушавања односа;
4. Сарадња у школи; Припремање заједничких програма којима се побољшава квалитет живота у школи.

- ТОКОМ ГОДИНЕ Развијање способности за сарадњу и конструктивно решавања сукоба-радионице, предавања

1. Унапређивање развоја сарадничке комуникације; Активно, пажљиво слушање другог у комуникацији и тумачење критике; Изражавање својих опажања, осећања и потреба, представљање јасних захтева без оптуживања и критиковања и пребацавања одговорности за њих на другу особу; Конструктивно одговарање на критику,
2. Познавање невербалне комуникације и њених особености;
3. Одвијање сукоба, околности и начини понашања у сукобу и конструктивно решавање сукоба.

- РАДИОНИЦЕ ТОКОМ ГОДИНЕ Неговање активности за решавање индивидуалних проблема

1. Прихватање личних проблема као изазова за њихово решавање и развој; Изграђивање и коришћење ефикасних начина за решавање проблема,
2. Стрес: извори, утицаји, стилови суочавања и механизми превазилажења; изграђивање контроле социјалне подршке,
3. Суочавање са неуспехом; Развијање и јачање самоконтроле и истрајности,
4. Агресивно испољавање и вређање других, претње, физички обрачуни и слична неприлагођена понашања- препознавање и правилно реаговање
5. Ризична понашања: зависности (пушење, алкохолизам, наркоманија)
6. Превентивне активности.

- ТОКОМ ГОДИНЕ Изграђивање моралних и других вредности

1. Упознавање сазнајних и практичних вредности моралних норми и вредности; Неговање моралних односа и активности,
2. Критички однос према вредностима израженим у мас-медијима и непосредном окружењу,
3. Истицање позитивних примера у неговању моралности.

План остваривања: на часовима одељењског старешинства	
Садржај рада	Месец
Хигијена учионица	IX
Брига о здрављу треба да постане свакодневна навика	X
Значај физичке активности, правилно држање тела, правилно коришћење лекова	XI
Шта смо прочитали, гледали на ТВ, чули о здрављу и хигијени	IX
Појам заразних болести, настајање, ширење и мере заштите	IX
Чиниоци који угрожавају живот и здравље	XII
Штетност ПАС-а и последице по особе које га користе	II
Развијање свести о штетности конзумирања алкохола, дувана и наркотика	V
Упитник којим се долази до правог пресека стања у школи	X-XI
Наркомани међу школском децом, Рећи НЕ када им се понуди ПАС	II-III
Упитник на нивоу општине	X-XI
Болести зависности и учешће и борби против њих	II-III

ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА- ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ СА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈОМ АКТИВНОСТИ ПРЕДВИЂЕНИХ „ПРОГРАМОМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ НА ПРЕЛАСКУ У СРЕДЊУ ШКОЛУ“

Програм професионалног обавештавања, усмеравања и саветовања ђака, подразумева систематско праћење, подстицање и помагање при одабиру школе и будућег занимања.

Програм сваке године реализују одељењске старешине, стручна служба, као и наставници у оквиру својих предмета и кроз све облике наставног и ваннаставног рада настојећи да остваре следеће циљеве:

- Упознати ученике са што већим бројем занимања, указати на њихове захтеве и развијати способности и интересовања за поједине делатности.
- Створити код ученика реалан став према сопственим способностима и у складу са њим усмеравати њихово интересовање.
- Откривање ученика који имају сметње у развоју (физиолошком и психолошком) и рад на њиховом професионалном усмеравању.
- Сарадња са средњим школама и радним организацијама у циљу прикупљања података о занимањима различитог профила
- Оснивање сталног паноа посвећеног професионалној оријентацији ученика
- Деловање на усклађивању жеља и захтева родитеља са способностима, могућностима и жељама детета.

Координатори послова из области професионалне оријентације (ПО) су психолог и педагог школе, а носиоци послова су разредни учитељи, предметни наставници и одељењске старешине. Наша школа је ушла у пројекат „Професионална оријентација при преласку у средњу школу“, као менторска школа за општину Гроцка.

Циљ пројекта је успостављање функционалног и одрживог система и програма професионалне оријентације за ученике на прелазу из основне у средњу школу. Модел који ћемо применити реализоваћемо кроз пет фаза:

- 1. Самоспознаја**
- 2. Информације о занимањима;**
- 3. Могућности школовања;**
- 4. Сусрети са светом занимања и**
- 5. Одлука о избору занимања.**

Вршњачки тим за професионалну оријентацију има посебну улогу у реализацији. Састављен је од посебно заинтересованих ученика седмог и осмог разреда и ради по свом програму који доносе чланови уз помоћ координатора Тима за професионалну оријентацију.

Време	АКТИВНОСТ	НОСИЛАЦ ПОСЛА
IX	- Избор модела имплементације ПО, креирање акционог плана његове имплементације и информисање родитеља, ученика и свих органа управљања школе -Подучавање нових наставника о садржају и начину реализације радионица - Презентација и мотивисање ученика 7. и 8. разреда за учешће у пројекту путем презентација, пано, излагања, дискусије - Реализација радионица за ПО: * Представљање програма ПО	Тим за ПО Тим за ПО Тим за ПО Одељ. стар. 7. разр. и Тим за ПО ЧОС 7. разред
	- Реализација радионица за ПО: * Представљање програма ПО * У свету интересовања	Одељ. стар. 8. разр. и Тим за ПО ЧОС 8. разред ЧОС 8. разред
X	- Формирање Вршњачког тима ПО - Израда програма рада Вршњачког тима ПО - Уређивање и опремање кутка за професионалну оријентацију - Реализација радионица за ПО: *У свету интересовања *У свету вештина и способности *Пут способности	Тим за ПО и уч. 7. и 8. разреда Координатор Тима за ПО и Вршњачки тим за ПО Одељ. стар. 7. разр. и Тим за ПО ЧОС 7. разред ЧОС 7. разред ЧОЗ 7. разред
	- Реализација радионица за ПО: * Графикон интересовања * О стереотипима * У свету врлина и вредности	Одељ. стар. 8. разр. и Тим за ПО ЧОС 8. разред ЧОС 8. разред ЧОС 8. разред
	- Реализација програма рада Вршњачког тима за ПО	Координатор Тима за ПО и Вршњачки тим за ПО
XI	- Реализација радионица за ПО: * У свету вредности * Самоспознаја – аутопортрет	Одељ. стар.7. разр. и тим за ПО ЧОЗ 7. разред ЧОС 7. разред
	- Реализација радионица за ПО: * Самоспознаја – то сам ја * Какав сам на први поглед * Моја очекивања	Одељ. стар. 8. разр. и Тим за ПО ЧОС 8. разред ЧОС 8. Разред ЧОС 8. разред

XII	- Реализација радионица за ПО: *У очима других * Какав/каква сам у тиму * Мој тип учења	Одељ. стар. 7. разр. и Тим за ПО ЧОЗ 7. разред ЧОС 7. разред ЧОЗ 7. разред
	- Реализација радионица за ПО: *Слика савременог света рада и кључне компетенције за занимање *Образовни профили у средњим школама * Мрежа средњих школа	Одељ. стар.8. разр. и Тим за ПО ЧОС 8. разред Одељ. стар. 8. разр. и тим за ПО ЧОС 8. разред Психолог школе
	- Реализација програма рада Вршњачког тима за ПО	Координатор Тима за ПО и Вршњачки тим за ПО
	- Реализација радионица за ПО: * Ја за десет година .	Одељ. стар. 7. разр. и Тим за ПО ЧОС 7. разред
	- Реализација програма рада Вршњачког тима за ПО	Координатор Тима за ПО и Вршњачки тим за ПО
	- Реализација радионица за ПО: * Захтеви занимања – способности и контраиндикације -	Одељ. стар. и Тим за ПО ЧОС 8. разред Психолог школе
II	- Реализација радионица за ПО: * Слика савременог света рада * Прикупљање и начин обраде информација о школама и занимањима * Повезивање области рада са занимањима	Одељ. Стар. 7. разр. и Тим за ПО ЧОС 7. разред ЧОС 7. разред ЧОС 7. разред
	- Психолошко испитивање способности и особина личности ученика 8. разреда и проф. Саветовање	Психолог школе
	- Реализација програма рада Вршњачког тима за ПО	Координатор Тима за ПО и Вршњачки тим за ПО
III	- Реализација радионица за ПО: * Путеви образовања и каријере * Припрема за интервју * Спровођење интервјуа * Припрема сусрета са експертима у нашој школи	Одељ. стар. 7. разр. и Тим за ПО ЧОЗ 7. разред ЧОС 7. разред ЧОЗ 7. разред
	- Реализација радионица за ПО: * Испитивање ставова * Избор занимања и приходи .	Одељ. Стар. 8.разр. и Тим за ПО ЧОС 8. разред ЧОС 8. разред
	- Експерти у нашој школи - Представници средњих школа код нас у гостима	Стручњаци из разних области Представници средњих школа
	- Реализација програма рада Вршњачког тима	Координатор Тима за ПО и

		Вршњачки тим за ПО
IV	- Реализација радионица за ПО: * Експерти у нашој школи * Осврт на резултате информисања	Одељ. стар. 7. разр. и Тим за ПО ЧОС 7. разред ЧОЗ 7. разред
	- Активности и посете поводом Дана девојчица - Активности и посете поводом Дана дечака	Тим за ПО, уч. 7. и 8. разреда и њихове одељ, старешине Тим за ПО, уч. 7. и 8. разреда и њихове одељ, старешине
	-Остваривање контаката са:средњом школом, привредом, Националном службом за запошљавање... - Реализација реалних сусрета – интервјуи, распитивање у предузећима, школама, испробавање праксе, Сајам образовања, Дани отворених врата у средњим шк.	Тим за ПО, уч. 7. и 8. разреда и њихове одељ, старешине Тим за ПО, уч. 7. и 8. разреда и њихове одељ.старешине
	- Реализација програма рада Вршњачког тима	Координатор Тима за ПО и Вршњачки тим за ПО
V	- Реализација радионица за ПО: * Посета предузећу/установи *Евалуација програма професионалне оријентације за 7.р	Одељ. стар. 7. разр. и тим за ПО ЧОС 7. разред ЧОС 7. разред
	- Реализација радионица за ПО: * Моја одлука о школи и занимању * Саветодавни рад	Одељ. стар. 8. и тим за ПО ЧОС .8. разред Родитељски састанак 8. разред

Програм професионалне оријентације се у нашој школи реализује почевши од првог разреда јер је веома битно да се од самог почетка школовања ученици упознају са светом рада и да постану свесни својих интересовања, жеља и способности.

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Стицање знања, формирање ставова и понашања ученика у вези са здрављем и здравим начином живота и развојем хуманизације односа међу људима Унапређивање хигијенских и радних услова у школи и елиминисање утицаја који штетно делују на здравље.

Остваривање активног односа и узајамне сарадње школе, породице и заједнице на развоју, заштити и унапређењу здравља ученика

Област	Садржај рада кроз наставне и ваннаставне активности; тазвој међупредметне компетенције Одговоран однос према здрављу V-VIII разред
Безбедно понашање	Стицање поуздања у опсегу активности: безбедност у саобраћају, хитне интервенције, безбедно понашање
Односи са другима	Оспособити ученике да разумеју потребе и осећања других водећи рачуна о њима, прихватајући и поштујући различите традиције Адаптирати се на промене у социјалним односима

Хумани односи међу половим	Оспособити ученике да: Правилно препознају своја осећања, спознају физичке разлике међу половима Стекну позитивне ставове и позитивно вреднују супротан пол
О коришћењу здравствене помоћи	Откривање да одговарајуће службе пружају здравствену помоћ појединцу, организацији, различитим социјалним групама, заједници у целини.
Улога за здравље заједнице	Допринети здрављу околине, чувати животну средину. Развијање стечених знања кроз Еразмус+ пројекат „Живи здраво, храни се здраво“ Открити начине социјалне интеракције са људима из заједнице
Изграђивање самопоштовања	Свест о сличностима и разликама наших акција, осећања, изгледа Евидентирање промена у развоју, формирање културног идентитета Проналажење начина за превазилажење психолошких проблема
Здрава храна	Испитивање фактора који утичу на навике о правилној исхрани Формирање основних ставова у погледу исхране Балансирање хране са енергетским потенцијалом Развијање стечених знања кроз Еразмус+ пројекат „Живи здраво, храни се здраво“
Брига о телу	Развијање личне одговорности за бригу о телу: коси, устима, носу; чистоћа тела, брига о одећи, здраве навике, непушење Развијање стечених знања кроз Еразмус+ пројекат „Живи здраво, храни се здраво“
Физичка активност здравље	Примењивање физичких способности у дневним активностима: Развијање позитивних ставова за прикладност Коришћење времена и рекреације Избор активности, спортова и клубова за вежбу Развијање стечених знања кроз Еразмус+ пројекат „Живи здраво, храни се здраво“
Бити здрав	Научити како да се спречи болест: Природне одбране организма: Спречавање инфекција; Суочавање са развојним страховима и анксиозношћу

ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ ЦРВЕНОГ КРСТА

Динамика активности	Садржај рада
IX	Наставак реализације Пројекта „Основна школа – темељ културе давалаштва крви“
	Акција солидарности: Друг – другу
X	Учешће у акцији: Солидарност на делу
	Реализације Пројекта „Основна школа – темељ културе давалаштва крви“
XI	Реализације Пројекта „Основна школа – темељ културе давалаштва крви“

XII	Организовање зимовања за социјално најугроженије деце у Одмаралиштима Црвеног крста
	Обележавање Светског дана борбе против AIDSa
I, II	Предавање на тему: Шта знам о Црвеном Крсту
	Предавање : Основна школа – централно место за промоцију добровољног давалаштва крви у локалној заједници“
III	Организовање обуке за ученике, за општинско такмичење „ Шта знам о Црвеном Крсту“
	Предавање на тему: „Превенција болести зависности“
IV,V	Здравствено-васпитни рад: Болести зависности и Болести прљавих руку
	Организовање обука екипа прве помоћи и реалистичког приказа повреда, стања и обољења

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА

Циљеви активности програма

- сарадња Центра за социјални рад и школе у пружању социјалне заштите ученика (дописи, лични контакт)
- пружање помоћи ученицима са поремећајима у понашању
- пружање помоћи васпитно запуштеним или угроженим ученицима, ученицима који долазе из породице породица с проблематичним односима (конфликтне породице), надзор над родитељском помоћи,
- упознавање и праћење социјалних прилика ученика и помоћи деци социјално-угрожених породица
- утврђивање социоекономског статуса родитеља
- упућивање у остваривање социјално-заштитних мера
- упућивање родитеља на начине остварења права
- упућивање родитеља на извршење родитељских обавеза

Намена активности програма

Намена активности је уз сарадњу Центра за социјални рад пружање помоћи ученицима и родитељима у остваривању плана социјалне заштите, као и пружање помоћи и помоћи ученицима с поремећајима у понашању и дефицијентним породицама (злостављање, занемаривање, алкохолизам, итд.).

Носиоци активности програма

- стручни сарадници
- директор школе
- сарадници Центра за социјални рад
- ученици с поремећајима у понашању
- ученици који долазе из породица са несређеним односима, као и ризичним породицама
- родитељи
- одељењски старешина

Носиоци активности су директор, стручни сарадници и одељењске старешине који откривају и идентификују социјални проблем, те информишу путем дописа или личним контактом сарадника Центра за социјалну рад који вођен налазом и мишљењем школе, преиспитује породичну ситуацију, те уз помоћ различитих законских мера пружа социјалну заштиту ученицима и њиховим породицама.

Начин реализације активности програма

Начин реализације активности се одвија најпре у школи где директор, стручни сарадници уз сарадњу одељењских старешина, откривају социјални проблем независно о томе да ли је повезан с понашањем ученика и чланова његове породице. Стручни сарадници тада путем дописа обавештавају Центар за

социјалну рад, који уважавајући налазе и мишљење школе, преиспитује породичну ситуацију, обавља информативне разговоре с ученицима и члановима њихових породица. Када утврде потребне чињенице реализују се одређене социјалне и законске мере и пружа социјална заштита ученицима и њиховим породицама. У циљу ефикасније сарадње школе и Центра за социјални рад, социјални сарадник одлази у кућне посете породици ученика који долазе из ризичних услова живљења. Планира се и долазак сарадника Центра за социјалну рад у школу- Конференција случаја.

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Заштита и унапређење животне средине има за циљ стицање знања о друштвеним, природним, привредним и техничким појавама и токовима који преображавају, обогаћују или угрожавају животну средину.

Задаци и активности:

- развијање позитивног односа према природи и природом и радом створеним вредностима, оплемењивање уже и шире средине,
- стицање знања о биолошким, физичким, хемијским, историјским, географским, производно - техничким обележјима природе и насељене средине
- уређивање школског дворишта
- стицање одговарајућих знања и формирање правилног односа према уређивању школе, насеља, култивисању расада и неговању паркова

Васпитање за хуманизацију односа међу људима и половима има задатке:

- васпитање ученика за једнако вредновање способности и резултата рада оба пола, ради сузбијања предрасуда о инфериорности једног пола,
- изграђивање свести о природном односу човека према човеку,
- развијање другарских осећања, међусобног уважавања и поштовања друге личности,
- свакодневно дружење са вршњацима, међусобно помагање и одређено одрицање ради пружања могућности да се и други оствари у раду и игри,
- учење да се пажљиво и до краја саслуша други,
- развијање потребе за учешћем у акцијама солидарности,
- стицање навика пажљивог односа према млађим друговима, старијим и немоћним особама.

У реализацију овог програма, поред одељенских старешина, предметних наставника, руководиоца секција, стручних сарадника и сарадника Вршњачког тима, укључени су и спољни сарадници из општинске организације Црвеног крста

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

- Сарадња са образовним, здравственим, социјалним, научним, културним и другим установама које доприносе остваривању циљева и задатака образовно-васпитног рада школе
- Сарадња са основним школама градске општине Гроцка
- Сарадња са Домом здравља
- Сарадња са Центром за социјални рад ГОГроцка
- Сарадња са МУП-ом општине,града
- Сарадња са организацијом „Пријатељи деце“ ,Црвеним крстом, Центром за права детета и осталим дечјим организацијама.
- Учешће у организованим облицима размене искуства са наставницима и сарадници
- Учествовање у истраживањима научних, просветних и другим установама.
- Сарадња са културно-образовним институцијама у циљу реализације културне и јавне делатности школе
- Осмишљавање програмских активности за унапређивање партнерских односа породице, школе и локалне самоуправе у циљу подршке развоја ученика
- Сарадња са канцеларијом за младе и комисијама на нивоу локалне самоуправе које се баве унапређивањем положаја деце и ученика

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Циљ:

Организовати облике активности који ће :

- подићи на виши ниво партнерство родитељи-школа (заједничке активности за васпитање ученика.
- пружити помоћ и подршку родитељу

Задачи :

- развој складног деловања породице и школе у образовању и васпитању ученика
- развој трајне и квалитете сарадња родитеља и школе
- остваривање позитивне интеракције наставник-родитељ
- редовно информисање родитеља о свим важним инфомрацијама

Облик сарадње	Садржај	Задужени за реализацију	Време
1. Индивидуални разговори, Информисање	Информације о условима понашању ученика у породици, школи, успеху, напредовању, ЕС Дневник	Одељенске старешине -поједини наставници на захтев одељенског старешине или родитеља	-сваке седмице, један термин - по посебном договору- посета предметном наставнику, отворена врата
. родитељски састанци	- упознавање са наставним планом и програмом, уџбеницима, наставницима, облицима и методама рада , кућним редом школе (права и обавезе свих учесника), процеса у школи	Одељенске старешине	Септембар , новембар, децембар, април, мај-јун
3.Одељењски састанци (1. до 4. разреда) одељењски састанци (5. до 8. разред)	- упознавање са Школом организацијом , условима, кућном реду,..... - договор са родитељима око програма и реализације екскурзија	Одељенске старешине, сви предметни наставници, директор, педагог, психолог	Током школске године
4.Саветодавни рад са родитељима ученика чија деца имају тешкоћа у понашању и учењу	Различити облици саветодавног рада у зависности од проблема, информација	Педагог, Психолог	Према потребама родитеља

5. Заједнички састанак мањих група родитеља и ученика са наставницима разредне наставе 1-4. разреда, и од 5-8. разреда са три и више слабих оцена	- информације о узроцима неуспеха (породица и школа), последицама по општи успех на крају школске године, утврђивање мера у породици -обавеза родитеља, школе, наставника	Директор, наставници одељенских већа, педагог, психолог	Током школске године
6. Портфолио, едукација и информисање родитеља-кутак за родитеље	Избор садржаја савета намењених родитељима	Педагог, психолог са ученицима	Од октобра - двомесечно
6. Деловање Савета родитеља	према дефинисаној улози у Закону о основама система васпитања и образовања	Директор, председник Савета родитеља и одељењске старешине	Од октобра до јуна
7. Учешће родитеља у Органу управљања, Клубу родитеља, Савету родитеља	Према правилницима и програмима ових тела	Родитељи чланови	Од септембра до јуна
8. Учешће родитеља у презентацијама стваралаштва и активности ученика и наставника	Према планираним активностима секција и другим видовима обрразовно-васпитног рада (пројектне активности, радионице)	Заинтересовани родитељи и наставници, координатори рада секција, наставници који врше презентације	Према плану ваннаставних и пројектних активности
9. Отворени дан (врата) код директора школе	Директор	Разговор директора са родитељима на иницијативу родитеља	Током школске године

РАД СА РОДИТЕЉИМА

У току школске године планирано је редовно одржавање родитељска састанка, а по потреби биће одржани и ванредни родитељски састанци.

У школи постоји распоред посета родитеља предметним наставницима и одељењским старешинама.

Родитељи су укључени у све видове школског живота. Учествују у:

- доношењу одлуке о избору представника за Одељењски савет родитеља;
- доношењу одлуке о избору представника за Савет родитеља школе;
- доношењу одлуке о избору представника за општински Савет родитеља
- доношењу одлуке о избору представника за Школски одбор;
- учешће у доношењу одлуке о избору наставних средстава(уџбеника)
- учешће у доношењу одлуке о избору дестинација у циљу организовања и реализације посета, излета, екскурзија и школе у природи;
- помоћи при организацији и реализацији школских приредби и других културних манифестација;
- организација и учешће у донаторским ктивностима;
- помоћи при организацији и реализацији школских продајних изложби и др.
- Тачка књижица;
- разне потврде, оправдања и уверења;
- здравствена књижица ученика;
- анкетни листићи и упитници.
- Предавања- родитељ предавач
- Наступи ученика; радионце, базари..

ПРОГРАМ ИНДИВИДУАЛНОГ ОБРАЗОВНОГ ПЛАНА ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА И ПРОГРАМ УЧЕНИКА СА ИЗУЗЕТНИМ СПОСОБНОСТИМА
-ЦИЉ ИНДИВИДУАЛНОГ ОБРАЗОВНОГ ПЛАНА ЈЕСТЕ ПОСТИЗАЊЕ ОПТИМАЛНОГ УКЉУЧИВАЊА УЧЕНИКА У РЕДОВАН ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНИ РАД И ЊЕГОВО ОСАМОСТАЉИВАЊЕ У ВРШЊАЧКОМ КОЛЕКТИВУ.

Циљеви овог програма су:

- За ученике са потешкоћама у развоју - подстицање развоја и стабилизација осећања сигурности, задовољства и самопоштовања. Развој комуникацијских способности (изражавање потреба, жеља и намера вербалним и невербалним путем). Развој осетљивости за потребе других. Боља емоционална контрола и успешнија социјализација.
- За ученике са изузетним способностима-приширивање и продубљивање садржаја
- За децу без потешкоћа у развоју- Прихватање различитости, развој осетљивости за потребе деце са подршком, развој способности за

препознавање тих потреба, развој вештина сарадње и помагања у одељењској заједници и са децом која имају тешкоће у психофизичком развоју.

- За родитеље деце са подршком- упознавање са откривеним могућностима њихове деце. Овладавање вештинама подстицања дечјег развоја. Развијање реалистичких ставова према детету и његовим могућностима. Развијање реалних и позитивних искустава у погледу будућности детета.
- За родитеље деце без потешкоћа у развоју - Развијање позитивних ставова према заједничком школовању и дружењу са децом која имају подршку.

Пружање подршке детету које не постиже очекивана образовна постигнућа започиње кроз прилагођавање наставних метода, учила, материјала, простора, распореда рада, без израде формалног, писаног документа – индивидуалног образовног плана. То значи да се први ниво подршке пружа кроз индивидуализацију наставе

и ваннаставних активности. Уколико подршка пружена кроз индивидуализацију наставе и ваннаставних активности не доведе до напретка, то јест позитивног помака у постигнућима детета (по правилу у току првог тромесечја), предлаже се израда формалног, структурираног, писаног документа - индивидуалног образовног плана, према коме ће се одвијати образовно- васпитни процес за ученика. Према томе, изради индивидуалног образовног плана приступа се онда када степен и врста потребне подршке захтева јасно структурирано планирање корака подршке, исхода и праћења ефеката планираних корака, пружалаца подршке и времена предвиђеног за одређене кораке. Стручни тим за инклузивно образовање даје предлог за израду индивидуалног образовног плана, а израђује га тим за пружање подршке ученику уз сагласност родитеља/законског заступника. Прилагођене исходе и индивидуални образовни план (који обухвата и прилагођене стандарде) израђује тим за пружање додатне подршке ученику (тј. ИОП тим). Тим за пружање додатне подршке који је формиран од стране стручног тима за инклузивно образовање школе, чине разредни старешина и/или предметни наставник, родитељ, односно законски заступник ученика, стручни сарадник школе, а по потреби, педагошки асистент и стручњак ван школе на предлог родитеља.

Циљ је да се свако дете развија и живи у границама својих способности и међу вршњацима. За ученика коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању, установа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека и доноси индивидуални образовни план.

За ученике са изузетним способностима, школа обезбеђује израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана којим се врши проширивање и продубљивање садржаја образовно-васпитног рада.

За ученика коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању, установа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека и доноси индивидуални образовни план. Индивидуални образовни план је посебан акт, који има за циљ оптимални развој ученика и остваривање исхода образовања и васпитања, у складу са прописаним циљевима и принципима, односно задовољавања образовно-васпитних потреба ученика. Индивидуални образовни план укључује:

- 1) Педагошки профил ученика, у ком су описане његове јаке стране и потребе за подршком;
- 2) план индивидуализованог начина рада, којим се предлажу одређени видови прилагођавања наставе (простора и услова, метода рада, материјала и учила) специфичним потребама ученика
- 3) план активности, којим се предвиђени облици додатне подршке операционализују у низ конкретних задатака и корака, и спецификује распоред, трајање, реализатори и исходи сваке активности.

Индивидуални образовни план доноси Педагошки колегијум на предлог тима за инклузивно образовање, односно тима за пружање додатне подршке ученику. Тим за пружање додатне подршке чине: наставник предметне наставе, стручни сарадник школе, родитељ/законски заступник, а по потреби и стручњак ван школе, на предлог родитеља/старатеља. Родитељ/старатељ даје сагласност за спровођење индивидуалног образовног плана.

Наставник при планирању свог рада у одељењу усклађује свој план са индивидуалним образовним планом ученика, укључујући мере и активности предвиђене индивидуалним образовним планом. Он се остварује доминатно у оквиру заједничких активности у одељењу а у складу са потребама ученика, на основу одлуке тима за пружање додатне подршке ученику, делом може да се остварује и ван одељења.

Спровођење индивидуалних образовних планова прати просветни саветник. У првој години, индивидуални образовни план доноси се и вреднује тромесечно, а у свим наредним годинама на почетку сваког полугодишта.

Наставник при планирању свог рада у одељењу, односно усклађује свој план са индивидуалним образовним планом детета састанцима, на којима су присутни и одељењске старешине, покушава да реши проблем.

Протокол активности програма

Опсервација и идентификација ученика с одређеним социјалним проблемима се у школи одвија свакодневно.

Најпре стручни сарадници проблем покушају да реше уз сарадњу родитеља (службеним позивима у школу и информативним разговорима), а уколико нема резултата, по потреби током школске године, шаљу дописе Центру за социјалну рад, укључују Центар за социјалну рад у решавање одређеног проблема..

Начин вредновања и начин коришћења резултата вредновања

Начин вредновања се састоји од пружања помоћи социјално угроженим ученицима, праћењу њихових промена у понашању и уклањању социјално угрожавајућих и ризичних узрока из социјалне околине ученика. Врло је важна повратна информација Центра за социјалну рад школе и континуирано праћење случаја.

Пројекат „Унапређени равноправни приступ и завршавање предуниверзитетског образовања за децу којој је потребна додатна образовна подршка - Учимо сви заједно“

Пројекат „Унапређени равноправни приступ и завршавање предуниверзитетског образовања за децу којој је потребна додатна образовна подршка - Учимо сви заједно“ спроводе Министарство просвете и УНИЦЕФ, уз подршку Делегације Европске уније. ЦИП - Центар за интерактивну педагогију је партнерска организација на реализацији компоненте унапређивање капацитета запослених за инклузивно образовање и васпитање. Главни циљ Пројекта је обезбеђивање једнаког приступа и квалитета образовања за децу из осетљивих група кроз подршку деци, наставницима и стручним сарадницима у школама. Пројектне активности ће бити реализоване у периоду август 2022. године - март 2024. године. У оквиру пројекта шест изабраних школа на нивоу Србије, међу којим је и наша школа ће добити подршку за унапређивање стручних и организационих капацитета и припремити се за подношење захтева за стицање статуса модел установе за инклузивно образовање и васпитање, који установама додељује Министарство просвете. Подршка одабраним школама планирана је кроз: акредитоване обуке, хоризонталну размену и успостављање заједнице пракси са другим школама кандидатима за модел установе, менторску подршку, као и грантове за школе. Доступно, квалитетно и праведно образовање може се постићи само ако су сва деца, укључујући и децу из осетљивих друштвених група, обухваћена школским системом које им пружа квалитетну подршку да науче оно што им је потребно за живот. Инклузивно образовање значи проналажење најефикаснијег начина да се сваком детету пружи пуна подршка да заједно са вршњацима учи и развија вештине које су му потребне да напредује.

Инклузивно образовање захтева унапређење наставних метода и стратегија и залагање свих актера у заједници како би се свим ученицима, укључујући и оне којима је потребна додатна подршка, пружило праведно и партиципативно искуство учења и окружење које најбоље одговара њиховим потребама, захтевима и склоностима.

ПРОГРАМ РАДА БИБЛИОТЕКЕ

Активност		време	реализатор(и)
Сарадња са наставницима	<ul style="list-style-type: none">● Педагошка помоћ наставницима приреализацији наставних садржаја и ваннаставних активности● Тимски рад са наставницима у изради оперативних планова и проналажењу информација за реализацију наставног плана и програма● Систематско информисање о новоиздатим књигама, стручним часописима и другој грађи кроз тематске изложбе, акције, јубилеје и промоције књига	током школске године	- Библиотекар
Рад са	<ul style="list-style-type: none">● Пријем првака у библиотеку	током	- Библиотекар

ученицима	<ul style="list-style-type: none"> ● Упознавање ученика са радом библиотеке ● Развијање љубави према књизи ● Развој информатичке писмености код ученика ● Пружање помоћи ученицима за учење ван куће и развијање самосталности код ученика ● Упознавање ученика са методама и техникама научног истраживања ● Квиз библиотеке ● Редовна промоција занимљивих или нових књига ● Учешће у радионицама које организује библиотека града или нека друга установа ● Учешће у хуманитарним акцијама ● Организација гостовања писаца и продајне изложбе ● Часови читања за прваке ● Библиотечка секција ● Мали школски сајам књига ● Учешће на конкурсима и такмичењима ● Припрема промоција књига делимично драмским представљањем 	школске године	
Рад са родитељима	<ul style="list-style-type: none"> ● Информисање о ученичким интересовањима и развијању читалачких навика ● Сарадња са родитељима кроз личне контакте, родитељске састанке 	током школске године	- Библиотекар
Рад у стручним органима и тимовима	<ul style="list-style-type: none"> ● Рад на школским пројектима ● Учешће у припремању и организовању културних активности школе ● Припрема радионица, књижевних сусрета ● Учешће у изради школског сајта, блога и школског часописа 	током школске године	- Библиотекар
Сарадња са надлежним установама, организацијама, удружењима и јединицом локалне самоуправе	<ul style="list-style-type: none"> ● Сарадња са Друштвом школских библиотекара ● Сарадња са другим школским библиотекама у основним школама ● Донације ● Сарадња са Пријатељима деце Гроцка ● Сарадња са Црвеним крстом Србије ● Сарадња са Библиотеком Града Београда ● Сарадња са библиотеком у Врчину ● Сарадња са културним, просветним, научним и другим установама 	током школске године	- Библиотекар

Библиотечко-информативна делатност	<ul style="list-style-type: none"> ● Вођење документације о раду школске библиотеке и школског библиотекара-извештаји, анализе, самопроцене ● Систематско информисање ученика и запослених о новим књигама, листовима, часописима ● Промоција књига ● Процена читаности књига-израда статистике коришћења фонда ● Сређивање и естетско уређење библиотеке ● Остваривање стручних послова-инвентарисање, ревизија, сигнирање, издавање и враћање књига, поправка књига 	током школске године	- Библиотекар
---	---	----------------------	---------------

ОСТАЛИ ПРОГРАМИ од значаја за остваривање образовног-васпитног рада

ПРОГРАМ ВРШЊАЧКОГ ТИМА

Р.б.	Активности	Носиоци	Време
1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Формирање Вршњачког тима 2. Активности од значаја за школску годину 3. Моја школа и моје жеље 	Кординатори за Вршњачки тим и Ученички парламент	IX
2.	<p>Обука Школског тима:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Радионице: Врсте насиља, 2. Ненасилно решавање сукоба, 3. Етикетирање, 4. Медијација, 5. Правила и реституција, 6. Жеље и потребе, 7. Права и одговорности 	Стручна служба	
3.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Анимирани филм за ученике 2. Превентивне радионице за ученике (Интернет) 	Наставници разредне наставе Одељењске старешине	X, XI
4.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Упознавање са „Програмом заштите ученика од насиља“ 2. Деловање Тима за заштиту деце од насиља-презентација на сајту школе 3. Процедуре поступања при појави насиља 4. Интервентне мере и нивои поступања 5. Улога Вршњачког тима у решавању појава насиља-медијатори 	Одељењске старешине Новинарска секција Вршњачки тим Кординатори	XI, XII
5.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нова одељењска и школска правила-у учионицама и школи 2. Ревизија правила 2 пута у току године 3. Школска правила за текућу школску годину 	Вршњачки тим, Ученички парламент, Одељењске старешине	X

6.	1. Листе за праћење врста и интензитета насиља у одељењским заједницама и школи 2. Презентација учесталости насиља у школи	Кординатори, Вршњачки тим, Ученички парламент	I, VI
7.	Новинарска и Ликовна секцијом истражује и отвара:	Кординатори Предметни	X-I
	1. Конкурс на тему поштовање личности 2. Вршњачко и насиље као појава	наставници Вршњачки тим Ученички парламент	
8.	1. Конкурс за текст у одељењу или групи ученика 2. Победнички текст као представа	Наставници, Вршњачки тим и драмска секција	V-VI
9.	1. Игре без граница-за сва одељења, Васкршњи маскенбал	ВТ, Кординатори, ОС	IV-V
10.	1. Отворити кутију поверења 2. Преглед врсте насиља у нашој школи 3. Шта ми смета у школи 4. Кутак који ми даје заштиту	Вршњачки тим Одељењске заједнице	Месечно
11.	1. Зближавање ученика и колектива 2. Развој другарства и пријатељства 3. Развој емпатије 4. Позитиван став према успеху других ученика 5. Игранке 6. Квизови, 7. Обележавање значајних датума 8. Школска слава „Свети Сава“ 9. Дан школе 10. Упознавање са акцијама против разних болести 11. Праћење књижевних догађаја 12. Праћење позпришних догађаја 13. Заједничка дружења 14. Турнири	Наставници Ученички парламент	Утоку године
12.	1. Дани толеранције 2. Дан када ученици улазе у школске ципеле наставника 3. Сајт школе-промоција позитивних вредности код ученика 4. Анкета – избор фер-плеј става, догађаја	Вршњачки тим Ученички парламент ,	III, IV XI-VI
13.	Анализа активности вршњачког тима	Вршњачки тим и координатор	II-VI
14.	Анализа и резултати рада у протеклој школској години	Наставници, Вршњачки тим, одељењске старешине	VI
15.	Мере унапређења за наредну школску годину	Наставници, Вршњачки тим, одељењске старешине	VI

КЛУБ УЧЕНИКА- ИСТРАЖИВАЧИ

Ученички парламент је размотрио и усвојио предлог оснивања „Клуба ученика“ основне школе „Свети Сава“ у Врчину. За рад у оквиру Клуба ученика ангажоване су Милена Петровић, професор енглеског језика и књижевности и Александра Гајачки, професор немачког језика и књижевности.

Радионице укључују до 20 ученика. Активности у Клубу ученика "Истраживачи" заснивају се на интересовања и потребама ученика, а према предлозима и одлукама чланова клуба, као и на врсти и специфичности овогодишњег друштвеног ангажмана за који се одлучи скупштина клуба.

У наредној школској години, интересовања ученика су усмерена ка истраживању локалног окружења, као и ка истраживању страних култура кроз различите медије. Увек присутна тенденција је и оснаживање социјалних вештина, те ослушкивање интересовања и потреба других.

Циљ овог пројекта је јачање поверења између ученика и наставника, јачање свести о нераскидивој вези између тела и духа, јачање самопоуздања и одговорности према средини и здрављу, одговорно учешће у демократском друштву, унапређивање вештина сарадње, комуникације и решавања проблема. У клубу ће бити реализовано 4 радионице и 9 других активности:

1. Састанак ради формирања скупштине и организације рада клуба
2. Иницијална анкета
3. Новинари и фоторепортери - радионица
4. Тајанствени Деда Мраз
5. Баш је лепо бити различит - дискусија
6. Креација и живот – радионица
7. Дебата - радионица
8. Дебата–радионица
9. Састанак Скупштине клуба
10. Сусрети са професијама - дискусија
11. Здравље и забава – радионица
12. Дан у природи
13. Завршна анкета

ПРОГРАМ УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

Ученички парламент је законом загарантована формална институција, која ученицима омогућава активност ради заступања интереса свих ученика у школи, као и учешће ученика у доношењу одлука које се њих непосредно тичу.

Због чега је значајно постојање Ученички парламента у нашој школи:

Гарантује основне слободе и права ученика; омогућава лични развој ученика; пружа могућност колективног одлучивања; доприноси побољшању атмосфере и живота у школи; доприноси развоју партнерства са наставницима, сарадницима, директором, органима школе; прилика за сарадњу и уважавање различитих аргументација и ставова; учење и усвајање демократских знања и вредности; прихватање различитости; омогућава развој демократске културе; омогућава бољу и квалитетнију комуникацију; подстиче доношење заједничких одлука прихватљивих за све стране.

Програм рада

Септембар:

1. Избор представника 7 и 8 разреда; конституисање Ученичког парламента
2. Упознавање са Статутом и Пословником о раду Ученичког парламента
3. Разматрање Предлога Плана Ученичког парламента
4. Договор о начину функционисања Ученичког парламента, избор представника за рад у Органу управљања, Наставничком већу, Савету родитеља
5. Пројектне активности
6. Правила понашања ученика
7. Безбедност у школи
8. Однос ученик -наставник

Октобар:

1. Давања мишљења и предлога стручним органима, Органу управљања, Савету родитеља и директору о правилима понашања у школи, Годишњем плану рада, Школском развојном плану, слободним и ваннаставним активностима, учешћу на спортским и другим такмичењима и организацији свих манифестација ученика у школи
2. Истраживање о квалитету односа између ученика и наставника у школи
3. Организација културно забавног живота у школи
4. Сарадња са Ученичким парламентима других школа
5. Сарадња са управом школе
6. Упознавање са правила по којима се одвија живот и раду школи

Новембар:

1. Успех и дисциплина ученика
2. Активније учешће ученика у доношењу важних одлука за рад школе
3. Закључци о изведеним екскурзијама
4. Посета биоскопу
5. Развијање умећа комуникације

Децембар:

1. Болести зависности и контактне болести, предавање на тему Hiv/Aids
2. Новогодишње и Божићне свечаности
3. Припреме за завршни испит
4. Припреме за школску славу Свети Сава

Фебруар:

1. Предлози за превенцију насиља у школи
2. Успех и дисциплина ученика на крају првог полугодишта и разматрање односа међу ученицима у наставном процесу и ваннаставним активностима
3. Предлог стручним органима школе о могућим изменама и допунама организације рада у школи
4. Остала питања

Март:

1. Болести зависности
2. Контактне болести
3. Унапређење комуникације и атмосфере унутар школе
4. Разговор са председником општине

Април:

1. Успех и дисциплина ученика
2. Улепшавање амбијента школе
3. Пројектне активности у школи
4. Ваннаставне активности
5. Договор око прославе матурске вечери осмог разреда
6. Припреме за завршни испит

Мај:

1. Давања мишљења и предлога стручним органима, Школском одбору, Савету родитеља и директору о правилима понашања у школи, Годишњем плану рада, Школском развојном плану, слободним и ваннаставним активностима, учешћу на спортским и другим такмичењима и организацији свих манифестација ученика у школи и ван њ
2. Завршни испит-припремна настава
3. Остварени резултати на такмичењима
4. Мишљење о ђаку генерације, наградама и похвалама
5. Матурско вече

ШКОЛА У ПРИРОДИ, ПОСЕТЕ, ИЗЛЕТИ И ЕКСКУРЗИЈЕ

Екскурзија, излет, зимовање, летовање, обилазак културно историјских установа, споменика у месту и околини, шетња Врчином ради упознавања околине, одлазак до „ФК Врчин“, обилазак школе у Доњој Мали, одлазак у позоришта и посета биоскопа, гостовања позоришних група, посета месној библиотеци или галерији, одлазак до Авале, организовање разних свечаности у школи, организовање такмичења и кампови су облици образовно-васпитног рада који се остварују ван наставе. Циљ је савладавање и усвајање дела наставног плана непосредним упознавањем појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе, као и рекреативно-здравствени опоравак ученика.

ПРОГРАМ ОРГАНИЗОВАЊА ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Екскурзија, излет, зимовање, летовање и кампови су ваннаставни облици образовно-васпитног рада који се остварују ван наставе. Циљ је савлађивање и усвајање дела наставног програма непосредним упознавањем појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе, као и рекреативно-здравствени опоравак ученика.

Екскурзија је облик образовно-васпитног рада којим се доприноси остваривању плана и програма и циљева основног образовања и васпитања. Екскурзија је факултативна ваннаставна активност која се остварује ван школе, у трајању од једног до три дана годишње, у складу са узрастом, наставним планом и програмом и програмом за екскурзије.

Циљ екскурзије је непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног, историјског и духовног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе.

Задаци екскурзије су: проучавање објекта и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима; упознавање начина живота и рада људи појединих крајева; развијање позитивног односа према националним, културним, етичким и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота; развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика; подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.

Садржаји екскурзије остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег програма рада школе.

Одељењска и стручна већа школе предлажу програм екскурзије, који достављају наставничком већу ради разматрања и доношења. Екскурзија може да се изведе ако је савет родитеља дао сагласност на програм, цену екскурзије и избор агенције.

Екскурзија се организује и изводи уз претходну писмену сагласност родитеља, по правилу за најмање 60% ученика истог разреда и уколико су створени услови за остваривање циљева и задатака. Изузетно, екскурзија може да се организује ако писмену сагласност да најмање 60% родитеља ученика одељења. Извођење екскурзије за ученике истог разреда организује се са истим садржајем, по правилу, истовремено. Путни правци, објекти, манифестације, крајеви и предели одређују се у складу са циљем и задацима путовања. Ако је екскурзија организована у време наставних дана, настава се надокнађује за све ученике, у складу са школским календаром годишњим програмом рада школе. Избор агенције спроводи се у складу са овим правилником. Школа је дужна да објави оглас најмање у једним дневним новинама које имају тираж на територији целе Републике Србије.

Након изведеног путовања, стручни вођа пута и представник туристичке агенције сачињавају забелешку о извођењу путовања. Стручни вођа пута у року од 3 дана сачињава извештај, који подноси директору са оценом извођењу и квалитету пружених услуга.

Ученици након изведеног путовања попуњавају анкетни лист. Извештај разматрају Савет родитеља и Наставничко веће а Школски одбор разматра и усваја. Одељењски старешина упознаје родитеље са извештајем на родитељском састанку. Извештај о путовању је саставни део годишњег извештаја орадушколе. Екскурзије ће бити организоване у складу са Правилником организацији остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи (Службени гласник РС, бр. 30/2019 од 25.04.2019. године)

ПРОГРАМ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА

У наредном периоду школа ће значајну пажњу посвећивати стручном усавршавању наставника.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЗА НАСТАВНУ ОБЛАСТ, ПРЕДМЕТ И МЕТОДИКУ НАСТАВЕ

Знања

- Зна научну дисциплину којој припада предмет који предаје и њене везе са другим научним дисциплинама;
- Познаје одговарајућу област и зна наставни план и програм предмета који реализује, као и његову корелацију са другим областима, односно предметима;
- Познаје опште принципе, циљеве и исходе образовања и васпитања, као и опште и посебне стандарде постигнућа ученика и њихову међусобну повезаност;
- Разуме социјалну релевантност садржаја предмета;
- Поседује дидактичко-методичка знања неопходна за предмет који предаје;
- Познаје технологије које прате научну дисциплину и предмет који предаје;
- Познаје страни језик у функцији предмета који предаје.

Планирање

- Програм рада припрема тако да уважава: стандардне постигнућа, наставни план и програм и индивидуалне разлике ученика, водећи рачуна о садржајној и временској усклађености;
- Планира и програмира рад, водећи рачуна да садржај учини доступним ученицима (пријемчив, разумљив, интересантан);
- Планира примену различитих метода, техника и облика рада и доступних наставних средстава ради ефикасности и ефективности наставног процеса;
- Планира и програмира садржаје наставе водећи рачуна о корелацији, како хоризонталној, тако и вертикалној;
- Планира информисање о новим трендовима и примену одговарајућих и доступних технологија у образовању;
- Планира проверу остварености прописаних образовних стандарда и циљева учења наставног предмета.

Реализација

- Остварује функционалне, образовне и васпитне циљеве у складу са општим принципима, циљевима и исходима образовања, наставним планом и програмом предмета који предаје, прилагођавајући их индивидуалним карактеристикама и могућностима ученика;
- Систематски уводи ученике у научну дисциплину;
- Повезује наставне садржаје са претходним знањима и искуствима ученика и њиховим садашњим и будућим потребама, са примерима из свакодневног живота, са садржајима из других области, са актуелним достигнућима/научним новинама;
- Повезује и организује наставне садржаје једног или више предмета у тематске целине;
- Примењује разноврсне методичке поступке у складу са циљевима, исходима и стандардима постигнућа, садржајима наставног предмета, узрасним карактеристикама и индивидуалним могућностима и потребама ученика;
- Примењује одговарајуће и доступне технологије у образовању. Вредновање/евалуација
- Континуирано прати и вреднује остварену хоризонталну и вертикалну повезаност садржаја;

- Континуирано прати и вреднује ученичка постигнућа користећи различите начине вредновања у складу са специфичностима предмета који предаје;
- Прати и вреднује интересовања ученика у оквиру предмета који предаје;
- Планира и предузима мере подршке ученицима на основу анализе остварености образовних стандарда постигнућа.

Усавршавање

- Континуирано се стручно усавршава у области научне дисциплине којој предмет припада, методике наставе и образовне технологије;
- Унапређује квалитет свог рада примењујући новостечена знања из области у којима се усавршавао;
- Планира стручно усавршавање на основу резултата самовредновања и спољашњег вредновања рада и потреба школе у којој ради.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЗА ПОУЧАВАЊЕ И УЧЕЊЕ

Знања

- Поседује знања о когнитивном развоју ученика (когнитивним ступњевима и зони наредног развоја);
- Поседује знања о природи учења, различитим стиловима учења и стратегијама учења;
- Поседује знања о природи мишљења и формирању научних појмова.

Планирање

- Планира активности полазећи од знања и искустава којима ученици располажу, индивидуалних карактеристика и потреба ученика, постављених циљева, исхода, садржаја и карактеристика контекста у којем ради;
- Планира активности којима се развијају научни појмови код ученика;
- Планира подстицање критичког, аналитичког и дивергентног мишљења; ● Планира различите начине праћења и вредновања рада и напредовања ученика.

Реализација

- Примењује различите облике рада и активности у складу са знањима и искуствима којима ученици располажу, индивидуалним карактеристикама и потребама ученика, постављеним циљевима, исходима, садржајима и карактеристикама контекста у којем ради;
- Подстиче и подржава различите стилове учења ученика и помаже развој стратегије учења;
- Континуирано подстиче развој и примену различитих мисаоних вештина (идентификовање проблема, решавање проблема, доношење одлука) и облика мишљења (критичко, аналитичко и дивергентно);
- Подржава ученике да слободно износе своје идеје, постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења;
- Даје упутства јасна свим ученицима и упућује на трансфер знања;
- Прати и вреднује постигнућа ученика, примењујући, објективно, јавно, континуирано и подстицајно оцењивање, дајући потпуну и разумљиву повратну информацију ученицима о њиховом раду.

Вредновање/евалуација

- Прати и процењује различите аспекте учења и напредовања, користећи различите технике евалуирања;
- Прати и вреднује ефикасност сопствених метода на основу ученичких постигнућа;
- Прати и вреднује постигнућа ученика у складу са индивидуалним способностима ученика, примењујући утврђене критеријуме оцењивања;
- Прати и вреднује примену инструмената за праћење и анализирање рада у односу на напредовање ученика;
- Континуирано прати и вреднује ученичка постигнућа користећи поступке вредновања који су у функцији даљег учења;
- Процењује потребе ученика за додатном подршком у учењу.

Усавршавање

- Континуирано унапређује сопствену педагошку праксу на основу анализе ученичких постигнућа;
- Унапређује свој рад, користећи знања стечена усавршавањем у области когнитивне, педагошке психологије и савремене дидактике и методика.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЗА ПОДРШКУ РАЗВОЈУ ЛИЧНОСТИ УЧЕНИКА

Знања

- Зна и разуме физичке, емоционалне, социјалне и културне разлике међу ученицима;
- Познаје и разуме психички, емоционални и социјални развој ученика;
- Поседују знања о начинима подршке ученицима из осетљивих друштвених група;
- Познаје различите врсте мотивације и начине мотивисања ученика;
- Уме да препозна, мобилише и подстиче развој капацитета свих ученика уз уважавање индивидуалности.

Планирање

- Планира различите активности којима ангажује све ученике, уважавајући њихове индивидуалне разлике у социјалном и емоционалном развоју;
- Планира и усклађује свој рад са психофизичким и развојним карактеристикама ученика, прихватајући ученика као личност у развоју;
- Планира начине и поступке подстицања самопоуздања и самопоштовања код ученика;
- Планира интеракцију свих учесника у образовно-васпитном раду, засновану на поштовању различитости и уважавању потреба;
- Планира различите активности којима подстиче креативност и иницијативу ученика.

Реализација

- Ангажује ученике у различитим активностима, уважавајући њихове индивидуалне разлике и законитости психичког развоја;
- Примењује конструктивне поступке при решавању развојних проблема, као и у ситуацијама кризе и конфликта;
- Обезбеђује могућности и окружење за активности, интересовања и потребе ученика уважавајући њихове ставове и мишљења;
- Подстиче самопоуздање, самопоштовање и подиже ниво аспирација свих ученика; • Користи различите поступке за мотивисање ученика.

Вредновање/евалуација

- Користи различите стратегије праћења развоја различитих аспеката личности ученика (сарадња са другим ученицима, решавање конфликта, реаговање на неуспех);
- Евалуира сопствени рад анализирајући и пратећи мотивацију, задовољство, активност ученика на часу, њихову самосталност и истрајност у раду.

Усавршавање

- Планира стручно усавршавање на основу анализе квалитета односа у одељењу, мотивације ученика за учење и карактеристика личности ученика;
- Проширује своја знања у области психофизичког, социјалног развоја деце и мотивације;
- Активно ради на побољшању свог односа са ученицима; • Развија педагошке вештине за руковођење одељењем.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЗА КОМУНИКАЦИЈУ И САРАДЊУ

Знања

- Разуме важност сарадње са родитељима/старатељима и другим партнерима у образовно-васпитном раду;
- Поседује информације о доступним ресурсима који могу подржати образовно-васпитни рад (школским, породичним, у локалној и широј заједници);
- Познаје облике и садржаје сарадње са различитим партнерима;
- Поседује знања о техникама успешне комуникације.

Планирање

- Планира систематску сарадњу са родитељима/старатељима и другим партнерима у образовно-васпитном раду на основу анализе мреже могућих партнера и доступне ресурсе; ● Планира различите облике мотивисања за сарадњу;
- Осмишљава ситуације и активности у којима се пружа могућност за примену комуникацијских вештина. Партнери у образовно васпитном раду су: ученици, родитељи/старатељи, колеге, локална и шира заједница од значаја за образовно васпитни рад **Реализација**
- Сарађује са партнерима, подстиче размену мишљења и гради атмосферу међусобног поверења у заједничком раду у интересу ученика;
- Активно и конструктивно учествује у животу школе;
- Информише и консултује родитеље/старатеље и охрабрује их да буду активно укључени у рад школе;
- Разматра и уважава иницијативе партнера које се односе на унапређивање рада школе;
- Кроз сарадњу подстиче развој социјалних компетенција; ● Активно учествује у раду тимова.

Вредновање/евалуација

- Анализира и процењује сопствене капацитете за сарадњу;
- Вреднује сарадњу са партнерима на основу анализе постигнутих ефеката;
- Континуирано извештава партнере о постигнутим ефектима сарадње.

Усавршавање

- Планира стручно усавршавање на основу анализе успешности сарадње са свим партнерима;
- Усавршава се у области сарадње и комуникацијских вештина;
- Обучава се за тимски рад;
- Активно ради на побољшању свог односа са свим партнерима у образовно- васпитном раду.

Такође се даљи правци професионалног развоја бити усмерени на:

- набавка савремених наставних средстава, стручне периодике и литературе као и приручника;
- унапређивање оцењивања ученика, праћење савремених метода и облика рада у циљу унапређења рада школе;
- конкретизација циљева и задатака које треба остварити кроз садржаје појединих предмета, а у вези са исходима за те предмете у првом и другом разреду и првом циклусу школовања. Такође ће се максимална пажња посветити младим наставницима како би им се максимално помогло у раду и у припреми стручног испита за лиценцу наставника.

ПРОГРАМ РАЗВОЈА ШКОЛЕ У НАРЕДНОМ ПЕРИОДУ

У периоду од наредне четири школске године потребно је:

- Усавршавати континуирано глобално и оперативно планирање наставе коришћењем савремених метода који подстичу ученике на рад;
- Иновирање свих видова наставе савременим облицима наставним средствима увођењем рачунара и образовних софтвера у настави;
- Побољшати рад секција, подстицати радозналост и интересовања код ученика и што више ученика ангажовати кроз секције и друге врсте ваннаставног рада са њима;
- Побољшати све видове сарадње са родитељима и максимално их укључити у рад школе;
- Радити на сталном стручном усавршавању наставника у циљу праћења савремених достигнућа у образовном процесу и обезбеђивања потребних сати стручног усавршавања за напредовање услужби;
- Препознавање и идентификовање ученика са изузетним способностима;
- Радити на развијању друштвених, колективних и тимских активности ученика и неговати осећај одговорности према обавезама, породици, школи;
- Развијати колективни дух, културу комуникације, толеранцију и поштовање личности и

различитости;

- Створити занимљиву, ангажовану, истраживачку, модерну школу у којој ће се подстицати различитости и у којој ће сваки ученик наћи својеместо;
- Тесно сарађивати са локалном средином, Месном заједницом, Општином, и другим институцијама на територији општине;
- Посебну пажњу посветити безбедности ученика и превентивним активностима у циљу спречавања насилног понашања

С обзиром да су сви приоритети школе и план њеног развоја усаглашени са ресурсима и потребама средине у којој се школа налази школа је постала културно-образовно седиште Врчина.

У остваривању плана развоја школа ће се ослањати на:

Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Школску управу Београд, ГО Гроцка, локалну самоуправу, донаторе, родитеље, Секретаријат за образовање града Београда, средства саме школе, као и на огроман ентузијазам наставника.

ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

А) Податке и запажања о напредовању и развојним потребама ученика добићемо на основу посматрања ангажованости, активности, кооперативности ученика, испитивања (усменог и писменог), ученичких радова и продуката ученичких активности, домаћих задатака ученика, разговора са ученицима у свим сегментима наставног процеса, задовољства ученика.

Б) Праћење остваривања школског програма у целини вршиће се кроз:

- праћење постигнућа исхода првенствено кроз сталне састанке Одељењских већа, Стручних већа, Разредног већа и Наставничког већа;
- родитељске састанке и индивидуалне контакте са родитељима ради размене утисака и предлога за што бољу и напреднију сарадњу;
- евалуациони листићи и свакодневни разговор са ученицима о њиховом утиску и задовољству радом на часу;
 - месечне консултације са надзорницима и саветницима за осигурање квалитета
 - посете суседним школама и размена искуства,
 - израда тестова за проверу савладаности програма;
- континуирано праћење и реорганизација планова, циљева, исхода, садржаја активности и метода рада, рада на часу и ангажовања ученика;
 - учествовање у Националном тестирању.

В) Водиће се педагошка документација о напредовању ученика: Педагошка свеска ЕС Дневник, писани извештаји за родитеље и педагошку службу, ђачке књижице, матична књига, извештаји са тестирања и др. врста испитивања ученика....

У изради Школског програма за СЕДМИ разред учествовали су: руководилац Већа
наставница немачког језика, сви чланови Разредног већа, стручни сарадници и директор школе.

Ранка Ступар,

Директор

Добрица Синђелић

Председник Школског одбора

Драгана Гајић

